

Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2021-01-27, klockan 13:30

Plats: Stadshuset, Sahlin/Möller

Förhinder anmäls till Christina Nilsson, christina.nilsson3@eslov.se, 0413-62124

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Val av justerare

2. Internbudget 2021 (MOS.2020.1062)

Beslutsunderlag

- Internbudget 2021
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut §140, 2020
- Kommunfullmäktiges beslut §115, 2020

**3. Revidering av riktlinjer för resor och möten
(MOS.2020.1113)**

Beslutsunderlag

- Förslag om revidering av riktlinjer för resor och möten
- Resepolicy för Eslövs kommun
- Riktlinjer för resor och möten

**4. E-förslag om att planera och bygga en skatepark i
Löberöd (MOS.2020.1171)**

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.

**5. E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen i
Stehag (MOS.2020.0998)**

Beslutsunderlag

- Yttrande över e-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen Stehag.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 176, 2020 E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag
- E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag

**6. Yttrande över samråd gällande detaljplan för
Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv
(MOS.2018.1393)**

Beslutsunderlag

- Förslag till yttrande. Samråd för detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37, Eslövs kommun
- Kart och bygglovsavdelningens yttrande över detaljplan Dannemannen
- Miljöavdelningens yttrande över detaljplan Dannemannen
- Gata, trafik och parks yttrande över detaljplan Dannemannen
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Trafikutredning. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Planbeskrivning. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Planbestämmelser. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Skyfallsanalys. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.
- Trafikbulerutredning. Underrättelse om samråd gällande detaljplan för Dannemannen 33, 36 och 37 i Eslöv, Eslövs kommun.

7. Remittering av förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun (MOS.2020.1047)

Beslutsunderlag

- Remittering av förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 16, 2020 Information - Eslövs vatten, gemensamt projekt med VA-Syd
- Projektplan gällande Eslövs vatten - Sjö- och vattendragsplan
- Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun

8. Remittering av förslag till lekplatsplan (MOS.2020.0661)

Beslutsunderlag

- Förslag till lekplatsplan
- Remissversion med tillhörande bilagor Lekplatsplan – Målsättning och utvecklingsplan för lekplatser på allmän platsmark i Eslövs kommun
- Bilaga 1
- Bilaga 2
- Bilaga 3
- Översiktsplan Eslöv 2035

9. Åtgärder för att underlätta för näringslivets utsatta branscher under pandemin (MOS.2021.0022)

Beslutsunderlag

- Åtgärder för att underlätta för näringslivets utsatta branscher under pandemin

10. Yttrande över remiss avseende anmälan om ändring av verksamhet för Ellinge avloppsreningsverk, Mi 2020-1547

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Yttrande över remiss avseende anmälan om ändring av verksamhet för Ellinge avloppsreningsverk, MI.2020-1547
- Anmälan om ändring i tillståndspliktig verksamhet, Ellinge avloppsreningsverk
- Miljökonsekvensbeskrivning, Ellinge avloppsreningsverk

11. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

12. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

13. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

14. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

15. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

16. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

17. Redovisning av delegeringsbeslut för kart- och bygglovsavdelningen och miljöavdelningen för december 2020 (MOS.2020.0008)

Beslutsunderlag

- Borttagen på grund av personuppgifter.

18. Redovisning av delegeringsbeslut för december 2020 i Platina

MOS.2020.0023-173 Grävtillstånd G2020:39. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Service AB. Grävning för byte av elskåp på flera adresser, Eslöv, 2020-04-27-2020-09-30

MOS.2020.0029-185 Grävtillstånd, T2020:195
Trafikanordningsplan. Telarco AB. Byte av befintliga kabelskåp, Eslöv 5221, 2020-12-07--2021-01-31

MOS.2020.1033-4 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd

MOS.2020.0971-5 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd

MOS.2020.0029-186 Grävtillstånd, T2020:196
Trafikanordningsplan. Sydbeläggningar AB.

Underhållsbeläggningar, Sallerupsvägen, 2020-12-07--
2020-12-22

- MOS.2020.0029-187 Grävtillstånd, T2020:197
Trafikanordningsplan. Sydbeläggningar AB. Riva upp
plattor och ersätta med asfalt, Spolegatan, 2020-12-07--
2020-12-22
- MOS.2020.1134-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig
platsmark, Skånetrafiken. Filminspelning, Storgatan i
Eslöv, 2020-12-08 (EA A686.882/2020)
- MOS.2020.0023-174 Grävtillstånd, G2020:177. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på
ledningen, Kungsgatan 3C, Marieholm, 2020-10-28--
2020-10-28
- MOS.2020.0023-175 Grävtillstånd, G2020:20. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för vattenläcka,
Sockenvägen 19 i Eslöv, 2020-02-06--2020-02-06
- MOS.2020.0023-176 Grävtillstånd, G2020:24. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för ventiler som
gick sönder när vi hade läckan, Klövervägen, 2020-02-
12--2020-02-13
- MOS.2020.0023-177 Grävtillstånd, G2020:28. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för ventil
sönder, Östergatan, 2020-02-19--2020-02-19
- MOS.2020.0023-178 Grävtillstånd, G2020:53. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för vattenläcka
inne i huset, Hemvägen 5 i Löberöd, 2020-03-24--
2020-03-24
- MOS.2020.0023-179 Grävtillstånd, G2020:72. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för avloppsrör
vid nerstigningsbrunn, Köpmansgatan 8 i Eslöv, 2020-
05-04--2020-05-29
- MOS.2020.0023-180 Grävtillstånd, G2020:75. Grävning i
offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för akut
vattenläcka, Sockenvägen 6 i Eslöv, 2020-05-15--2020-
05-15

- MOS.2020.0023-181 Grävtillstånd, G2020:96. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för akut ras i nedstigningsbrunn, Gröna torg 5 i Eslöv, 2020-06-08--2020-06-09
- MOS.2020.0023-182 Grävtillstånd, G2020:98. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för inställning av ventil, Bomvägen 2 i Kungshult, 2020-06-11--2020-06-12
- MOS.2020.0023-183 Grävtillstånd, G2020:117. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för ventilbyte, Egnahemsvägen 12 i Marieholm, 2020-07-06--2020-07-09
- MOS.2020.0023-184 Grävtillstånd, G2020:132. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för dexel är sönder, Vikhemsvägen 2 i Eslöv, 2020-09-08--2020-09-08
- MOS.2020.0023-185 Grävtillstånd, G2020:140. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för dexel är sönder, Kvarngränd 2 i Eslöv, 2020-09-15--2020-09-15
- MOS.2020.0023-186 Grävtillstånd, G2020:186. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på ventil, Bruksgatan 18 i Eslöv, 2020-11-24--2020-11-27
- MOS.2020.0023-187 Grävtillstånd, G2020:191. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på ledningen, Klövervägen 37 i Eslöv, 2020-12-01--2020-12-02
- MOS.2020.1141-2 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd
- MOS.2020.0023-188 Grävtillstånd, G2020:193. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på ventil, Plogvägen 8 i Eslöv, 2020-12-03--2020-12-04
- MOS.2020.0023-189 Grävtillstånd, G2020:195. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för att utföra miljöprovtagning Edelbergsparken, Sallerupsvägen 1, 2020-12-09--2021-01-08

- MOS.2020.0023-190 Grävtillstånd, G2020:65. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Service AB. Grävning för byte av kabelskåp K1753, Rårödsvägen 12 i Eslöv, 2020-05-11--2020-05-13
- MOS.2020.0023-191 Grävtillstånd, G2020:39. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Service AB. Grävning för byte av elskåp till nya på samma plats, Flera adresser i Eslöv, 2020-04-27--2021-02-12
- MOS.2020.0023-192 Grävtillstånd, G2020:197. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på ventil, Blåklintsvägen 1 i Eslöv, 2020-12-16--2020-12-23
- MOS.2020.1147-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig platsmark, Veidekke Entreprenad AB. Byggetablering, Sallerupsvägens parkering, Eslöv, 2021-01-025--2021-03-31 (MV A696.541/2020)
- MOS.2020.0023-193 Grävtillstånd G2020:19. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för att anlägga en ny vatteninmatning till Eslövs centralort, 2020-05-04--2021-03-31
- MOS.2020.0023-194 Grävtillstånd G2020:198. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för VSV ur funktion, Åsevägen, Eslöv, 2020-12--2020-12-23
- MOS.2020.0023-195 Grävtillstånd G2020:199. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för garnityret är söndrigt, Allmogevägen 19, Eslöv, 2020-12-21--2020-12-30
- MOS.2020.0023-196 Grävtillstånd G2020:200. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för bytta VAV, Repslagaregatan, Löberöd, 2020-12-21--2020-12-23
- MOS.2020.1129-4 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd
- MOS.2020.0023-197 Grävtillstånd G2020:189. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för anläggning av ny huvudinmatning för vatten till Eslövs centralort, 2020-12-15--2021-003-31

- MOS.2020.0209-11 Delegeringsbeslut. Avvikelse från taxa och avgift angående ianspråktagande av offentlig platsmark, Matkonsultskåne, Boms glassbar. Glasskiosk, Malmgatan Eslöv, 20-04-01--20-09-01 (LB A091.889/20202)
- MOS.2020.1153-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig platsmark, Älmby Entreprenad AB. Inhägnat arbetsområde, Badhusparken i Eslöv, 2020-12-13--2021-04-30 (DM A699.603/2020)
- MOS.2020.1153-3 Delegeringsbeslut. Avvikelse från taxan angående ianspråktagande av offentlig platsmark, Älmby Entreprenad AB. Inhägnat arbetsområde, Badhusparken i Eslöv, 2020-12-13--2021-04-30 (DM A699.603/2020)
- MOS.2020.0919-2 Delegeringsbeslut. Förlängning, lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Bastugatan i Eslöv, 2020-09-30--2020-11-30 (1285 2020:137)
- MOS.2020.1160-1 Delegeringsbeslut. Anställande av förvaltningsekonom vid Miljö och Samhällsbyggnad.
- MOS.2020.1161-1 Delegeringsbeslut. Anställande av karttekniker vid Miljö och Samhällsbyggnad.
- MOS.2020.0029-188 Grävtillstånd, T2020:189
Trafikanordningsplan. Smurfit Kappa Sverige AB.
Lasta av vagnar utanför fabrik med flaggvakter,
Bruksgatan, 2021-01-01--2021-12-31
- MOS.2020.0023-198 Grävtillstånd, G2020:49. Grävning i offentlig platsmark, Transtema Network Services AB.
Grävning för akut kabelfel tele, Lundavägen 27 i Eslöv, 2020-03-23--2020-03-31
- MOS.2020.0023-199 Grävtillstånd, G2020:176. Grävning i offentlig platsmark, Transtema Network Services AB.
Grävning för anslutning av fiber till Kv Slaktaren, Norregatan 7A i Eslöv, 2021-01-11-2021-01-26
- MOS.2020.1163-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud att stanna eller parkera fordon på del av Kanalgatan i Eslöv, 2020-12-17--2020-12-18 (1285 2020:177)

- MOS.2020.0023-200 Grävtillstånd G2020:202. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning angående garnityr skadat och däxel, Kolonivägen 8, Eslöv, 2020-12-21--2021-01-15
- MOS.2020.0029-189 Grävtillstånd T2020:202
Trafikanordningsplan, VA Syd. Byte av VAV, Repslagaregatan/Grönalundsvägen, Eslöv, 2020-12-17--2020-12-18
- MOS.2020.0029-190 Grävtillstånd T2020:201
Trafikanordningsplan, Anticimex AB. Intermittent arbete på väg, 2021-01-01--2021-12-31
- MOS.2020.1170-2 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd
- MOS.2020.0023-201 Grävtillstånd G2020:198. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning angående VSV ur funktionen, Äsevägen 14 Eslöv, 2020-12-16--2020-12-30
- MOS.2020.0029-191 Grävtillstånd T2020:199
Trafikanordningsplan, Älmby Entreprenad. Arbeta för ombyggnad VA, Östergatan, Storgatan, Bastugatan, Eslöv, 2021-01-08--2021-03-25
- MOS.2020.0029-192 Grävtillstånd T2020:200,
Trafikanordningsplan, ATA Hills&Smith AB.
Ledningsarbete på Sallerupsvägen mellan Mossavägen och Trehäradsvägen, Eslöv, 2021-01-11--2021-01-29
- MOS.2020.0023-202 Grävtillstånd G2020:204. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Fiber AB. Grävning för fiber, Tiondevägen 8, Eslöv, 2020-10-27--2020-11-19
- MOS.2020.0023-203 Grävtillstånd G2020:203. Grävning i offentlig platsmark, Älmby Entreprenad AB. Grävning för kabelschakt och VA schakt, Västergatan, Östergatan, Eslöv, 2021-01-07--2021-04-29
- MOS.2020.1016-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig platsmark, Matkonsult Skåne, Boms glassbar. Glasskiosk, Stora torg, 2021-03-25--2026-10-02 (HC A396.665/2020)

- MOS.2020.0023-204 Grävtillstånd G2020:158. Grävning i offentlig platsmark, Nordion Energi AB. Grävning för akut framtagning av överasfalterad markavstängningsventil, Vasagatan 6, Eslöv, 2020-09-21--2020-10-16
- MOS.2020.0023-205 Grävtillstånd G2020:207. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Fiber AB. Grävning för fiberanslutning, Halabacken 38, Eslöv, 2020-10-27--2020-11-19
- MOS.2020.0023-206 Grävtillstånd G2020:206. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Fiber AB. Grävning för fiberanslutning, Hantverkarevägen 12, Eslöv, 2020-10-01--2020-10-09
- MOS.2020.0023-207 Grävtillstånd G2020:205. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Fiber AB. Grävning för fiberanslutning, Sassels väg 6, Eslöv, 2020-10-26--2020-11-17
- MOS.2020.0023-208 Grävtillstånd G2020:197. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för läcka på ventil, Blåklintsvägen 1, Eslöv, 2020-12-16--2021-01-07
- MOS.2020.0023-209 Grävtillstånd G2020:199. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för garnityret är söndrigt, Allmogevägen 19, Eslöv, 2020-12-21--2021-01-07
- MOS.2020.0023-210 Grävtillstånd G2020:198. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för VSV ur funktion, Äsevägen 14, Eslöv, 2020-12-16--2021-01-07
- MOS.2020.0023-211 Grävtillstånd G2020:200. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för byte VAV, Repslagaregatan, Löberöd, 2020-12-21--2021-01-07
- MOS.2020.0029-193 Grävtillstånd T2020:203
Trafikanordningsplan, ATA Hills & Smith AB.
Ledningsarbete etapp 2, Sallerupsvägen mellan Mossavägen och Trehäradsvägen, Eslöv, 2021-02-15--2021-03-12

- MOS.2018.0310-37 Förlängning av avtal tjänster. Upphandling för tjänster för vinterväghållning
- MOS.2020.0023-212 Grävtillstånd G2020:209. Grävning i offentlig platsmark, VA Syd. Grävning för vattenläcka, Hallabacken 44, Eslöv, 2020-12-18--2021-01-18
- MOS.2020.1183-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig platsmark, GBJ Construction AB. Byggskylt, Föreningstorget, Eslöv, 2020-12-03--2021-06-30 (SK A689.054/2020)
- MOS.2020.0023-213 Grävtillstånd G2020:208. Grävning i offentlig platsmark, Transtema Network Services. Grävning för anslutning av fiber, Traktorvägen 1A, Eslöv. 2021-01-11--2021-02-05
- MOS.2020.1184-2 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd
- MOS.2020.0023-214 Grävtillstånd G2020:210. Grävning i offentlig platsmark, Kraftringen Fiber AB. Grävning för anslutning av fiber, Rågslingan 39, 2020-10-30--2020-12-31
- MOS.2020.0167-6 Beslut om förordnande av förvaltningschef på Miljö och Samhällsbyggnad
- MOS.2020.0129-12 Utseende av beslutsattestant vid Miljö och Samhällsbyggnad.
- MOS.2020.0743-2 Anställande av projektledare vid Miljö och Samhällsbyggnad
- MOS.2020.0084-5 Anställande av entreprenadledare vid Gata, Trafik och Park.
- MOS.2018.0310-38 Förlängning av avtal tjänster. Upphandling för tjänster för vinterväghållning
- MOS.2018.0310-39 Förlängning av avtal tjänster. Upphandling för tjänster för vinterväghållning
- MOS.2018.0310-40 Förlängning av avtal tjänster. Upphandling för tjänster för vinterväghållning

- MOS.2018.0310-42 Förlängning av avtal tjänster. Upphandling för tjänster för vinterväghållning
- MOS.2020.1206-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Sallerupsvägen i Eslöv, 2021-02-15--2021-03-12 (1285 2020:181)
- MOS.2020.1207-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Sallerupsvägen i Eslöv, 2021-01-11--2021-01-29 (1285 2020:182)
- MOS.2020.1208-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon i korsning mellan Storgatan, Östergatan och Bastugatan, 2021-03-08--2021-03-25 (1285 2020:187)
- MOS.2020.1209-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Östergatan i Eslöv, 2021-03-01--2021-03-07 (1285 2020:186)
- MOS.2020.1210-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Östergatan i Eslöv, 2021-02-01--2021-02-21 (1285 2020:185)
- MOS.2020.1211-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Storgatan i Eslöv, 2021-01-11--2021-01-31 (1285 2020:183)
- MOS.2020.1212-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Storgatan i Eslöv, 2021-02-22--2021-02-28 (1285 2020:184)
- MOS.2020.0029-194 Grävtillstånd T2020:204
Trafikanordningsplan, Transtema Network Services. Maskingrävning, 5 draggropar i GC-väg och grönyta, Traktorvägen 1 i Eslöv, 2021-01-11--2021-02-05
- MOS.2020.1216-1 Delegeringsbeslut. Anställande av bygglovsassistent vid kart- och bygglovsavdelningen.
- MOS.2020.1201-2 Delegeringsbeslut. Parkeringstillstånd
- MOS.2020.1197-2 Delegeringsbeslut. Ianspråktagande av offentlig platsmark, AutoMat Franchise AB angående

obemannad livsmedelsbutik, parkeringen mitt i Flyinge, Eslöv, 2021-01-01--2022-12-31 (MV A516.083/2020)

- MOS.2020.1169-1 Delegeringsbeslut. Flyttning av fordon, båtsläp , från Äspinge Vikedals gård i Hurva
- MOS.2021.0040-1 Delegeringsbeslut. Anställande av bygglovsassistent vid Miljö och Samhällsbyggnad.
- MOS.2020.1082-1 Upphandling av Teknisk mätutrustning.
- MOS.2020.1082-3 Upphandling av Teknisk mätutrustning.
- MOS.2021.0029-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om bärighetsklass 1 på vissa vägar i Gryby industriområde i Eslöv, 2021-01-12 (1285 2020:178)
- MOS.2021.0035-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon i korsning mellan Storgatan, Östergatan och Bastugatan 2021-03-08--2021-03-25 (1285 2020:187)
- MOS.2021.0034-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Östergatan i Eslöv, 2021-03-01--2021-03-07 (1285 2020:186)
- MOS.2021.0033-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Östergatan i Eslöv, 2021-02-01--2021-02-21 (1285 2020:185)
- MOS.2021.0032-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Storgatan i Eslöv, 2021-02-22--2021-02-28 (1285 2020:184)
- MOS.2021.0031-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med fordon på del av Storgatan i Eslöv, 2021-01-11--2021-01-31 (1285 2020:183)
- MOS.2021.0030-1 Delegeringsbeslut. Lokala trafikföreskrifter om om bärighetsklass 1 på vissa vägar inom Berga industriområde i Eslöv, 2021-01-12 (1285 2020:179)

19. Anmälningar från kart- och bygglovsavdelningen och miljöavdelningen 2021 (MOS.2021.0003)

Beslutsunderlag

- Sammanställning av anmälningar till nämnden 2021 Utskick
- Nr.1 Överklagande av Bygg.2020.325
- Nr.2 Beslut från Länsstyrelsen.Bygg.2020.42
- Nr.3 Beslut från Länsstyrelsen.Bygg.2020.267
- Nr.4 Överklagande av Bygg.2020.371
- Nr.5 Överklagande av Bygg.2020.347
- Nr.6 Beslut från länsstyrelsen.Bygg.2020.325 (bygglov)
- Nr.7 Beslut från länsstyrelsen.Bygg.2020.325 (startbesked)
- Nr.8 Beslut från Länsstyrelsen.Bygg.2020.243
- Nr.9 Beslut från Länsstyrelsen.Bygg.2020.371
- Nr.10 Beslut från Länsstyrelsen.Bygg.2020.321
- Nr.11 Beslut från Mark- och Miljödomstolen.Tillsyn.2016.122
- Mark_ och miljödomstolens dom rörande tillsyn enligt miljöbalken på fastigheten Harlösa 19_59, Mi 2019_717
- Länsstyrelsens beslut rörande överklagande av beslut om förbud att utföra kemisk bekämpning på vägområde i Harlösa, Mi 2020-566
- Länsstyrelsens beslut rörande överklagande av beslut om att inte ingripa på Vapendragaren 2, Mi 2019-608
- Länsstyrelsens beslut rörande ansökan om dispens från biotopskydd. Mi 2020-1517
- Länsstyrelsens beslut om statligt bidrag till det lokala naturvårdsprojektet Blommor och bin i Eslöv, Mi 2020_1485
- Länsstyrelsens beslut om arkeologisk undersökning, Östra Gårdstånga 17_1, Mi 2020_
- Länsstyrelsens beslut om slutligt bidrag för det lokala naturvårdsprojektet Framtagande av naturvårdspolicy och uppdatering av naturvårdsprogram, Mi 2015_1103
- Länsstyrelsen beslut rörande överklagande av beslut att inte ingripa på fastigheten Lammet 10, Mi 2020_889
- Dispens från biotopskyddsbestämmelserna samt tillstånd enligt förordnandet om landskapsbildsskydd för avverkning av alléträd samt nedtagning av alléträd till högstubbar längs statliga vägar i Skåne lä

20. Anmälningar för kännedom för december 2020

- MOS.2020.1118-1 Kommunstyrelsens beslut 2020-11-30, § 109.
Upphävande av budget- och redovisningsreglementet
och principer för resultatreglering
- MOS.2020.1047-2 Projektplan gällande Eslövs vatten - Sjö- och
vattendragsplan

- MOS.2020.1151-1 Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2020-12-01, § 160 Positivt planbesked för detaljplan för fastigheterna Sebran 34 och 35, i Eslöv, Eslövs kommun.
- MOS.2020.0015-6 Kommunfullmäktiges beslut 2020-12-14, § 127. Svar på motion från Lars Holmström (V), Umihana Rasovic (V) samt Mauricio Sanchez (V) förlängning av regionbuss 108 till Eslöv med utökad turtäthet.
- MOS.2019.0442-6 Kommunfullmäktiges beslut 2020-12-14, § 126. Svar på motion från Lars Ahlfors (MP) - om att ta tillvara slyresurser i kommunen.
- MOS.2020.0795-9 Kommunfullmäktiges beslut 2020-12-14, § 115. Antagande av Budget 2021 samt flerårsplan 2022-2024 inkl investerings- och exploateringsbudget samt beslut om låneförpliktelser och nyupplåningsram för 202
- MOS.2020.0795-10 Budget 2021 samt flerårsplan 2022-2024 inklusive investerings- och exploateringsbudget samt beslut om låneförpliktelser och nyupplåningsram för 2021.
- MOS.2020.0762-5 Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens årsagenda för 2021

Internbudget 2021

2

MOS.2020.1062

2021-01-15
Patrik Hägg
+4641362885
Dave.Borg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Internbudget 2021

Ärendebeskrivning

Internbudget 2021 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har tagits fram.

Beslutsunderlag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budgetbeslut § 140, 2020-09-23.
Kommunfullmäktiges budgetbeslut § 115, 2020-12-14.

Beredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har för 2021 en budgetram på 74,4 miljoner kronor (74 400 tkr).

Förändring av ram

Förändringarna jämfört med ursprunglig budget för 2021 (dvs den budget som togs för planperioden i samband med budget 2020) är följande:

• Kapitalkostnadskompensation	1 800 tkr
• Skötsel/grönytor Trehäradsvägen/Solvägen	100 tkr
• Indexuppräknings 2021	700 tkr
• Preliminärt löneutfall 2020 samt 75 % 2021	2 000 tkr
• Omorganisation av personal till KLK	- 1 200 tkr

Jämfört med budget 2020 har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden erhållit kompensation för ökade kapitalkostnader (avseende 2019 års nivå), utökad skötsel och grönytor samt uppräknings av index och löner. I tilldelad budgetram finns kompensation för lönekostnader även för 2021. Detta är ett nytt arbetssätt, tidigare har kompensation erhållits efter lönerrevision. Det framgår dock inte om ramarna kommer justeras utifrån lönerrevisionens faktiska utfall under budgetåret. I budgeten

har utökningen lagts som en förvaltningsgemensam post, som kommer fördelas till avdelningarna efter lönerevisionen.

I arbetet med internbudget för 2021 har ett antal områden identifierats som kan innebära svårigheter för nämnden att uppnå en budget i balans, eller där det finns ett behov av att prioritera inom nämndens budgetram.

Konsultkostnader för trafikplan och grönplan

Äskade medel för arbete med styrdokument beviljades inte i budget inför år 2021. Under året kommer arbetet med trafikstrategi/trafikplan ("Trast - Trafik för en attraktiv stad") och framtagande av grönplan att prioriteras. För att kunna genomföra arbetet behöver resurser omfördelas inom internbudgeten. Totalt bedöms kostnaden för trafikplan till 600 tkr varav 300 tkr finns inom befintlig budget för konsultkostnader. Resten kommer att omfördelas från andra kostnader. Förvaltningen planerar även att utnyttja tillfälliga vakanser för att genomföra grönplanen.

Byggherrekostnader

Internbudgeten innehåller personalkostnader för förvaltningens löpande arbete, vilket innefattar den tid som inte läggs på kommunens investerings- och exploateringsprojekt. I internbudgeten ingår också ersättning för s.k. byggherrekostnader. Detta är personalkostnader som belastar projektbudgeten och finns inte i internbudgeten. Byggherrekostnader är kostnader för bl.a. projektledning och innebär att personalkostnaderna reduceras med ett belopp motsvarande den tid som arbete sker mot investeringsprojekt. Detta görs för att projekten ska belastas med en verklig kostnad för nerlagd tid och för att det ska bli neutralt jämfört med om extern projektledare anlitas. Ersättningen hanteras som en minskad kostnad, men kan likställas med en intäkt. Byggherrekostnaderna innebär indirekt en utökning av personalkostnaderna då personalens arbetstid kan föras på projekt och ersättningen för arbetet läggs på en avgränsad projektbudget. För projektledande personal finns en prognostiserad debiteringsgrad för förväntad arbetstid och ekonomisk belastning i arbete med projekt.

Ett problem som uppstår är att debiteringsgraden kan bli avgörande för förutsättningarna att klara tilldelad budgetram. Om projektet inte genomförs eller om projektet drabbas av väntetid/ställtid kommer inte den prognostiserade debiteringsgraden för tjänsten att uppnås, vilket ger följden att tilldelad budgetram inte kan hållas. Dessa förutsättningar styrs inte fullt ut av nämnden, utan styrs även av yttre faktorer.

Ett annat problem som uppstår för verksamheten, med hög finansieringsgrad av tjänster via byggherrekostnader, är att flexibiliteten för personal och dess arbetsuppgifter kraftigt begränsas. När tjänsterna finansieras via ersättning genom byggherrekostnadsprincipen innebär det att personalen måste debitera tid på projekt. Om tiden inte kan debiteras ett projekt uteblir intäkten/ersättningen via byggherrekostnaderna och personalbudget uppvisar således ett negativ resultat. Inom

nuvarande verksamhet finns det inte i befintlig ram ekonomiskt utrymme för att finansiera verksamhetens samtliga tjänster om det inte finns debiterbara projekt igång.

Yttre faktorer, som nämnden inte styr över, påverkar huruvida ett projekt kan fortlöpa enligt planerat förlopp. Projekt som drivs med externa aktörer såsom Trafikverket och VA Syd har hög sannolikhet att lagd tidsplan inte kommer att följas. Detta beror på de ofta komplicerade utredningar med många aktörer inblandade, men också på meningsskiljaktigheter parterna emellan, som innebär långsamma processer. Beslut som ska vandra i respektive parts organisation innebär också en problematik för framdriften i projekten. När väntetider uppstår för projektledaren är det inte möjligt att debitera väntetiden på projektet och det finns inte heller finansiellt utrymme för väntetiden i driftbudgeten/ramen. Den s.k. väntetiden gör möjligheterna för att prognostisera rätt byggherrekostnader i budget mycket svårartad, vilket återkommande leder till en obalans i personalkostnaderna.

Denna problematik kan även appliceras på arbetet med kommunens översiktsplaner och detaljplaner, vilket styr kommunens utbyggnadsplaner. För verksamhetens framdrift av egna projekt kan väntetid uppstå vid t.ex. överklagande av upphandlingar.

Exempel:

1. Ordinarie personal som jobbar med projekt

En person som arbetar heltid med projekt beräknas 65 % av tiden belasta projekt, eftersom interna möten och semester mm inte får belasta projekten. Personen belastar internbudgeten med 35 % av personalkostnaden. T.ex. om den totala personalkostnaden är 600 tkr budgeteras med en kostnad om 210 tkr i internbudgeten, eftersom resten ska belasta projekt. Skulle personen arbeta mindre tid med projekt uppstår ett underskott i internbudgeten.

2. Vakanshållning av tjänst och istället anlitar en extern konsult för att arbeta med projekt

Om en tjänst hålls vakant och förvaltningen istället tar in extern konsult för att endast arbeta med projekten, motsvarande 65 % tid, kan konsultkostnaden helt belasta projekten. Besparingen blir då 210 tkr i internbudgeten, men den uteblivna interna arbetstiden kan behöva ersättas inom avdelningen och dessutom blir sannolikt kostnaden för projekten högre och lösningen förutsätter att projekten kan bära denna högre kostnad. Om det handlar om en avgränsad period kan detta ändå vara att föredra då projekten kan hålla tidplan.

3. Vakanshållning av tjänst och istället anlitar en konsult för att jobba med investeringsprojekt och t.ex. besvara detaljplaner

Om en tjänst hålls vakant och förvaltningen istället tar in extern konsult för att arbeta med både projekt och med internt arbete blir konsekvensen att likt exempel 2 kommer projekten sannolikt bli dyrare, men det kommer även leda till

att driftskostnaderna ökar och sannolikt överstiger 210 tkr i internbudgeten som vakanshållningen ger, och kostnadsökningen behöver då lösas genom besparingar. Lösningen gör dock att det löpande arbetet kan flyta på utan att behöva belasta befintlig personal.

4. Projektanställa en medarbetare för att arbeta enligt exempel 2 eller 3 ovan

Om den vakanta tjänsten ersätts med en medarbetare som arbetar både med projekt och internt arbete kommer detta leda till ett underskott då den interna tiden ökar och då minskar ersättningen från byggherrekostnaderna. För att inte belasta internbudgeten måste en projektanställd medarbetare arbeta minst lika hög andel mot projekt som den ordinarie medarbetaren, annars uppstår underskott i budgeten.

Sammanfattningsvis så belastar en medarbetare "ramen" d v s driften om arbetstiden inte kan kopplas till ett projekt detta kan ske när ett investeringsprojekt, ett exploateringsprojekt eller externa mottagares projekt av någon anledning "står stilla". Följden blir ett negativ resultat för verksamhetens personalkostnader.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden behöver tillsammans med Kommunledningskontoret arbeta för att minska dessa budgeterade byggherrekostnader. En sådan lösning kommer dock inte att vara på plats förrän tidigast till budget 2022. I detta budgetförslag finns inga förslag på förändringar av byggherrekostnaderna. Det föreligger därför en väsentlig risk för ett underskott beträffande byggherrekostnaderna innevarande år, uppskattat till ca 800 tkr.

Avfallsplan

Under verksamhetsåret 2020 fattades det beslut av ägarkommunerna till MERAB att anställa en projektledare på 25 % från den 1 oktober 2020 till den 12 april 2022 för att ta fram en revidering av befintlig avfallsplan. Beslutet innebar att projektledare blev anställd av Eslövs kommun och tillhör Miljö och Samhällsbyggnad. Lönekostnaden skulle fördelas mellan MERAB och dess ägarkommuner. Några extra medel för denna lönekostnad som uppgår till 45 tkr för 2021 och 15 tkr för 2022 har inte tillförts förvaltningen, vilket innebär att den inledningsvis ligger utanför tilldelad budgetram och först vid bokslutet för respektive år kan det konstateras om det finns kostnadstäckning för denna tjänst eller inte.

Åtgärder för att underlätta för näringslivets utsatta branscher under pandemin

Om uteserveringar undantas från avgift, enligt förslag till nämnden, kommer detta innebära en intäktsförlust som behöver kompenseras genom kostnadsminskningar. Beräknad intäktsförlust om samma ytor som under 2020 tas i anspråk för perioden 1 april 2021 till 30 september 2021 (6 månader) kommer att vara 53 tkr. Om uteserveringarna söker för samma ytor för perioden 1 januari 2021 till 31 december 2021 skulle intäktsförlusten bli cirka 106 tkr.

LOTS och friluftsfrågor samt förorenad mark

Av ”Budget 2021 samt flerårsplan 2022 till 2024” framgår under rubriceringen ”Kommunens satsningar” och ”Tydligare ansvarsfördelning inom kommunen” (sid 63);

”Ansvar för företagslotsen faller under miljö- och samhällsbyggnadsnämnden liksom ett samordningsansvar för friluftsfrågorna, vilka är fördelade på flera nämnder. Ambitionsnivån gällande företagslots behålls oförändrad.

När det gäller förorenad mark behöver ansvarsfördelningen förtydligas.”

När det gäller friluftsfrågor så finns det inga resurser tilldelade eller avsatta till ett samordningsansvar. För att kunna genomföra detta samordningsansvar kommer det innebära omprioriteringar. Några sådana har inte genomförts inför denna internbudget utan kommer att ske under 2021 inför 2022. I nuläget genomförs enbart det arbetet som omfattas av nämndens tilldelade ansvarsområden som kan kopplas till friluftsfrågor. Någon möjlighet att hantera detta ansvarsområde på något annat sätt ses inte som en möjlighet i nuläget.

Arbetet med företagslotsen har skett i form av ”eldsjälar” inom förvaltningen. Några extra resurser för arbetet med företagslotsen har inte tilldelats nämndens ansvarsområde utan det har skett delvis på bekostnad av tillsynen enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Under 2019 och 2020 påbörjades en översyn av hur tillsynsskulden skulle åtgärdas då extra resurser inte tilldelats. Detta har lett till att bland annat en översyn av tillsynstaxan har inletts samt att ett ökat fokus har skett på förvaltningens myndighetsuppdrag. Ambitionsnivån avseende företagslotsen kommer således att i huvudsak inrikta sig på myndighetsarbetet och enbart omfatta ett begränsat samordningsansvar. Utvecklingen av företagslotsen ses i dagsläget inte som en möjlighet om tillsynsskulden ska kunna arbetas av och handläggningstiden avseende bygglov ska fortsatt kunna hållas på en låg nivå.

När det gäller förorenad mark omfattas i huvudsak Kommunledningskontoret, Serviceförvaltningen samt Miljö och Samhällsbyggnad. Hur ansvarsfördelningen ska se ut framöver behöver definieras under 2021, Förvaltningen utesluter inte att detta förtydligande av ansvarsfördelningen kan leda till äskande inför kommande verksamhetsår.

Med tanke på det ansvarsförtydligandet avseende nämndens områden så krävs också en förnyad översyn av reglementet för Miljö och Samhällsbyggnad, vilket kommer att planeras in under 2021.

Utredning avseende underfinansiering

Av ”Budget 2021 samt flerårsplan 2022 till 2024 framgår”;

”Med anledning av den obalans som nämnden redovisat mellan tillgängliga resurser och behoven som uppkommer med anledning av kommunens höga utvecklingstakt kommer en fördjupning av nämndens förutsättningar att genomföras.”

I början av 2021 kommer en avstämning göras på såväl politisk som tjänstemannanivå avseende vilka förväntningar som finns på denna fördjupning av nämndens förutsättningar.

På nästa sida visas nettobudgeten fördelat på de olika verksamheterna, samt jämförs med budget 2020.

(tkr)	2020	2021	Förändring
Nämnd	-820	-820	0
Förvaltningsövergripande	-6 930	-7 661	-731
Miljö	-8 235	-8 264	-29
Avdelningsgemensamt	-1 887	-2 017	-130
Miljötillsyn	-2 050	-1 932	118
Livsmedel	74	52	-22
Naturvård	-3 343	-3 352	-9
Miljöstrategiskt arbete	-958	-944	14
Energi	-71	-71	0
Sanering Getinge	0	0	0
Kart- och bygglov	-9 251	-9 380	-129
Bygglov	-2 461	-2 525	-64
MBK	-3 179	-3 244	-65
Bostadsanpassning	-3 611	-3 611	0
Gata, trafik, park	-45 764	-48 275	-2 511
Gata, administration	-15 986	-17 684	-1 698
Park, administration	-2 676	-2 789	-113
Beläggningsunderhåll, asfalt	-450	-430	20
Beläggningsunderhåll, sten/plattor	-180	-180	0
Beläggningsunderhåll, grus	-140	-140	0
Trafikanordningar	-320	-320	0
Trafiksignaler	-200	-150	50
Konstbyggnader	-60	-50	10
Dagvattenavledning	-400	-400	0
Övrigt	-65	-315	-250
Vinter	-2 220	-2 220	0
Stadsrenhållning	-3 800	-3 900	-100
Hårdgjorda ytor	-1 900	-1 900	0
Belysning	-5 400	-5 400	0
Enskilda vägar	-1 700	-1 700	0
Parkering	1 800	1 700	-100
Trafiksäkerhet	-120	-120	0
Trafikplanering	-190	-190	0
Industrispår	-300	-300	0
Massupplag	-100	-100	0
Växtmaterial	-350	-400	-50
Träd	-350	-380	-30
Naturmark	-80	-80	0
Lek- och parkutrustning	-200	-300	-100
Vatten	-200	-250	-50
Fritidsanläggningar	-90	-90	0
Grönytor	-5 100	-5 200	-100
Finparker	-1 800	-1 800	0
Offentliga toaletter	-580	-580	0
Kollektivtrafik	-10	-10	0
Kollektivtrafikanläggningar	-2 597	-2 597	0
Summa	-71 000	-74 400	-3 400

Resultatbudget per kontogrupp

	Budget 2020	Budget 2021
Intäkter	13,1	12,5
Försäljningar	0,1	0,1
Taxor och avgifter	11,0	10,7
Hyrer och arrenden	0,5	0,5
Bidrag	1,3	1,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,3	0,3
Övriga ersättningar och intäkter	0,0	0,0
Kostnader	-84,2	-86,9
Personalkostnader	-32,1	-32,7
Lokalkostnader	-1,8	-1,8
Övriga kostnader	-36,9	-37,4
Avskrivning	-9,8	-11,4
Intern ränta	-3,5	-3,6
Nettokostnader	-71,0	-74,4

Budgettabeller från Kommunfullmäktiges beslutade budgetdokument

	Budget 2021
Intäkter	12,5
Försäljningar	0,1
Taxor och avgifter	10,8
Hyrer och arrenden	0,5
Bidrag	0,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,3
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-86,9
Personalkostnader	-32,7
Lokalkostnader	-1,8
Övriga kostnader	-37,4
Avskrivning	-11,4
Intern ränta	-3,6
Nettokostnader	-74,4

	Budget
	2021
Politisk verksamhet	-0,8
Förvaltningsledning	-7,7
Miljöavdelning	-8,3
Kart- och bygglovsavdelning	-5,8
Gata Trafik Park	-48,3
Bostadsanpassning	-3,6
Summa	-74,4

Förslag till beslut

- Godkänna internbudgeten för 2021

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 140

MOS.2020.0795

Budget 2021, miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ärendebeskrivning

Förslag till budget för 2021 och planperioden 2022-2024 har upprättats för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Den tilldelade budgetramen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för 2021 är 75,6 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Budget 2021, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
- Förslag till Vårbudget-förutsättningar
- Miljö och Samhällsbyggnads budget 2021
- Fackens gemensamma yrkande budget 2021
- Visions yrkande inför budget 2021
- MBL- Protokoll

Beredning

Budgeten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad. Budgeten har MBL-förhandlats och protokollet från förhandlingen bifogas ärendet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska gemensamt med tillväxtavdelningen på Kommunledningskontoret yttra sig över punkterna "Digitalisering av detaljplaner" samt "Östra Eslöv" enligt instruktioner i vårbudgeten.

Med nuvarande resurser kommer kart- och bygglovsavdelningen att prioritera den lagstadgade verksamheten inom avdelningen. Digitalisering av detaljplaner får genomföras i samråd med tillväxtavdelningen när det finns tilldelning av extra resurser inom båda förvaltningarna.

Gällande Östra Eslöv har tillväxtavdelningen gjort bedömningen att det behövs en samordnande projektledare för perioden 2021 till 2035. Under 2021 behöver en konkretisering av genomförandet utarbetas, delprojekten identifieras och tidsättas, flytten av Stena inledas och förhandlingen med ytterligare företag drivas. De behov som identifieras innebär att arbetet inom Miljö och Samhällsbyggnad troligtvis kan lösas inom befintlig ram för 2021. Från och med verksamhetsåret 2022, men

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

troligtvis först 2023 kommer det att behövas resursförstärkning inom Miljö och Samhällsbyggnad (gata, trafik, park). Arbetet med identifiering av behov under 2021 kommer leda fram till att även identifiera detta resursbehov, men preliminärt uppgår detta till motsvarande en heltidsresurs för perioden 2022 till 2035. Utan resursförstärkning från och med 2022 kan Miljö och Samhällsbyggnad först 2025 lösa arbetet med Östra Eslöv inom befintlig ram, givet nuvarande planering gällande detaljplaner och exploateringsprojekt.

I budgetdialogen inför vårbudgeten lyftes flera områden för vilka nämnden äskade medel för att kunna genomföra dessa. I återkopplingen i samband med vårbudget kunde det utläsas att "nämndens uppdrag enligt ovan hanteras inom ram med undantag av nytillkomna ytor". Detta kommer inte vara möjligt utan nedprioriteringar av andra ansvarsområden. Det bedöms i dagsläget inte vara möjligt att kunna effektivisera arbetet så att resurser motsvarande efterfrågat behov tillmötesgås.

Vad gäller ersättning för nytillkomna ytor ställer sig förvaltningen frågan om även skötsel av naturreservat och naturområden som tidigare har kunnat genomföras med hjälp av medel från länsstyrelsen inkluderas i återkopplingen gällande nytillkomna ytor.

I de lämnade budgetramarna ingår inte justering på grund av ny samordnad organisation eller justering av ramarna på grund av ökad kostnad för e-handelsystem och Hypergene.

Då miljö- och samhällsbyggnadsnämnden enligt den information som förvaltningen fått ta del av ska betala för en del av en upphandlartjänst (samordnad organisation) så kommer det påverka nämndens budget inom något annat område eftersom det inte finns någon tjänst att flytta från Miljö och Samhällsbyggnad. Orsaken är att upphandlingsbehovet (bortsett från entreprenadupphandling) är relativt begränsat och fördelat på olika tjänster.

På motsvarande sätt kommer också en ökad kostnad för nya system (e-handel och Hypergene) att påverka miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget inom något annat område genom nedprioriteringar inom verksamheten, då förvaltningen inte ser direkta effektiviseringar/kostnadsbesparingar kopplat till de nya systemen. I första hand genom att inte tillsätta vikariat och i andra hand genom att inte tillsätta vakanta

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

**Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden**

tjänster.

I de tilldelade budgetramarna finns kompensation för lönekostnader även för 2021. Det är ett nytt arbetssätt, tidigare har kompensation erhållits efter lönerevision. Det framgår dock inte om ramarna kommer justeras utifrån lönerevisionens faktiska utfall under budgetåret. I budgeten har ökningen lagts som en förvaltningsgemensam post, som kommer fördelas till avdelningarna efter lönerevisionen.

Jämfört med underlaget för vårbudgeten har investeringsbudgeten justerats genom att projektet GC-väg Marieholms förskola har tagits bort. Detta beror i sin tur på ändrad planering för byggnation av förskolan, vilket ligger utanför miljö- och samhällsbyggnadsnämndens område.

Vad gäller investeringsprojekt Stora torg vill Miljö och Samhällsbyggnad förtydliga att enligt tidigare tagna politiska beslut (se av kommunfullmäktige antagen Budget 2020) är den totala investeringsramen för projektet 67,2 mnkr, vilket fördelas med:
Projektering 7,2 mnkr
Byggnation torget 40 mnkr
Byggnation anslutande gator 20 mnkr

Tillkommande i och med detta budgetförslag är en toalettbyggnad (2 mnkr). Att den inte var med i den ursprungliga budgeten beror på att det har varit oklarheter i ägandeform (äga eller hyra) samt om det är servicenämnden eller miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för byggnationen.

Beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna budgeten för 2021 och planperioden 2022-2024.

Deltar inte i beslutet

Ledamöterna från Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna avstår från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Budget 2021

samt flerårsplan 2022 till 2024

ESLÖVS
KOMMUN

Eslöv 2020-12-14

Innehåll: Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Produktion och layout: Kommunledningskontoret, kommunikationsavdelningen

Omslag Christoffer Borg Mattisson

Övriga: Christoffer Borg Mattisson, Håkan Sandbring, Susanne Hultman, iStockPhoto
och Eslövs kommun

INNEHÅLL

Kommunen har fortsatt goda förutsättningar trots pandemi och lågkonjunktur	5
Kommunens politiska organisation	7
Ansvar för framtiden prioriteringar för budget 2021	9
Mål för mandatperioden	11
Kommunens ekonomiska förutsättningar inför 2021 och 2022-2024 inklusive omvärldsanalys	13
Finansiella rapporter	21
Ord och begrepp	29
Kommunstyrelsen/Kommunledningskontoret	33
Barn- och familjenämnden	43
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	49
Kultur- och fritidsnämnden	55
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	61
Revisionen	69
Servicenämnden	71
Vård- och omsorgsnämnden	77
Överförmyndarnämnden	85
Kommunkoncernen och verksamhet i kommunalförbunden	89

KOMMUNEN HAR FORTSATT GODA FÖRUTSÄTTNINGAR TROTS PANDEMI OCH LÅGKONJUNKTUR

"Vårt politiska handlingsprogram sträcker sig fram till nästa val i september 2022. Vi vill fortsätta utveckla vår kommun och förbättra servicen till våra medborgare."

Kommunen har, liksom hela samhället i övrigt, haft en tid med löpande anpassning till pandemins utveckling och Folkhälsomyndighetens råd. Tack vare goda insatser från vår personal, särskilt inom vården och omsorgen, har verksamheten kunnat upprätthållas. Samtidigt har planeringen fortsatt för hur vi kan få en ännu bättre service och verksamhet. Genom olika insatser planeras för att ge vård- och omsorgspersonalen möjlighet till både återhämtning och höjd kompetens.

I budgeten görs flera satsningar för nämndernas planering för en förbättrad verksamhet, en ökad måluppfyllelse och de möjligheter och utmaningar de ser framför sig. Nya kommunala insatser – i kombination med statens ökade satsningar för att få igång Sverige – ger ökade förutsättningar för kommunen att både hantera situationen med en flerårig lågkonjunktur, utdragen pandemi och samtidigt utveckla verksamheten.

Vi har fortsatt ambitionen att det politiska handlingsprogrammet ska leda kommunen närmre visionen Eslöv – Skånes bästa kommun att bo och verka i.

Utbildning viktigt för våra unga

Nya insatser på skolan görs för att höja kunskapsnivån. Investeringar i lokaler och utemiljö både i centralorten och övriga tätorter. Fortsatt arbete för att förbättra barn och elevers psykiska hälsa. Ungdomsverksamheten Unga för unga tillförs kommunala medel för att stärka ungdomar i deras bostadsområden.

Äldres trygghet

Genom nya statliga satsningar kan äldreomsorgen utvecklas. Staten tillför medel i form av riktade statsbidrag för att höja kvaliteten inom äldreomsorgen. (äldreomsorgslyftet, äldreomsorgssatsningen och återhämtningsbonus för arbetsmiljön.) Statlig satsning på personalens språkkunskaper. Kommunen tillför medel för hälso- och sjukvårdsavtalet med Region Skåne.

Alla ska ges möjlighet till egen försörjning

Fler måste i arbete eller utbildning. Arbetsmarknadsåtgärderna ska sättas in från dag ett. Fortsatta satsningar på jobbspåren som leder till jobb. Större krav på svenska för invandrare där tiden utökas till heltidsstudier.

Trygghet och trivsel

Det ska kännas tryggt att röra sig överallt i kommunen. De offentliga miljöerna ska kännas trygga, rena och trivsamma. Det brottsförebyggande arbetet fortsätter.

Planering för fler attraktiva bostäder görs i byarna och staden. Eslöv ska växa hållbart. Arbetet med planering av Östra Eslöv ger kommunen nya möjligheter att utvecklas.

I budget 2021 fortsätter vi att skapa en trygg och hållbar kommun för framtiden. Vi vill rikta ett stort tack till all personal för deras insatser i arbetet under året. Vi ser med tillförsikt fram mot utmaningarna 2021!

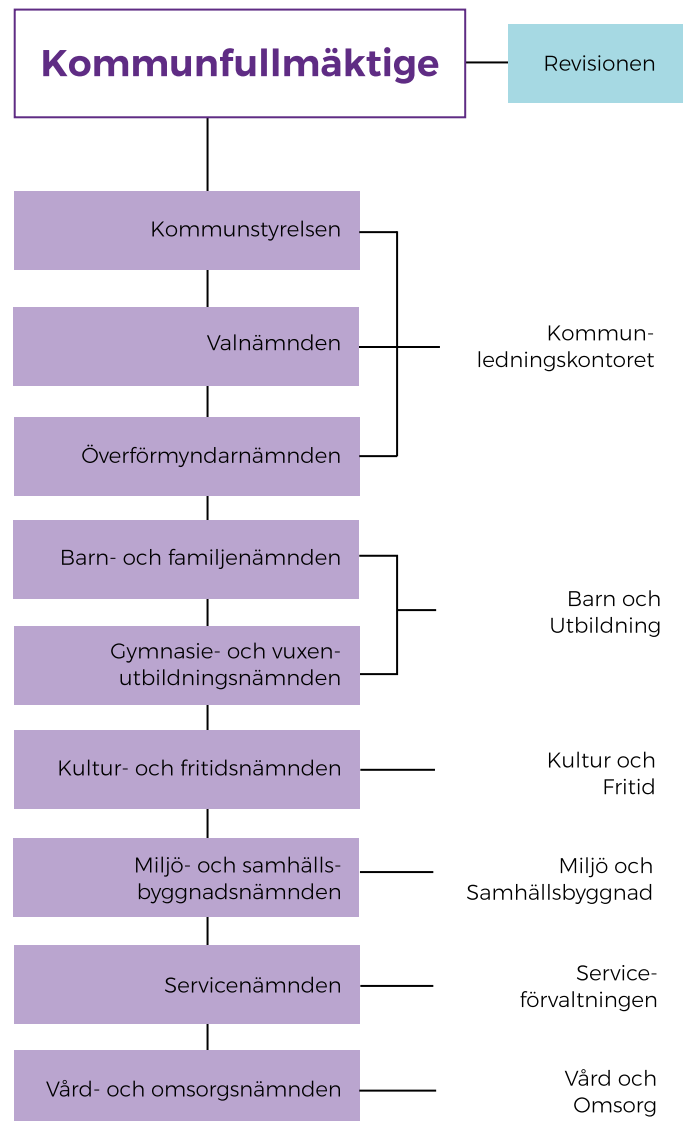

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun. Från vänster kommunstyrelsens första vice ordförande Catharina Malmberg (M), kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S) och Sven-Olov Wallin (L).

KOMMUNENS POLITISKA ORGANISATION

Kommunens verksamhet och aktiviteter påverkar många människors framtida förutsättningar och direkt i vardagen. Samhället förändras och i takt med samhällsförändringar behöver kommunens verksamhet anpassas och utvecklas. Kommunens vision *Eslöv – Skånes bästa kommun att bo och verka i* är vägledande. Kraven på kommunens service ökar och behovet av att få ut mer verksamhet för varje skattekrona blir allt viktigare för att kunna upprätthålla och utveckla servicen samt skapa förutsättningar så att de nya invånarna kan få del av välfärden. Människor måste samtidigt ges möjlighet till en större påverkan på servicen för att nå så hög brukarupplevelse som möjligt. Kommunens organisation behöver följa med i utvecklingen.

ANSVAR FÖR FRAMTIDEN

PRIORITERINGAR FÖR BUDGET 2021

Hållbarhet – Agenda 2030

De globala hållbarhetsmålen ska vägas in när kommunen tar fram olika styrdokument. Att arbeta med hållbarhet ska ses som ett gemensamt åtagande i samtliga verksamheter.

Ekonomi

Kommunens ekonomiska utmaning ligger i att balansera kostnadsutvecklingen som just nu är högre än intäktsutvecklingen. I detta arbete måste organisationen dra nytta av ny teknik och införa nya arbetssätt.

Trygghet

Ett systematiskt arbete med att stärka tryggheten ska göras i samverkan med andra aktörer såsom polis, civilt försvar och andra myndigheter. Den idéburna sektorn är en viktig samverkanspart.

Vård och omsorg

Pandemin har ställt nya krav på vård och omsorg. Regeringen har tillskjutit extra resurser i form av riktade statsbidrag för utveckling inom äldreomsorg för att möta behoven. Hälso- och sjukvårdsavtalet med regionen ställer också nya krav på kommunen och därför tillskjuts medel till vård och omsorg.

Förskolor och skolor

Arbetet med att höja kunskapsnivån fortsätter och tillförs mer resurser. Verksamheterna i hela kommunen ska vara likvärdiga och av hög kvalitet. Utbyggnad och renovering av förskolelokaler och skollokaler ska prioriteras.

Utbildning och arbete

Satsningar på en samlad Carl Engström-skola har stärkt gymnasiets attraktivitet och höjt elevernas resultat. Arbetet med att få fler att klara sina studier inom planerad tid måste fortsätta. Fokus på att fler kommer i arbete eller studier är avgörande för både individer och samhället. Arbetsmarknadsenheten ska i tätt samarbete med socialtjänsten arbeta för att fler kommer i egen försörjning.

Näringsliv

Ett nytt näringslivspolitiskt program ska stärka det strategiska näringslivsarbetet.

Tillväxt både i byar och i staden

Under de senaste åren har vi sett en stark utveckling av Eslövs tätort, men också ett ökat intresse i flera av kommunens olika byar. Vi vill därför ta tillvara både utvecklingen i byarna och i Eslöv. Särskilda medel sätts av för östra Eslöv för att befintliga resurser ska kunna arbeta med utveckling av hela kommunen.

Kultur och fritid

Kommunen tillskjuter medel för att fortsätta driva Unga för unga. Stödet till föreningar som sköter kommunens anläggningar ökas i ett tredje steg. Planering av ny kulturskola fortsätter. Ett fritidspolitiskt program är under framtagande.

Attraktiv arbetsgivare

Värdeorden Engagemang, Nyskapande och Allas lika värde ska genomsyra verksamheterna. Utvecklings- och förändringsarbete ska uppmuntras och medarbetarnas delaktighet ska tas tillvara. Kompetens- och ledarutveckling är en naturlig del för att nå en framgångsrik arbetsplatskultur.

Hälsomiljonen

Att arbeta med medarbetarnas hälsa är viktigt, för att förstärka verksamheternas arbetsmiljöarbete fortsätter den extra satsningen med Hälsomiljonen.

Digitalisering

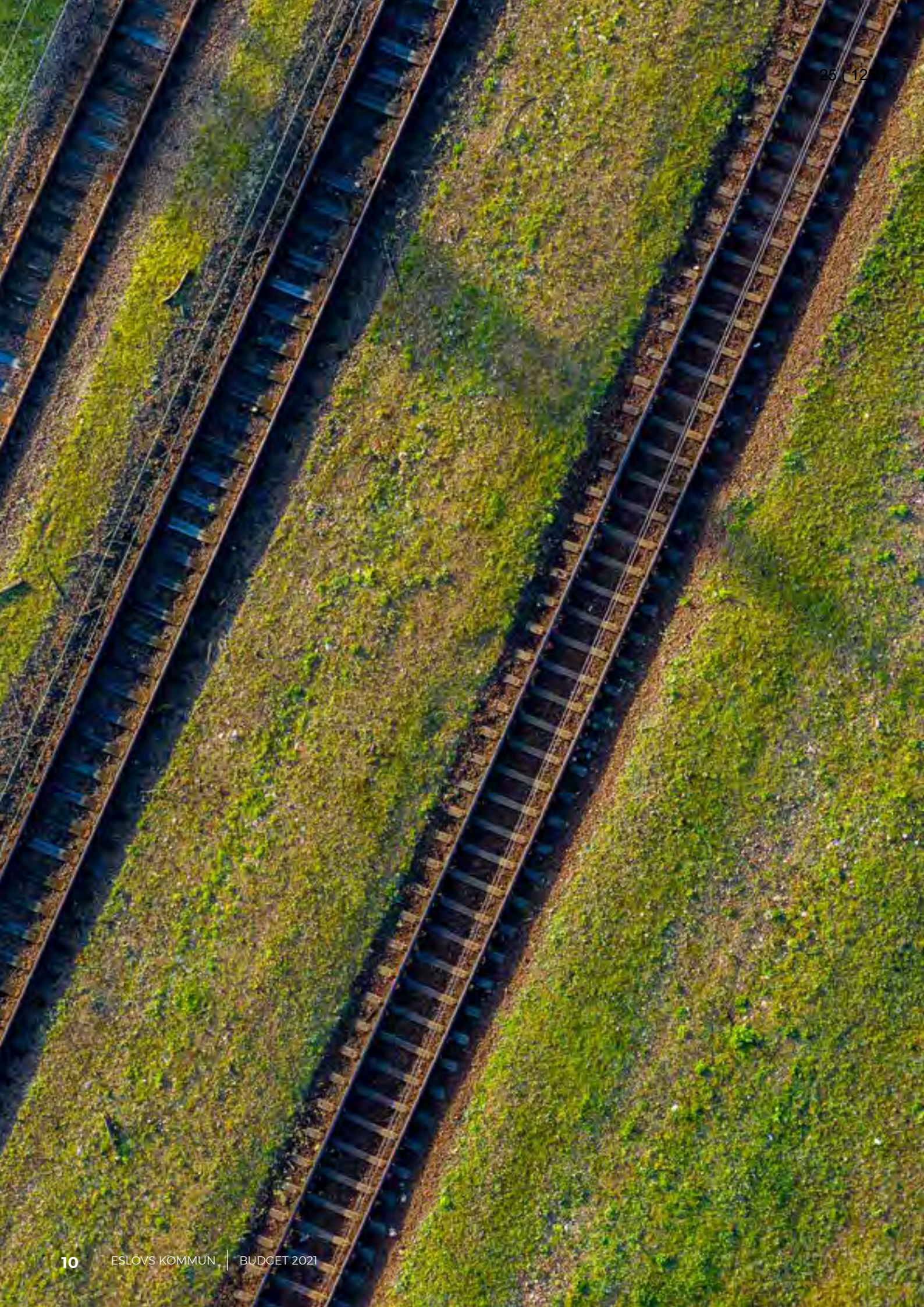
Kommunen ska möta medborgarnas behov och utveckla tjänster för att öka tillgängligheten och servicen till medborgarna. Bredbandsutbyggnaden ska stödjas.

Socialdemokraterna

Liberalerna

MÅL FÖR MANDATPERIODEN

I det politiska handlingsprogrammet framgår viljeinriktningen från den styrande majoriteten för mandatperioden. Utvecklingen ska ske utifrån tre perspektiv:

- Medborgare och andra intressenter
- Tillväxt och hållbar utveckling
- Verksamhet och medarbetare

Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Men också att planera och utveckla kommunen.

Programmet ligger till grund för det som nämnderna ska arbeta med. Nämnderna har kopplat effektmål till Agenda 2030 för att tydliggöra prioriteringen av långsiktig hållbarhet socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Förändring mäts utifrån indikatorer som om möjlig är mått enligt Kommunens kvalitet i korthet, KKiK. Kommunens hållbarhetsprofil förstärks därmed och resultaten kan jämföras med andra kommuner. Uppföljning av inriktningsmålen samt nämndernas följsamhet till inriktningsmålen sker i samband med delårsrapport, årsredovisning, presidieträffar och resultatdialoger. Många indikatorer mäts en gång per år, varför delårsrapporten kommer att innehålla nämndernas bedömningar av måluppfyllelse vid årets slut. Nämnderna och verksamheterna kommer att kunna följa och lära av utvecklingen av kvaliteten genom det kommungemensamma ledningssystemet som är under uppbyggnad. Bedömningen av uppfyllelsen av inriktningsmålen i förhållande till det politiska handlingsprogrammet och kommunens vision sker i den politiska debatten vid behandlingen av delårsrapport och årsredovisning.

Modell för målstyrning

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2021 OCH 2022-2024 INKLUSIVE OMVÄRLDSANALYS

(Utgångspunkt SKR:s oktoberprognos i cirkulär 2020:39, augustiprognosen cirkulär 2020:32 och ekonomirapporten maj)

SAMHÄLSEKONOMISK UTVECKLING

Pandemin orsakade ett snabbt slut på en lång högkonjunktur både i Sverige och globalt. Samstämmiga flerårsprognoser för Sveriges konjunkturutveckling visade tidigare på en relativt mjuk konjunkturedgång baserat på lägre takt i bostadsbyggandet och i arbetade timmar. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, hade en prognos i oktober 2019 för 2021 med en relativt låg tillväxt med 1,7 procent, vilket låg till grund för kommunens ekonomiska flerårsplanering. I våras föll konjunktoren till -4,1 procent för helåret. Regeringen gjorde i september bedömningen att konjunktoren vänder från -4,9 procent 2020 till 4 procent 2021, en snabb förbättring med 8,9 procentenheter.

Pandemins effekter på konjunktoren och ett dramatiskt fall i skatteintäkterna fick staten att under våren fatta flera beslut om kompensation till landets kommuner och regioner för skattebortfall och merkostnader för pandemin. Detta har i hög utsträckning balanserat kommunsektorns ekonomi. Staten har även kompenserat kommunerna för sjukfrånvaro under en del av året. SKR har i augustiprognosen oväntat och kraftigt räknat upp skatteintäkterna för 2019 och 2020, vilket ger sektorn 15 mdkr i förbättrade intäkter för 2020. SKR framhåller att prognosen är högst osäker trots att endast fyra månader återstår av året. I oktoberprognosen har dock en del av uppskrivningen reducerats i takt med rättning av deklarationer för 2019.

Kommunerna har haft merkostnader för pandemin. Delar av merkostnaderna kommer staten att svara för genom ett särskilt ansökningsförfarande under hösten 2020. Motsvarande statsbidrag finns inte för 2021. Planeringsförutsättningarna inför 2021 är högst osäkra med tanke på när konjunktoren kommer att återhämta sig och risk för fortsatt pandemi. Regeringen räknade i september med lågkonjunktur till 2023. SKR gör nu samma bedömning, att återhämtningen i ekonomin blir stadig, men först 2024 uppnås normalkonjunktur.

I regeringens höstproposition den 21 september föreslås en höjning 2021 av de generella statsbidragen till kommuner och regioner med 10 mdkr, varav 7 mdkr till kommunerna. Riktade medel (ska sökas) ges även till Äldreomsorgslyftet med ytterligare 1,7 mdkr, vilket även breddas och förlängs tidsmässigt, och 4 mdkr till en förbättrad äldreomsorg. Den senare satsningen är permanent. De generella statsbidragen höjs även för 2022 med 5 mdkr varav 3,5 mdkr till kommunerna. Ytterligare statsbidrag som kommunen kan söka framgår i budgeten under vård- och omsorgsnämnden, barn- och familjenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Dessa förutsättningar ligger till grund för kommunens fortsätta planering.

Övergripande statistik i procent:

År	2020	2021	2022	2023
BNP-utveckling	-4,9	1,7	3,8	3,8
Konsumentprisförändring KPI	0,5	0,7	1,8	2,4
Timlöner kommun/landsting	6,3	0,2	2,3	2,5
Skatteunderlagstillväxt reall	1,9	1,5	3,5	3,9

Avslutning på 2020 – en unik ekonomisk situation

De extra tillskotten från staten under 2020 ger kommunen enligt prognos 63,5 mnkr fram till och med september, det vill säga inklusive regeringens förslag till statsbudget 2021. Ersättning för merkostnader för pandemin kan uppgå till ca 20 mnkr. Andra intäkter för kommunen för exempelvis hyror blir lägre än budget och en del merkostnader föranledda av pandemin kommer att belasta kommunens resultat 2020. Staten svarar även under augusti och september för en del av kommunens kostnader för sjukfrånvaro som kan kopplas till pandemin. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas i oktober uppgå till 2 063 mnkr. I jämförelse med budget 2020 ligger prognosticerade intäkter 35 mnkr högre. Skälet är att SKR i sin augustiprognos kraftigt reviderat prognosen från april. Regeringens tillskott för bedömt skattebortfall grundas på bedömda förutsättningar från maj. En del av överskottet kommer att användas under slutet av året för att förstärka verksamheten och eventuell avsättning för exploateringsavtal. Kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning för 2020.

Förutsättningar för 2021

Kommunens budgetberedning hade i juni utgångspunkten att planera utifrån en intäkt med 2 074 mnkr för 2021. Enligt kommunens flerårsplanering i samband med budget 2020 bedömdes intäkterna till 2 092 mnkr, vilket innebar 18 mnkr i lägre intäkter. En stor del av nämndernas framförda behov av nya resurser kunde inte tillgodoses. Planerat överskott låg på 0,3 procent.

Regeringens förslag till statsbudget för 2021 som presenterades den 21 september har förbättrat kommunens förutsättningar. Regeringen föreslår höjning av de generella statsbidragen, vilket ger Eslövs kommun totalt 22,9 mnkr för 2021. Riktade medel som kommunen kan söka ges även till Äldreomsorgslyftet med ca 10,2 mnkr, vilket är en fördubbling jämfört med 2020, och en helt ny satsning riktad till en bred äldreomsorgssatsning med 12,1 mnkr. Lyftet är temporärt, medan äldreomsorgssatsningen är permanent. Det finns ingen uppgift om att satsningen kommer att övergå till generellt statsbidrag i framtiden. Årligt ansökningsförfarande och prövning med uppföljning ger osäkra planeringsförutsättningar för verksamheten.

Även riktat statsbidrag till skolan införs med 1 mdkr för att skapa förutsättningar för kommuner att kunna erbjuda ökad undervisningstid, personalförstärkningar och bättre förutsättningar för personalen för att hantera den nationella skolskulden. Satsningen på lärarassistenter avslutas, vilket finansierar halva anslaget. Fördelningsgrund är okänd. En rad mindre riktade statsbidrag finns även, vilka framgår under respektive nämnd. Dessa förutsättningar ligger till grund för kommunens fortsatta planering inför höstens budget. För 2022 ges kommunen 15 mnkr i ökade generella statsbidrag.

SKR skriver i ekonomirapporten från maj att kommunerna och regionerna är i början av en period med mycket stora krav på omställning med anledning av det ökade trycket från demografin med fler barn och ungdomar samt äldre. Kommuner och regioner har samtidigt stora investeringsbehov i förskolor, skolor, äldreboenden, vatten och avlopp samt inom sjukvården. Många lokaler är byggda på 70–80-talet och behöver nu renoveras eller ersättas. Fler barn, unga och äldre leder samtidigt till ett behov av mer lokaler.

Eslov kommun har inför den kommande perioden med lågkonjunktur ett ekonomiskt utgångsläge med en ökande men relativt sett låg skuldnivå för den egna verksamheten som skattebetalarna svarar för och ett relativt stort eget kapital, det vill säga förmögenhet. Under många år har kommunen redovisat årliga överskott och har sedan 2010 byggt upp 74 mnkr i en resultatutjämningsreserv som under vissa förutsättningar kan användas vid ekonomisk obalans i framtiden. Kommunens skatteuttag är fortsatt under genomsnittet i Skåne. Nyintjänande av tjänstepensioner finansieras löpande och byggs inte upp som en framtida skuld. Tjänstepensioner som tjänats in fram till 1998 – den så kallade ansvarsförbindelsen – minskar nu löpande. Kommunen har en ekonomisk avsättning med ca 90 mnkr för att balansera utbetalningarna till tidigare medarbetare, i syfte att inte tränga ut annan kommunal verksamhet/åtaganden. Kommunens ekonomi är i god ordning. Kommunens ekonomiska utmaning ligger i att balansera kostnadsutvecklingen mot intäktsutvecklingen.

Utmaningen för en fortsatt ekonomi i balans i kommunen under åren framöver är, liksom för kommunsektorn som helhet, att kostnadsutvecklingen som drivs av förändringar, demografin, personalkostnadsökningar och investeringar, kan dämpas genom effektiviseringar, det vill säga mer för varje krona i intäkt med bibehållen eller till och med förbättrad kvalitet. Kommunen går in i en period med kraftigt ökad ambition inom exploatering, bland annat för att utveckla den östra delen av staden med bostäder, förskolor, skolor och äldreboenden. Kommunens enskilt största projekt blir att utveckla Stenas tomt som kommunen förvärvat.

Den styrande majoriteten fortsätter konstatera att under mandatperioden kommer den demografiska utvecklingen med allt fler barn, elever och äldre i stor utsträckning att ta de årliga ökande intäkterna i anspråk. I planeringen ligger fortsatt kompensation för årlig löneöversyn till nämnderna samt för flertalet hyres- och avtalsuppräknings. Den befintliga verksamheten måste bli kostnadseffektivare för att skapa ett framtida ekonomiskt utrymme. Fortsatt effektivisering ska ske i alla verksamheter för att upprätthålla och utveckla kvaliteten.

Skatten blir oförändrad med 20,54 skattekrönor och bedöms även fortsatt ligga strax under snittet i Skåne och riket. Aktuell befolkningsstatistik visar att befolkningsökningen blir ca 200 personer lägre än antagandet i den ekonomiska planen inför 2021. Intäktsprognoserna utgår från 34 050 invånare per den 1 november 2020. Intäktsökningarna för 2021 skapar utrymme för volymkompensation till förskola, skola och vård och

omsorg samt kompensation till alla nämnder för lönerevision 2021. Nämnder som internt köper tjänster av servicenämnden får ökade medel för att ge servicenämnden möjlighet till höjda priser. Överenskommelser träffas mellan parterna kring kvalitet, volymer och priser.

Målet med minst en procents överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag kan inte planeringsmässigt upprätthållas för 2021 eller för perioden som följer. En översyn ska ske av regelverket kring kommunens resultatutjämningsreserv. Effektiviseringar i viss utsträckning väntas bidra till kommunens framtida planerade resultat. Med kommunens höga investeringsnivå är det väsentligt att överskottet är minst 1 procent vid årets slut. I annat fall ökar kommunens lånebehov ytterligare. Tilldelade medel måste utgöra ram för kommunens verksamheter under året.

Skatteintäkter generella statsbidrag och nettokostnadsutveckling					
Intäktsår	2020	2021	2022	2023	2024
Befolkning prognos 1 november året före*)	33 789	34 050	34 300	34 700	35 000
Skatteintäkter/generella statsbidrag	2 063	2 101	2 149	2 207	2 272
Intäktsförändring mellan åren, procent		1,8	2,3	2,7	3,0
Nettokostnadsutveckling exkl. jämnförelsestörande poster faktisk budget 2021		2 107	2 192	2 245	2 341

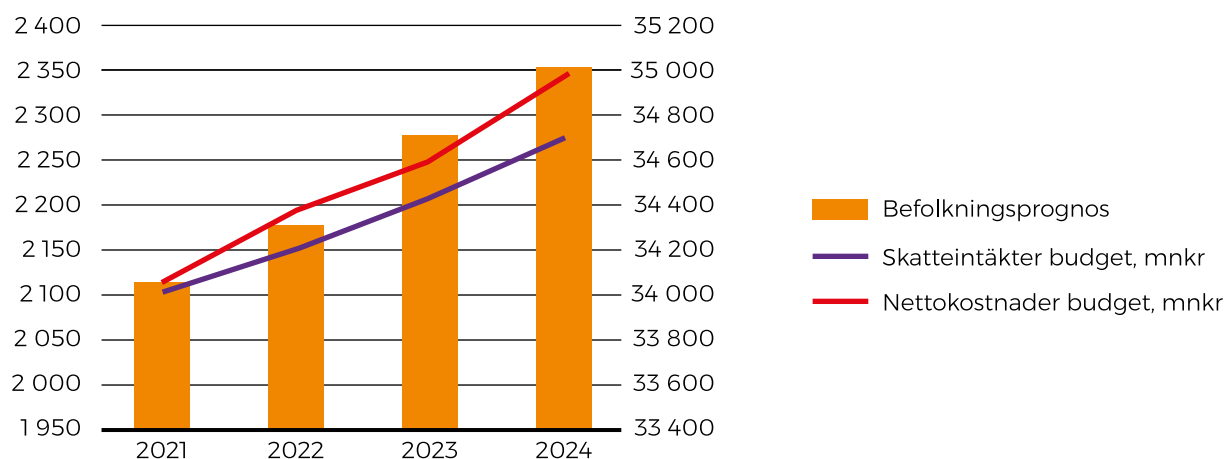
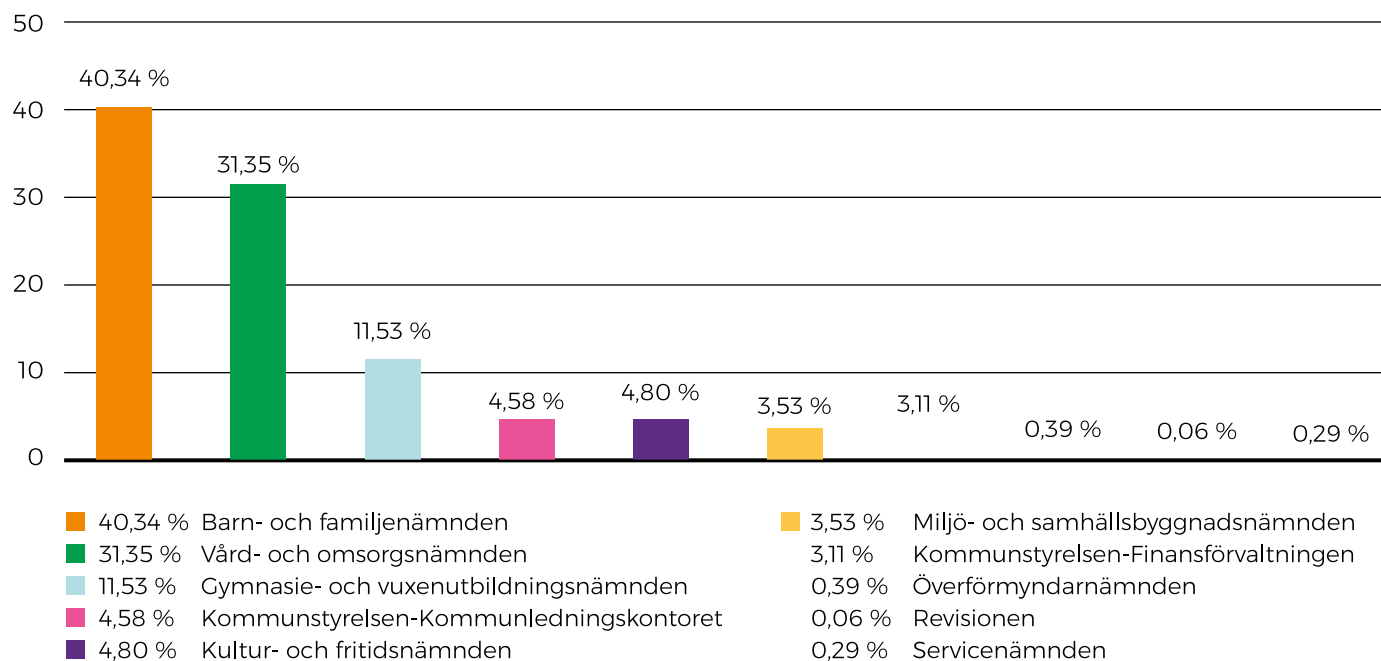
I budgeten framgår att befolkningen fortsätter att öka. Därmed ökar behoven av kommunens service och tjänster. Förskolan och skolan kommer att få fler barn och elever. Inom äldreomsorgen syns viss ökning redan idag. Åren framöver kommer ökade medel att avsättas för fler barn, elever och äldre. Det successiva övertagandet av hälso- och sjukvård från Region Skåne kräver allt mer insatser från kommunens sida, vilket ger ökade kostnader. Reformen från regering/riksdag, exempelvis tidigare utskrivningar från sjukvården och regionala överenskommelser kring hälso- och sjukvård, ökar behovet av kommunal service. Finansiering medföljer inte.

Färdigställande av nya bostäder påverkar hur befolkningen utvecklas över tid. Kommunens intäkter baseras på befolkningen den 1 november året före budgetåret. För 2021 års intäkter beräknas staten fastställa befolkningen till drygt 34 000 invånare. Etthundra invånare ger ca 6 mnkr i högre eller lägre intäkter.

Befolkning 31 december 2020–2024 enligt befolkningsprognos våren 2020

	2020	2021	2022	2023	2024	Förändring i % (20–24)
0-år	387	394	401	408	414	7,0
1–5 år, förskola	2 134	2 117	2 106	2 119	2 137	0,1
6–15 år, grundskola	4 489	4 564	4 626	4 668	4 704	4,8
16–18 år, gymnasiet	1 275	1 308	1 351	1 404	1 423	11,6
19–64 år, övriga	19 372	19 558	19 776	19 999	20 188	4,2
65–79 år äldreomsorg	4 713	4 787	4 803	4 770	4 762	1,0
80-år äldreomsorg	1 698	1 717	1 767	1 834	1 930	13,7
Totalt:	34 068	34 445	34 830	35 202	35 558	4,2

Prognos skatteintäkter och nettokostnader i förhållande till befolkningsprognos**Budgetens fördelning till olika nämnder i procent**

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING, BALANSKRAV OCH ÖVERGRIPANDE FINANSIELLA MÅL

Lagstiftningens ändamål med kravet på att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning innebär att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt samt att varje generation ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Kostnader från en generation får alltså inte skjutas över till kommande generationer. Kommunerna ska ha förmågan att leverera service till sina medlemmar på samma nivå som tidigare utan att öka skatten. Detta tillgodoses med ett årligt överskott i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Beroende på respektive kommuns soliditet och investeringar kan det finnas anledning att ha ett lägre eller högre överskottsmål. Enligt ny redovisningslagstiftning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning ska god ekonomisk hushållning även omfatta kommunkoncernen från 2019 års räkenskapsår. I budget 2021 ingår därför övergripande finansiella mål för kommunkoncernen omfattande överskott, likviditet och soliditet. En kommunal budget ska enligt lag upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Planeringen utgår därmed från att ett positivt överskott planeras i samband med upprättandet av budget samt uppföljning. Åtgärder vidtas vid behov under året för att överskott uppnås vid årets slut. Det finansiella resultatet vid årets slut kan bidra till ett bättre resultat än vad som planerats i budget. Storleken på överskottet för Eslövs kommun fastställs i de finansiella målen för god ekonomisk hushållning. Planeringen utgår från ett överskott med minst en procent i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och budgeterat finansnetto. Finansnettot används framöver till verksamhet under året.

Eslövs kommuns definition av god ekonomisk hushållning är följande:

Varje generation bär själv kostnaderna för den service man konsumerar. Ingen kommande generation ska behöva betala för det som tidigare generation förbrukat. Så stor nytta som möjligt av befintliga resurser ska skapas för kommuninvånarna. De finansiella målen anger att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamhetsmålen ska spegla effektiviteten och göra uppdraget tydligt mot kommuninvånarna.

Kommunen kommer att ha tre övergripande finansiella mål under mandatperioden:

- **Resursutrymme för verksamhet**

Skatteintäkterna utgör tillsammans med generella statsbidrag och budgeterat finansnetto huvudsaklig intäktskälla och innebär en totalram för resursutrymmet med 2 101 mnkr netto.

- **Årets resultat**

Överskott på minst 1 procent av skatte- och generella statsbidragsintäkterna, 21 mnkr.

- **Självfinansieringsgrad** av investeringar har införts från 2019. Skälet är det höga investeringsbehovet under perioden. Målet sätts till 40 procent i snitt under perioden 2020–2024. Självfinansieringsgraden får inte understiga 30 procent under ett enskilt år.

God ekonomisk hushållning bedöms ha uppnåtts när det finansiella målet om resursutrymme, överskott i form av årets resultat, finansiering av investeringar samt flertalet verksamhetsmål förbättras.

Målen för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSMÅL SOM BIDRAR TILL GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Nedan följer nämndernas verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Styrelse och nämnder	Mål
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun har en ekonomi i balans med minst en procents överskott.
Barn- och familjenämnden	Behörigheten till gymnasieskolan ska öka årligen
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Fler elever ska klara sina gymnasiestudier inom fyra år samt fler personer ska avsluta behovet av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för studier och arbete
Kultur- och fritidsnämnden	Årligen ökat antal personer som deltar i kultur- och fritidsaktiviteter
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Underhållet av kommunens gator ska motsvara det årliga behovet
Servicenämnden	Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet
Vård- och omsorgsnämnden	Inom given ekonomisk ram tillgodoses det ökade behovet av vård och omsorg samt minska behovet av och årligen sänka kostnader för försörjningsstöd
Överförmyndarnämnden	Öka antalet ärenden per handläggare med stöd av digitaliserade processer

Målen är valda utifrån störst påverkan på kommunens ekonomi direkt eller indirekt. Kommunstyrelsen svarar för att budget planeras utifrån bestämt överskott och ser under året till att överskottet upprätthålls. Kommunens kostnader för försörjningsstöd kan komma att öka kraftigt de kommande åren om inte ett ökat antal hushåll och individer kan svara för sin egen försörjning. Utvecklingen på arbetsmarknaden med stigande arbetslöshet väntas öka behoven av försörjningsstöd trots regeringens aviserade satsningar på åtgärder. Elever som inte uppnår behörighet till gymnasieskolan innebär en kostnad liksom om genomströmningstiden i gymnasieskolan är högre än tre år. En befolkning som är aktiv i kultur- och fritidsverksamheten ger ökade förutsättningar för god folkhälsa. Underhåll av lokaler och gator som matchar behovet undanröjer risken för eftersatt underhåll och uppbyggnad av skuld. Ett omfattande omställningsarbete pågår inom vård och omsorg, vilket ska bidra till ett bättre resursutnyttjande som kan användas för ökad service. Överförmyndarverksamheten utreder samverkan med Lunds kommun. Båda kommunerna har visat intresse för samverkan.

FINANSIELL ANALYS 2021-2024

Eslövs kommun budgeterar för ett mindre överskott med cirka 10 mnkr för 2021. Överskottet motsvarar betydligt mindre än det finansiella målet med en procents överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag. Kommunen kommer att ha svårigheter att planera utifrån målet en procent under den kommande planperioden 2022–2024 utan att effektiviseringar görs i verksamheten. Kommunen räknar med ökat antal invånare, vilket innebär att den kommunala verksamheten måste byggas ut, samtidigt som nettokostnaden ökar mer än skatteintäkter och generella statsbidrag.

Inom kommunstyrelsens medel för tillkommande hyror och kapitalkostnader avsätts årliga medel för att finansiera kommande investeringar. I kommande budget kommer det att bli svårt att finansiera allt större driftskostnader som till exempel rivningskostnader/saneringskostnader som inte är planerade.

Årets resultat

Årets resultat budgeteras till cirka 10 mnkr. Det motsvarar 0,5 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Vid periodens slut beräknas resultatet till -60 mnkr, vilket är ett underskott med cirka 2,6 procent av intäkterna.

Årets resultat					
	År	2021	2022	2023	2024
Årets resultat, mnkr		10,0	-26,0	-26,0	-60,0
Årets resultat/intäkter %		0,5	-1,2	-1,1	-2,6

Investeringsvolym					
År	2021	2022	2023	2024	2025
Investeringar, mnkr	372,7	276,1	236,6	228,5	133,6
Investeringsvolym/intäkter, %	18	13	11	10	6

Självfinansiering av investeringar					
	År	2021	2022	2023	2024
Självfinansieringsgrad, %		23,9	21,0	28,7	21,6

Investeringar

För 2021 och planperioden framåt är investeringstakten hög, vilket kommer att ta mer av kommande utrymme i driftsbudgeten. Investeringstakten planeras för de kommande fem åren till mellan 1,2 mdkr och 1,3 mdkr. Upplåningsbehovet inom kommunen kommer att öka för att kunna finansiera investeringarna. I den kommande budgeten finns projekt planerade som Ekenässkolan, Sallerupskolan, kulturskolan och planering för kommande demensboende, olika gång- och cykelvägar, lekplatser samt Stora torg.

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat/överskott och årets avskrivningar.

Självfinansieringsgraden beräknas uppgå till 23,9 procent under 2021 och för perioden som helhet till och med 2024 ett snitt på 24 procent.

Soliditet					
	År	2021	2022	2023	2024
Soliditet, %		54	48	44	41
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %		46	41	34	36

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar hur stor del av kommunens tillgångar som är planerade att finansieras med eget kapital. Det är viktigt ur perspektivet god ekonomisk hushållning att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Upplåningsbehov och beräknade räntekostnader via Kommuninvests räntenivåer för kommunens verksamhet (mnkr)					
	År	2021	2022	2023	2024
Nyupplåning, per år		265	215	215	215
Räntekostnad, aggregat		6,00	7,50	12,50	16,50

Upplåningsbehovet i kommunen beräknas öka med 910 mnkr under planperioden, Kommunens sammanlagda skuld kommer då att uppgå till 1 450 mnkr vid planperiodens slut. Av dessa utgör 790 mnkr vidareutlåning till VA SYD. Kommunens checkräkningskredit uppgår till 150 mnkr och omfattar även kommunkoncernens bolag.

Kommunalskatt			
	År	2020	2021
Skattesats Eslov, %		20,54	20,54
Genomsnitt Skåne, %		20,65	
Riket, %		20,72	

Kommunalskatten kommer inför 2021 att vara oförändrad. 2021 är kommunalskatten 11 öre lägre än snittet i Skåne.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR I ÖVRIGT 2021

Arbetsgivarkostnader

Personalomkostnadspåslaget blir oförändrat inför 2021. Arbetsgivaravgiften för 19–23-åringar sänks men bedöms påverka kommunens kostnader i liten omfattning. Avtalsförsäkringarna bedöms även bli oförändrade. Kommunens totala kostnader för tjänstepensioner fortsätter att öka. Mer medel kommer att behöva avsättas av kommunens medel centralt i finansförvaltningen.

Lönekompensation

Den anslagsfinansierade verksamheten kompenseras för 2021 års löneöversyn. Servicenämndens verksamhet är även fortsättningsvis intäktsfinansierad förutom Kontaktcenter. Nämnden kompenseras för löneöversyn 2021 avseende Kontaktcenter och endast under 2021 för del avseende fastighet och lokalvård. Därefter ska ny hyresmodell inrymma förutsättningar för personalkostnadsökningar.

Prisökningskompensation

Inflationen väntas bli fortsatt låg varför ingen generell prisökningskompensation utgår. E-handeln är i drift från september 2020, vilket sänker kommunens inköpskostnader.

Löneöversyn och pensioner

I budget 2021 har medel satts av för löneöversyn enligt SKR:s prognos. Löneökningstakten på arbetsmarknaden beräknas dämpas till under 2 procent. Fördelning sker enligt kommunens vårbudget med ca 75 procent av bedömt utfall för anslagsfinansierad verksamhet direkt i nämndernas ramar för 2021. När löneöversynen är klar tilldelas resterande medel via finansförvaltningen.

Lönerevisionen för 2020 är ännu inte klar för stora grupper av de kommunalt anställda.

Kommunens kostnader för pensioner kommer enligt augusti-prognosen från KPA att uppgå till cirka 121 mnkr för 2021 och ca 135 mnkr för 2022. År 2023 minskar kostnaderna till ca 131 mnkr. Ansvarsförbindelsen prognosticeras vid ingången till 2021 till 568 mnkr inklusive löneskatt. Prognosen är 489 mnkr vid periodens slut 2024. Staten fortsätter utreda förändringar i redovisningslagstiftningen som innebär att ansvarsförbindelsen hanteras som skuld i balansräkningen och att utbetalningar av pensioner inte längre belastar kommunens resultat. Detta skulle ge minskade driftkostnader men samtidigt ställa krav på ökade överskott om inte ekonomin ska försämrast.

Resultatutjämningsreserv

Uttag av resultatutjämningsreserven, RUR, som uppgår till 74 mnkr används inte för finansiering av budget 2021. Kommunens aktuella regelverk som är mer restriktivt än SKR:s generella förslag medger först under senare delen av planeringsperioden uttag enligt nuvarande planering för att finansiera budgeten under perioden 2022–2024. Översyn ska ske.

Riktade statsbidrag

Nämnderna bedriver en betydligt större verksamhet än vad som styrs och finansieras via kommunens medel genom möjlighet för verksamheterna att söka riktade statsbidrag. I budgeten under respektive nämnd framgår nya bidragsmöjligheter enligt förslag till budgetproposition 2021 och en del av de större bidragen som verksamheterna kan söka.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande väntas öka under planperioden bland annat till i första hand Sydvalten och Eslövs Bostads AB. Skälet är nya investeringar.

Exploatering för bostäder

En stor befolkningsökning väntas i Eslöv utifrån intresse för nyproduktion av bostäder. I Eslövs tätort finns intresse motsvarande 1 400 nya bostäder och 400 bostäder utanför tätorten. Några stora projekt färdigställs våren 2022. Målsättningen är även fortsättningsvis att hela exploateringsverksamheten ska bära sina egna kostnader inkluderat grönytor, gator med mera.

Hållbarhet

Att arbeta med hållbarhet ska ses som ett gemensamt åtagande i samtliga nämnder. De globala hållbarhetsmålen ska arbetas in i kommunens olika verksamheter och nämnderna ska aktivt arbeta med klimat och miljöfrågor för att rusta samhället för framtiden och för framtida generationer.

KOMMUNENS VIKTIGASTE RESURS – MEDARBETARNA

Kommunens kompetensförsörjning är en av de viktigaste frågorna för att säkerställa måluppfyllelse och den politiska visionen. Under mandatperioden ligger fokus på att arbeta med att rätt kompetens ska finnas att anställa när behov uppstår och att bibehålla och utveckla kompetensen hos dem som redan är anställda. Att arbeta för att öka hälsotalet är en annan viktig fråga för att säkerställa kompetensförsörjningen. Att kunna erbjuda goda anställningsvillkor och attraktiva löner är även det en fråga som påverkar möjligheterna att nå målen. En annan aspekt i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare är kommunens arbete med de gemensamma värderingarna.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, anger i sin rapport *Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden* (2018); De kommande tio åren ökar både antalet barn och äldre i befolkningen kraftigt. Antalet personer i arbetsför ålder ökar däremot betydligt mindre och i vissa delar av landet minskar antalet. Det innebär att konkurrensen om arbetskraften på hela arbetsmarknaden kommer att tillta. Behovsökning och pensionsavgångar fram till 2026 summeras till 508 000 personer. Störst är behovsökningen inom äldreomsorg och gymnasieskola.

Arbetskraftsbarometern (2019) visar att det är stor brist på sjuksköterskor, framför allt specialistutbildade, och att det fortfarande råder brist på lärare och pedagoger inom många inriktningar, inte minst grundskollärare, förskollärare och fritidspedagoger. Det råder även brist på speciallärare och specialpedagoger samt yrkeslärare-yrkesområden där många yrkesverksamma förväntas gå i pension inom kort.

De nationella analyserna gjordes i en tid innan covid-19 kraftigt påverkade svensk arbetsmarknad. Enligt Arbetsförmedlingens bedömning (Arbetsmarknadsutsikterna våren 2020) har offentlig sektor i ett inledande skede inte drabbats på samma sätt som den privata tjänstesektorn, i form av minskad tjänsteproduktion och varsel. Det finns istället ett ökat behov av arbetskraft inom vård och omsorg till följd av krisen. Samtidigt påverkas både inkomster och utgifter för kommuner i dessa tider, vilket på sikt kan leda till minskade resurser inom kommunens verksamheter.

Covid-19 kan ge vissa positiva effekter för kompetensförsörjningen för den kommunala sektorn i stort och för välfärdssyften specifikt. Att det finns andra branscher som drabbats,

vilket påverkar behovet av omställning på arbetsmarknaden, tillsammans med mycket medial uppmärksamhet kring framför allt äldreomsorgen kan bidra till att fler vill söka sig till kommunsektorn. Det har varit en ökning på 31 procent av sökande till sjuksköterskeprogrammet och 5 procents ökning för lärarutbildningar enligt statistik från Universitets- och högskolerådet.

Kommunens personalomsättning ligger på en bra och stabil nivå vid både nationella och regionala jämförelser. Det pågår ett arbete med att mäta i vilken utsträckning de anställningar som utannonseras och tillsätts motsvarar kommunens behov av både utbildningsnivå och relevant erfarenhet. Resultatet av det första mätåret kommer redovisas i personalboksutlåt för 2020. Sedan pandemins början har Eslövs kommun generellt fått fler ansökningar till varje utannonserad tjänst. För första gången på flera år fanns det under 2020 mycket god tillgång på sökande till sommarvikariat inom Vård och Omsorg, i många fall personal med erfarenhet och/eller utbildning. Det görs idag inga riksjämförelser över andelen utbildade undersköterskor, men här skulle Eslöv placera sig i den absoluta toppen. Rekruteringsläget är fortfarande gott för undersköterskor i Skåne trots nationell brist. Det råder dock fortfarande en stor brist på sjuksköterskor.

Kompetensförsörjningen inom skolan är en annan stor fråga för måluppfyllelse. Den nationella bristen på legitimerade och ämnesbehöriga lärare är omfattande i de flesta ämneskategorier. Utbildningsväsendet har inte utbildat lärare i paritet med behovet under många år. Vad gäller andelen legitimerade förskollärare ligger Eslövs kommun glädjande nog en bra bit över rikssnittet. Andelen legitimerade lärare ligger i de flesta fall kring rikssnittet och när det gäller ämnesbehörighet ligger Eslövs kommun i vissa ämnen över, i andra under snittet.

Under 2020–2023 disponerar kommunen medel för kompetensutveckling inom ramen för Omställningsfonden. Under 2020 deltar fyra medarbetare i en omfattande satsning för att kombinera med arbete läsa från fritidsledare till fritidspedagog. Andra satsningar som görs innefattar bidrag till skolsköterskor som specialistutbildar sig, delfinansiering av undersköterskeutbildningar och annan kompetensutveckling.

KOMMUNENS HÄLSOTAL

Att nå kommunens mål om ett hälsotal på 95 procent är en stor utmaning som kräver långsiktiga och idoga insatser. Pandemin kommer av allt att döma att kraftigt försvåra kommunens möjligheter att nå ett hälsotal om 95 procent.

En förbättring av medarbetarhälsa förutsätter riktade satsningar och ett uthålligt arbete med förebyggande såväl som rehabiliterande åtgärder. Möjligheten att arbeta proaktivt genom Hälsomiljonen har varit mycket uppskattad och hälsotalen har också fram till sommaren, bortsett från pandemins effekter, rört sig i rätt riktning.

I nuläget är det svårt att förutspå hur länge vi kommer att påverkas av coronapandemin och de långsiktiga effekterna av denna. Covid-19 påverkar korttidsfrånvaron i allra högsta grad i och med att medarbetare med milda symptom ska avstå från arbete. Under våren 2020 har den också påverkat kommunens möjlighet att bedriva rehabilitering för långtidssjukskrivna medarbetare, då vården ställt om och fått bortprioritera en del ärenden, samtidigt som Försäkringskassans arbete också till viss del fått riktas mot att hantera pandemins effekter. Detta fördröjer möjligheterna till att arbeta effektivt med rehabilitering. Högst troligt är att covid-19 även på längre sikt medför en klar påverkan på arbetsmiljön. Ju längre pandemin påverkar

oss desto större påverkan kan vi förvänta oss, speciellt i personalgrupper vars arbete i stor utsträckning påverkas, såsom vård- och omsorgspersonal. Ett annat exempel på arbetsmiljöpåverkan är den snabba ökningen av arbete hemifrån. Den kräver att kommunen i ännu större grad undersöker behoven av anpassningar i hemarbetsmiljön. Investeringar i den fysiska arbetsmiljön kan bli aktuella i viss mån men även inom den digitala arbetsmiljön kommer stora utvecklingsbehov att uppstå. Digitala portaler för både möten och lärande kan behöva uppgraderas, då organisationens förutsättningar snabbt förändrats och kräver nya, bättre anpassade lösningar. En fortsatt systematisering av det övergripande arbetsmiljöarbetet kommer även att vara en prioriterad aktivitet framöver.

Löner och anställningsvillkor

Det är osäkra förutsättningar för vad framtida kollektivavtal kommer att innebära för kostnader för kommunen. Som en effekt av pandemin sköt de centrala parterna på avtalsförhandlingarna till slutet av oktober 2020. Ett stort antal lönekollektivavtal har löpt ut och kommunen har bara kunnat betala ut nya löner till omkring 40 procent av medarbetarna. Det är i dagsläget mycket svårt att förutsäga vad krisen med pandemin får för konsekvenser på avtalsrörelser och därmed såväl för löneutveckling som för förändring av anställningsvillkor, inte minst inom äldreomsorgen. Det försvårar förutsättningarna att göra korrekta och realistiska analyser av årets löneöversyn inför budgetarbetet 2021. Dessa kan göras först tidigt under nästkommande år.

Utmaningarna med kompetensförsörjning i kommunal sektor kvarstår, vilket sannolikt kommer att ha en fortsatt påverkan på kommunens lönekostnader. Konkurrenten om exempelvis sjuksköterskor, lärare eller ingenjörer är hög och leder till en press uppåt för lönerna. Behovet av att ta viss höjd för en god löneutveckling för befintlig personal, för att öka möjligheten att behålla medarbetare, kommer sannolikt att finnas i ett antal år framåt. Sveriges kommuner riskerar också att hamna i en besvärlig sits när industriavtalens märke, vilket sätter normen för löneökningstakten i Sverige, sannolikt kommer att påverkas av pandemins effekter på näringslivet, samtidigt som de offentliga verksamheterna har många medarbetare som arbetat mer än någonsin.

Gemensamma värderingar

Kommunen som helhet låg mycket bra till i mätningen i medarbetarenkäten 2019. Ytterligare insatser för att stärka detta har därför fått stå tillbaka för prioriteringar inom hanteringen av pandemin. Under året publiceras olika typer av verktyg på intranätet till arbetsplatser som vill förnya sitt arbete med värderingarna. Värderingsarbetet kommer att följas upp ytterligare i och med resultatet av årets medarbetarenkät som slutförs under senhösten 2020.

ECONOMI

2118.04

+135.08 +2.3%

11126.98

2535 +134.62 +2.4%
878

MARKET 428

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning (mnkr)							
	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	409,8	791,4	830,6	788,9	784,5	785,1	784,7
Verksamhetens kostnader	-2 292,1	-2 741,7	-2 807,2	-2 816,5	-2 892,2	-2 936,4	-3 016,5
Av- och nedskrivningar	-70	-77,7	-78,0	-79,0	-84,1	-93,9	-109,3
Verksamhetens nettokostnader	-1 952,3	-2 028,00	-2 054,6	-2 106,6	-2 191,8	-2 245,2	-2 341,1
Skatteintäkter	1 425,1	1 449,0	1 435,1	1 456,0	1 508,0	1 567,0	1 622,0
Generella statsbidrag och utjämning	542,3	579,0	635,8	645,0	641,0	640,0	650,0
Verksamhetens resultat	15,1	0,0	16,3	-5,6	-42,8	-38,2	-69,1
Finansiella intäkter	34,2	21,6	27,6	21,6	24,3	24,7	25,6
Finansiella kostnader	-4,5	-6,6	-8,7	-6,0	-7,5	-12,5	-16,5
Resultat efter finansiella poster							
Årets resultat	44,8	15,0	35,2	10,0	-26,0	-26,0	-60,0

Balansbudget (mnkr)							
	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
TILLGÅNGAR							
Immateriella tillgångar	1,6	0,7	1,5	0,7	0,2	0,5	0,5
Summa immateriella anläggningstillgångar	1,6	0,7	1,5	0,7	0,2	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar							
Fastigheter	1 273,5	1 750,4	1 415,2	1 694,9	1 881,4	2 015,8	2 046,3
Inventarier	38,3	51,6	36,2	50,3	49,9	44,6	35,4
Summa materiella anläggningstillgångar	1 311,8	1 802,0	1 451,4	1 745,2	1 931,3	2 060,4	2 081,7
Finansiella anläggningstillgångar							
Aktier och andelar	315,8	305,9	315,9	315,9	315,9	315,9	315,9
Långfristiga fordringar	391,3	548,8	503,1	594,9	683,2	768,0	851,7
Bidrag statlig infrastruktur	24,7	24,2	23,5	22,4	21,3	20,1	19,0
Summa finansiella tillgångar	731,8	878,9	842,5	933,2	1 020,4	1 104,0	1 186,6
Summa anläggningstillgångar	2 045,2	2 681,6	2 295,4	2 679,1	2 951,9	3 164,9	3 268,8
Omsättningstillgångar							
Exploatering och förråd	8,6	10,0	10,0	20,0	50,0	60,0	70,0
Kortfristiga fordringar	142,2	130,0	164,7	150,0	168,0	171,0	184,0
Pensionsmedelsförvaltning	77,6	74,4	78,0	80,0	82,0	84,0	86,0
Kassa och bank	23,4	50,0	75,0	40,0	30,0	25,0	10,0
Summa omsättningstillgångar	251,8	264,4	327,7	290,0	330,0	340,0	350,0
SUMMA TILLGÅNGAR	2 297,0	2 946,0	2 623,1	2 969,1	3 281,9	3 504,9	3 618,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
Eget kapital							
Årets resultat	44,8	15,0	35,2	10,0	-26,0	-26,0	-60,0
varav årets avsättning resultatutjämningsreserv							
Resultatutjämningsreserv	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0
Övrigt eget kapital	1 410,8	1 439,2	1 420,4	1 455,6	1 465,6	1 439,6	1 413,6
Summa eget kapital	1 529,6	1 528,2	1 529,6	1 539,6	1 513,6	1 487,6	1 427,6
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner	29,0	25,0	29,0	30,0	32,0	34,0	36,0
Övriga avsättningar			17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
Summa avsättningar	29,0	25,0	46,0	47,0	49,0	51,0	53,0
Långfristiga skulder							
Lån	367,5	738,8	538,2	781,3	966,7	1 145,4	1 317,2
Summa långfristiga skulder	367,5	738,8	538,2	781,3	966,7	1 145,4	1 317,2
Kortfristiga skulder							
	370,9	654,0	509,3	601,2	752,6	820,9	821,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER	2 297,0	2 946,0	2 623,1	2 969,1	3 281,9	3 504,9	3 618,8

Finansieringsbudget (mnkr)							
	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Årets resultat (före extraordinära poster)	44,8	15,0	35,2	10,0	-26,0	-26,0	-60,0
Avskrivningar	70,0	77,7	78,0	79,0	84,1	93,9	109,3
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-0,7	-5,0	18,5	-9,2	7,5	14,5	95,1
Kapitalbindning	1,7	226,7	82	96,6	103,4	55,3	-19,0
Medel från den löpande verksamheten	115,8	314,4	213,7	176,4	169,0	137,7	125,4
Investeringsverksamhet							
Nettoinvesteringar	-179,2	-523,2	-221,0	-372,7	-276,1	-236,6	-228,5
Medel från investeringsverksamheten	-179,2	-523,2	-221,0	-372,7	-276,1	-236,6	-228,5
Finansiering							
Förändring av lån	128,7	332,7	170,7	243,1	185,4	178,7	171,8
Förändring långfristiga fordringar	-63,2	-97,6	-111,8	-91,8	-88,3	-84,8	-83,7
Försäljning anläggningstillgångar	0,0			10,0			
Medel från finansieringsverksamheten	65,5	235,1	58,9	161,3	97,1	93,9	88,1
Förändring likvida medel	2,1	26,3	51,6	-35,0	-10,0	-5,0	-15,0

Driftsbudget netto (mnkr)							
Nämnd/styrelse	Bokslut 2019	Prognos helår 2020*)	Budget 2020**)	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelsen - Finansförvaltningen	-70,6	-83,8	-85,5	-84,2	-164,5	-214,8	-303,3
Kommunstyrelsen - Kommunledningskontoret	-82,7	-82,2	-82,2	-96,5	-95,9	-96,0	-96,0
Barn- och familjenämnden	-798,3	-823,4	-827,4	-849,9	-854,8	-853,3	-856,1
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-211,1	-238,2	-245,7	-242,9	-248,4	-254,8	-257,1
Kultur- och fritidsnämnden	-99,7	-102,0	-99,8	-101,2	-100,1	-100,1	-100,0
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-70,9	-74,1	-73,1	-74,4	-74,2	-74,2	-74,2
Revisionen	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Servicenämnden	0,7	-6,0	4,0	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2
Vård- och omsorgsnämnden	-628,4	-637,6	-628,2	-660,4	-656,8	-654,9	-657,3
Överförmyndarnämnden	-7,1	-7,8	-7,6	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2
Intern ränta (ks finansförvaltningen)	17,1	18,8	18,8	18,6	18,6	18,6	18,6
Verksamhetens nettokostnad	-1 952,3	-2 037,6	-2 028,0	-2 106,6	-2 191,8	-2 245,2	-2 341,1
Varav nämnder	-1 898,8	-1 972,6	-1 961,3	-2 041,0	-2 045,9	-2 049,0	-2 056,4
Varav kommunstyrelsen - finansförvaltningen	-53,5	-65,0	-66,7	-65,6	-145,9	-196,2	-284,7

*) Enligt delår 2020

**) Enligt delår 2020

Investeringsbudget, netto (mnkr)						
Nämnd/styrelse	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-11,7	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	
Barn- och familjenämnden	-12,3	-9,9	-7,4	-9,9	-4,9	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Kultur- och fritidsnämnden	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-55,0	-34,1	-52,7	-111,7	-65,5	
Servicenämnden	-288,6	-225,2	-169,6	-100,0	-56,3	
Vård- och omsorgsnämnden	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	
Verksamhetens nettoinvesteringar	-372,7	-276,1	-236,6	-228,5	-133,6	

Anmärkning:

Budget 2021 är exklusive upparbetade utgifter 2020.

För påbörjade projekt exklusive årsanslag förs budgetmedel över i bokslut 2020 till budget 2021 på den del av medlen som inte använts under året.

Budgetjusteringen görs då i vårprognosen 2021 för respektive nämnd.

Investeringsbudget per objekt (mnkr)							
	Projekt	Kf-ram	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
KOMMUNSTYRELSEN - KOMMUNLEDNINGSKONTORET							
	- Landsbyggdutvecklingspengar	-7,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
	Digitalisering	-7,9	-8,2	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	Dokument- och ärendehanteringssystem	-2,0	-2,0				
	Ledningssystem		-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	Upphandlingsverktyg	-0,3	-0,3				
	Digital infrastruktur, bredband på landsbygden	-0,1	-0,1				
	Digital infrastruktur, strategisk digital planering	-4,0	-4,0				
	Automatisering	-1,5	-1,5				
	Lokaler	-2,0	-2,0				
	Demensboende	-1,0	-1,0				
	Stadshuset	-1,0	-1,0				
	BARN- OCH FAMILJENÄMNDEN		-12,3	-9,9	-7,4	-9,9	-4,9
	Inventarier förskolor/skolor		-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
	Utemiljö förskolor/skolor		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
	IT-struktur		-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
	Inventarier ny förskola Stehag söder			-1,3			
	Inventarier ny förskola Skogsglantan Eslöv			-2,0			
	Inventarier ersättningsförskola Örtofta				-0,5		
	Inventarier Ekenässkolan efter renovering		-2,3				
	Inventarier Sallerupskolan					-5,0	
	Inventarier utbyggnad Marieskolan		-0,6				
	Inventarier utökning Stehagskolan				-0,3		
	Inventarier utbyggnad skola och förskola Flyinge		-1,0				
	Inventarier Östra skolan etapp 2		-1,8				
	Upprustning förskolegårdar		-1,7	-1,7	-1,7		
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN							
	Inventarier gymnasiet		-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN							
	Offentlig konst		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN							
	Belysning	-18,0	-3,0	-3,0	-3,0		
	Belysning landsbygden	-18,0	-3,0	-3,0	-3,0		
	Stora torg	-69,2	-18,0	-2,0			
	Projektering	-7,2					
	Byggnation torg och anslutande gator	-60,0	-18,0	-2,0			
	varav byggnation torget	-40,0					
	varav byggnation anslutande gator	-20,0					
	Toalettbyggnad Stora torg	-2,0					

Investeringsbudget per objekt (mnkr) forts.							
Projekt	Kf-ram	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	
Gator och vägar	-115,0	-1,0	-3,0	-14,0	-28,0	-27,0	
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. Kanalgatan	-11,0		-1,0		-10,0		
Kvarngatan inklusive gång- och cykelväg	-13,0	-1,0		-12,0			
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2	-17,0		-2,0		-15,0		
Östergatan/Ringsjövägen etapp 3	-27,0			-2,0		-25,0	
Trehäradsvägen etapp 1	-30,0				-3,0		
Trehäradsvägen etapp 2	-17,0					-2,0	
Gator och vägar i samband med VA SYD	-27,0	-7,0	-1,0	0,0	-19,0	0,0	
Slånbacksvägen	-5,0	-5,0					
Kanalgatan (Bryggaregatan-Trollsögatan)	-22,0	-2,0	-1,0		-19,0		
Gång- och cykelvägar	-11,8	0,0	-1,0	-0,8	-4,0	-6,0	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan	-6,8			-0,8		-6,0	
Gång- och cykelväg Vetegatan-Ö Asmundstorp	-5,0		-1,0		-4,0		
Gång- och cykelvägar i samarbete med Trafikverket	-56,7	-2,4	-2,1	-2,9	-37,5	-10,5	
Gång- och cykelväg Billinge-Röstånga	-13,5	-1,1	-0,8	-0,6	-10,0		
Gång- och cykelväg Flyinge-S Sandby	-3,7	-0,3	-0,3	-0,3	-2,5		
Gång- och cykelväg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	-15,5			-1,0	-4,0	-10,5	
Gång- och cykelväg Ö Asmundstorp-Trollenäs	-24,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0		
Lekplats stadsparken och parkåtgärder	-12,2	-1,0		-10,0	-1,2		
Årsanslag		-22,6	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0	
Teknisk utrustning		-0,5	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Om- och nybyggnad gatuanslaggningar		-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	
Åtgärder i övriga orter		-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	
Trafiksäkersåtgärder inkl. tillgänglighet		-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Asfaltering		-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	
Gatubelysning		-2,3	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Lekplatser		-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	
Grönområden Eslövs tätort		-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	
Cykelvägnät Eslövs tätort		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Grönområden byarna		-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	
Omläggning gator, trottoarer i samband med ledningsägares arbeten		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Dagvattenåtgärder		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Broåtgärder		-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
SERVICENÄMNDEN							
Övriga investeringar	-27,2	-21,2	-5,0				
Vasslegatan	-2,2	-2,2					
Rådhuset	-25,0	-19,0	-5,0				
Förskolor	-231,9	-101,1	-49,2	-8,0	-11,0	-20,0	
Fridebo	-0,2	-0,2					
Marieholm	-35,0	-0,4					
Nya Skogsgläntan	-56,0	-22,0	-28,0	-5,0			
Stehag söder	-42,0	-21,2	-19,5				
Flyinge förskola Häggebo	-25,0	-24,0					
Örtofta/Väggarp	-35,0			-3,0	-11,0	-20,0	
Nya Norrebo	-38,7	-33,3	-1,7				
Grundskolor	-411,7	-115,3	-86,2	-116,4	-46,1	0,0	
Källebergsskolan	-1,5	-0,5	-1,0				
Teknikcentrum	-1,5	-0,5	-1,0				
Västra skolan	-1,0	-1,0					
Fridasroskolan	-0,3	-0,3					
Norrevångsskolan	-70,0	-10,0	-45,0	-12,9			
Marieskolan	-42,0	-25,0	-11,2				
Sallerupskolan	-155,0	-3,3	-10,0	-90,0	-46,1		
Nya Östra skolan etapp 2B	-26,4	-20,9	-4,0				
Ekenässkolan	-84,0	-51,3					
Stehagskolan	-2,0	-0,5	-1,5				
Flyingeskolan	-28,0	-2,0	-12,5	-13,5			

Investeringsbudget per objekt (mnkr) forts.						
Projekt	Kf-ram	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Gymnasieskola	-22,1	-4,3	-16,5	0,0	0,0	0,0
Skoltorget vid Carl Engström-skolan	-7,7	-1,0	-6,0			
Gamla Östra skolan	-14,4	-3,3	-10,5			
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	-43,0	-6,5	-30,0	-5,5		
Kulturskolan	-43,0	-6,5	-30,0	-5,5		
Idrottshallar	-6,4	-3,3				
Idrottslokaler Berga	-6,4	-3,3				
Årsanslag		-36,9	-38,3	-39,7	-42,9	-36,3
Energieffektivisering		-3,6	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Inventarier		-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
IT-infrastruktur		-4,4	-6,4	-7,8	-11,0	-4,4
Maskiner		-0,7	-0,4	-0,7	-0,4	-0,4
Storköksmaskiner		-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Städmaskiner		-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Byggnadsarbeten		-13,2	-13,4	-13,1	-13,4	-13,4
Elektronisk inpassering skola 2011		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Myndighetskrav fastighet		-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Omläggning av tak		-7,6	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7
Stadshuset, vikvägg		-0,5				
Verksamhetsanpassning – fastighet		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN						
Inventarier		-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
Inventarier boendeenheter		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Ny teknik		-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
TOTALT INKLUSIVE ÅRSANSLAG 2021-2025		-372,7	-276,1	-236,6	-228,5	-133,6
TOTAL KF-RAM EXKLUSIVE ÅRSANSLAG 2021-2025	-1 069,6					

INVESTERINGAR 2021 OCH PLAN TILL OCH MED 2025

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Belysning landsbygden

Som landsbygd avses icke-detaljplanelagt område i kommunen och samlad bebyggelse, till exempel Remmarlöv eller Östra Asmundtorp. (Samlad bebyggelse är oftast detaljplanelagd.) Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat vilka ljuspunkter som ska rivas på sträckor där kommunen inte är väghållare.

Stora torg i Eslöv

För senaste informationen om ombyggnaden, läs på <https://storatorg.eslov.se>. Cykeltrafiken i centrum och Södergatan vid Stora torg ingår också i projektet. Dessutom ingår Östergatan från baneporten och fram till korsningen Kvarngatan/Östergatan och Västergatan fram till Kanalgatan. Projektet utökas med toalettbyggnad med 2,0 mnkr. Projektet är klart inför sommaren 2021.

Gator och vägar

- Gator kring Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan och eventuellt Kanalgatan i samband med att Förenings-torget bebyggs
- Kvarngatan inklusive gång- och cykelväg
- Östergatan/Ringsjövägen etapp 2
Avser sträckan Bergavägen–Fiskaregatan

- Östergatan/Ringsjövägen etapp 3
Etappen avser Fiskaregatan–Gasverksgatan
- Trehäradsvägen etapp 1
Avser sträckan Östravägen–Verkstadsvägen. Projektering under 2024. Byggnadsstart är ännu inte bestämt, men sker troligen 2026.
- Trehäradsvägen etapp 2
Sträckning Gasverksgatan–Verkstadsvägen. Projektering under 2025. Byggnadsstart är inte bestämt, men sker troligen 2027.
- Gator och vägar i samband med VA SYD
- Slånbacksvägen
VA SYD ska byta ledningar och samtidigt ses korsningen Sturegatan/Fäladsvägen över
- Kanalgatan (Bryggaregatan–Trollsögatan)
Avser etappen mellan Bryggaregatan och Trollsögatan

Gång- och cykelvägar

- Medborgarhuset–Bryggaregatan
Utredning och projektering 2023. Anläggande 2025. Byggs för att koppla ihop gång- och cykelvägen på Södergatan som söderifrån går fram till Medborgarhuset. Vägen anläggs fram till Bryggaregatan där den går ihop med Stora torg och dess omgivande gator.
- Vetegatan–Östra Asmundtorp
Ska anslutas till projektet gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs

- Gång- och cykelvägar i samarbete med Trafikverket
- Billinge–Röstånga
- Flyinge–S Sandby
- Stabbarp–Bosarp–Öslöv
Trafikverket projektleder. Eslöv tar halva kostnaden. Byggnation 2022–2023.
- Gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs

Lekplats stadsparken och parkåtgärder

Projektering påbörjas under 2021 och själva byggandet genomförs 2023. Det är en central och välanvänd lekplats som börjar bli sliten.

Årsanslag

Anslagen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska användas till underhåll av gator, grönområden i byarna och Eslövs tätort, gatubelysning, renovering av broar med mera som inte täcks av de vanliga projekten.

Kommunstyrelsen

Stadshuset

Utredningsmedel finns avsatta i investeringsbudgeten för basutredning.

Demensboende

Utredningsmedel finns avsatta i investeringsbudgeten för basutredning.

Servicenämnden

Övriga investeringar

Vasslegatan 4

Projektet innefattar renovering och mindre tillbyggnad.

Rådhuset

Renovering och anpassning av befintliga lokaler till kontorslokaler för administrativ verksamhet. Tidigare ram har avsett utredning av projektet.

Förskolor

Fridebo förskola

Modernisering och verksamhetsanpassning av lokalerna. Investeringsmedel avser utredningar.

Marieholm

Nybyggnad förskola. Fyra avdelningar som ska gå att bygga ut med ytterligare två vid behov. Projektet har blivit nedprioriterat av barn- och familjenämnden och är inte aktuellt förrän om ca fem år.

Nya Skogsläntan

Ny förskola placeras i korsningen Sallerupsvägen–Djupadalsvägen. Detaljplanarbete pågår och beräknas vara klart 2021. Den nya byggnaden avropas från SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Storleken kommer vara åtta avdelningar, 140 platser. Avrop/beställning kan ske vid årsskiftet 2020/2021.

Stehag söder

Nybyggnad av förskola på nytt exploateringsområde i södra Stehag, för att ersätta Gyabo och Trollhassels förskolor och möta behovet av fler förskoleplatser. Förskolan kommer att handlas upp via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Den nya byggnaden ska ha sex avdelningar (105 platser).

Flyinge förskola, Hägebo

Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lektyta. Tillbyggnaden ska ersätta Pegasus förskola som har ett tillfälligt bygglov, vilket löper ut vid årsskiftet 2021/2022. En minskning av investeringsramen från 28 mnkr till 25 mnkr är föreslagen av servicenämnden.

Örtofta/Väggarp

Ersättning av förskola med tillfälligt bygglov. En översyn och aktualisering av tidigare kalkyl ger en ny beräknad budget på 35,0 mnkr, en uppräknings med 2,0 mnkr. Kalkylen är gjord utifrån en konceptförskola via SKR.

Nya Norrebro

Nybyggnation av förskola med avdelningar (105 platser). Beställning av konceptförskola via SKR:s ramavtal sker under september 2020. Bygglov är inlämnat. Förberedande schakt kommer utföras under september–oktober 2020. Entreprenadstart beräknas till november–december. Den nya förskolan ska vara klar för inflyttning 2022-05-01. Budget beslutat att minskas från 45 mnkr till 38,65 mnkr enligt KS 2020-06-02 §95, då det idag är tänkt att bygga en SKR-konceptförskola.

Källebergsskolan och Teknikcentrum

Utemiljön behöver anpassas till yngre elever om beslut tas att lokalerna ska kunna användas som ersättningslokaler vid nybyggnad av Sallerupskolan. Utredning pågår angående ersättningslokaler.

Västra skolan

Utredning pågår under 2020 för att klargöra underhållsbehov. Dialog fortgår med barn- och familjenämnden gällande verksamhetens behov.

Fridasroskolan

Modernisering och verksamhetsanpassning av lokalerna. Investeringsmedel avser utredningar.

Norrevångsskolan

Avser utbyggnad av grundskolan F–6 från två till tre parallella klasser per årskurs. Projektet innefattar tillbyggnad, utökning av kök och matsal samt utemiljö. Förstudie färdig. Tillbyggnaden blir drygt 1 700 kvm. Inflyttning ca årsskiftet 2022/2023.

Marieskolan

Marieskolan i Marieholm behöver byggas till för att klara ytterligare en parallell. Antal barn i skolåldern ökar och förväntas öka kraftigt de närmsta åren. Tillbyggnad ska ske av befintlig skola för ytterligare 100 barn samt modernisering av befintliga lokaler. Entreprenadstart beräknad till kvartal 1 2021. Inflyttning mars 2022. Slutbesiktning entreprenad juli 2022.

Sallerupskolan

Projektet omfattar nybyggnad av en treparallellig skola med ca 6 300 kvm på samma fastighet där Sallerupskolan ligger idag. Utredning pågår angående ersättningslokaler.

Nya Östra skolan, etapp 2B

Projektet avser renovering och anpassning av Bergaskolan genom byte av fasader, ombyggnad av östra delen av byggnaden samt rivning av aula.

Ekenässkolan

Projektet omfattar om- och tillbyggnad av skolan. Projektet följer angiven tidplan. Förslag till ny budget grundar sig på att anbud inhämtats.

Stehagskolan

Anpassning av befintliga lokaler för att göra dem lämpligare utifrån verksamhetens behov. Uppskattad kostnad ca 2 mnkr, vilket är en sänkning av beslutad investeringsramen med 4 mnkr.

Flyingskolan

Revidering av kalkyl görs först när basutredning med behovsanalys genomförts.

Skoltorget vid Carl Engström-skolan

Ombyggnaden är färdigprojekterad i samband med ombyggnad av Östergatan. Kostnaden 7,7 mnkr bygger på färdigprojekterade handlingar i samband med upphandling av Östergatan.

Gamla Östra skolan

En ökning av investeringsram från 10,7 till 14,4 mnkr föreslås i budget 2021. I budgeten ingår ändring av planlösning för verksamheten så att arbetsrum och skolsalar iordningställs, hiss, byte av tak, fasadrenovering, ytskiktsrenovering och nya installationer.

Kulturskolan

Om- och tillbyggnad av Lilla Teatern, kalkylen bygger på schabloner. Program och projektering genomförs under 2020/2021 och produktion beräknas till 2022/2023. Tidplanen är justerad.

Idrottslokaler Berga

Tillbyggnad av omklädningsrum för att tillgodose det ökade behovet från skolan och föreningsverksamheten. Förslag till ny budget grundar sig på inkomna anbud. Igångsättningsbeslut i kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-05-25.

Årsanslag

Anslagen för fastighet/lokaler ska användas till underhåll som inte täcks av de vanliga projekten, till exempel omläggning av tak, myndighetskrav, byggnadsarbeten med mera.

ORD OCH BEGREPP

Anläggningstillgång är tillgång avsedd för stadigvarande innehav såsom fastighet och inventarier.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivning är planmässig värdeminskning av anläggningstillgång för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkt för betalning till exempel avsättning till pensioner.

Balanskrav enligt lag innebär att årets kostnader inte får överstiga årets intäkter.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättnings-tillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Byggherrekostnad är lön, personalomkostnadspålägg och semesterersättning som förs över från personalkostnad till investering.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är skillnaden mellan totala tillgångar, avsättningar och skulder enligt balansräkningen, det vill säga nettoförmögenheten.

Exploatering är kommunens innehav av mark för framtida bostads- och industrietablering.

Extraordinär intäkt/kostnad saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Finansiell intäkt/kostnad avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansnetto anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter.

Intern ränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångens bokförda värde.

Investering är placering av kapital i olika värden såsom värdepapper, fastigheter och konst.

Jämförelsestörande post avser händelse eller transaktion av större betydelse, som inte klassas som extraordinär, men viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan kommuner.

Kassaflödesanalys visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Summan av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Koncern utgörs av kommunen och dess hel- och majoritets-ägda bolag.

Kortfristig fordran och skuld förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel består av kontanter eller tillgång som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgång, postväxel samt värdepapper såsom statsskuldväxel och bankcertifikat.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått exempelvis som rörelsekapital och ställas i relation till extern utgift.

Långfristig fordran och skuld förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Mdkr är förkortning av miljarder kronor.

Mnkr är förkortning av miljoner kronor.

Medlem i en kommun är enligt kommunallagen 1:4 – den som är folkbokförd i kommunen. – Äger fast egendom i kommunen. – Taxerad till kommunalskatt i kommunen.

Omsättningstillgång är tillgång som beräknas innehas kortvarigt exempelvis kundfordring och förrädsartikel.

Pensionsavsättning utgörs av avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsskuld är intjänade pensionsförmåner för kommunens anställda.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Realisationvinst/förlust skillnaden mellan bokfört värde och försäljningsvärde.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader.

Resultatutjämningsreserv ger kommuner möjlighet att utjämna intäkter över tid och möta variationer i konjunkturen, inom ramen för det egna kapitalet. Kommunfullmäktige beslutar om resultatutjämningsreserv i riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Rörelsekapital är den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning är en sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer, i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Självfinansieringsgrad är förmågan att själv finansiera sina investeringar. Driftresultat plus avskrivningar ställs i relation mot nettoinvesteringar.

Skatteunderlag är totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks i procent i förhållande till inkomsten.

Soliditet den långsiktiga betalningsförmågan, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar på balansdagen.

Soliditet 2 är eget kapital i balansräkningen reducerad med de pensionsåtagande som är intjänade före 1998, relateras till det totala kapitalet på balansdagen.

Tkr är förkortning av tusen kronor.

Utjämningsystemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1700 timmar.

Övervärde är skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av värdepapper.

KOMMUNSTYRELSEN/ KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Ordförande: Johan Andersson
Förvaltningschef: Eva Hallberg

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019–2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare genomförs vartannat år, nollmätning 2020 Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
Mötet med kommunen ska skapa tillit och vara rättssäkert och effektivt	Andelen ärenden som överklagas och avgörs till kommunens nackdel har minskat Antalet företagare som är nöjda med kommunens handläggning av deras ärende ökar	Mätning av andel överklagade ärenden och hur många av dem som avgörs till kommunens nackdel genomförs en gång per år SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Alla invånare upplever att Eslöv är en inkluderande kommun Andelen som upplever ökad trygghet ökar	Valdeltagande 2022: Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval ska öka i kommande val till 70 % Nuläge: Berga 66,05 % och Rönneberga 68,62 %. Att jämföra med det distrikt som hade högst valdeltagande: Väster 87,5 % Egen utvärdering: Efter varje medborgardialog genomförs utvärdering av processen, deltagare svarar, skala 1–10. Genomsnittlig utvärdering ska ligga på 6. Polisens årliga trygghetsmätning: Andelen som känner sig trygg ute ensam sen kväll ska årligen öka med 3 procentenheter. Nuläge: 48 %	
Attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden där man trivs och utvecklas	Inflyttning från övriga skånska kommuner ska vara större än utflyttningen Tillgång till rekreationsområden är god vid nybyggnation Den upplevda tryggheten ökar i såväl centralorten som i byarna och på landsbygden Öka attraktiviteten på mötesplatser och målpunkter så att de attraherar och uppehåller människor	SCB: Nettoinflyttningen från andra skånska kommuner ska vara positiv Nuläge: -67 personer (2018) Egen uppföljning: Antalet invånare som har max 300 meter till ett rekreationsområde ökar Samlat index i polisens årliga trygghetsmätning: Eslövs index ska sänkas årligen och vid mandatperiodens slut ligga på 2, vilket är rikssnittet (2018) Nuläge: 2,28 och årlig ökning de senaste fem åren Rörelseflödesanalys: Antalet människor som rör sig mellan samt uppehåller sig på ett antal utvalda platser i kommunen ökar med i snitt 5 % årligen. Mäts genom rörelseflödesanalys.	
Tillgång till varierande bostäder i hela kommunen	Kommunen ska ha ett bredare boendebud jämfört med idag	Region Skånes (RS) marknadsdjupsfördelning: Nolläge: snitt 2015–2018: Äganderätter 13 % (RS 36 %), hyresrätter 83 % (RS 43 %), bostadsrätter 3 % (RS 21 %) Detaljplanarbete avser plan för bostadsbyggnation i enlighet med RS marknadsdjupsfördelning Fördelning av upplåtelseform gällande nyproducerade bostäder överensstämmer med RS marknadsdjupsfördelning	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Välubyggd infrastruktur med goda kommunikationer	Enklare vardag för medborgare Den tillgängliga och smarta kommunen Öppenhet Effektivare verksamhet Det kollektiva resandet ökar både i stad och på landsbygd	Minst 95 % av kommunens hushåll och företag har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020 (se Bredbandspolicy för Eslövs kommun). Mäts av PTS (Post- och telestyrelsen). MoS cykelmätning och Skånetrafiken: Årlig ökning av resande med kollektivtrafik med 3 % Nuläge (2018): Stadsbussar: 606 735 totalt antal Regionbussar, linje 157, 436 och 474: 127 248 totalt antal resor Årlig ökning av cyklisterna i staden med 5 % Nuläge (2018): cykelmätning: 6 146	
En kommun som både attraherar nyföretagande och stärker befintligt näringsliv	Företagen är nöjda med företagsklimatet Fler företag väljer att fortsätta driva verksamhet i Eslöv Nyföretagande ökar	Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018) Antal arbetsställen ökar årligen med 12 Nuläge: 3 526 arbetsställen Antalet företag som avregistreras från kommunen minskar årligen med 5 Nuläge: 129 avregistrerade företag (2018) Andelen nyregistrerade företag per 1 000 ökar årligen med 0,2 Nuläge: 4,2 nya företag per 1 000 invånare (2018)	
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljö-målsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens målsymboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Den tid som läggs på interna administrativa processer ska minska Enklare vardag för medborgarna Den tillgängliga och smarta kommunen Öppenhet Effektivare verksamhet	Mängden fysiska blanketter som används ska minska med 80 % under mandatperioden Antal avvikelser från beslutade processer ska minska med 50 % under mandatperioden Ytterligare 20 % av kommunens tjänster (anmäla, ansöka, boka, inrapportera etc.) ska per kvartal erbjudas via e-tjänst. Blankett ska tillhandahållas enbart som komplement Antalet ärenden via e-tjänster ska öka med 20 % per år Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten på fråga om arbetsplatsen arbetar nyskapande Nuläge: 3,75	
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 %, följs upp i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,82 Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,84 Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,97	

Kommunstyrelsens medel ökas inför 2021 för att öka beredskapen för ersättning till verksamheten och till samhället i övrigt för ökade kostnader i spåren av pandemin och lägre intäktsmöjligheter. Kostnader för färdtjänst beräknas bli i stort sett oförändrade, eftersom efterfrågan på färdtjänst beräknas fortsatt vara dämpad med anledning av pandemin. Inom räddningstjänstsamarbetet pågår en process för att öka verksamhetens förutsättningar att möta samhällets behov och krav på insatser. Räddningstjänsten Syd fastställer budget och därmed medlemsavgiften senare i oktober. Landsbygdsutvecklingsmedel fördelas som administrativt bidrag. Övriga medel för landsbygdsutveckling finns i investeringsbudgeten. Medel till förändrat antal barn, elever och äldre avsätts med 1 mnkr, vilket är en sjättedel av föregående års budget som inte nyttjades på grund av för högt antagande av befolkningsökningen. Barn- och elevtal stäms av mot inskrivna i verksamheten runt den 15 september och äldre per den 31 augusti.

Verksamheten kompenseras efter prövning för ökade kostnader för hyror, skötsel och kapitalkostnader. Medel är avsatta med kommunens investeringsbudget som grund inklusive årsanslag.

UPPDRAG

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har som sådant ansvar för utvecklingen av hela den kommunala verksamheten i enlighet med fullmäktiges beslut i uppdrag, måluppfyllelse, kvalitet och ekonomi inklusive de kommunala bolagen och för kommunens ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsens styrfunktion är utökad enligt kommunallagens möjlighet att kunna fatta beslut om förhållanden som rör andra nämnders verksamhet, bland annat se till att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för att den löpande förvaltningen handhas rationellt och ekonomiskt, för uppföljning till fullmäktige över hur samtliga nämnder utvecklar verksamheten och för den ekonomiska ställningen under budgetåret. Styrelsens kompletta uppdrag återfinns i reglementet som gäller från den 7 maj 2019 och i kommunallagen.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringens statsbudget för 2021 innehåller några nya riktade satsningar som berör kommunen centralt. Satsningarna presenterades slutligen av regeringen den 21 september, varför inte analys och anpassning varit möjlig.

Bredbandsutbyggnad

Regeringen ökar anslaget med 1 400 mnkr för 2021. Medlen används nationellt för utbyggnad av bredband till alla. Kommunens behov av att ekonomiskt subventionera utbyggnaden kan påverkas positivt.

Kollektivtrafik

Kommunen har inlett trepartssamtal med Skånetrafiken och dess trafikutförare, i syfte att skapa en gemensam syn för att få bättre förutsättningar för kollektivtrafik.

Kommunens satsningar

Fortsatt satsning på HälsoMiljonen

HälsoMiljonen kvarstår i sin helhet.

Syftet med HälsoMiljonen är att stimulera ett proaktivt arbete för att förebygga ohälsa och främja god arbetsmiljö i verksamheterna. Möjligheten att genomföra insatser med stöd av HälsoMiljonen har varit populära och uppskattade av både chefer och medarbetare och möjliggör förebyggande satsningar som inte ryms inom ordinarie budget. Effekterna av covid-19 på arbetsmiljön går ännu inte att utvärdera. Ju längre pandemin påverkar oss desto större påverkan kan vi förväntas oss, speciellt i personalgrupper vars arbete i stor utsträckning påverkas. För att säkra en proaktivitet vad gäller hälsa och arbetsmiljö även i pandemins fotspår tillskjuts fortsatta medel.

Östra Eslöv

Staden ska utvecklas på östra sidan till en blandstad med fler bostäder och verksamheter. För att realisera planerna kring Östra Eslöv förstärks resurserna med 0,8 mnkr per år för en projektledare. För medel till tekniska konsulter, utredningar och underlag anslås 0,3 mnkr under 2021, eftersom delar av insatserna tidigare lagts till 2020. Från 2022 anslås 0,250 mnkr per år. Behov av kommunikationsresurser 0,2 mnkr per år. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden hanterar sin del av arbetet inom ram för 2021 och troligen även under 2022.

Kulturmiljöprogram (exkl. Marieholm som görs 2020)

Tidigare läggning av delar av programmet sker under 2020 varför inga medel tilldelas för 2021.

E-handel

Införandet av e-handel möjliggör frigörande av tid i organisationen. Systemet ger förutsättningarna för beställare att göra rätt, vilket minskar kommunens kostnader. Driftsättningen av e-handelssystemet har skett i september 2020. Nämnderna svarar för de löpande kostnaderna.

Tillgänglighetskrav för webbsidor

I dag har kommunen avsatt drygt 300 000 kronor för kommunens webb- och intranätsutveckling. Nya lagkrav tillkommer för e-plikt och ökade tillgänglighetskrav för webbsidor, rörlig bild och pdf:er.

Textning av kf-sammanträden

För att i fortsättning kunna visa filmerna från kf-sammanträden kommer filmerna att textas till en kostnad av 0,1 mnkr per år.

Valnämndens verksamhet påbörjas

Under 2021 inleds valnämndens arbete med valdistrikt inför valet 2022, 0,025 mnkr.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heffekt av 2020 års lönerevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir 2,3 mnkr.

Indexering avser uppräknings av förtroendevaldas arvoden med 0,2 mnkr och uppräknings av intern ersättning till service-nämnden för IT med 0,22 mnkr.

Investeringar

Automatisering via gemensam plattform 1,45 mnkr under 2021

I kommunen finns en rad processer/delar av processer som kan automatiseras (robotiseras). Det handlar bland annat om processer inom bygglov, om ansökningar inom ekonomiskt bistånd och för fler områden inom vård- och omsorgsnämnden samt delar inom barn- och familjenämnden. En automatisering innebär frigörande av tid. För att möjliggöra detta krävs en investering för en gemensam plattform för hela kommunen. Effektivisering sker genom att nedlagda investeringsmedel återförs genom direkta lägre kostnader för verksamheten. Vid behov av fortsatt tjänst från 2022 för att stötta/driva arbetet finansieras denna genom del av frigjorda medel. Kapitalkostnader finansieras genom effektivisering.

Ledningssystem 0,3 mnkr

Ledningssystemet är satt i drift. Behov finns av årliga investeringsmedel för fortsatt uppbyggnad av kommunens lednings- och kvalitetsledningssystem med 0,3 mnkr/år fram till 2027. Finansiering av projektet sker inom kommunstyrelsens medel och kostnadsfördelning på nämnderna.

Dokument- och ärendehanteringssystem, ökning med 0,4 mnkr

Inventering visar att den investeringsram som är satt till 1,6 mnkr behövs justeras upp till 2,0 mnkr efter ny bedömning.

Digitalisering av kommunens gällande detaljplaner

Digitalisering av kommunens gällande detaljplaner samordnas mellan kommunstyrelsen och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och finansieras av berörda nämnder.

Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) enligt lag (2006:544) sker idag med hjälp av Office-program samt papper och penna. Detta gör att processen är svår att hålla ihop. Det finns även risk att underlaget tappas bort, misstolkas eller att obehöriga får del av känslig information. För att minska sårbarheten och effektivisera arbetssättet finns behov av ett digitalt verktyg. Investeringen för att införa ett system anpassat för RSA blir ca 0,1–0,15 mnkr.

Införande av ett RSA-system hanteras inom kommunstyrelsens investerings- och driftsmedel.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021–2022

Pandemin

I nuläget är det svårt att förutspå hur länge vi kommer att påverkas av coronapandemin och de långsiktiga effekterna av denna. I början av pandemin fick planerade aktiviteter ställas in, därefter ställde organisationen snabbt om till ett mer digitaliserat arbetssätt som möjliggjorde att färre planerade aktiviteter behövdes ställas in. Samtidigt har personalresurser inom olika kompetenser fått prioritera om för att stötta kommunens olika verksamheter och chefer i pandemin. Detta innebär att en del av det arbete som det planerats för, för att nå måluppfyllelsen, har fått prioriteras ner.

Krisberedskap

Inom krisberedskapsarbetet kommer det fortsatta arbetet att utgå från tre prioriterade fokusområden för perioden 2019–2022. Kommunen ska utveckla sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys där prioriteringar och implementering av åtgärder samt uppföljning och utvärdering ska vara en naturlig del i kommunens samtliga verksamheter. Som fokusområde ska kommunen också påbörja arbetet med kontinuitetsplanering inom den kommunala organisationen. Ambitionen är också att stärka samverkan med kommunala bolag och förbund för att på det sättet stärka samverkan och samarbetet för en bättre krisberedskap.

Kommunen måste även framåt arbeta med återuppbyggandet av det civila försvaret. Kommunen behöver bland annat ta fram och fastställa en krigsorganisation samt vilken personal som ska ingå i denna.

Vidare ska kommunen enligt den nya säkerhetslagstiftningen ta fram en säkerhetsskyddsanalys som ska säkerställa att viktiga uppgifter kopplade till Sveriges säkerhet inte röjs, ändras eller förstörs. Ett viktigt arbete i detta har varit att börja ta fram kommunövergripande riktlinjer för säkerhetsskydds-

arbetet samt vilken personal som ska ingå i det, en säkerhetsskyddsanalys samt bedöma vilka befattningar som ska placeras i säkerhetsklass. Nu kvarstår ett arbete med analysen men ambitionen är att den ska kunna fastställas under hösten 2020.

Vidare ska beredskapsfunktionen arbeta för att slutföra arbetet med att fastställa beredskapsplaner för värmebölja och farligt utsläpp. Ett arbete som har pågått under 2019/2020 för att lindra en kris är också framtagandet av en särskild nödvattenplan, detta i samarbete med VA SYD.

Under 2021 ska ny plan för central krisledning fastställas.

Statens krav på kommunerna vad gäller krisberedskap, säkerhetsskydd och civilt försvar kan komma att öka. Samtidigt är det inte säkert att det bidrag som erhålls från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, kommer att öka i samma takt som de uppdrag som erläggs på kommunen från staten.

Kommunens långsiktiga brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete kommer att utgå från de prioriterade aktiviteter som ska tas fram under hösten 2020. Aktiviteterna tas fram utifrån genomförd analys av orsakerna till de rapporterade problemen.

Digitalisering

Behovet av och ambitionen att digitalisera och automatisera personaladministrationen för att frigöra tid för chefer och medarbetare att ägna sig åt sin kärnverksamhet kvarstår. Under förutsättning att kommunen köper in programvara för robotisering, är planen att under 2021 automatisera tillsättningen av timvikarier på vakanta arbetspass, i ett första steg inom vård och omsorg.

Att införa ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem är ett steg i att stärka rättssäkerheten och öka effektiviteten. Upphandlingen av ett nytt system går in i ett skarpt läge och planen är att ett nytt system implementeras under 2021.

För att möta medborgarnas förväntningar på kommunens service och effektivisera administrativa processer är det viktigt att fortsätta utveckla e-tjänster.

Pandemin har ytterligare visat på vikten av stabil bredbandsuppkoppling med hög kapacitet. Kommunens vision säger att Eslövs ska vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025, varför fortsatt arbete med att stödja bredbandsutbyggnaden är av vikt. Ett närmare och dubbelriktat samarbete mellan förvaltningarna, med näringsliv, byalag, vägföreningar med flera bör också ske.

Ny stambana

Samråd är planerat kring årsskiftet 2020–2021 avseende en ny stambana mellan Hässleholm och Lund. I detta samråd kommer korridorsförslag att presenteras.

Nya grönytor

En del i att skapa attraktiva boendemiljöer är även fortsättningsvis att det finns grönytor och möjligheter till rekreation. För att fortsatt kunna erbjuda en god tillgång till rekreation vid nybyggnation kommer tillgången till strategiskt belägen mark att vara avgörande. Resurser behöver också avsättas, dels för att befintliga områden ska kunna utvecklas och användas effektivt, dels för att kvaliteter och nyttor kan fås ut från redan avsatta ytor. En plan för grönstruktur och ett aktivt arbete med stadsmiljön kan skapa struktur för arbetet.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Uppföljning av gemensam organisation

Fortsatt implementering och uppföljning av samordningen av upphandlingsfunktion, nämndadministration och kommunikation kommer att genomföras för att följa upp om önskade effekter med samordningen uppnåtts. Samordning av upphandlingsområdet innebär både möjligheter och utmaningar. Med en samordnad upphandlingsfunktion förväntas kvaliteten på kommunens upphandlingar av varor och tjänster öka, samtidigt som en samlad kompetens leder till mindre sårbarhet och effektivare arbetsprocesser. Detta medför att upphandlingar som anmäls inom angivna tidsramar också genomförs i tid. Utmaningar i detta sammanhang är att skapa ett enhetligt arbetssätt och att den framförhållning som krävs för att upphandlingar ska kunna genomföras enligt önskemål också beaktas. En ytterligare utmaning i sammanhanget är implementeringen av de nya riktlinjerna.

Digitalisering

Offentlig verksamhet står inför stora utmaningar då de grupper som är i behov av kommunens service ökar volymmässigt i snabbare takt än resurserna som ska tillgodose behoven. Medborgarnas förväntningar på kommunens service ökar. Digitala tjänster och förändrade arbetssätt leder till effektivare och tillgängligare service och kommunikation med ökad kvalitet och rättssäkerhet. Tankesättet ”digitalt först” måste anammas i betydligt högre grad än vad som görs idag. E-tjänster, som medborgare och andra kan använda när det passar dem, behöver ersätta samtliga blanketter. Med en samordnad kommunikationsavdelning och flera e-tjänstbyggare på avdelningen kommer arbetet med att stödja förvaltningarna och skapa ett bättre bemötande för medborgarna att intensifieras.

I arbetet med införandet av e-handel behöver effektiviseringsvinster i organisationen identifieras och organisationen behöver ställa om till de nya arbetssätt som krävs för att erhålla den nytta som e-handelsprojektet skapar.

Pandemin har även medfört ökat behov av och ökad kunskap om digitalisering för kommunens medarbetare. Det förändrade arbetssättet, som är en förutsättning för att minska smittspridning där det är möjligt, ställer stora krav på chefernas och medarbetarnas förändringsbenägenhet och förståelse för hur verksamheten behöver utvecklas. Eslövs kommun behöver skapa ytterligare förutsättningar för digitalt arbete och kunskapen om digitaliseringens möjligheter behöver förbättras i organisationen.

Digitaliseringen kan effektivisera och underlätta många processer. Verksamheter som ekonomiskt bistånd, bygglov, elevadministration, HR med flera är angelägna att komma igång med automatisering. Arbetssättet med att införa automatisering är lika oavsett process, vilket gör att kunskap och kompetens kan återanvändas och spridas. Om kommunen ska komma vidare med den digitala förflyttningen, behövs ytterligare en tjänst till Kommunledningskontoret.

På nationell nivå arbetas det med att sänka trösklarna för digital utveckling. SKR har tagit fram en strategi för grundläggande förutsättningar – *Utveckling i en digital tid*. Eslövs kommun behöver vara följsam till strategin och aktivt samarbeta med andra organisationer.

Hälsotal

Att nå kommunens mål om ett hälsotal på 95 procent är en stor utmaning som kräver långsiktiga och idoga insatser. En förbättring av medarbetarhälsa förutsätter riktade satsningar och uthålligt arbete med såväl förebyggande som rehabiliterande åtgärder. Möjligheten att arbeta proaktivt genom Hälsomiljonen har varit mycket uppskattad, och hälsotalen har också, bortsett från pandemins effekter, rört sig i rätt riktning.

Högst troligt är att covid-19 även på längre sikt medför en klar påverkan på arbetsmiljön. Ju längre pandemin pågår desto större påverkan på arbetsmiljön. Speciellt gäller detta personalgrupper vars arbete i stor utsträckning påverkas, såsom vård- och omsorgspersonal. En fortsatt systematisering av det övergripande arbetsmiljöarbetet kommer även framöver att vara en prioriterad aktivitet.

Ett annat exempel på arbetsmiljöpåverkan är den snabba ökningen av arbete hemifrån som kommer att kräva att kommunen i ännu större grad undersöker behoven av anpassningar i hemarbetsmiljön. Investeringar i den fysiska arbetsmiljön kommer att bli aktuella i viss mån, men även inom den digitala arbetsmiljön kommer stora utvecklingsbehov att uppstå. Digitala portaler för både möten och lärande kan behöva uppgraderas då förutsättningarna snabbt förändrats och kräver nya, bättre anpassade lösningar.

Kulturmiljöprogram

Kommunstyrelsen antog i maj 2019 ett handlingsprogram för framtagande av ett kulturmiljöprogram i vilket inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer planeras att genomföras under några år. Syftet är att ta ett helhetsgrepp om kulturmiljöfrågor, vilket underlättar arbetet med både detaljplaner och bygglov, eftersom kulturmiljöutredningar annars måste utföras i varje enskilt ärende och därmed riskerar att missas. Om inventeringen ska följa den ursprungliga tidplanen och vara avslutad inom utsatt tid behövs 2,1 mnkr. Kulturmiljöarbetet påbörjades 2019, då Stockamöllan och delar av Eslövs tätort inventerades. Medel har avsatts under slutet av 2020.

Östra Eslöv

För att realisera planerna kring Östra Eslöv behövs följande resursförstärkning: 0,8 mnkr per år för en samordnande projektledare under period 2021–2035. Under det första året 2021 behöver en konkretisering av genomförandet utarbetas, delprojekten behöver identifieras och tidsättas, flytten av Stena behöver inledas och förhandlingar med ytterligare företag behöver drivas. Dessutom finns behov av tekniska konsulter, utredningar och underlag motsvarande 0,75 mnkr för 2021. Behov av tekniska konsulter period 2022–2035 uppskattas till 0,25 mnkr år. Behov av kommunikationsresurser uppskattas till 0,2 mnkr per år från 2021.

Behov av resurser från gata, trafik, park (inom miljö- och samhällsbyggnadsnämnden) är också en förutsättning för att genomföra planerna kring Östra Eslöv. Under 2021 behöver gata, trafik, park delta i arbetet med att utforma genomförandeplanen. Den stora resursåtgången från gata, trafik, park i Östra Eslöv beräknas dock behövas först från 2023.

Utveckling av mindre tätorter och landsbygden

Kommunledningskontoret arbetar med planuppdrag som kan medge 425 nya bostäder i byarna. Antalet bostäder är taget från den siffra som anges när exploatören söker planbesked, och kan komma att ändras under planprocessens gång.

Pågående planuppdrag gäller Flyinge 177 bostäder, Vaggarp 100 bostäder, Marieholm 70 bostäder, Stehag 50 bostäder och Gårdstunga 28 bostäder. Det innebär att det under de närmsta åren kommer att skapas många möjligheter till byggnation av attraktiva bostäder i flera av Eslövs byar.

Boendeutbud

För att uppfylla målet kring bredare boendeutbud krävs resursförstärkning inom mark och exploatering, liksom inom gata, trafik, park (inom miljö- och samhällsbyggnadsnämnden). För att kunna styra upplåtelseformer behöver kommunstyrelsen arbeta aktivare med strategiska markförvärv, markanvisningstävlingar och planläggning på egen mark. Projekt på kommunal mark är resurskrävande och kan bli kostsamma för kommunen om inte de olika projekten kan balanseras totalt.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhetsarbetet är viktigt för att kunna erbjuda digitaliseringslösningar som är säkra för både medborgare och verksamhet att använda. För att uppnå digitaliseringens effektiviseringsmål måste det finnas ett väl anpassat skydd för den information som Eslövs kommun använder i sina verksamheter. Därför kommer en GAP-analys att genomföras för att ge tydliga svar på vad som ska prioriteras. Informationssäkerhetsklassning, kompetenshöjning och IT-säkerhetskompetens kommer att vara fokusområden under 2021.

Kommunen använder sig idag av ett särskilt upphandlat system för att registrera olika behandlingar av personuppgifter som görs i alla verksamheter. Systemet används även som kunskapsbank och som ett e-learningssystem för utbildning kring GDPR. Under 2021 behöver en ny upphandling genomföras då avtalet går ut.

Den nya SDG-förordningen och öppna datadirektivet kommer att påverka Eslövs kommun. SDG-förordningen handlar om inrättande av en gemensam digital ingång på EU-nivå för tillhandahållande av information. Förordningen syftar till att göra det enklare för privatpersoner och medborgare att agera över gränserna, till exempel flytta till eller arbeta i ett annat land.

Kommunstyrelsens disponibla (mnkr)	
Oförutsedda medel	4,0
Rivningsåtgärder lokaler/sanering mark	3,0
Tillkommande hyror/drift och kapitalkostnader inom GTP	17,0
Färdtjänst	11,0
RSYD	19,5
Utveckling i byarna	0,2
Volymavstämning i samband med delårsrapporten	1,0
Summa:	55,7

Ekonomiska ramar Kommunstyrelsen – finansförvaltningen (mnkr)				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Driftsram	-65,6	-145,9	-196,2	-284,7

Resultatbudget per kontogrupp Kommunstyrelsen – finansförvaltningen (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	23,4
Försäljningar	0,0
Taxor och avgifter	0,0
Hyror och arrenden	0,0
Bidrag	3,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,0
Övriga ersättningar och intäkter	1,8
Intern ränta	18,6
Kostnader	-89,0
Personalkostnader	-31,4
Lokalkostnader	-20,5
Övriga kostnader	-37,1
Avskrivning	0,0
Intern ränta	0,0
Nettokostnader	-65,6

Ekonomiska ramar Kommunstyrelsen, Kommunledningskontoret (mnkr)					
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-96,5	-95,9	-96,0	-96,0	
Investeringsram	-11,7	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8

Driftbudget per verksamhet Kommunstyrelsen, Kommunledningskontoret (mnkr)	
	Budget 2021
Politisk verksamhet	-8,8
Infrastruktur och skydd	-12,7
Kommungemensam verksamhet	-75,0
Summa	-96,5

Resultatbudget per kontogrupp Kommunstyrelsen, Kommunledningskontoret	
	Budget 2021
Intäkter	17,5
Försäljningar	0,6
Taxor och avgifter	1,5
Hyror och arrenden	2,3
Bidrag	1,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	11,9
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-114,0
Personalkostnader	-73,6
Lokalkostnader	-2,1
Övriga kostnader	-36,7
Avskrivning	-0,2
Intern ränta	-1,4
Nettokostnader	-96,5

EXPLOATERINGSBUDGET 2021 SAMT PLAN 2021-2024

Exploateringsprojekt - kommunal mark - genomförande (tkr)										
	Skede	Totalt	T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	Planerat avslut
Industrimark Flyinge	G	-494	-494	0	0	0	0	0	0	Senare
Industrimark Löberöd	G	-233	-262	0	0	0	0	0	29	Senare
Gustavslund	G	5 826	-8 803	-85	3 050	700	700	700	9 564	Senare
Flygstaden	G	-713	-63	0	0	0	-650	0	0	2023
Kvarteret Gåsen	G	-5 611	439	500	-2 450	-100	-3 700	-100	-200	Senare
Löberöd, Hörbyvägen	G	782	-8	900	-110	0	0	0	0	2021
Arildsvägen	G	-269	-239	0	0	0	0	0	-30	Senare
Föreningstorget	G	6 737	-288	-766	21 591	-1 200	-100	-11 000	-1 500	Senare
Långåkra 1	G	1 600	0	-1 000	-1 000	-13 000	9 900	7 000	-300	Senare
Sibbarp 2:39	G	38	-62	0	-100	400	-200	0	0	2023
Tågarpsvägen, Träskofiolen	G	375	-25	700	-300	0	0	0	0	2021
Solvägen/Bygelvägen/ Allmogevägen	G	800	0	0	-400	1 200	0	0	0	2022
Ölyckegården etapp 3	G	-8 100	0	0	-2 400	-800	-9 600	1 200	3 500	Senare
Billinge tomter	G	324	0	0	0	0	0	0	324	Senare
Rådjuret	G	339	339	0	0	0	0	0	0	2021
Summa nettoexploatering		1 401	-9 466	249	17 881	-12 800	-3 650	-2 200	11 387	

Exploateringsprojekt - kommunal mark - planering/förberedande åtgärder (tkr)										
	Skede	Totalt	T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	Planerat avslut
Bankmannen	P	-400	0	0	-100	-100	-100	-100		Senare
Rådjuret/Kidet	P	-100	0	0	-100					Senare
Utvecklingsområde Östra Eslöv	P	-700	-434	0	-266					2021
Verksamhetsmark flygplatsen	P	-1 000	-5	0	-545	-450				Senare
Gäddan 41 etapp 1	P	-46 751	-251	-2 500	-2 500	-39 000	-2 500			Senare
Skatan 3	P	-400	0	0	-200	-200				Senare
Öster om Berga	P	-1 000	0	0	-250	-500	-250			Senare
Kastanjen	P	-400	0	0	-100	-100	-100	-100		Senare
Nunnan	P	-500	0	0	0	-250	-250			Senare
Summa nettoexploatering		-51 251	-690	-2 500	-4 061	-40 600	-3 200	-200		

Intäkterna kan senareläggas med anledning av pågående tvist med Anderssons gatukök AB.

Kostnader för framtagande av fördjupad översiktsplan för Östra Eslöv.

Enbart kostnader för etapp 1 i projektet redovisas. Kostnaderna avser inköp och ombyggnation av del av Städet 4 samt förberedande åtgärder inför etapp 2. Sanering, exploatering och försäljning av byggrätter inom Gäddan 41 genomförs i etapp 2. Kostnader och intäkter för etapp 2 redovisas senare.

Exploateringsprojekt - privat mark (tkr)										
	Skede	Totalt	T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	Planerat avslut
80060 Stehag 5:21	G	-400	-19	0	0	-381	0	0	0	Senare
Färgaren 8 och 19	P									
Stenbocken 14 och 15	P									
Dannemannen 33, 36 och 37	P									
Sibbarp 25:34 och 25:35	P									
80084 Östra Gårdstunga 5:134	P									
Östra Gårdstunga 17:1	P									
Summa nettoexploatering			-400	-19	0	0	-381	0	0	0

Exploateringsprojekt - kommunal och privat mark (Tkr)										
	Skede	Totalt	T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	Planerat avslut
Slaktaren	G	860	860							2021
Badhusparken	P	-500	0	0	-250	-250				Senare
Drottningen S:1 Sallerup	P	-100	0	0	-100					2023
Åspingen 1 och 2	P	-100	0	0	-100					Senare
Skatan 10	P	-130	0	-30	-100					Senare
Övriga exploateringsprojekt	P	-2 500	0	0	-500	-500	-500	-500	-500	
Summa nettoexploatering		-2 470	860	-30	-1 050	-750	-500	-500	-500	
Äldre exploateringsprojekt med kvarvarande brister (tkr)										
	Skede	Totalt	T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	Planerat avslut
Harlösa Karl-Axels väg, översvämning	P	-2 300	0	0	-2 300					2022
Stehag Hålebäcksområdet, översvämning	P	-1 700	0	0	-1 700					2022
Summa nettoexploatering		-4 000	0	0	-4 000	0	0	0	0	
Exploateringsverksamhet totalt (tkr)										
			T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	
Summa nettoexploatering			-9 315	-2 281	8 770	-54 531	-7 350	-2 900	10 887	
Ny/förändrad projektbudget (tkr)										
			T.o.m. 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Senare	
Internkostnad exploatering som belastar miljö- och samhällsbyggnadens driftbudget			-9	-353	-280	-280	-307	-277	-326	

P - Planering**G** - Genomförande**A** - Avslutas

För de projekt som är under planering (P) redovisas enbart beräknade kostnader för utredningar, projektering och andra förberedande åtgärder som krävs innan projektet kan tilldelas en projektbudget för genomförande. Dessa projekt är i ett tidigt stadium och kalkylerade intäkter och kostnader för att genomföra projektet redovisas ej. Kommunstyrelsen beslutar om projektbudget. Endast projekt med planerade intäkter och kostnader redovisas.

BARN- OCH FAMILJENÄMNDEN

Ordförande: David Westlund
Förvaltningschef: Kerstin Melén-Gyllensten

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019–2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare genomförs vartannat år, nollmätning 2020 Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Barn och elever inom förskolan, grundskolan och fritidshemmen ska vara trygga i kommunens verksamhet Antalet barn och unga som riskerar att hamna i utanförskap ska minska	Barn och elever ska vara trygga i kommunens förskola, grundskolor och fritidshem Elevnärvaron i grundskolan ska öka En högre andel elever i årskurs 9 ska vara behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Attraktiva skolor med stärkta studieresultat	Barn och elever i Eslövs kommuns förskolor och grundskolor ska nå de nationella målen Kommunens förskolor och skolor ska utveckla arbetssätt och metoder för att ge alla barn och elever likvärdiga förutsättningar till lärande Elever och vårdnadshavare ska ha högt förtroende, trivas och vara nöjda med Eslövs kommuns förskolor, grundskolor och fritidshem	Alla elever ska kunna läsa när de lämnar årskurs 1 Meritvärdet för elever som lämnar årskurs 9 i kommunens skolor ska öka Utbildningen på kommunens förskolor ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld Resultaten för eleverna i årskurs 9 på kommunens grundskolor ska vara likvärdiga enligt Skolverkets SALSA-statistik Vårdnadshavare med barn på kommunens förskolor och fritidshem ska ha högt förtroende för verksamheten Andelen elever i kommunens grundskolor som trivs och har högt förtroende för verksamheten ska öka under mandatperioden	
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljömålsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens målsymboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Nämndens verksamhet ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet	Nämndens verksamheter ska samverka med högskolor/universitet	
Mötet med kommunen ska skapa tillit och vara rättssäkert och effektivt	Barn, elever och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet till påverkan och delaktighet Insatser inom nämndens verksamhet ska utgå från objektiva och sakliga grunder, samt ske skyndsamt	Vårdnadshavare med barn på kommunens förskolor ska uppleva att de har möjlighet att påverka och vara delaktiga i sina barns utbildningsmiljö Elever på kommunens grundskolor ska uppleva att de ges möjlighet till att påverka och vara delaktiga i undervisningen och skolmiljön Medelvärde för utredningstiden inom socialtjänsten ska vara under 90 dagar Eslövs kommuns grundskolor ska ha en likvärdig betygsbedömning	
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 %, följs upp i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,82 Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,84 Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,97	

UPPDRAG

Barn- och familjenämndens uppdrag enligt reglementet är att fullgöra de uppgifter som enligt skollag (dock ej delar som ligger inom gymnasie- och vuxenutbildningen), socialtjänstlag, lagen om vård av unga, läroplaner samt andra författningar som ankommer på kommunen.

Verksamheterna som finns inom barn- och familjenämnden är förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola och socialtjänst för barn och unga upp till 20 år. Nämndens uppdrag innefattar såväl egen verksamhet som barn och elever bosatta i kommunen vilka har valt att gå i förskola eller grundskola hos annan huvudman.

Nämnden ska se till att Eslövs kommun har en likvärdig och modern förskola och grundskola som ger kommunens unga en bra start i livet. Alla elever ska minst nå kunskapsmålen och när eleverna lämnar Eslövs kommuns grundskolor i årskurs 9 ska de vara behöriga till gymnasieskolans nationella program. Resultaten i kommunens skolor ska tåla en jämförelse med andra kommuner.

Barn- och familjenämnden ska ta ett socialt ansvar. Detta ansvar tas främst genom att fokus ligger på verksamheternas huvuduppdrag så att dessa främjar att barn och ungdomar kan utvecklas till aktiva, kreativa och ansvarsfulla individer och samhällsmedlemmar.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringens statsbudget för 2021 innehåller några nya riktade satsningar mot skolområdet, se nedan. Satsningarna presenterades av regeringen den 21 september, det vill säga efter nämndens sammanträde, varför nämnden inte haft möjligheter till analys och anpassning. Det finns förutom de nya satsningarna en rad riktade statsbidrag till skolan. Summorna för statsbidragen nedan avser hela landet, om inget annat anges.

Mer undervisning och personal – eventuellt extra tillskott

En miljard ges till skolan för att skapa förutsättningar för kommunerna att kunna erbjuda ökad undervisningstid, personalförstärkningar och bättre förutsättningar för personalen. Satsningen gäller upparbetad skolskuld och bidraget finns endast under 2021. Bidraget finansieras till hälften genom att satsningen på lärarassistenter avslutas i år. Hur bidraget ska fördelas på kommunerna framgår inte. Vid lika fördelning per invånare hade Eslövs kommun fått 3 mnkr. Kommunen har ett par tjänster som lärarassistenter vilka står utan finansiering från 2021.

Barns språkutveckling

Nuvarande satsning på barns språkutveckling i förskolan ökas till 350 mnkr per år från 2021.

Behörighet till gymnasieskolan

För att förbättra för fler elever att bli behöriga till gymnasieskolans nationella program utökas statsbidragen till lovskola och läxhjälp.

Karriärsteg för lärare

Regeringen införde 2020 statsbidrag till kommuner som inrättar karriärsteg för lärare. De tre olika bidragen samordnas till ett statsbidrag om 1 852 mnkr årligen.

Digitalisering av skolan

Regeringen avser att träffa en ny överenskommelse med SKR för att främja digitaliseringen av skolväsendet. Detta är en del av den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet.

Elevers läsförmåga

Regeringen avsätter 25 mnkr årligen.

Barn- och ungdomsvård

Regeringen riktar medel till familjehemsvården i syfte att subventionera kommunernas kostnader.

Förslag till ny socialtjänstlag

Nämnden svarar för kommunens socialtjänst för barn och ungdomar och kommer att beröras av förslaget till ny lagstiftning. Förslaget berör bland annat kvalitet, övergripande planering och ett förtydligat barnrättsperspektiv.

Kommunens satsningar

I mitten av september stäms antalet barn och elever av inom nämndens verksamhetsområde för tilldelning av medel per barn/elev. Den lägre befolkningsökningen jämfört med den tidigare befolkningsprognosen visar sig tydligt i antalet barn och elever. Inför 2021 sker avräkning med -5,4 mnkr i förhållande till tidigare plan, vilket även framgår av kommunens värbudget.

Nämnden har fram till 2021 sökt och erhållit statsbidrag inom socialtjänsten för förbättra barns och elevers psykiska hälsa och ökad bemanning med 1,6 mnkr. Nämndens ram utökas med motsvarande belopp från 2021 för att upprätthålla verksamheten.

Elevernas måluppfyllelse i Eslövs kommun är i linje med tidigare år eller har förbättrats, vilket kan påverka kommunens bidragsmöjlighet avseende den statliga miljardsatsningen. Kommunen skjuter till en miljon från 2021 för att upprätthålla bemanning med lärarassistenter eller annan personalförstärkning.

För flera år sedan infördes elevdatorer och läsplatser i skolan till varje elev. Detta blev en ny läromedelskostnad för verksamheten. Till en början planerades för inköp av utrustningen med finansiering via kommunens investeringsbudget, vilket övergick till extern leasing med direkta driftskostnader. Den årliga kostnaden är ungefär densamma. Nämndens investeringsbudget minskas med 4 mnkr och driftsramen ökas med 1 mnkr.

Förstärkning av grundskola med 3,5 mnkr. Medel överförs från överskotten inom gymnasieverksamheten till grundskolan för att förbättra förutsättningarna för lärande. Läsandemålet och behörigheten till gymnasiet förväntas förbättras.

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heffekt av 2020 års lönerevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir 18,8 mnkr.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för indexeringar för externa platser, inom socialtjänst och skolskjutsar med begärda 2,5 procent, vilket motsvarar ca 3 mnkr. Nämnden får även medel till uppräkningsav måltid inklusive transportservice med 1,260 mnkr och för IT-köp med 0,060 mnkr. Nämnden och servicenämnden förväntas träffa avtal kring tjänster och priser.

Investeringar

Ekenässkolan

I samband med Ekenässkolans renovering ökas investeringsanslaget för inventarier med 0,5 mnkr.

Inventarier och utemiljö

De kontinuerligt pågående investeringsprojekten för inventarier och utemiljö för förskola och grundskola behöver ökas, då antal barn och elever har ökat kraftigt de senaste åren, 1 mnkr per år.

Upprustning av förskolegårdar

En inventering av kommunens förskolegårdar har genomförts. Denna visade att det finns behov av att utveckla förskolegårdarna. Investeringsanslag för detta uppgår till 1,0 mnkr år 2021, och 0,65 mnkr 2022–2023. Utöver utökningen av de kontinuerliga investeringarna görs en riktad satsning för att få förskolornas utemiljöer bättre anpassade till den pedagogiska verksamheten.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Stärkt bemanning inom socialtjänsten

Inför 2021 upphör statsbidragen *Stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa* och *Stärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården*. Det först nämnda statsbidraget har utgått 2018–2020 och har haft syftet att stärka socialtjänstens insatser för barn och unga med psykisk ohälsa. I Eslövs kommun har statsbidraget bland annat använts till stödsamtal, uppsökande verksamhet och samverkan mellan kommunens verksamheter och regionen. Det andra statsbidraget har utgått 2016–2020 med syfte att stärka bemanningen i den sociala barn- och ungdomsvården. Eslövs kommun har använt bidraget till att anställa socialsekreterare.

Medel till elevdatorer och läsplatlor

Kommunens "en-till-en-satsning" inleddes 2013 då elevernas datorer och läsplatlor köptes in och finansierades över tre år via nämndens investeringsbudget. Numera leasas utrustning på tre år. Förändringen är i princip kostnadsneutral. Framledes kommer krav på skolenheternas IT-enheter och uppkopplingar ställas av staten, då bland annat de nationella proven kommer att göras digitalt. Detta förutsätter välfungerade IT-enheter och uppkopplingar.

Personalbemanning

En av de största utmaningarna är att behålla och rekrytera behörig personal. Detta är viktigt både utifrån ett arbetsgivarperspektiv och barn- och elevperspektiv. Ur ett arbetsgivarperspektiv är det en förutsättning för att nå kommunens vision och ur ett barn- och elevperspektiv är kompetensförsörjning och personalkontinuitet båda förutsättningar för en högre måluppfyllelse för barn och elever samt för tryggheten och studieron på skolenheterna. Bristen på behörig och legitimerad personal beror främst på att inte tillräckligt många utexamineras från lärarutbildningarna.

Ökad digitalisering

I förskolan och skolan arbetar verksamheten kontinuerligt med olika former av digitalisering. För att en ökad digitalisering ska ha ett mervärde krävs dels att det som digitaliseras samspelar med befintliga tillvägagångssätt och dels att samordning och samverkan med andra aktörer inom kommunen finns. En ökad digitalisering kan på sikt bidra till ett effektivare och förändrat arbetssätt. Detta är dock en process som tar tid och initialt både kan vara kostnads- och personalkrävande. I mars 2020 började förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta att gälla. Denna öppnar möjligheterna att arbeta med undervisning på distans med hjälp av digitala lärverktyg. Även fast förskolor och grundskolor inte varit stängda till följd av covid-19 har nya digitala metoder används i verksamheten, metoder som även framledes kan komma att användas även när pandemin är över.

Främja lärande

För- och grundskolorna i Eslövs kommun ska främja lärande och målsättningen är att alla elever ska stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och nå en hög måluppfyllelse. Den målsättning arbetar samtliga skolenheter inom nämndens verksamhet kontinuerligt med och en högre måluppfyllelse och stärkta studieresultat för barn och elever är den största utmaningen för 2021 och framledes. En förutsättning för en högre måluppfyllelse hos barn och elever är att hänsyn tas och anpassningar görs till varje elevs förutsättningar och behov. För att kunna möta detta uppdrag behövs metoder och arbetssätt som kan bemöta elevernas behov och förutsättningar.

Riktade insatser för nyanlända och elever med annat modersmål än svenska

Sedan 2020 ingår barn- och familjenämnden i Skolverksprojektet *Riktade insatser för nyanlända och elever med annat modersmål än svenska*. Detta projekt har målsättningarna en högre måluppfyllelse för barn och elever, att nå större samsyn, skapa medvetenhet hos all personal och få bredare kunskap samt skapa större förståelse för språk och samhälle som leder till högre självförsörjningsförmåga. En annan kompetensutvecklingsinsats som pågår inom grundskolan är en översyn av matematikämnet. Insatsen inleddes för cirka två år sedan då måluppfyllelsen i matematik blivit sämre, och översynen har kommit fram till förslag på åtgärder som förhoppningsvis kommer att förbättra måluppfyllelsen i matematik.

Pandemins effekter

På vilka sätt rådande pandemi covid-19 kommer påverka nämndens verksamheter under 2021 och resterande del av planperioden är svårt att förutspå och analysera. Under läsåret 2019–2020 var frånvaron högre i grundskolan jämfört med läsåren innan. Detta beror givetvis på rådande pandemi, då riktlinjer för när elever inte ska gå till skolan inneburit att fler elever stannat hemma jämfört med om pandemin inte funnits. Någon påverkan av den ökade frånvaron har inte märkts på elevernas måluppfyllelse under våren, utan måluppfyllelsen har varit i linje med tidigare år eller förbättrats. Socialtjänsten har inte upplevt att fler anmälningar inkommer, men även här är det oklart hur pandemin framledes kan påverka barn och unga. Exempelvis har det under våren varit en högre acceptans för frånvaro i skolan, vilket gör att det tar längre tid innan det kan uppmärksammas vad som är bekymmersamt.

Ekonomiska ramar Barn- och familjenämnden (mnkr)					
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-849,9	-854,8	-853,3	-856,1	
Investeringsram	-12,3	-9,9	-7,4	-9,9	-4,9

Driftbudget per verksamhet Barn- och familjenämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Politisk verksamhet	-1,6
Förskola 1-5 år och pedagogisk omsorg	-231,2
Fritidshem	-73,1
Förskoleklass	-29,2
Grundskola	-373,8
Grundsärskola	-19,3
Barn- och ungdomsvård	-50,5
Familjerätt och familjerådgivning	-1,5
Förvaltningsgemensamt inkl. socialtjänst	-69,7
Summa	-849,9

Resultatbudget per kontogrupp Barn- och familjenämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	108,2
Försäljningar	28,0
Taxor och avgifter	55,2
Hyror och arrenden	0,0
Bidrag	17,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7,8
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-958,1
Personalkostnader	-643,7
Lokalkostnader	-110,2
Övriga kostnader	-199,4
Avskrivning	-4,6
Intern ränta	-0,2
Nettokostnader	-849,9

Lokaler

Kommunens strategiska lokalförsörjningsgrupps förslag till investeringsbudget 2021–2025 stämmer relativt väl med de behov som finns inom barn- och familjenämndens ansvarsområde, även om några projekt inte blir färdiga i den tid som ursprungligen önskades och som behövs. Förskjutningarna i tid är hanterbara även om det vore bättre om de blivit färdiga enligt önskemål. Tidplanerna är dessutom osäkra i flera fall och en viss beredskap för att skaffa temporära lokaler övergångsvis behövs. Flera av kostnadsberäkningarna är i början av planeringsprocessen och därför schablonmässiga. Investeringsbudgeten kommer sannolikt att behöva ändras i form av förskjutningar i tid och i form av justeringar av budgetbelopp både uppåt och nedåt, efterhand som planeringen kommer längre i de olika projekten. Den fysiska arbetsmiljön för eleverna, som lokalerna är en stor del av, är av stor vikt för tryggheten och studiero på kommunens skolenheter. Att barn och elever ska vara trygga och ha studiero i kommunens verksamheter är en målsättning som nämnden kontinuerligt arbetar med att förbättra.

Verksamhetsmätt Barn- och familjenämnden				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Barnomsorg antal barn				
Eslövs kommuns förskolor 1-5 år	1 697	1686	1 686	1 696
Pedagogisk omsorg	27	26	26	26
Andra huvudmän	257	255	255	257
Summa	1 981	1967	1967	1979
Fritidshem, antal elever				
Eslövs kommuns fritidshem	1 582	1 614	1 625	1 625
Fritidshem andra huvudmän	111	113	114	114
Summa	1 692	1 727	1 739	1 739
Grundskola, antal elever				
Förskoleklass i Eslövs kommuns skolor	418	433	426	419
Förskoleklass hos andra huvudmän	28	29	28	28
Årskurs 1-9 i Eslövs kommuns skolor	3 742	3 790	3 842	3 884
Årskurs 1-9 hos andra huvudmän	325	329	333	337
Grundsärskola	32	32	32	32
Träningsskola	21	21	21	21
Summa	4 564	4 634	4 682	4 721

GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN

Ordförande: Claus-Göran Wodlin
Förvaltningschef: Kerstin Melén-Gyllensten

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019-2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1-6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Eleverna inom kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning ska vara trygga och ha studiero i verksamheten Verksamhetens förebyggande arbete ska leda till minskat antal unga i utanförskap	Alla elever ska känna sig trygga och ha studiero på kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år på kommunens gymnasieskola ska öka väsentligt under mandatperioden Antal unga (16-24 år) inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) ska minska under mandatperioden	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Insatser som leder till arbete eller studier	Ökad andel i arbete eller utbildning Etableringstiden för nyanlända förkortas Lokala arbetsgivare upplever att tillgången till rätt kompetens ökar	Andel elever som övergår till arbete efter avslutade yrkesutbildningar på kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning ska öka väsentligt under mandatperioden Andel elever inom kommunens vuxenutbildning som fullföljer sin utbildning med godkända betyg ska öka väsentligt under mandatperioden Andel personer som vid avslut i kommunens arbetsmarknadsenhet, deltagare som börjat arbeta eller studerar ska minst uppgå till medelvärdet i KKiK-mätningen Andel nyanlända som påbörjar arbete eller studier efter att ha lämnat etableringsuppdraget ska årligen öka väsentligt Tid efter ankomst innan nyanlända påbörjar aktivitet ska minska årligen Upplevd förbättrad tillgång till kompetens hos näringslivet enligt Svenskt Näringslivs årliga mätning	
En kommun som både attraherar nyföretagande och stärker befintligt näringsliv	Ökad matchning mellan kommunens utbildningar och näringslivets behov Aktiv samverkan med utformande av utbildningar inom nämndens regi, ska ske med näringslivet	Antal aktiva samarbetspartners för nämndens verksamheter med näringslivet och högskolor/universitet ska öka under mandatperioden Antal aktiva samarbetspartners för nämndens verksamheter med näringslivet och högskolor/universitet ska öka under mandatperioden	
Attraktiva skolor med stärkta studieresultat	Andelen elever med godkända betyg på kommunens gymnasieskola ska öka Antal sökande till kommunens gymnasieskola ska öka	Andel elever på kommunens gymnasieskola som fullföljer sin utbildning med godkända betyg ska öka under mandatperioden Antal förstahandssökande till kommunens gymnasieskola ska öka under mandatperioden	
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljömålsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens målsymboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik.	Nämndens verksamhet ska utgå från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet	Nämndens verksamheter ska samverka med högskolor/universitet	5 JÄMSTÄLLDHET 8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar. Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 %, följs upp i medarbetarenkät Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 5 JÄMSTÄLLDHET
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 10 MINSKAD OJÄMLIKHET 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 16 FREDIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

UPPDRAG

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdrag enligt reglementet är att fullgöra kommunens uppgifter avseende gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, den kommunala vuxenutbildningen, särskild utbildning för vuxna, svenska för invandare, utbildningar inom yrkeshögskolan samt uppdragsutbildningar. Vidare ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgöra kommunens uppgifter inom arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med Arbetsförmedlingen och andra aktörer samt i egen regi via praktikplaceringar, det kommunala aktivitetsansvaret och feriearbeten.

Utbildningen inom gymnasie- och vuxenutbildningen innefattar såväl egen verksamhet som elever med skolgång i andra huvudmäns verksamhet.

Nämnden får ett förtydligat uppdrag:

- Ökade krav på resultat avseende övergång från försörjningsstöd till utbildning eller arbete med insatser från dag ett
- Ett nära och resultatriktat samarbete med enheten för ekonomiskt bistånd inom vård- och omsorgsnämnden
- Aktivt verka för att utveckla samverkan med Arbetsförmedlingen i syfte att staten svarar för snabba arbetsmarknadsinsatser
- Förbättring av genomströmningstiden i gymnasieskolan

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringens statsbudget för 2021 innehåller några nya riktade satsningar mot skolområdet, se nedan. Satsningarna presenterades av regeringen den 21 september, det vill säga efter nämndens sammanträde, varför nämnden inte haft möjligheter till analys och anpassning. Det finns förutom de nya satsningarna en rad riktade statsbidrag till skolan. Summorna för statsbidragen nedan avser hela landet, om inget annat anges.

Lovskola och läxhjälp

Regeringen föreslår i statsbudgeten ökade bidrag för att fler elever ska uppnå gymnasieexamen. Anslaget delas med grundskolan.

Karriärsteg för lärare

Regeringen införde 2020 statsbidrag till kommuner som inrättar karriärsteg för lärare. De tre olika bidragen samordnas till ett statsbidrag om 1 852 mnkr årligen.

Regionalt yrkesvux byggs ut

Antalet utbildningsplatser utökas både 2021 och 2022 med 15 500 platser till 63 500. Kommunerna förutsätts finansiera 30 procent av platserna. Platserna inrymmer även språkträning i äldreomsorgen (yrkessvenska för utrikesfödd personal).

Komvux – stärk kompetensförsörjningen

Regeringen föreslår en snabbare integration och ökad omställningsförmåga på arbetsmarknaden. Personer med störst behov av utbildning ska prioriteras. Förenklad betygsskala. Införs 1 juli 2021. Betygsförändringen dock först året efter.

Kommunens satsningar

SFI i kommunen

Kommunen erbjuder idag undervisning med 15 timmar per vecka. Prövning ska ske om tiden kan utökas till heltidsstudier.

Samverkan med vård- och omsorgsnämnden i kommunen

Samverkan kring försörjningsstöd ska kraftigt utökas och omfatta gemensamma mål och åtgärdsplaner. Full sysselsättning och sysselsättningskrav, alla vuxna ska arbeta, tidiga insatser för individen.

Elevavstämning

I mitten av september stäms antalet elever av inom nämndens verksamhetsområde för tilldelning av medel efter antalet barn och elever. Den lägre befolkningsökningen jämfört med den tidigare befolkningsprognosen visar sig tydligt i antalet elever. Inför 2021 sker avräkning med -3,9 mnkr vilket även framgår av kommunens vårbudget.

Kommunen satsar på fler jobbspår

De nya yrkespaketen som kommer att starta på vuxenutbildningen under hösten 2020 är inom restaurang och livsmedel och bageri och kommer att följa Skolverkets riktlinjer.

Förstärkning av arbetsmarknadsinsatser

Under hösten 2020 kommer arbetsmarknadsenheten att utökas med två arbetsmarknadssekreterare. Detta för att stöd och vägledning även fortsättningsvis ska kunna erbjudas enhetens deltagare.

Ytterligare förstärkning av arbetsmarknadsinsatser ska ske, varför nämnden får behålla en del av den ramreducering som följer av elevantalet, ca 1,5 mnkr. Arbetsmarknadsåtgärderna ska innebära förflyttning till egen försörjning.

Omfördelning av medel

Kommunens satsning på ny egen gymnasieskola är mycket framgångsrik. Antalet elever ökar även det andra året, vilket fortsätter stärka nämndens ekonomi. Omfördelning av medel sker till grundskolan med 3,5 mnkr.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heffekt av 2020 års lönerevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir ca 3,4 mnkr.

Kompensation ges för indexeringar för externa utbildningsplatser med 1 procent, vilket motsvarar ca 1,2 mnkr. Förändringen av prisberäkningsgrunder väntas minska de tidigare automatiska uppräkningsarna av priserna med 3 procent från de tre stora utbildningsanordnarna i Skåne. Kommunförbundet Skåne och Lunds kommun ser över prisberäkningen.

Kompensation ges för uppräkning av måltidskostnader med 0,075 mnkr och IT med 0,030 mnkr. Nämnden förväntas träffa överenskommelse med servicenämnden om tjänster och priser.

Investering

Gamla östra skolan

I lokalplaneringen finns sedan tidigare en renovering av lokalerna. Nu bestäms att även iordningställa andra våningen för klassrum och kontor avseende arbetsmarknadsenhetens behov. Förslag återfinns i kommunens investeringsbudget under servicenämnden med 14,4 mnkr.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Ökning av antalet elever

Antalet medborgare i åldern 16–18 år förväntas öka i kommunen. Då majoriteten av medborgarna i dessa åldrar går på gymnasieskolan, kommer detta ställa krav på lokalerna som kommunens gymnasieskola har tillgång till. Tillsammans med en växande vuxenutbildning ska de nya och renoverade lokalerna på Carl Engström-skolan rymma både en växande gymnasieskola och vuxenutbildning med allt fler elever. En faktor som påverkar möjligheten att ta emot allt fler elever är tillgången till idrottshallar och omklädningsrum.

En ny lagstiftning för vuxenutbildningen

En ny lagstiftning för vuxenutbildningen förväntas träda i kraft 1 juli 2021. Förändringar i den nya lagen består kortfattat av att den kommunala vuxenutbildningen i högre grad ska bidra till arbetslivets behov av kompetens och bättre möta vuxnas behov av utbildning i olika skeden av livet. Prioriteringsregeln som för närvarande finns inom vuxenutbildningen föreslås ändras till att de personer som har störst behov av utbildning prioriteras, inte bara de med minst utbildning. De föreslagna ändringarna i lagstiftningen kommer innebära att fler medborgare kommer ha möjlighet att studera på vuxenutbildningen.

Jobbspår

Sedan 2018 har två så kallade jobbspår bedrivits inom vuxenutbildningen i kommunen. Då dessa utbildningar haft många sökande och en majoritet av eleverna gått vidare till sysselsättning eller fortsatta studier efter avslutad utbildning, startas två så kallade yrkespaket under hösten 2020. Yrkespaketet är ett utbildningsformat som Skolverket, i samråd med branschkuniga, har utformat och som beskriver vilken specifik kombination av kurser som motsvarar kompetenskraven på nationell nivå för olika yrkesområden. De nya yrkespaketen som startas på vuxenutbildningen under hösten 2020 är inom restaurang och livsmedel och bageri och följer Skolverkets riktlinjer.

Lågkonjunktur ökar trycket på kommunen

På vilka sätt rådande pandemi covid-19 kommer att påverka nämndens verksamheter under 2021 och resterande del av planperioden är svåra att prognosticera och analysera. Men den lågkonjunktur som förutspås i pandemins spår kommer att påverka fler av nämndens verksamheter, då en lågkonjunktur ofta drabbar unga vuxna och dem som står långt ifrån arbetsmarknaden hårdast. Detta kommer att öka trycket på kommunens arbete med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), vuxenutbildningen och arbetsmarknadsenheten. Arbetsmarknadsenheten har redan innan pandemin haft ett ökat antal deltagare. I februari 2019 var antal aktiva inom enheten 97 (32,3 aktiva per arbetsmarknadssekreterare), och motsvarande antal 2020 var 185 (61,7 aktiva per arbetsmarknadssekreterare). Under hösten 2020 är arbetsmarknadsenheten utökad med två arbetsmarknadssekreterare. Detta för att stöd och vägledning även fortsättningsvis ska kunna erbjudas enhetens deltagare.

Nya digitala lösningar

På grund av pandemins utbrott bedrevs utbildningen på kommunens gymnasieskola och vuxenutbildning på distans större delen av våren. Detta möjliggjordes genom förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Förordningen öppnar nya möjligheter för digitala lösningar inom gymnasieskolan och arbetssätt som funnits under perioden då distansundervisning skett kan finnas kvar även efter att risken för smittspridning minskat.

Lokaler

Kommunens strategiska lokalförsörjningsgrupp har i sitt förslag till investeringsbudget 2021–2025 föreslagit att renoveringen av Östra skolan ska påbörjas under 2021 och färdigställas under 2022. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att budgeten för Östra skolan behöver utökas, dels för att hela byggnaden kan användas för att möta de växande behov av undervisningslokaler som finns, dels för att möjliggöra kontorslokaler, så att arbetsmarknadsenheten kan flytta ihop med resten av nämndens verksamheter för förbättrad samverkan.

Eleve från Carl Engströmgymnasiets handels- och administrationsprogram som har arbetsplatsförlagt lärande.

Ekonomiska ramar Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (mnkr)					
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-242,9	-248,4	-254,8	-257,1	
Investeringsram	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5

Driftbudget per verksamhet Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Politisk verksamhet	-1,0
Gymnasieskola	-173,0
Gymnasiesärskola	-8,7
Grundläggande vuxenutbildning	-4,5
Gymnasial vuxenutbildning	-13,9
Yrkeshögskola	0
Särskild utbildning för vuxna	-0,7
Svenska för invandrare	-11,0
Uppdragsutbildning	0,0
Övergripande vuxenutbildning	-4,7
Arbetsmarknadsenheten	-20,5
Övrig kommungemensam verksamhet	-4,9
Summa	-242,9

Resultatbudget per kontogrupp Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	59,9
Försäljningar	1,8
Taxor och avgifter	0,0
Hyror och arrenden	0,0
Bidrag	30,5
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	25,2
Övriga ersättningar och intäkter	2,4
Kostnader	-302,8
Personalkostnader	-129,1
Lokalkostnader	-24,2
Övriga kostnader	-148,5
Avskrivning	-1,0
Intern ränta	0,0
Nettokostnader	-242,9

Verksamhetsmätt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Gymnasieskolan				
Total Eslövs elever gymnasieskola exkl. asylsökande	1 334	1378	1 431	1 455
Carl Engström gymnasiet	710	699	716	721
varav Eslövs elever inkl. asylsökande	490	499	516	521
varav från andra kommuner	220	200	200	200
Eslövs elever till andra skolor	844	879	915	934
Gymnasiesärskolan				
Gymnasiesärskolan i Eslöv	31	32	29	28
varav från andra kommuner	9	8	7	6
Eslövs elever till andra skolor	9	10	10	6
Vuxenutbildningen				
Särskild utbildning för vuxna	10	10	10	10
SFI*	300	300	300	300
Yrkeshögskolan	230	230	230	230
Grundläggande vuxenutbildning	140	140	140	140
Gymnasial vuxenutbildning	300	300	300	300
Arbetsmarknadsenheten				
Aktiva				

* Cirka 100 elever deltar i folkhögskolans SFI-undervisning vilka är inkluderade i antalet ovan.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Ordförande: Christine Melinder
Förvaltningschef: Stefan Persson

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019–2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Verksamheterna är inkluderande och jämställda utifrån diskrimineringsgrunderna och socioekonomisk ställning	Ökat antal personer med funktionsvariationer och nyanlända tjejer i singrupper på Karlsrobadet Ökat antal tjejer på Gasverket. Från 35 % (nuläge) till 45 % 2022	
Attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden där man trivs och utvecklas	Tillgängliggöra verksamheterna med ökad närvaro i kommunen	Antal tillfällen för dialog mellan medborgare och förvaltning och/eller politiker som representerar förvaltningen Antal nya platser där kulturskolan bedriver verksamhet Nuläge 10 platser. Mål för 2022 20 platser Antal dialogmöten med föreningar Antal nya samarbetspartners/aktörer som biblioteket samverkar med Nuläge 3, mål till 2022: 8 Antal arrangemang för vuxna på biblioteksfilialerna Nuläge 35, mål för 2022: 50 Antal bibliotek med meröppet. Nuläge 1, mål till 2022: 2	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant Ökat antal hållbara evenemang	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljömålsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens målsymboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Effektivisera arbetssätten inom verksamheterna	Antal nya digitala tjänster för att effektivisera för medborgaren och tillgängliggöra för medborgaren Antal möten på biblioteken som effektiviserats genom digitala lösningar. Mål till 2022: 6 st.	
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad behörighet och kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 % Följs upp i medarbetarenkät Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % HME-index 83 Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten	

UPPDRAG

Kultur- och fritidsnämndens övergripande uppdrag är att skapa förutsättningar för medborgarna till ett aktivt kultur- och fritidsliv. Den primära målgruppen är alla Eslövsbor, men barn och unga är en prioriterad grupp. Nämnden har också ett uppdrag att utjämna konsekvenserna av de sociala klyftor som finns i samhället. I ansvarsområdet ingår att nämnden fullgör kommunens uppgifter inom kultur- och fritidsverksamhet uppdelade på barn-, ungdoms- och vuxenkultur, kulturskola, allmänna fritidsaktiviteter, fritidsgårdsverksamhet, stöd till föreningar, idrotts- och fritidsanläggningar, samlingslokaler och folk- och skolbibliotek.

Nämnden beslutar om namn på gator, vägar, torg och andra allmänna platser och offentliga byggnader.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringens statsbudget för 2021 innehåller några nya riktade satsningar, se nedan. Satsningarna presenterades av regeringen den 21 september, det vill säga efter nämndens sammanträde, varför nämnden inte haft möjligheter till analys och anpassning. Summorna för statsbidragen nedan avser hela landet, om inget annat anges.

Stöd till omstart och återställning inom kultur

Regering föreslår i statsbudgeten för 2021 att kulturområdet ges en miljard för att stödja omstart och återställning.

Kommunala kulturskolan

Statsbidragen till de kommunala kulturskolornas utveckling dubblas från 2021 till 200 mnkr.

Skapande skola

Tidigare satsning förstärks med 25 mnkr under perioden 2021 till 2023.

Stärkta bibliotek

Regeringens satsning förstärks och förlängs med 150 mnkr 2021 och ytterligare 75 mnkr årligen 2022 och 2023.

Läsfrämjandelyft för folkbibliotekarier

15 mnkr anslås för 2021 vilket fördubblas för 2022 och 2023.

Kommunens satsningar

Ökning av föreningsbidragen

I budget 2021 tas det tredje steget i höjningen av anslaget till föreningar som enligt avtal sköter kommunens anläggningar. Totalt har nu bidraget ökat med 1 mnkr under mandatperioden.

Unga för unga

Kommunen tillskjunder ungdomsverksamheten 0,5 mnkr för att kunna driva Unga för unga. Under de senaste tre åren har kultur- och fritidsnämnden drivit projektet Unga för unga. Satsningen har varje år sysselsatt 15 feriearbetare och två projektledare, som gemensamt planerat och genomfört avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn i åldrarna 6–15 år. Aktiviteterna har skett på tre olika bostadsområden i Eslöv, för att möta barnen där de finns.

Eslöv 110 år och invigning av Stora Torg

Eslöv firar 110 år som stad, vilket kommer att uppmärksammas i samband med Stora torgs invigning. Medel avsätts med 0,5 mnkr.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heleffekt av 2020 års lönerrevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir 1,4 mnkr.

Indexering sker med 0,010 mnkr för IT.

Investering

Ny kulturskola

Ny kulturskola etableras vid Lilla Teatern. All verksamhet kan därmed samlas under ett tak. Investeringsmedel återfinns i kommunens investeringsbudget under servicenämnden. Nämnden kompenseras för tillkommande hyra.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021-2022

Planerad måluppfyllelse för 2021:

Pandemins effekter för verksamheten

Covid-19 har ställt till det för kultur- och fritidsnämnden under den inledande delen av mandatperioden. Detta har inneburit att verksamheter fått lägga mer fokus på att lösa akuta problem än på att utveckla verksamheterna mot målen. Den belastning som covid-19 inneburit är i stort sett liknande för alla verksamheter, men vissa av verksamheterna har mer specifik påverkan. Gällande kulturskolan kommer graden av måluppfyllnad för 2021 inte ligga på den nivå som var planerad. Här har pandemin hindrat nästan all verksamhet och därmed har man enbart kunna nå ut till ett fåtal nya platser. Verksamheten planerar att ha nått 15–16 nya platser 2021.

Gällande biblioteket har verksamheten också begränsats då arrangemang ställts in och eventuella samarbeten har förskjutits på grund av andra ärenden. Däremot har verksamheten redan uppnått vissa av mandatperiodens mål och planerar att nå fler redan under året.

Gasverket har under året varit reaktiva och ställt om mycket för att fortfarande kunna erbjuda sin tid till Eslövs ungdomar. Verksamheten planerar att 2021 uppnått en andel tjejer på 44 procent.

I likhet med andra verksamheter når inte heller badverksamheten upp till den grad av måluppfyllnad man hade önskat och planerar inte heller att göra det 2021. Detta beror inte enbart på covid-19 utan påverkas också av att Karlsbadets 25-metersbassäng inte går att använda, utan verksamheten väntar på att denna blir användbar igen.

Planerad måluppfyllelse för 2022:

Alla kultur- och fritidsnämndens verksamheter arbetar mot och planerar att ha nått målen till 2022.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Barn och unga

Fortsatt fokus på de prioriterade grupperna barn och unga. Under de senaste åren har fysisk aktivitet och deltagande i föreningsliv fortsatt minska och skillnader mellan olika socio-

ekonomiska grupper är stora. Flera aktörer varnar även för hur konsekvenser av coronaviruset kan påverka både fysisk aktivitet och föreningsliv negativt på kort och lång sikt. En viktigt uppgift för nämnden blir att försöka vända trenden, särskilt för barn och unga.

Inkludering och jämställdhet

Ett av kultur- och fritidsnämndens mål är att verksamheterna är inkluderande och jämställda utifrån diskrimineringsgrunderna och socioekonomisk ställning. Under mandatperioden kommer bland annat badverksamheten att arbeta för att skapa nya grupper för personer med funktionsvariationer. Ungdomsverksamheten arbetar vidare med ungas delaktighet och inflytande, med målet att öka antalet tjejer som besöker den öppna verksamheten på Gasverket.

Tillgänglighet

Kring målet med att tillgängliggöra verksamheterna med ökad närvaro i kommunen, kommer Eslövs kulturskola att arbeta aktivt för att hitta nya samarbetspartners för att träffa barn och unga på nya platser.

Biblioteket kommer att öka antalet aktiviteter som sker med nya aktörer i syfte att ytterligare tillgängliggöra verksamheten.

Kulturpolitiskt program

Kultur- och fritidsnämnden arbetar aktivt med att omsätta det kulturpolitiska programmets innehåll i praktiken. Ett viktigt område är att utveckla partnerskap mellan kultur- och fritidsförvaltningen och förvaltningen för barn och utbildning. Under 2021 kommer nämnden att fokusera på att utveckla samarbeten kring kultur i skolan, både för att underlätta samarbetet och för att förbättra kvaliteten i verksamheten.

Inom ramen för det kulturpolitiska programmet ska kommunens konstpolicy revideras 2020/2021. Detta arbete medför bland annat att tillsammans med berörda nämnder ta fram ett arbetssätt kring den offentliga konsten. Det innebär också att se över möjligheten att införa enprocentsregeln i kommunen, vilket skulle innebära att en procent av byggkostnaden avsätts för konstnärlig gestaltning.

Under 2021 kommer kultur- och fritidsnämnden att fortsätta utveckla samarbetet med civilsamhället och den idéburna sektorn.

Fritidspolitiskt program

Från och med hösten 2020 kommer kultur- och fritidsnämnden att ta fram ett fritidspolitiskt program tillsammans med kommunens andra nämnder och med den idéburna sektorn. Syftet är att skapa en bred förankring och förståelse för fritidens betydelse, för att i nästa led kunna arbeta strategiskt och strukturerat för att bidra till att stärka folkhälsan. Långsiktigt väntas det fritidspolitiska programmet bidra till en mer träffsäker verksamhet, där olika satsningar får en tydlig förankring i uttalade prioriteringsområden.

Knutet till arbetet med det fritidspolitiska programmet kommer också ett samarbete med Kvinnojouren i Lund att inledas hösten 2020. Det är ett projekt med syfte att stärka idrottsföreningar i att arbeta inkluderande och våldsförebyggande.

Antalet invånare i Eslövs kommun ökar konstant och därmed också antalet barn. Detta ökar behovet av aktiviteter, fler mötesplatser och att säkra kvaliteten i kulturgarantin; en utveckling som är synnerligen kostnadsdrivande.

Utveckla e-tjänster

Att utveckla e-tjänster i syfte att underlätta för invånare och besökare samt effektivisera för medarbetarna är ett ständigt pågående arbete. Det inkluderar framtagning av ett digitalt bokningssystem för Medborgarhuset och att utveckla olika sätt för en effektivare administration för exempelvis biblioteken och ungdomsverksamheten.

Kulturskola

I enlighet med kultur- och fritidsnämndens framtagna lokalprogram för en samlad kulturskola, har Eslövs kommunfullmäktige beslutat att Lilla Teaterns tillbyggnad kommer att påbörjas 2021.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev lag från den 1 januari 2020 och kultur- och fritidsnämnden kommer fortsättningsvis att arbeta för att barn ska kunna påverka och delta på jämlika villkor i kommunens kultur- och fritidsutbud.

Karlsrobadet

Karlsrobadets 25-metersbassäng kommer under tidig vår att fortsatt vara avstängd för nyrenovering och reparation. Detta får påverkan på intäkter och utfall men förhoppningsvis kan en kommande varm sommar utjämna intäktsbortfallet.

Ökat föreningsstöd

Nämnden har årligen sedan 2019 erhållit utökade medel till föreningsstöd med totalt 0,75 mnkr. Inför 2021 ökar detta med ytterligare 0,25 mnkr.

Fritidsbanken

Kultur- och fritidsnämnden ser Fritidsbanken som ett sätt att möjliggöra deltagande i föreningsliv och olika aktiviteter genom att låna ut sport- och fritidsprylar. Nationellt visar fritidsbanker på flera positiva effekter på rörelse och hälsa, social inkludering och deltagande i fritidsliv. Även ekonomiska och miljömässiga vinster går att se. Under 2021 kommer kultur-

och fritidsnämnden arbeta vidare med att ta fram en stabil drivform för Fritidsbanken, vilket mest troligt kommer att kräva ytterligare resurser. Arbetet kommer även att fokusera på att utöka samarbete med föreningsliv, skolor och bostadsbolag. Detta för att öka verksamhetens tillgänglighet, nå ut till potentiella låntagare och att utveckla verksamheten.

Stärkta bibliotek

Bibliotekets stora projekt för 2021 kommer att vara *Stärkta bibliotek* som syftar till att öka tillgängligheten på biblioteket. Biblioteket har erhållit 0,6 mnkr från Kulturrådet till projektet. Biblioteket kommer att samarbeta med flera aktörer i kommunen för att öka tillgängligheten. Samarbeten som också syftar till att uppnå bibliotekets mål för mandatperioden om att öka antalet samarbetspartners.

Biblioteket kommer också att arbeta med ett projekt för digital delaktighet, så att de grupper i samhället som befinner sig i digitalt utanförskap ska få stöd och hjälp i digitala frågor. Projektet var ursprungligen tänkt att ta fart under 2020, men på grund av coronapandemin har det skjutits fram till 2021. Dessutom kommer förskolornas uppskattade kapprumsbibliotek, som tidigare finansierades med projektpengar, att integreras i ordinarie budget.

Medborgarhuset

Medborgarhuset i Eslöv står inför ett antal utmaningar. Verksamheten behöver effektivisera arbetsmoment, se över kostnader och intäkter och samtidigt möta kraven på smarta digitala lösningar. Från och med hösten 2021 planerar verksamheten att införa ett digitalt bokningssystem. Medborgarhuset har även börjat utveckla guidningsarbetet som nämnden hoppas blir en framgång och på sikt bidrar till ökade intäkter. Under 2021 behöver Medborgarhusets främsta fokus vara att öka intäktsggraden för att skapa en budget i balans. Samtidigt behöver frågan lyftas om vilka som är Medborgarhusets primära målgrupper. Att investera i digitala lösningar för ljud, ljus och möten ses som en nödvändighet för Medborgarhuset, för att fortsätta vara en attraktiv kultur- och mötesscen i Skåne.

Arrangemang och kulturell utveckling

Budgeten för arrangemang och kulturell utveckling används framför allt till arrangemang i egen regi och till bidrag till föreningsarrangemang. Det är mycket svårt att förutse vad 2021 kommer innebära för möjligheterna att genomföra arrangemang. Nämnden räknar dock med att verksamheterna kommer vara djupt påverkade av restriktioner kopplade till pandemin under året. Flera av de årligen återkommande arrangemangen kommer troligen ställas in, andra kommer genomföras i anpassad form. Sådana anpassningar medför oftast mer arbete och större kostnader för varje enskilt arrangemang. När det gäller biljettintäkter kommer de antagligen vara betydligt mindre än vanligt, för såväl kommunen som föreningsarna. Det är även troligt att verksamheten kommer att frångå vanliga arrangemangsformer och hitta på nya typer av projekt för att hålla kulturlivet levande under pandemin.

Bian

Även Bian är i hög grad påverkad av pandemin, då bio-besökarna är ytterst få, och då det inte heller produceras nya filmer.

Ekonomiska ramar Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)					
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-101,2	-100,1	-100,1	-100,1	-100,0
Investeringsram	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

Driftbudget per verksamhet Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Politisk verksamhet	-0,8
Kulturverksamhet	-35,5
Fritidsverksamhet	-58,0
Skolbibliotek	-1,3
Övrig kommungemensam verksamhet	-5,6
Summa	-101,2

Resultatbudget per kontogrupp Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	11,7
Försäljningar	2,5
Taxor och avgifter	6,1
Hyror och arrenden	2,7
Bidrag	0,4
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,0
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-112,9
Personalkostnader	-35,2
Lokalkostnader	-56,3
Övriga kostnader	-21,0
Avskrivning	-0,3
Intern ränta	-0,1
Nettokostnader	-101,2

Verksamhetsmått Kultur- och fritidsnämnden				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Bibliotek				
Antal besök/år stadsbibliotek	80 000	80 000	80 000	80 000
Antal besök/år filialer	65 000	65 000	65 000	65 000
Antal lån per invånare	6,0	6,0	6,0	6,0
Antal nya låntagare (vuxna)	930	930	930	930
Andel resurser till barn/unga av anslag stadsbibliotek	34%	34%	34%	34%
Allmänkultur				
Antal kulturarrangemang	70	70	70	70
Arr. med stöd från Kultur och Fritid	90	90	90	90
Barnkultur				
Antal besökare: Kulturplan, skolbio, offentliga arrange- mang, skapande skola	14 100	14 100	14 100	14 100
Kulturskolan				
Antal aktiviteter som utförs av tjejer/killar	516/254	516/254	516/254	516/254
Badanläggningar				
Antal årsbesök, Äventyrsbadet	32 000	32 000	32 000	32 000
Antal årsbesök, Karlsrobadet, inomhus	56 000	56 000	56 000	56 000
Antal årsbesök, Karlsrobadet, utomhus	12 000	12 000	12 000	12 000
Antal årsbesök, Marieholmsbadet	6 000	6 000	6 000	6 000
Medborgarhuset				
Antal externa respektive interna bokningar	135/130	135/130	135/130	135/130
Antal subventionerade bokningar	165	165	165	165
Gasverket (ungdomsverksamheten)				
Antal årsbesök av tjejer/killar*	3 300/4 800	3 300/4 800	3 300/4 800	3 300/4 800
Föreningsstöd				
Antal bidragsberättigande föreningar**	73	73	73	73
varav barn- och ungdomsföreningar	49	49	49	49
Antal aktiviteter (barn/ungdomar)	180 000	180 000	180 000	180 000

* här ingår även mobil verksamhet, uppsökande verksamhet etc

** här ingår barn/ungdoms-, pensionärs-, handikappföreningar och anläggningsstöd

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Ordförande: Bengt Andersson
Förvaltningschef: Dave Borg

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019–2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Rättssäker och effektiv myndighetsutövning	Andelen överprövade beslut Andelen överprövade beslut som avgörs till kommunens fördel i första eller andra instans Andelen överprövade beslut som avgörs till kommunens fördel i andra instans Genomsnittlig handläggningstid av relevanta ärenden	
Attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden där man trivs och utvecklas	Förbättrat skydd och utveckling av naturområden Stärka och förbättra infarterna till byarna och huvudorten. Den del av dessa infarter som kommunen har rådigheter.	Andelen skyddad naturmark av kommunens totala yta Andelen skyddad natur i förhållande till skyddsvärd natur Andel infarter som omfattats av någon åtgärd	
Tillgång till varierande bostäder i hela kommunen	Kommunen ska ha ett bredare boendeutbud jämfört med idag	Region Skånes (RS) marknadsdjupsfördelning: Nolläge: snitt 2015–2018: Äganderätter 13 % (RS 36 %), hyresrätter 83 % (RS 43 %), bostadsrätter 3 % (RS 21 %) Detaljplanearbete avser plan för bostadsbyggnation i enlighet med RS marknadsdjupsfördelning Fördelning av upplåtelseform gällande nyproducerade bostäder överensstämmer med RS marknadsdjupsfördelning	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljö-målsarbetet (miljömålsprogram, kemikalieplan, EKP, naturmiljöprogram)	
Välutbyggd infrastruktur med goda kommunikationer	Ökad andel hållbara och/eller fossilbränslefria transporter	Kilometer cykelvägar inom kommunen Andelen fossilbränslefria fordon i kommunen Antalet laddningsstolpar i Eslövs kommun Antalet laddningstimmar inom kommunen vid laddningsstolparna inom kommunen	
En kommun som både attraherar nyföretagande och stärker befintligt näringsliv	Underlätta för såväl nyföretagande som befintligt näringsliv INPUT 190828:	Andelen nöjda avseende förvaltningens vykortsgranskning (KoB och MA) Andelen nöjda kopplat till avseende kommunens LOTS-möten (nöjdhet)	

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Effektiv ärendehantering och tidsanvändning	Andelen ansvarsområden som omfattas av digital ärendehantering Antalet inkomna felanmälningar via Infracontrol	
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad behörighet och kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsoindex ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden 100 % (Följs upp i medarbetarenkät) Mål för mandatperioden medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden Hälsoindex 95 % – sjukstatistik HME index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 % följs upp i SAM	

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Mötet med kommunen ska skapa tillit och vara rättssäkert och effektivt	Antalet ärenden som överklagas och avgörs till kommunens nackdel har minskat Antalet företagare som är nöjda med kommunens handläggning av deras ärende ökar	Mätning av antal överklagande ärenden och hur många av dem som avgörs till kommunens nackdel. Genomförs en gång per år Insikt – servicemätning av kommunernas myndighetsutövning	
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetar-enkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetar-enkäten	

UPPDRAG

Bygglov, mätning och (GIS (Geografiskt InformationsSystem), Miljö- och hälsoskydd, livsmedel, gator, vägar, trafik och parker, trafiksäkerhet, bostadsanpassning, naturvård, miljöstrategiskt arbete och energifrågor.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringens statsbudget för 2021 innehåller några nya riktade satsningar, se nedan. Satsningarna presenterades av regeringen den 21 september endast ett par dagar före nämndens sammanträde, varför nämnden inte haft möjligheter till analys och anpassning. Summorna för statsbidragen nedan avser hela landet, om inget annat anges.

Cykel

Regeringen föreslår i budget 2021 en tillfällig förstärkning på statlig cykelinfrastruktur.

Sanering och återställande av förorenade områden

Anslaget ökas med 350 mnkr 2021 och ytterligare med 200 mnkr från 2022.

Skötsel och förvaltning av skyddad natur

Anslaget används till skyddad natur för biologisk mångfald och friluftsliv. Ökning sker med 400 mnkr.

Kommunens satsningar

Tydligare ansvarsfördelning inom kommunen

Ansvar för företagslotsen faller under miljö- och samhällsbyggnadsnämnden liksom ett samordningsansvar för friluftsförågorna, vilka är fördelade på flera nämnder. Ambitionsnivån gällande företagslots behålls oförändrad.

När det gäller förorenad mark behöver ansvarsfördelningen förtydligas.

Kompensation för skötsel av nya ytor

I samband med slutredovisning av projekten gångstråk Örtofta och Solvägen/Trehäradsvägen hanteras kompensation för tillkommande driftkostnader.

Översyn

Med anledning av den obalans som nämnden redovisat mellan tillgängliga resurser och behoven som uppkommer med anledning av kommunens höga utvecklingstakt, kommer en fördjupning av verksamhetens förutsättningar att genomföras.

Underhåll

Nämnden ska årligen presentera en underhållsplan för kommundirektören som ska pröva denna. Medel till kortsiktigt underhåll ska finnas inom nämndens ram.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heffekt av 2020 års lönerrevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir 2 mnkr.

Indexering ersätts med 0,680 mnkr enligt begäran samt 0,010 mnkr för IT.

Investeringar

Gång- och cykelväg mellan Stabbarp–Bosarp–Öslöv

Nuvarande medfinansieringsavtal med Trafikverket uppdateras enligt nämndens förslag 2020-08-26 § 188, det vill säga alternativ 1 till 15,5 mnkr.

Digitalisering av kommunens gällande detaljplaner

Digitalisering av kommunens gällande detaljplaner samordnas mellan miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och kommundirektören och finansieras av berörda nämnder.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021-2022

Administrativ effektivitet

Under 2020 har flera administrativa projekt genomförts relaterat till ärendehantering, information, digitalisering, ärendehanteringssystem och e-tjänster samt taxa som är tänkt att avspeglar sig i ökad tillgänglighet, transparens samt ökad insyn och förståelse för verksamheten. Oberoende av ansvarsområde så finns det en stor drivkraft hos medarbetarna att öka förståelsen för nämndens uppdrag hos såväl interna som externa parter. Den interna förståelsen är av stor vikt för att kunna använda tilldelade resurser så effektivt som möjligt för att uppnå såväl gemensamma inriktningsmål som nämndspecifika effektmål.

Fram till dess att kommunen har ett gemensamt ärendesystem sjösatt och i drift arbetar förvaltningen med att såväl optimera ärendehantering i nuvarande system som att uppdatera befintliga system, då ett av nämndens system riskerar att haverera. Anledningen är att leverantören från årsskiftet 2020/2021 slutar med uppgradering av systemet. Detta innebär att en upphandling av ett nytt system i väntan på det gemensamma har blivit nödvändigt för att undvika risken att förlora den dokumentation som finns kopplad till nuvarande system. Inom nämnden pågår även arbetet med införandet av artificiell intelligens/robot. Detta arbete bedöms vara resurskrävande och är enbart i uppstartsfasen. Eventuella vinster uppskattas att hämtas hem på längre sikt. Det går inte att utesluta att ytterligare investeringar kommer att behövas för att uppnå full effekt.

Den ökade ärendestillströmningen under senare år kopplad till nämndens arbete avseende plan- och bygglagen har kunnat hanteras genom ständiga förbättringar. Detta har medfört minskade handläggningstider och ökad "kundnöjdhet". För att fortsätta denna positiva utveckling kommer digitalisering ske av detalplaner.

Inom området gata, trafik och park bedömer förvaltningen att om verksamheten får bedrivas inom ramen för nämndens planerade projekt och med fastställd personalplanering så kommer måluppfyllelsen för det politiska handlingsprogrammet vara på god väg år 2021/2022, om än inte uppfyllt. För att underlätta arbetet med investerings- och projektprocessen har nämnden arbetat med att tydliggöra gränser och uppdrag såväl inom nämnden som i relation till andra nämnder. Personalresursen för exploateringsprojekt har tydliggjorts och projektuppdrag prioriterats i samarbete med tillväxtavdelningen inom kommunstyrelsen.

Avtal med tekniska konsulter har tecknats inom områdena gatubyggnad, trafikutredning, plan/exploatering och miljöteknik, efter genomförd upphandling. Avtalet är en viktig del i utvecklingen av målet med en smidig projektprocess. Avtalet är också avgörande för att komma vidare med framtagande av nämndens styrdokument. Upphandling av upphandlingskonsulter försvårar projektprocessen, då upphandlingskonsulter för anläggningsentreprenader måste genomföras innan upphandling kan ske av investeringsprojekt.

Investeringar

Under år 2020 ligger tidplaner och budget för investeringsprojekten i fas och förväntas genomföras enligt budget. Inför budgetår 2021 följer fördelningen av äskad budget projektprocessens fyraårscykel med förstudie, projektering, upphandling och anläggning. Femårsplanen för budgeten bedöms på sikt uppfylla det politiska handlingsprogrammet, med gott genomförande från år 2022. När den grundläggande strukturen för verksamheten implementerats är förhoppningarna goda att öka takten av projektens genomförande. Ambitionerna för infrastruktur och grönytor i det politiska handlingsprogrammet är höga, vilket också ger avtryck i nämndens strävan att bli en bra boendekommun.

Miljö

Det miljöstrategiska arbetet har stora utmaningar framför sig med revidering av struktur och nya hållbarhetsmål som ska integreras i det övergripande miljöarbetet. Stora arbetsinsatser har gjorts under föregående och innevarande år med resultatet att ett nytt naturmiljöprogram och kommunens första kemikalieplan är framtagna. Framöver kommer även den strategiska planen för energi- och klimatarbetet att arbetas fram och de strategiska planerna för Eslövs vatten att färdigställas.

Pandemin

De begränsningar som införts med anledning av pandemin har förändrat myndighetsarbetet kopplat till miljöbalken och livsmedelslagen, vilket med stor sannolikhet kommer att påverka nämndens resultat under de kommande åren. Den tillsyns- och kontrollskuld som nämnden hamnat i på grund av pandemirestriktioner kommer att vara ett av de främsta uppgifterna att arbeta med framöver. Det finns dock en förhoppning om att detta arbete åter ska vara i balans vid utgången av 2022 med anledning av den översyn som pågår avseende behovsutredning, taxemodell och behovsanpassad taxa.

Överklagade beslut

När det gäller uppsatta mål avseende överklagade beslut så ingår det som en naturlig del i nämndens förbättringsarbete att ta del av prejudicerande domar för att kunna upprätta "hållbara beslut", samtidigt som såväl miljöbalken som plan- och bygglagen i egenskap av ramlagar baseras på överklaganden för att skapa tydliga riktlinjer för det som anges inom ramarna.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Effektivisering

Behovet av att ta fram styrdokument har också identifierats som ett viktigt område för att öka kvaliteten på de projekt som omfattar gata, trafik och park. Dessa dokument kommer att leda till bättre budgetplanering, ökad tydlighet samt mer långsiktig personalplanering.

Arbetet med framtagandet av ett nytt GIS-system kommer att leda till ökad effektivisering, underlätta handläggningen och skapa bättre budgetplanering.

När det gäller identifierade utmaningar är det främst det nya ärendehanteringssystemet och digitalisering som står högst upp på nämndens agenda. Dessa båda områden öppnar upp för en ökad kvalitet, då flera uppgifter kan hanteras i ett och samma system, anpassat efter verksamheten och dagens efterfrågan av uppgifter och statistik.

Sedan tidigare är behov lyft av stöd avseende entreprenadupphandling, då det finns risk för utdragna upphandlingsprocesser, vilket kan medföra att det politiska handlingsprogrammets intentioner riskerar att inte uppnås och att möjlighet att klara investeringsbudgeten minskar. Det är därför viktigt att arbetet med även en samordning av entreprenadupphandling fortlöper.

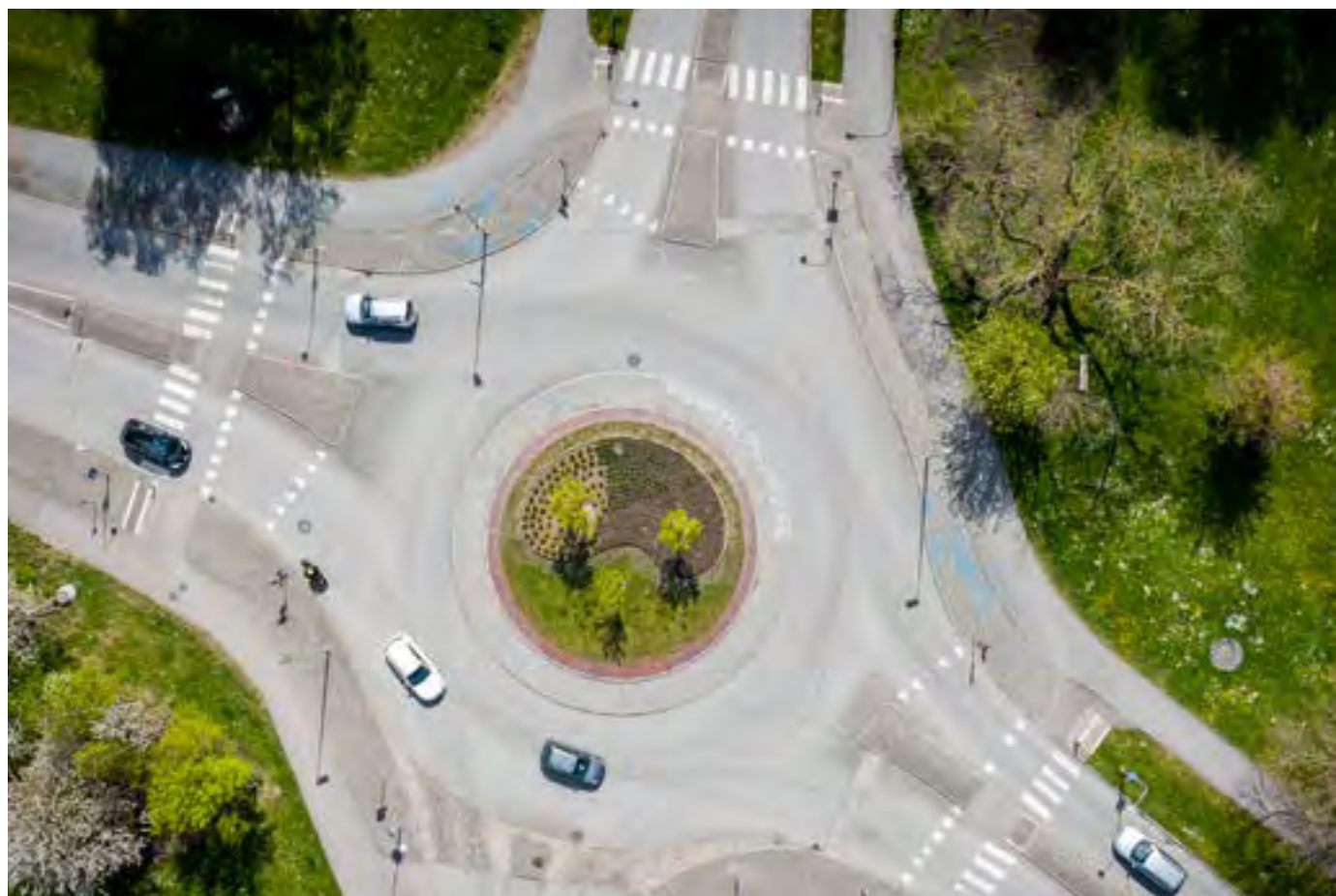
En stor utmaning är att ställa om arbetssättet, från analogt till digitalt, och att arbeta med ständiga förbättringar av den nya tekniken samt användandet av denna. Detta i syfte att nå goda interna effektivitetsbesparingar samt för att kunna erbjuda en ökad servicenivå och en ökad kvalitet till dem som vänder sig till kommunen.

Arbetet med att skapa effektiva och tidsbesparande e-tjänster som "landar" i ett mottagande system och som är knutna till en e-brevlåda för myndighetspost är en nödvändig förutsättning för en effektivare och mer transparent handläggning.

En annan utmaning ligger i att GDPR-säkra verksamheten. Det kommer att krävas stora ansträngningar för att säkerställa att verksamheten fortlöpande når upp till de krav som ställs och att varje åtgärd som vidtas i digitaliseringsarbetet inte äventyrar säkerheten vid behandlingen av personuppgifter.

Översyn

Med anledning av den obalans som nämnden redovisat mellan tillgängliga resurser och behoven som uppkommer med anledning av kommunens höga utvecklingstakt kommer en fördjupning av nämndens förutsättningar att genomföras. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i slutet av 2019 påbörjat ett arbete med att identifiera resursfördelningen kopplat till nämndens olika ansvarsområden för att underlätta en politisk diskussion avseende förväntad ambitionsnivå. Nämnden har sedan 2019 fokuserat på att få ordning på bland annat investeringsprojekten så att dessa håller uppsatta tidsplaner. Detsamma gäller för årsanslagen. Orsaken till detta fokus är att möta den kritik som framförts i samband med uppföljning av nämnden. En naturlig del av detta arbete är att förtydliga ansvarsförhållande såväl inom nämnden som inom kommunen men även gentemot externa aktörer.

Ekonomiska ramar Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (mnkr)					
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-74,4	-74,2	-74,2	-74,2	
Investeringsram	-55,0	-34,1	-52,7	-111,7	-65,5

Driftbudget per verksamhet Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Politisk verksamhet	-0,8
Förvaltningsledning	-7,6
Miljöavdelning	-8,3
Kart- och bygglovsavdelning	-5,8
Gata Trafik Park	-48,3
Bostadsanpassning	-3,6
Summa	-74,4

Resultatbudget per kontogrupp Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	12,5
Försäljningar	0,1
Taxor och avgifter	10,8
Hyror och arrenden	0,5
Bidrag	0,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,3
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-86,9
Personalkostnader	-32,7
Lokalkostnader	-1,8
Övriga kostnader	-37,4
Avskrivning	-11,4
Intern ränta	-3,6
Nettokostnader	-74,4

Verksamhetsmätt Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Miljö				
Antal genomförda tillsynsbesök/ antal planerade tillsynsbesök	360/360	360/360	360/360	360/360
Kontrollskuld (timmar)	0	0	0	0
Tillsynsskuld (timmar)	50	25	25	25
Antal genomförda miljö- och energiåtgärder enligt plan	13/23	12/23	12/23	12/23
Kart och bygglov				
Handläggningstid för bygglov (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	10	10	10	10
Handläggningstid för hantering av anmälan (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	4	4	4	4
Handläggningstid för förhandsbesked (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	12	12	12	12
Handläggningstid för ansökan om bostadsanpassningsbidrag (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	6	6	6	6
Handläggningstid för nybyggnadskarta (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	4	4	4	4
Handläggningstid för förenklad nybyggnadskarta (avser genomsnittlig handläggningstid i veckor)	4	4	4	4

REVISIONEN

Ordförande: Gunilla Culam

UPPDRAG

Revisionen svarar för att revidera att kommunens verksamheter bedrivs i enlighet med kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionssed. I uppdraget ingår att pröva om verksamheterna bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Kontroll sker om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som bedrivs av styrelse och nämnder är tillräcklig. Syftet med revisionen är att ge kommunfullmäktige underlag för sin ansvarsprövning.

All verksamhet som bedrivs av styrelse och nämnder och, genom lekmannarevisorerna, i verksamhet som bedrivs i annan juridisk form, ska granskas årligen.

Utgångspunkt för urval, inriktning och prioritering av granskningsinsatsen är analysen av väsentlighet och risk. Analysen ger underlag för planering av det direkta granskningsarbetet och dokumenteras i en årlig revisionsplan.

I revisionsprocessen ingår granskningar avseende:

- Tillförlitlighet i redovisning, rutiner och system
- Årsredovisning och delårsbokslut
- Grundläggande granskning
- Fördjupade granskningar
- Intern kontroll
- Uppföljningar av tidigare års granskningar

Budgeten är hanterad av nämnden och fullmäktiges presidium.

Ekonomiska ramar Revisionen (mnkr)				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Driftsram	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3

Driftbudget per verksamhet Revisionen (mnkr)	
	Budget 2021
Revision	-1,3
Summa	-1,3

Resultatbudget per kontogrupp Revisionen (mnkr)	
	Budget 2021
Intäkter	0,0
Försäljningar	0,0
Taxor och avgifter	0,0
Hyror och arrenden	0,0
Bidrag	0,0
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,0
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-1,3
Personalkostnader	-0,5
Lokalkostnader	0,0
Övriga kostnader	-0,8
Avskrivning	0,0
Intern ränta	0,0
Nettokostnader	-1,3

SERVICENÄMNDEN

Ordförande: Lars Månsson
Förvaltningschef: Åsa Ratcovich/tf Erika Fjellkner

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019-2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Minska utanförskapet	Minst 50 personer i praktik (inkl. kommunens feriearbetare, sommar) och arbetsmarknadsåtgärder årligen Alla medarbetare i Kontaktcenter ska under mandatperioden vara HBTQ-certifierade (uppnås under mandatperioden)	
Attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden där man trivs och utvecklas	Välskötta fastigheter (inne och ute)	Max 150 kr/kvm i löpande och planerat underhåll under hela mandatperioden Antalet felanmälningar gällande fastighetsåtgärder ska minska årligen	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljömålsarbetet (miljömålsprogram, kemikalieplan, EKP, naturmiljöprogram)	Av utrymmesskäl, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens mål-symboler på sidan 62
Attraktiva skolor med stärkta studieresultat	Avbrottsfri IT-miljö Attraktiva måltider	99,5 % oplanerad avbrottsfri infrastruktur inom skolorna (målet är för hela mandatperioden) 95 % av alla elever på grundskolan F–9 ska besöka skolresturangen för lunch årligen 75 % av alla eleverna på gymnasieskolan ska besöka skolresturangen för lunch (uppnås under mandatperioden)	

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Enklare vardag för medborgarna	Införa 10 st e-tjänster (uppnås under mandatperioden) Minst 4 nyskapande projekt årligen	
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar. Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 % Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	
Mötet med kommunen ska skapa tillit och vara rättssäkert och effektivt	Trygg och enkel kontakt	Antal besvarade samtal i Kontaktcenter inom intervallen 60–120 sekunder ska öka årligen Kontaktcenter ska årligen öka resultatet "God" i enlighet med den årliga servicemätningen inom kategorin "Intresse och engagemang i svaren från handläggaren" (Med 2018 års 63 % som mätvärde)	
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten	

UPPDRAG

Servicenämnden har till uppgift att tillhandahålla servicefunktioner till kommunens verksamhet. I huvudsak omfattar uppdraget förvaltning av lokaler, nyproduktion av fastigheter, lokalvård, måltider, Kontaktcenter, tolkverksamhet samt central IT-funktion. Verksamheten drivs via intäkter från övriga nämnder i kommunen baserat på avtal och överenskommelser om volymer, kvalitet och pris. Undantag gäller för Kontaktcenter som är anslagsfinansierat och finansieras via kommunens gemensamma budget. Nämnden ska driva och utveckla verksamheten i enlighet med kommunens inriktningsmål och på ett effektivt och kundstyrt sätt.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Kommunens satsningar

Kompensation inför 2021

De köpande nämnderna får i budget 2021 indexuppräknings avseende måltid, IT och transportservice. Överenskommelser kring kvalitet, priser etc. ingås mellan berörda nämnder.

Lönekompensation medges direkt till nämnden även fortsättningsvis för Kontaktcenter via arbetsgivarutskottet. För 2021

kompenseras även fastighet och lokalvård för löneöversynen. Därefter ska årlig hyresintäkt även finansiera lönerevision.

Översyn av hyresberäkningsgrunder och medel för underhåll ska genomföras i samarbete med kommunstyrelsen. Utredningen om effektiv fastighetsförvaltning kan ligga till grund för arbetet.

Tillsammans med uppdragsgivaren, kommunstyrelsen, ska IT-funktionen genomlysas i ett framtidsperspektiv.

Charlotte Holm Brodersen och Michael Hallström tog initiativ till klimatveckan och jobbar som måltidsutvecklare i Eslövs och Hörs kommuner.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021-2022

Målarbete

Med fokus på de tre perspektiven i det politiska handlingsprogramet bidrar servicenämnden till att skapa ett Eslöv som är tryggt och hållbart för framtiden. Den nya Carl Engström-skolan är en viktig insats mot vision 2025.

Utifrån beslutat handlingsprogram har nämnden arbetat fram inriktningsmål och effektmål.

Generellt arbetar Serviceförvaltningen med dialogmöten på ledningsnivå med kommunens förvaltningar för att göra överenskommelser om kvalitet och ekonomi.

Kommunfullmäktige har beslutat att fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet. Utifrån genomförd besiktning av fastigheterna framkom att det finns ett årligt underhållsbehov i fem år motsvarande 55 mnkr. I investeringsbudgetramen avsätts 24,4 mnkr, vilket finansieras av kommunstyrelsen. Nämnden ska skapa utrymme för kortsiktigt underhåll inom tilldelade hyresmedel motsvarande lokalernas behov. Service-nämnden har tillsatt en utredning med extern medverkan från PWC för att säkerställa en effektiv fastighetsförvaltning. Kommunstyrelsen ska fortsättningsvis årligen pröva nämndens förslag till underhållsplan.

Tolkförmedling

Tolkförmedlingen är under förändring i takt med minskat tolkbehov. Genom samarbete med annan aktör kan organisationen komma att minskas.

Servicecenter IT

Servicecenter IT arbetar med att skapa avbrottsfri IT-miljö. Stort utbyte sker av accesspunkter och switchar. Aktivt säkerhetsskydd i nätverket säkerställer tillgänglighet i nätverket. Arbete och omvärldsbevakning görs för att lyfta arbetsuppgifter som kan digitaliseras.

Servicecenter Kontaktcenter

Implementering av ärendehanteringssystem innebär något högre driftskostnader i form av licenser.

Måltid

Måltidsverksamheten etablerade under 2019 samverkan med Höörs kommun gällande måltidsverksamhet. Arbetet med att utveckla samverkan har fortsatt under 2020.

Effektiviseringspotential finns inom verksamheten i form av digitalisering. Införande av e-handel förväntas underlätta administrativa rutiner.

Framtida utmaningar är den demografiska utvecklingen som förväntas leda till ökade volymer.

Nya Carl Engström-skolan med ny skolrestaurang är ett steg mot vision 2025. Målsättningen är att restaurangen ska bli en naturlig mötesplats där utbudet anpassas till elever och vuxna. Den nya restaurangen bidrar också till att attrahera ungdomar att söka sig till Carl Engströmgymnasiet.

Fastighet

Servicenämnden har tillsatt en utredning med extern medverkan från PWC för att säkerställa en effektiv fastighetsförvaltning. Utredningen är klar men ännu inte behandlad av nämnden. Ett projekt kring energieffektivisering har påbörjats. Servicenämnden vill uppmärksamma kommunstyrelsen på behov av en dialog om verksamhetsmålet som är beslutat och som ska bidra till god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har beslutat målet *Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet*. I nuvarande investeringsbudget 2020-2023 har kommunfullmäktige avsatt 24,4 mnkr (138 kr/kvm för 178 000 kvm) för det årliga underhållet i kommunens fastigheter efter förslag från servicenämnden. Servicenämnden har genomfört besiktning av fastigheterna och den preliminära analysen visar att kommunen skulle behöva avsätta mer än det dubbla beloppet, det vill säga 55 mnkr (309 kr/kvm för 178 000 kvm) årligen under fem år för att säkerställa och modernisera fastigheternas standard och teknik.

Servicenämnden ska framöver årligen presentera förslag till underhållsplan till kommunstyrelsen före budgetårets början, vilken omfattar kortsiktigt och långsiktigt underhåll.

Utmaningar finns i fortsatt arbete med hyresavtal, gränsdragningslistor samt arbete med ny hyresberäkning.

Projektgruppen hanterar flera större projekt och förvaltningen det underhållsbehov som föreligger i fastigheterna. Inom fastighet har omsättningen av personalgruppen varit ganska stor.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Avgifter och ersättningar

Generellt inom alla verksamheter gäller att prisjustering behöver göras för ökade personalkostnader.

Interna hyror

Internhyror för 2021 blir till oförändrad taxa 737 kr/kvm. Justeringar görs löpande utifrån bokförda värden för tillkommande objekt efter godkänd slutredovisning och för avgående objekt.

Transportservice

Taxa för stadshusets fordonspool är oförändrad; 100 kr fast avgift, 50 kr/timme och 25 kr/mil.

Ekonomiska ramar Servicenämnden (mnkr)

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-6,2	-6,2	-6,2	-6,2	
Investeringsram	-288,6	-225,2	-169,6	-100,0	-56,3

Resultatbudget per kontogrupp Servicenämnden (mnkr)

	Budget 2021
Intäkter	436,6
Försäljningar	63,9
Taxor och avgifter	0,0
Hyror och arrenden	216,6
Bidrag	0,8
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	101,1
Övriga ersättningar och intäkter	54,2
Kostnader	-442,8
Personalkostnader	-115,4
Lokalkostnader	-35,4
Övriga kostnader	-226,1
Avskrivning	-52,5
Intern ränta	-13,3
Nettokostnader	-6,2

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Ordförande: Tony Hansson
Förvaltningschef: Josef Johansson

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019-2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effekt mål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Samverkan med föreningar och frivilligverksamheter på alla nivåer ska ske för att öka tryggheten och minska ensamhet, utanförskap och isolering	Kartläggning av antal frivilliga som är aktiva inom våra verksamheter 2019 Antalet frivilliga som vi samverkar med ska öka, med start 2020 Under mandatperioden ska vi kunna se att det förebyggande arbetet har ökat	
Tillgång till varierande bostäder i hela kommunen	I samverkan med Kommunledningskontoret och fastighetsägarna skapa attraktiva och tillgängliga bostäder i olika boendeformer för främst äldre, samt för dem inom vårt verksamhetsområde som av egen kraft har svårt att finna ett tillgängligt boende	Utformningen av befintliga boendeformer i kommunal regi ska vara mer attraktiva och ändamålsenliga Andelen personer som bor i tillgängliga boendeformer ska öka	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effekt mål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljö-målsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens målsymboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effekt mål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden 100 %. Följs upp i medarbetarenkät Mål för mandatperioden medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten	
Mötet med kommunen ska skapa tillit, vara rättssäkert och effektivt	Ständigt jämföra oss med framgångsrika kommuner och införa goda exempel och arbetssätt	Genom ett systematiskt förbättringsarbete öka medborgardialog, delaktighet, trygghet och upplevd kvalitet 100 % av enheterna ska årligen ha en handlingsplan och införa goda exempel för att förbättra sitt resultat i brukarundersökningar, KKIK och öppna jämförelser Arbetet med genombrott.nu ska • 2020 vara helt implementerat i Äldreomsorgen och Funktionsnedsättning • under mandatperioden, hela Vård och Omsorg Under mandatperioden ska antalet områden där egenkontroller görs utökas Under mandatperioden ska resultatet på egenkontrollerna förbättras	
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Årligen ska minst ett välfärdstekniskt hjälpmedel samt ett nyskapande arbetssätt inom varje verksamhetsgren vara infört som skapar mervärde för brukarna	Med utgångspunkt i den välfärdsteknologiska planen ska 100 % av verksamhetsgrenarna ha en handlingsplan för årliga satsningar	

UPPDRA

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för äldreomsorg, funktionsnedsättning, behandling och socialt stöd riktat till personer över 18 år, försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd, mottagande och integration av vuxna flyktingar och andra skyddsbehövande, boende frågor för socialt utsatta samt budget och skuldrådgivning. Även kommunal hälso- och sjukvård ingår i uppdraget. Vidare ansvarar nämnden för tillsyn och kontroll enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Förtydligt uppdrag:

- Utveckla ett fördjupat resultatutvärderat samarbete med arbetsmarknadsenheten inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för att stödja förflyttning från försörjningsstöd till egen försörjning.
- Automatiserad hantering av ansökan om ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Regeringen har riktat blickarna mot framtidens äldreomsorg i spåren av pandemin. Världens bästa äldreomsorg ska skapas. En del av satsningarna presenterades av regeringen den 21 september, det vill säga två dagar före nämndens sammanträde, varför nämnden haft små möjligheter till analys och anpassning av framförda behov i kommunens budgetprocess. Summorna för statsbidragen nedan avser hela landet, om inget annat anges.

Äldreomsorgslyftet

Kommunen får inför 2021 möjlighet att söka riktade statsbidrag för ett fortsatt äldreomsorgslyft, vilket både vidgas och dubblas beloppsmässigt. Kommunens tilldelning uppgår till 10,2 mnkr efter befolkningsstorlek. Bidraget kan framöver användas till samtlig personal, det vill säga även redan anställd

personal, och för att stärka kompetensen hos första linjens chefer. Utbildningen sker på arbetstid. Lyftet fortsätter fram till och med 2023 dock med allt mindre bidrag.

Äldreomsorgssatsningen

En ny permanent möjlighet till riktat statsbidrag införs för en långsiktig bred satsning. Kommunens tilldelning uppgår till 12,1 mnkr per år efter befolkningsstorlek. Bidraget får användas till ökad bemanning, kvalitet i omsorgen, för att främja ett hållbart arbetsliv inom omsorgen, för kunskaps- och erfarenhetsutbyte, ökad kunskap och kompetens inom äldreområdet, för att öka antalet platser i särskilt boende (vård- och omsorgsboende) och antalet bostäder för äldre personer på den ordinarie bostadsmarknaden och för att stödja och utveckla anhöriga och närståendes insatser.

Arbetsmiljö – återhämtningsbonus

För att förbättra arbetsvillkoren för äldreomsorgens personal anslår regeringen 195 mnkr för 2021 respektive 650 mnkr per år för 2022 och 2023. Troligen finns satsningen kvar på samma nivå även efter 2023. Detta sker genom förbättrad arbetsmiljö, nya arbetssätt och arbetstidsmodeller. Kommunernas tilldelningsvillkor för bonusen framgår inte. En möjlig fördelningsgrund mellan kommunerna kan därmed bli efter vilken omfattning pandemin drabbat respektive kommun.

Språkträning för anställda inom äldreomsorgen

Under två år 2021–2022 anslår regeringen 31 mnkr. Satsningen riktas för att förbättra yrkessvenskan hos personal inom äldreomsorgen, till exempel vårdbiträden och undersköterskor. Fördelningsgrund mellan kommunerna framgår inte. Utbildningen sker inom komvux.

Investeringsstöd för äldreboenden

En halv miljard kommer att finnas kvar till och med 2023.

Våld i nära relationer

En förstärkning i kommunernas arbete för återfallsförebyggande insatser mot våld i nära relationer, exempelvis behandlingsinsatser för att få personer som utövar våld mot närstående att förändra sitt beteende. Satsningen fördelas i det generella statsbidraget, vilket bör ge kommunen 0,09 mnkr 2021 och 0,18 mnkr per år från 2022.

Kortare handläggningstider för Försäkringskassan-LSS

Satsningen ska minska handläggningstider för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, vilket väntas indirekt minska kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd och onödig handläggning.

Ekonomiskt bistånd

Regeringen föreslår en förändring av jobbstimulansens särskilda beräkningsregel vid försörjningsstöd så att 50 procent av arbetsinkomsten beaktas vid bedömningen av rätten till försörjningsstöd. Gällande regel är 25 procent.

Regeringen tillsätter en utredning för att se över möjligheter att öka drivkraften till arbete från försörjningsstöd och att göra försörjningsstödet beskattningsbart.

Bekämpning av psykisk ohälsa

Regeringen satsar 1,2 mdkr per år 2021 och 2022 för personer med psykisk ohälsa i alla åldrar, psykisk sjukdom eller funktionsnedsättningar. Det är oklart om satsningen kan sökas av kommunen men den bör ge indirekt förbättring för berörda grupper i befolkningen.

Stärkt process vid utskrivning från sjukhus

Regeringen planerar att föreslå att en fortsatt god vård ska ges i hemmet. Utredning blir klar den 31 mars 2021.

God och nära vård

Syftet med utredningen *God och nära vård* (SOU 2020:19) är att utveckla en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård som är hållbar över tid. Kommunernas roll som sjukvårdshuvudmän lyfts fram. Vården ska vara personcentrerad. Man vill flytta fokus från slutenvård till primärvård. I samband med detta arbete breddar man begreppet primärvård till att också innefatta den kommunala hälso- och sjukvården. Samverkan mellan huvudmännen är vital för att på bästa, effektivaste och patientsäkraste sättet kunna utföra en god och säker vård. Utredningen föreslår att begreppet hemsjukvård ersätts med hälso- och sjukvård i hemmet. Detta för att tydliggöra att den hälso- och sjukvård som utförs av kommunen har samma kvalitetskrav, behov av adekvat resurssättning och kompetensbehov som all annan regionutförd hälso- och sjukvård och särskiljer sig enbart genom att den utförs i hemmet. Att hälso- och sjukvården utförs just i hemmet innebär också att specifika kunskaper och kompetenser måste finnas hos utförarna. I lagrådsremissen ser man inte någon förskjutning av gränssnittet mellan huvudmän när det gäller vem som utför hälso- och sjukvården, men att omställningen till en mer nära vård över tid kommer att förändra och öka de kommunala insatserna. Utredarna trycker mycket på behovet av ökad digitalisering. Primärvårdsreformen och ändringarna i hälso- och sjukvårdslagen, HSL, träder i kraft den 1 juli 2021. Enligt utredningens målsättning ska hela denna omställning vara genomförd 2027.

Kommunens satsningar

I förhållande till budgetberedningens förslag i vårbudgeten ökas anslagen till nämndens verksamhet:

Hälso- och sjukvårdsinsatser

Hälso- och sjukvårdsinsatser ökas med 5 mnkr enligt nämndens framförda behov från 2021. Nämnden aviserar behov av ytterligare medel, dock opreciserat, från 2022, vilket behandlas i samband med budget 2022.

Försörjningsstöd

Planerad minskning av kommunens kostnader för försörjningsstöd skjuts framåt i tiden. Arbetslösheten ökar och resultat av satsningar på effektivisering av kommunens arbetsmarknadsinsatser försvåras av konjunkturen. Medel för försörjningsstöd utifrån lagd plan ökas med 2 mnkr för 2021 utöver uppräkningsmedel med 0,7 mnkr avseende försörjningsstödsnormen. Nya insatser ska planeras och samarbetet förbättras mellan berörda nämnder för att minska befolkningens behov av försörjningsstöd.

Statens ersättningar för de senaste årens flyktmottagning minskar inför 2021. Nämnden tilldelas 10 mnkr i extra medel 2021. För 2022 tilldelas 7 mnkr, 2023 tilldelas 5 mnkr och 2024 tilldelas 3 mnkr.

Vård- och omsorgsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har nyligen presenterat en målbild för Eslöv med full sysselsättning och sysselsättningskrav, alla vuxna ska arbeta och tidiga insatser ska sättas in för individen.

Uppdrag ges att vidta åtgärder för att motverka felaktiga utbetalningar och fusk inom ekonomiskt bistånd i likhet med regeringens motsvarande åtgärder inom de statliga välfärdsystemen.

Ökning av antalet äldre

Avstämning sker av förändring av antalet äldre i kommunen. Syftet är att tilldela medel i takt med att antalet äldre ökar i kommunen. För 2021 ökas anslaget med 0,1 mnkr, vilket även framgår av vårbudgeten.

Våld i nära relationer

De årliga medel kommuner får via det generella statsbidraget överförs till nämnden, 0,09 mnkr för 2021 och det dubbla från 2022.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021 och för heffekt av 2020 års lönerevision. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall, vilket blir ca 19,5 mnkr.

Kompensation ges för indexeringsmedel med 0,591 mnkr motsvarande 2,5 procent för höjda hyror samt uppräkningsmedel avseende externa placeringar med 0,8 mnkr. För måltid sker uppräkningsmedel med 0,450 mnkr och för IT med 0,090 mnkr. Nämnden och servicenämnden förväntas träffa överenskommelse om tjänster och priser.

Frigörande av resurser – återförs till verksamheten och omsorg till fler äldre

Inom nämndens verksamhetsområde sker sedan en tid en omfattande utveckling av verksamheten. Kvalitetsfrågor och kostnadseffektivitet är två av drivkrafterna. Resultaten av de kommande årens utveckling väntas minska de höga kostnaderna för sjukfrånvaro och försörjningsstöd, skapa nya boendeformer för äldre, vilket minskar framtida behov av vård- och omsorgsboende, minska behovet av timvikarier och öka digitalisering i verksamheten.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021-2022

Pandemins påverkan och framtiden

Verksamheten och målarbetet har i hög grad påverkats av den pågående pandemin. Fokus för personal och chefer har varit att klara grunduppdraget med så låg smittspridning som möjligt. Politiskt beslut har fattats om ökad grundbemanning. Ett lager för skyddsmateriel har byggts upp. Målarbetet har tillfälligt fått stå tillbaka.

Befintliga arbetssätt ska utmanas och tekniska lösningar ska användas där så är möjligt. Införande av ett nytt verksamhetssystem sker successivt och förväntas vara i fullt bruk 2021. Det nya verksamhetssystemet kommer att förenas med andra välfärdssystem, som exempelvis en "digital medarbetare" inom enheten för ekonomiskt bistånd. För att minska antalet avvikelser inom läkemedelshantering har digital läkemedelssignering införts. Under 2021 ska säkerheten öka än mer och digitala läkemedelsskåp ska installeras hos brukaren.

Nämnden ska verka för attraktiva och tillgängliga bostäder inom äldreomsorgen samt för personer som står långt från bostadsmarknaden. Under 2020/2021 kommer en ny boendeform, biståndsbedömt trygghetsboende, kunna erbjudas på Ölycke och Våröken. Vidare öppnar kommunens första trygghetsboende via Eslövs Bostads AB. Nämnden är delaktig i detta samarbete bland annat genom framtagande av riktlinjer för trygghetsboendet. Riktlinjerna innefattar stimulansbidrag, trygghetsvård och gemensamhetslokal. Vidare kommer en fastighet med en seniordel på 32 lägenheter byggas på Föreningsstorget med tillgängliga bostäder för äldre. En utredning gällande förutsättningar för ett nytt demensboende har påbörjats och ska vara klar till 2021. Samverkan med föreningar och frivilligverksamheter ska öka under 2021-2022 och nämnden ska i högre utsträckning delta i samhällsplaneringen av planarbete och vara mer närvarande i medborgardialogen.

Vård- och omsorgsnämnden ska fortsätta arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Förflyttningen mot nära vård innebär att kommunen behöver bygga upp en organisation som lever upp till det utökade hälso- och sjukvårdsuppdraget. En strategi som ska möjliggöra en adekvat hälso- och sjukvårdsorganisation, där rätt antal medarbetare med efterfrågad kompetens kan rekryteras, är under arbete.

Nämnden ska ständigt jämföra sig med framgångsrika kommuner och införa goda exempel och arbetssätt. En jämförelse som visade att Eslöv låg över statistiskt förväntad kostnad inom äldreomsorgen gjordes 2015. En stor kostnadsanpassning startades därefter, då antalet platser på vård- och omsorgsboenden minskades och ett utvecklingsarbete inom hemvårdens logistik, schemaläggning och organisation påbörjades. Nyckeltalet för 2019 ligger nu i linje med Sverigesnittet. Under 2021 kommer äldreomsorgens verksamheter arbeta i enlighet med en framtagen bemanningshandbok. Syftet med handboken är att arbeta mer likriktat med bemanningsfrågor, att möjliggöra heltid, sänka sjukfrånvaron och minska användandet av timvikarier.

Arbetet med genombrott.nu sker kontinuerligt i verksamheterna. I arbetet tas medarbetarnas idéer för förbättringar och förbättringsarbete tillvara på ett strukturerat sätt och lyfts in i det löpande förbättringsarbetet genom olika insatser och projekt. Genombrott.nu innebär även att kontinuerliga mätningar görs med brukarna i deras upplevelse av bemötande, delaktighet, information och trygghet.

PLANERING UTIFRÅN FRAMTIDENS MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Vård- och omsorgsnämnden behöver stabila långsiktiga förutsättningar för att undvika snabba och improviserade lösningar. En stor utmaning ligger i en åldrande befolkning i kombination med omställningen till nära vård, det vill säga sömlös vård mellan sjukhus, vårdcentral och kommun, som ska vara genomfört år 2027. Det är viktigt att vård- och omsorgsnämnden arbetar förebyggande och har en långsiktig strategi för att i tillräcklig utsträckning kunna erbjuda anpassade och attraktiva boendeformer till medborgarna. Vidare är det utmanande att införa nya digitala lösningar och välfärdsteknik utan extra resurser.

Det kommer att behövas många nya medarbetare till välfärdssektorn under den kommande tioårsperioden. Rekrytering kommer vara utmanande för alla kommuner. Vård- och omsorgsnämnden planerar att höja grundbemanningen på vård- och omsorgsboenden till Sverigesnittet.

Antalet boendeplatser har minskat från en hög nivå med 20 procent. Idag finns ledig kapacitet. Brukare som blir biståndsbedömda har ett större omsorgsbehov än tidigare. Vidare utförs mer kvalificerade hälso- och sjukvårdsinsatser i kommunens regi. Även sjuksköterskeenheten och rehab behöver förstärkas för att klara omställningen till nära vård. Ett ökat fokus behöver även ligga på det förebyggande och rehabiliterade förhållningssättet.

Regeringens utredning Framtidens socialtjänst SOU 2020:47 lämnar förslag som tillsammans skapar förutsättningar för en hållbar socialtjänst. Utredningens mer omfattande förslag handlar om förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning.

Behovet av försörjningsstöd fortsätter öka. Regeringens prognoser visar på ökad arbetslöshet. Det är svårt för kommunen att sänka försörjningsstödet när arbetslöshetssiffror ligger över jämförelsegrupper och även nyckeltalet invånare med långvarigt försörjningsstöd ligger högt. I kölvattnet av pandemin kan även nya grupper komma att söka försörjningsstöd. I jämförelse med liknande kommuner ligger Eslöv inte högt i utbetalt försörjningsstöd per invånare. Ett närmare samarbete mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som inkluderar vuxenskolan, SFI och arbetsmarknadsenheten, och vård- och omsorgsnämnden är påbörjat och gemensamma åtgärdsplaner och mål ska konkretiseras. Målet är att fler ska finna sysselsättning och att färre medborgare ska behöva försörjningsstöd. Förflyttningen mot en mer digital verksamhet fortsätter. IT-system ska integreras och nyckeltal automatiseras. E-handel och digitala internutbildningar ska underlätta för medarbetaren.

Tillgängligheten för medborgaren ska öka genom att e-ansökan och e-formulär implementeras.

Ekonomiska ramar**Vård- och omsorgsnämnden (mnkr)**

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsram	-660,4	-656,8	-654,9	-657,3	
Investeringsram	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5

Driftbudget per verksamhet**Vård- och omsorgsnämnden (mnkr)**

	Budget 2021
Vård- och omsorgsnämnden	-1,4
Alkoholtillsyn	0,2
Äldreomsorg	-321,4
Funktionsnedsättning	-199,8
Socialpsykiatri	-25,5
Socialtjänsten över 18 år	-18,4
Förvaltningsgemensamt	-55,7
Ekonomiskt bistånd	-38,4
Summa	-660,4

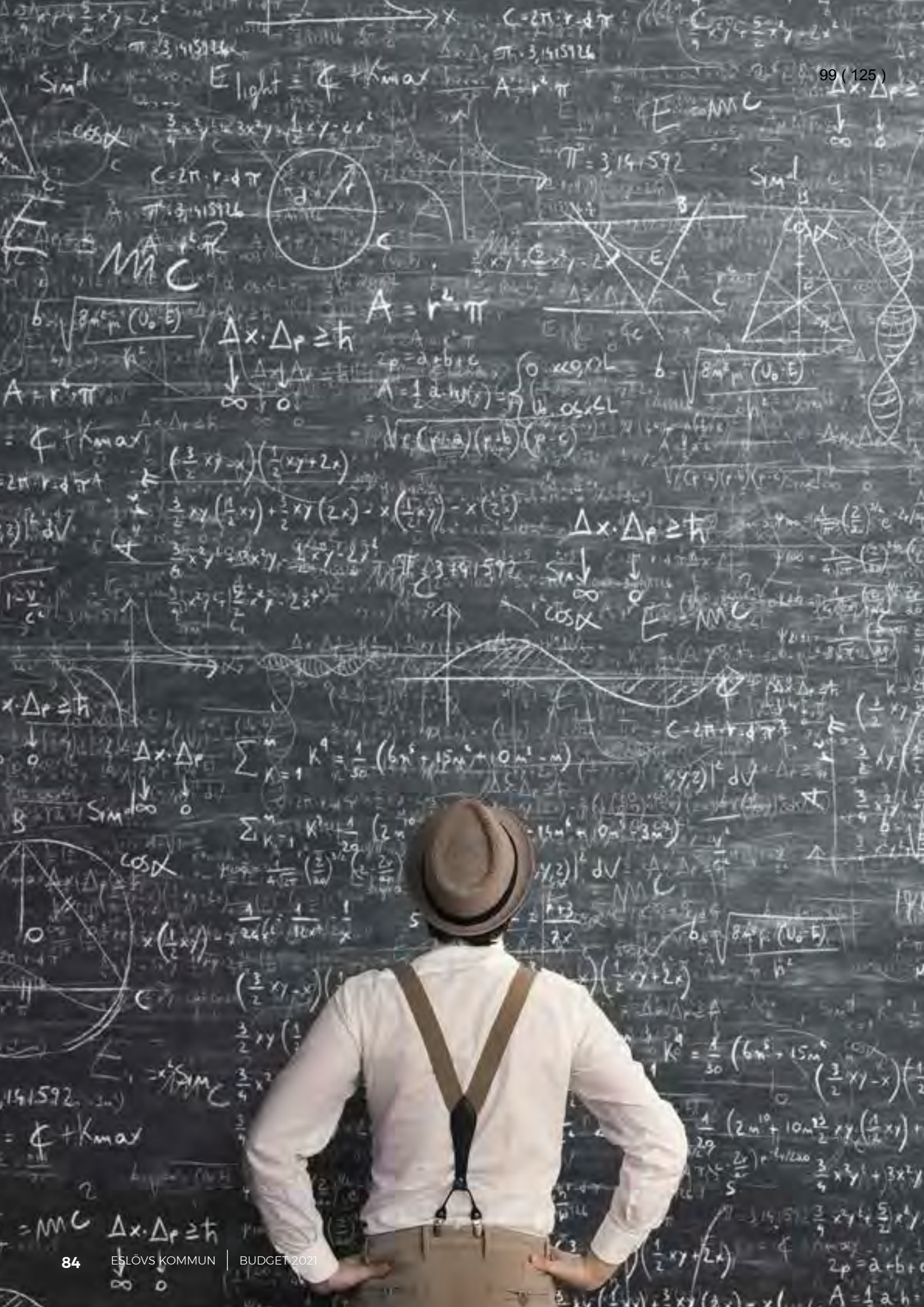
Resultatbudget per kontogrupp**Vård- och omsorgsnämnden (mnkr)**

	Budget 2021
Intäkter	137,3
Försäljningar	13,8
Taxor och avgifter	15,8
Hyror och arrenden	39,0
Bidrag	67,3
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	1,4
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-797,7
Personalkostnader	-481,3
Lokalkostnader	-78,3
Övriga kostnader	-235,3
Avskrivning	-2,8
Intern ränta	0,0
Nettokostnader	-660,4

Verksamhetsmätt Vård- och omsorgsnämnden				
	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Äldreomsorg				
Antal platser i vård-och omsorgsboende	267	263	264	267
Antal vård dygn i vård- och omsorgsboende	92 582	91 195	91 542	92 582
Beläggning vård- och omsorgsboende	95%	95%	95%	95%
Antal vård dygn i externt köpta platser	1 825	1 825	1 825	1 825
Antal korttidsplatser	24	24	24	24
Antal vård dygn i korttidsboende	7 884	7 884	7 884	7 884
Beläggning korttid, avlastning, växelomsorg				
Biståndsbedömt trygghetsboende	15	24	24	29
Antal externt köpta korttidsdygn	250	250	250	250
Antal betaldygn på sjukhus	0	0	0	0
Totalt antal ersatta hemvårdstimmar/månad, SoL och delegerad HSL	14 000	14 500	15 000	15 500
Varav delegerade HSL-timmar/månad till hemvården	6 200	6 500	6 800	7 000
Trygghetslarm, antal abonnemang	800	800	800	800
Trygghetslarm, antal larm/dygn som rings ut från larmcentral	58	58	58	58
LSS				
Antal verkställda boendebeslut, vuxna	171	171	174	174
Antal vård dygn i externa boenden, LSS-beslut	1 460	1 460	1 460	1 460
Totalt antal verkställda boendebeslut, barn	5	5	5	5
Antal personer inom daglig verksamhet	190	190	190	190
Antal timmar med betalningsansvar inom personlig assistans (SFB)	57 800	57 800	57 800	57 800
Antal timmar med betalningsansvar inom personlig assistans (LSS)	49 900	49 900	49 900	49 900
Antal dygn i korttidsvistelse, barn/unga	4 300	4 300	4 300	4 300
Antal tillfällen med korttidsstillsyn, barn/unga	1 700	1 700	1 700	1 700
Socialpsykiatri				
Antal beslutade timmar boendestöd	4 200	4 200	4 200	4 200
Antal personer med beslut om sysselsättning	40	40	40	40
Antal vård dygn i externa placering	4 380	4 380	4 380	4 380
Antal platser i vård-och omsorgsboende	26	26	26	26
Socialtjänsten över 18 år				
Antal vård dygn enligt LVU	150	180	180	180
Antal vård dygn enligt LVM	400	400	400	400
Antal vård dygn enligt SoL (exklusive skyddat boende)	3 500	3 500	3 500	3 500
Antal dygn skyddat boende	2 200	2 000	1 900	1 800
Antal personer, öppenbehandlingen i Eslöv under året	25	25	25	25
Antal personer, fältservice/rådgivning under året	200	200	200	200
Antal personer, insats råd och stöd under året	100	100	100	100
Antal andrahandskontrakt	150	140	130	130
Ekonomiskt bistånd				
Antal hushåll med försörjningsstöd i genomsnitt per månad	370	380	380	380
Bidrag per hushåll, kr i genomsnitt per mån	9 000	9 300	9 600	9 800
Personer som ej återkommit till försörjningsstöd inom ett år, %	80	80	80	80
Antal ärenden inom skuldrådgivningen	220	220	220	220

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Ordförande: Kerstin Ekoxe
Förvaltningschef: Eva Hallberg

MÅL UNDER MANDATPERIODEN 2019–2022

Medborgare och andra intressenter

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Bilden av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över	Nöjdare medborgare Förbättrat bemötande Fler som löser sina ärenden via kommunens webbplatser Nöjdare företagare	Alla mejl samt kommentarer via sociala medier ska besvaras inom ett dygn under arbetsdagar Antalet följare, likes och delningar av inlägg på Facebook och LinkedIn ska öka med tio procent per år Enkät till in- och utflyttare genomförs vartannat år, nollmätning 2020 Svenskt Näringslivs ranking: Årlig förbättring med 0,2 i Svenskt Näringslivs Företagsklimat i det sammanfattade omdömet skala 1–6 Nuläge: 3,42 (2018) SKR:s Insikt: Årlig indexförbättring med 2 i SKR:s servicemätning Insikt i det sammanfattade omdömet Nuläge: 76 (2018)	
En inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet	Fler ska känna till nämndens verksamhet och vilka möjligheter till stöd som ges den som inte själv kan sörja för sin person, bevaka sin rätt eller förvalta sin egendom Fler ställföreträdare har tillräckliga kunskaper att ta ärenden med huvudmän som har multipla diagnoser	Antalet informationstillfällen/platser har ökat Antalet ska öka från 2 till 5 %	

Tillväxt och hållbar utveckling

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Eslöv ska vara en hållbar kommun som tar ansvar för miljö och klimat	Ekokommun i framkant	Andelen genomförda åtgärder i handlingsplanen för miljömålsarbetet	Av utrymmesskal, se miljö- och samhällsbyggnadsnämndens mål-symboler på sidan 62

Verksamhet och medarbetare

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
En kommun som genom nyskapande tar till sig nya arbetssätt och ny teknik	Införa möjligheten till digitala årsredovisningar som i sin tur kan leda till att vissa kontroller kan göras automatiskt (robotisering)	Mer än 50 % av ställföreträdarna använder digitala årsredovisningar	
Mötet med kommunen ska skapa tillit och vara rättssäkert och effektivt	Utveckling av hemsidan med t.ex. mer information och e-tjänster	Antalet e-tjänster har ökat från en till åtta	

Inriktningsmål/Uppdrag	Effektmål	Resultatmått/Indikator	Agenda 2030-mål
Attraktiv arbetsgivare	Andelen rekryteringar där den som anställs har efterfrågad kompetens ska öka Alla medarbetare ska ha en plan för utveckling av sin kompetens Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska öka Hälsotalen ska öka och arbetsmiljön vara god	Mål för mandatperioden: 90 % av alla tillsvidarerekryteringar Mäts genom enkät efter avslutad rekrytering uppdelat i andel rekryteringar med efterfrågad utbildningsbakgrund samt andel rekryteringar med efterfrågad erfarenhetsbakgrund Mål för mandatperioden: 100 %, följs upp i medarbetarenkäten Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,82 Mål för mandatperioden: Hälsotal 95 % – sjukstatistik HME-index 83 – medarbetarenkät Arbetsplatsnära OSA-mål 100 %, följs upp i SAM	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 5 JÄMSTÄLLDHET
Värdeorden engagemang, nyskapande och allas lika värde ska genomsyra verksamheten	Våra arbetsplatser arbetar efter värderingarna Våra chefer är förebilder för värderingarna	Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,84 Mål för mandatperioden: medelvärde 4 i medarbetarenkäten Nuläge: 3,97	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 10 MINSKAD OJÄMLIKHET 13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA 16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

UPPDRAG

Tillsyn i enlighet med föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn. Syftet med tillsynen är att förhindra rättsförluster för de personer som inte själv kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person.

Rekrytering samt utbildning av ställföreträdare.

Tillsyn i enlighet med lagen om framtidsfullmakter.

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH SATSNINGAR

Översyn av regler för gode män och förvaltare

En särskild utredare ska på uppdrag av regeringen se över reglerna om gode män och förvaltare. Översynen syftar bland annat till att förbättra tillsynen på området, skapa bättre förutsättningar för att kompetenta personer ska ställa upp som ställföreträdare och stärka enskildas ställning och skydd. I slutändan handlar det om att de personer i vårt samhälle som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd som behövs. Dessutom behöver barnrättsperspektivet förtydligas. Utredningen ska vara klar i februari 2021.

Kommunens satsningar

Utveckling av samverkan med Lunds kommun

Samverkan med Lunds kommun pågår och föreslås utvecklas och eventuellt övergå i en gemensam organisation 2023. Kommunen kommer att verka för att ett samarbets- och utvecklingsavtal tecknas.

Arvodeshöjning

Ersättning till ställföreträdarna höjs i tre steg med 0,4 mnkr respektive år 2021 till 2023.

Kompensation inför 2021

Kompensation ges för den årliga löneöversynen 2021. I ramen fördelas preliminärt 75 procent av bedömt utfall vilket blir 0,1 mnkr.

Indexering ges för prisbeloppsuppräknings av arvoden till ställföreträdare med 0,076 mnkr.

Här följer en förkortad version av nämndernas yttranden i september avseende planerad måluppfyllelse och möjligheter samt utmaningar.

PLANERAD MÅLUPPFYLLELSE 2021-2022

Arbetet med målen har inte kommit så långt som planeringen angav vid årets början. Trots detta har nämnden goda förhoppningar att nå de för nämnden relevanta målen under innevarande mandatperiod.

Det finns dock ett antal indikatorer under inriktningsmålet "Bildens av Eslöv ska stärkas och vi ska vara en kommun att känna stolthet över" som inte är relevanta för överförmyndarnämnden. Indikatorerna som handlar om sociala media, enkät till in- och utflyttare, Svenska Näringslivs ranking och SKR:s servicemätning kommer nämnden inte att kunna påverka. Genom att nämnden når sina andra uppställda mål; utveckling av hemsidan, fler e-tjänster, digitalisering av årsredovisningarna och utbildning av ställföreträdarna kommer effektmålen nöjdare medborgare, förbättrat bemötande och fler som löser sina ärenden via kommunens webbplats att uppnås. Effektmålet nöjdare företagare kommer dock nämnden inte att kunna påverka.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Samverkan med Lunds kommun

Sedan 2019 pågår ett nära samarbete med överförmyndarnämnden i Lund. I nuläget hålls gemensamma utbildningar som riktar sig till både ställföreträdare och tjänstemän/förtroendevalda. Medarbetarna i de båda kommunerna har även ett nära samarbete i administrativa frågor. Målet är att under 2022 kunna presentera en utredning och ett förslag till kommunfullmäktige i respektive kommun att 2023 bilda en gemensam överförmyndarnämnd.

Digitalisering

Digitalisering av årsräkningar kommer att vara på plats så snart ett kommungemensamt system för e-underskrifter är infört. Detta beräknas vara klart under hösten 2020.

Rekrytering av nya ställföreträdare sker nu digitalt. I samma system kan fördelning av ärenden ske. Den delen beräknas bli klar under året.

För att få tillgång till kommuninvånarregistret via verksamhetssystemet har nämnden beviljats medel ur digitaliseringsmiljonen. Ambitionen är att systemet ska vara på plats under året.

Professionella ställföreträdare

Tack vare kommunfullmäktiges beslut i budget 2020 har nämnden nu tillgång till två professionella ställföreträdare, varav en är under upplärning. Detta underlättar betydligt i svårare ärenden. Nämnden kan snabbt trygga rättssäkerheten för huvudmännen. Sparad tid ger ökad rättssäkerhet i form av snabbare handläggning och fler och djupare kontroller vilket är nämndens primära uppdrag.

Beträffande antalet förväntade ärenden har nämnden förutom sin erfarenhet endast befolkningsprognosen till sin hjälp. Denna visar att antalet äldre kommer att öka under hela planperioden – men hur många andra som behöver nämndens stöd är svårt att förutse.

Arvode

Att rekrytera och i synnerhet behålla ställföreträdare är en utmaning. Nämnden har många mycket engagerade och kunniga ställföreträdare som är viktiga att behålla. Nämndens budget ökas 2021 med 0,4 mnkr för uppräkningsnivå. Uppräkningen sker i tre årliga steg under de kommande åren. Nämnden och budgetberedningens mål att vid en eventuell sammanslagning av Eslöv och Lunds överförmyndarnämnder 2023 ska arvoden vara i nivå med SKR:s rekommendationer.

Ekonomiska ramar

Överförmyndarnämnden (mnkr)

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Driftsram	-8,2	-8,2	-8,2	-8,2

Driftbudget per verksamhet

Överförmyndarnämnden (mnkr)

	Budget 2021
Politisk verksamhet	-0,1
Överförmyndarverksamhet	-8,1
Summa	-8,2

Resultatbudget per kontogrupp

Överförmyndarnämnden (mnkr)

	Budget 2021
Intäkter	0,4
Försäljningar	0,2
Taxor och avgifter	0,0
Hyror och arrenden	0,0
Bidrag	0,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	0,0
Övriga ersättningar och intäkter	0,0
Kostnader	-8,6
Personalkostnader	-8,1
Lokalkostnader	0,0
Övriga kostnader	-0,5
Avskrivning	0,0
Intern ränta	0,0
Nettokostnader	-8,2

Verksamhetsmätt

Överförmyndarnämnden

	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Antal ärenden 31 december				
Godmanskap	380	380	383	385
Ensamkomnande barn	10	10	10	10
Förvaltare	110	112	114	115
Övriga	300	303	303	305
Summa	800	805	810	815

Eslövs första trygghetsboende är nu inflyttningsklart och inom kort flyttar de första hyresgästerna in på Kvarngatan 27–29. För att bo här ska minst en i hushållet ha fyllt 70 år. Det är Eslövs Bostads AB som i samarbete med Eslövs kommun erbjuder ett trygghetsboende med trygghetsvärd och en gemensamhetslokal.

KOMMUNKONCERNEN OCH VERKSAMHET I KOMMUNALFÖRBUNDEN

UPPDRAG

En del av kommunens service till medborgarna bedrivs i bolagsform med kommunen som hel- eller delägare eller i samverkan med andra kommuner i bolags- eller kommunalförbundsform. Synliggörande i budgeten ökar möjligheten till ett helhetsperspektiv och möjlighet till ökad styrning via kommunens företrädare i de olika beslutsorganen. Det finns inget samlat uppdrag/begränsningar i sig till kommunala bolag och kommunalförbund, utan varje organisation har uppdrag och finansiella förutsättningar. I samband med översyn av ägardirektiv ökas tydligheten att helägda bolag ska bidra till det politiska handlingsprogrammet för kommunens verksamhet. Bolagens verksamhet och ekonomiska utfall följs enligt lag upp i delårsrapport och årsredovisning, varför kommunens budget innehåller en kortfattad bild av verksamhet och budget. Kommunen ska enligt förtydligande av lagstiftningen numera, förutom i den egna verksamheten, även ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten som bedrivs i hel- och delägda bolag (ägarandel minst 20 procent). Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen ska följas upp årligen liksom bolagens ekonomiska ställning. Likviditet beräknas med kassaflödesanalys vid årets slut.

Ekonomiska nyckeltal för kommunkoncernen:

Årligt överskott	20 mnkr
Soliditet >30 % (31/12-19)	47,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Eslövs kommun

Ekonomiska nyckeltal:

Årligt överskott	10 mnkr
Soliditet (31/12-19)	66,5 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag som ingår i kommunkoncernen

Eslövs Bostads AB (Ebo) är kommunens allmänna bostadsbolag. Bolaget ska medverka till uppfyllandet av kommunens övergripande mål som är jämn befolkningstillväxt och långsiktigt hållbar utveckling. Bolagets verksamhet är viktig för att kommunen i ännu högre utsträckning ska uppfattas som attraktiv att bo och verka i och vara en efterfrågad bostadsort.

Eslövs Bostads AB har idag dessutom uppdraget att förvalta och utveckla specialbostäder för äldre, gruppboenden och för funktionshindrade.

Budgetering sker utifrån en låg årlig vinst. Under inledningen av året kommer bolaget att preliminärt ha kvar sitt dotterbolag. Dotterbolaget kommer att säljas. Eslövs Bostads AB har ett stort antal nyproduktionsprojekt som bidrar till utveckling-

en av kommunen både i staden, till exempel projektet Slaktaren och Gåsen, och i byarna, till exempel Stehag och Löberöd. Eslövs Bostads AB utvecklar även verksamhetslokaler till kommunen i form av trygghetsboende. Kommunen begär normalt inte utbetalning av del av vinsten (minst 855 tkr) utan bolaget nyttjar medlen till sociala åtgärder och arbetsmarknadsåtgärder. Översyn pågår av bolagets ägardirektiv. Kommunfullmäktige väntas fatta beslut före årsskiftet. Bolagets skuldsättning kommer att öka i takt med nya investeringar.

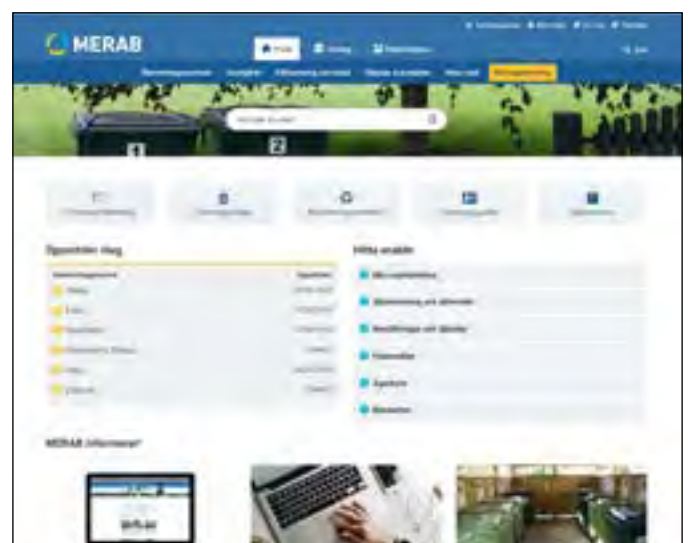
Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott	Okänt när kommunens budget upprättas
Soliditet (31/12-19)	17,2 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (MERAB) ägs gemensamt av kommunerna Eslöv, Hörby och Höör. Bolagets uppgift är att ansvara för den regionala avfallshanteringen inom de tre ägarkommunerna. MERAB ansvarar därmed för insamling och behandling av hushållsavfallet samt för planering, utveckling, rådgivning till privatpersoner, fastighetsägare och verksamheter samt framtagande av avfallstaxa. Bolaget sköter också all kundservice och tar fram informationsmaterial, genomför kampanjer och tar emot studiebesök på sina anläggningar.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott (andel 52 %)	Okänt när kommunen budget upprättas
Soliditet (31/12-18)	48 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Eslövs industrifastigheter AB (EIFAB) äger och förvaltar drygt 16 000 kvm industri- eller annan verksamhetsyta i Eslövs kommun som företrädesvis hyrs ut till externa aktörer som ett led i att vara en attraktiv kommun för företagandet. Bolaget kommer att säljas på marknaden.

Fastighetsinnehavet domineras av relativt små och anpassningsbara lokaler med möjligheter till olika typer av hyresgäster och verksamheter. Bolaget består av tre industrifastigheter. I ett dotterbolag, Fastighets AB Gäddan, inryms bad- och bowlinganläggning. Fastigheten Hästen 15 kommer att övergå till kommunal förvaltning.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott	Ej aktuellt
Soliditet (31/12-19)	88,3 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit.

Gäddan AB

Planerat överskott	Ej aktuellt, övergår till kommunen
Soliditet (31/12-19)	Ingår i moderbolagets soliditet.
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit.

Bolag och kommunalförbund som ligger utanför kommunkoncernen

Sydvatten AB med 17 kommuner som delägare driver vattenförsörjningsanläggningar och försörjer kommunerna med vatten. Delägarkommunerna svarar själva för den lokala distributionen. Bolaget budgeterar inte för vinst. Bolaget har ett stort investeringsbehov framöver, både för att säkerställa vattenleverans och kvalitet. Bolagets skuldsättning kommer att öka kraftigt. Taxorna kommer att öka mer än index under de kommande åren.

Den lokala vattendistributionen sker genom *VA SYD* som är ett kommunalförbund med fem medlemskommuner. Förbundet har ett stort investeringsbehov med ca 350 mnkr under tre år för Eslövs va-kollektiv. Beslut planeras senast i februari 2021 avseende mycket stora investeringar för samordning och utbyggnad av reningsverk i Malmö och avloppstunnel samt avloppstunnel eller pipeline mellan Lund och Malmö. Förbundets skuldsättning kommer att öka dramatiskt. Avgifterna kommer att öka mer än index de kommande åren.

Räddningstjänst utförs av *Räddningstjänst Syd* som är ett kommunalförbund med fem kommuner. Kommunens medlemsavgift ökar med 3,1 procent för 2021. Taxor för tillstånd och tillsyn har fördubblats och motsvarar från 2019 faktisk kostnad. Förbundet har en högre kostnadsutveckling än intäktsutveckling. Förbundet räknar med effektiviseringar och driftunderskott. Det finns eget kapital över målsatt nivå som kan användas för att balansera årets resultat (krävs synnerliga skäl). Medlemskommunerna kommer att se över finansieringsmodellen inför budgetåret 2022.

Krafttringen AB ägs av fyra kommuner med Lund som majoritetsägare med 82,4 procent. Kommunen äger motsvarande 12 procent. Bolaget ska på affärsmässiga grunder tillgodose behov av energileveranser och energitjänster. Bolaget har en god vinstutveckling och budgeterar för vinst som till del delas ut till ägarna. För kommunens del ca 12–14 mnkr per år. Bolaget har planer på att utveckla verksamhet utanför traditionella tjänster som eldistribution (nät) och energiproduktion. Översyn pågår av bolagets styrdokument.

Kommunen är också delägare/medlem i Kommuninvest ekonomiska förening, Kommunassurans Syd Försäkrings AB, Sydarkivera, samordningsförbund Finsam och Inera. Kommunen är också med i en del föreningar, till exempel vattenråd, Sveriges Kommuner och Regioner och Skånes kommuner.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

Revidering av riktlinjer för resor och möten

3

MOS.2020.1113

2020-01-12

Anna Vilander

+4641362422

Anna.Vilander@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Förslag om revidering av riktlinjer för resor och möten

Ärendebeskrivning

Kommunens riktlinjer för resor och möten som antogs den 16 juni 2014 av kommunfullmäktige har ett behov av en revidering. I samband med att riktlinjerna antogs angav man att de skulle revideras senast den 31 december 2018 vilket ännu inte har genomförts.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för resor och möten

Resepolicy för Eslövs kommun

Beredning

Kommunen har sedan år 2003 en, av kommunfullmäktige antagen, resepolicy. I samband med att nya riktlinjer för resor antogs år 2014 skulle dessa ersätta kommunens resepolicy och denna upphöra att vara gällande. Något sådant beslut om upphörande togs dock aldrig, vilket innebär att kommunen för närvarande har två olika dokument som reglerar kommunens resor i tjänsten.

Riktlinjer bedöms ge bättre effekt än en policy. Riktlinjerna från 2014 har fått ett bra införande och uppföljning och har varit ett betydelsefullt redskap i arbetet med de lokala miljömålen.

I ett led i kommunens arbete med att bli en fossilbränslefri kommun är det viktigt att det finns tydliga riktlinjer för hur våra tjänsteresor ska göras och att dessa även regelbundet ses över för att vara så aktuella som möjligt.

Förslag till beslut

- Att Gata, trafik och park får i uppdrag att revidera riktlinjerna för resor och möten under 2021 samt att i samband med detta avveckla den äldre resepolicy som finns från 2003.

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Chef Gata, trafik och park

ESLÖVS KOMMUNS FÖRFATTNINGSSAMLING

NR 14
RESEPOLICY FÖR ESLÖVS KOMMUN

Antagen av kommunfullmäktige 2003-03-31

Denna policy gäller för medarbetare, inhyrd medarbetare, och förtroendevalda inom Eslöv kommun och avser alla resor som sker inom tjänsten och som betalas av Eslöv kommun.

Resepolicyn ska medverka till att våra tjänsteresor ska ske så kostnadseffektivt som möjligt under förutsättning av en trygg och säker arbetsmiljö samt minsta möjliga miljöpåverkan.

Det ska ske genom att vi:

- Planerar våra tjänsteresor så att det sker med största hänsyn till verksamhetens krav, medarbetarnas individuella förutsättningar och behov samt till ekonomi och miljö.
- Kontinuerligt skärper kraven på fordonens miljöprestanda vid upphandlingar.
- Fortlöpande höjer trafiksäkerhetskraven vid upphandlingar av fordon och transporter.
- Alltid lever upp till gällande lagar och krav.
- Förebygger föroreningar genom att var och en överväger alternativ till att resa och alternativa res sätt.
- Väljer bästa färd sätt då en resa ska genomföras.

Varje förvaltningschef har ansvar för att ta fram mer detaljerade tillämpningar av policyn vid behov.

Eslöv kommuns resepolicy eftersträvar att alla medarbetare i Eslövs kommun ska förstå vikten av säkra och miljöanpassade transporter. Ett aktivt engagemang från ledningens sida är nödvändigt i bl.a. kommunikation med medarbetarna och uppföljning av efterlevnaden av policyn.

Tillämpning av Eslöv kommuns resepolicy

1. Överväg alternativ till att resa.

Det är viktigt med personliga möten men man kan av miljöskäl undersöka om det går att ersätta en resa med något annat sätt att kommunicera, t.ex. telefon, telefonmöte, e-post eller post.

På korta sträckor ska man överväga att promenera eller att cykla.

2003-07-22

2. Planering av våra tjänsteresor

När en resa ska genomföras bör inriktningen vara att billigaste färdssätt väljs med hänsyn taget till miljöpåverkan och riskerna i trafiken. Vid beräkning av kostnaderna ska hänsyn tas till alla delar, t.ex. transport logi, traktamenten, färdtidsersättning och arbetstid. Det innebär i normalfallet att kollektiva transporter som tåg eller buss bör väljas i första hand och personbil i andra hand.

Vid resa inom Eslövs tätort ska man överväga att cykla eller promenera.

Vid resa inom kommunen ska möjligheten att resa med Skånetrafiken alltid beaktas, i andra hand prioriteras biogasdriven personbil som bokas vid kommunens bilpool.

Vid resa inom länet bör resa med Skånetrafiken alltid beaktas.

Vid längre resor bör flyg enbart väljas när alternativ saknas eller då annat alternativ inte möjliggörs på grund av t ex tidsbrist. Av miljö- och trafiksäkerhetsskäl kan tåg i kombination med övernattnig vara ett lämpligare val än flyg eller bil.

Vid cykelresor gäller följande:

Cykling ska uppmuntras för korta resor i tjänsten. Lånecyklar och cykelhjälm tillhandahålls efter behov på arbetsplatsen. Cykelhjälm minskar skaderisken vid cykling markant och bör användas vid cykling i tjänsten.

Vid resor med Skånetrafiken gäller följande:

I den mån förvaltningen tillhandahåller uppladdade förköpskort bör dessa användas.

Vid tåg- och flygresor gäller följande:

Resor med tåg och flyg skall bokas genom de resebyråer kommunen tecknat avtal med. Resenären och resebyrån ska tillsammans verka för att det mest effektiva och ekonomiska alternativet beaktas vid val av resväg och färdssätt i enlighet med kommunens resepolicy.

Vid bilresor gäller följande:

1. Använd bilpoolen i första hand

Om resan ska ske med personbil ska tjänstebilar i bilpool eller förvaltning användas om det är möjligt. I första hand bör biogasdriven personbil väljas.

2. Använd egen bil/privatbil i andra hand

Egen bil bör enbart användas vid korta tjänsteresor när alternativ saknas. För att egen bil ska kunna användas i tjänsten bör den uppfylla vissa minimikrav avseende trafiksäkerhet och miljöpåverkan.

För motorcykel och moped gäller följande:

Motorcykel och moped hör till de fordon som medför de största skaderisken. Dessutom ger vissa modeller stora utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen. Därför bör tjänsteresa med dessa fordon inte ske annat än då det är absolut nödvändigt.

3. Samordna resor med andra medarbetare

Planera för att samåka och att genomföra flera ärenden under samma resa. Möten bör förläggas så att resandet minimeras. Samåkning kan stimuleras genom t.ex. fasta sammanträdestider och system för bilbokning som uppmuntrar samåkning.

4. Val av mötesplats

När möten och konferenser planeras ska platsen väljas med tanke på alla deltagares sammantagna resande. De ska kunna ta sig till mötet på ett säkert och miljöanpassat sätt. Hotell och konferensanläggningar ska ha ett dokumenterat miljöengagemang och om så behövs vara utformade för funktionshindrade.

5.Efterlevnad av lagstiftningen

Vid tjänsteresor med bil betonas särskilt att alla medarbetare ska följa gällande lagar och regler, t.ex. inneha erforderligt körkort, följa hastighetsbegränsningar, aldrig köra under inverkan av droger eller alkohol samt att alla i bilen använder bilbälte under färd.

6.Körsätt

Körsättet har stor påverkan på bränsleförbrukning och avgasutsläpp. Med ett sparsamt körsätt kan man spara både pengar och miljö utan att förlora tid. Medarbetare som kör mycket i tjänsten bör erbjudas utbildning i sparsam körning, t.ex. EcoDriving. Ett förutseende och anpassat körsätt ökar dessutom säkerheten.

Samtal i mobiltelefon ska undvikas under körning. Om samtal är nödvändigt ska s.k. handsfreeutrustning användas. Vid längre körningar bör rast eller vila tas efter ca 2 timmars körning.

7.Upphandling

- Fortlöpande skärpning av miljö- och trafiksäkerhetskraven på fordon som används i tjänsten genom att ställa krav på bränslesnåla fordon och låga utsläpp samt genom att öka användningen av förnybara bränslen.
- Miljö- och trafiksäkerhetskraven bör revideras vart annat år i fordonskravspecifikationen som biläggs resepolicy. Eslövs kommun ska sträva efter att uppnå en ständig förbättring.

8.Information om vikten av ett säkert och miljöanpassat resande

Eslöv kommun ska sträva efter att alla medarbetare förstår vikten av ett säkert och miljöanpassat resande och hur var och en genom sitt handlande kan bidra till en säkrare och mer miljöanpassad trafik.

För att säkerställa att alla medarbetare har god kunskap om miljö och trafiksäkerhet bör ett informationspaket tas fram och användas av varje förvaltning. Rutiner för information av nyanställd medarbetare säkerställer en hög kunskapsnivå hos alla medarbetare.

9.Uppföljning av resepolicy och delgivning av resultaten till alla medarbetare.

Utvecklingen av tjänsteresandet inom Eslövs kommun följs genom rapportering i respektive förvaltnings årliga miljöredovisning; här redovisas bland annat antal körda kilometer i tjänsteärenden och bränsleförbrukning i bilpoolsbilarna. Förvaltningscheferna ansvarar för att uppgifterna kontinuerligt uppdateras.

För att säkerställa efterlevnaden av resepolicy kan uppföljning göras i samband med förvaltningens årliga internrevision av miljöledningssystemet.

Krav på personbilar som används i tjänsten

Syftet med dessa krav är att reducera riskerna för medarbetare, inhyrd medarbetare, och förtroendevalda inom Eslöv kommun vid bilresor och att minska miljöpåverkan. Förvaltningarna kan tillämpa egna krav som går längre än dessa minimikrav.

På grund av den tekniska utvecklingen bör kraven revideras åtminstone vart annat år. Nästa revidering bör ske senast år 2004. Respektive förvaltning ansvarar för uppföljning av att kraven efterlevs.

Tjänstebilar som införskaffas till kommunens bilpool ska:

- Ge förare och passagerare ett bra skydd vid frontal- och sidokollisioner vilket anses vara uppfyllt om bilen uppnår minst fyra stjärnor vid provning enligt Euro NCAP (European New Car Assessment Program).
- Ha en tjänstevikt som ligger i intervallet 1000 till 1600 kg.
- Ha krockkuddar mot front- och sidokollisioner för föraren och främre passageraren.
- Ha trepunktsbälte och nackskydd på de platser som används.
- Ha låsningsfria bromsar.
- Ha klimatanläggning.
- Vara utrustade med alkolås.
- Uppfylla följande miljökrav:

Bilen skall uppfylla följande krav på bränsleförbrukning i blandad körning enligt metod 93/116/EEC:

Lilla mellanklassen* : max 7,0 liter/100 km

Stora mellanklassen** : max 7,7 liter/100 km

Storbilsklassen*** : max 9,1 liter/100 km

- Fordon ska vara möjliga att köra på alternativa drivmedel, i första hand biogas, när så är möjligt.

* Längd: 400-432 cm, bredd: 166-170 cm, vikt 1030 - 1260 kg

** Längd: 440-470 cm, bredd: 170-175 cm, vikt: 1165 - 1400 kg

*** Längd: 470- cm, bredd: 173-187 cm, vikt: 1370 kg -

Egen bil med avtal

Som rekommenderad miniminivå för bilar som används då medarbetaren tecknat avtal med kommunen om tjänsteresor med egen bil gäller att bilen ska:

- Ha en tjänstevikt över 1000 kg.
- Ha trepunktbälte och nackskydd på de platser som används.
- Ha krockkudde på förarplatsen.
- Uppfylla 1989 års avgaskrav.
- Ha låsningsfria bromsar.

Egen bil som används i tjänsten

Egen bil (privatbil) som används i tjänsten bör uppfylla höga säkerhets- och miljökrav i samma nivå som avtalsbilar.

RIKTLINJER FÖR RESOR OCH MÖTEN

Dessa riktlinjer och är en del av Eslövs miljömålsprogram och syftar till att minska den negativa miljöpåverkan från resor- och möten inom Eslövs kommunorganisation.

Riktlinjer för resor och möten, Eslövs kommun

Dessa riktlinjer gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda i Eslövs kommuns förvaltningar, nämnder och bolag där Eslövs kommun är värdkommun. För övriga kommunala bolag är de frivilliga.

Riktlinjerna ska fungera som ett ramverk för möten och resor i Eslövs kommuns regi. Riktlinjerna är en del av Eslövs kommuns energi- och klimatplan som i sin tur är en del av Eslövs kommuns lokala miljömålssystem.

Syfte

Dessa riktlinjer ska leda till miljövänliga rese- och mötesvanor inom Eslövs kommun.

Mål

Dessa riktlinjer ska bidra till att uppfylla följande mål:

- Eslövs kommun ska vara en bra ekokommun och förebild. (Lokalt miljömål för Eslövs kommun)
- År 2020 ska utsläppen av växthusgaser i Skåne vara minst 30 procent lägre än år 1990. (Regionalt miljömål för Skåne)
- Till år 2020 ska Eslövs kommunorganisation vara fri från fossila bränslen för uppvärmning av byggnader, elanvändning och transporter. (Region Skånes mål som Eslövs kommun har anslutit sig till)

Ansvar

Kommunens förvaltningschefer och bolagens vd:ar ansvarar för införande av riktlinjerna. Alla inom kommunorganisationen ansvarar för att följa riktlinjerna. Bolag som frivilligt vill använda riktlinjerna väljer själva vilken ansvarsfördelning de vill arbeta med.

Resor

Val av resa

Då resa och färd sätt planeras ska målen om minskad miljöpåverkan, effektivitet samt kostnad beaktas. Då det är lämpligt ska alternativ som telefonmöte eller webbkonferens väljas istället för fysiskt möte som kräver resor.

Resor upp till tre kilometer

För resor upp till tre kilometer ska gång eller cykel användas då det är praktiskt möjligt.

Resor längre än tre kilometer

För resor längre än tre kilometer ska kollektivtrafik användas då det är ekonomiskt och effektivitetsmässigt motiverat. I andra hand ska bil användas.

För längre resor bör kollektivtrafik och övernattning prioriteras framför flyg. Flyg ska bara användas då det inte finns andra ekonomiska eller effektivitetsmässiga alternativ.

Fordon**Cykel**

Cykel eller gång ska användas för resor upp till tre kilometer när det är praktiskt möjligt. Arbetsgivaren ska tillhandahålla cyklar, regnkläder och hjälmar. Cykelhjälm ska användas vid cykling i tjänsten.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafik ska användas för resor längre än tre kilometer då det är praktiskt möjligt samt kostnads- och effektivitetsmässigt motiverat. Arbetsgivaren ska tillhandahålla kort till Skånetrafiken.

Bil

Bil används för resor längre än tre kilometer då kollektivtrafik inte är praktiskt möjligt eller effektivitetsmässigt motiverat. I första hand ska bil från kommunens bilpool användas.

Bil ska köras sparsamt, så kallad ecodriving. Bilar som går på förnyelsebara bränslen ska köras på dessa bränslen i första hand.

Privata bilar ska användas i så liten utsträckning som det är realistiskt möjligt. Resa med egen bil ska godkännas av närmaste chef.

Samordna resor med andra medarbetare

Bilresa till plats dit flera personer ska åka bör samordnas så att flera samåker.

Bokning av resor

Bokning av resor ska göras enligt kommunens rutiner.

Resor till och från arbetet

Eslövs kommuns anställda ska uppmuntras till att ta sig miljövänligt till och från jobbet. Varje förvaltning och bolag väljer själv hur.

Klimatkompensation

Eslövs kommun ska ta fram tillämpningsanvisningar för klimatkompensation för resor. Anvisningarna för klimatkompensation ska tas i bruk senast under året 2015.

Möten

Fysiskt möte eller inte

Innan ett möte planeras ska man överväga om det är lämpligt att ersätta fysiskt möte med videokonferens, telefonmöte eller konferens via dator, för att minimera negativ miljöpåverkan på grund av transporter.

Tipsa om kollektivtrafik

När Eslövs kommun arrangerar möten, seminarier, konferenser eller studiebesök ska lokal och tid anpassas till kollektivtrafiken då det är befogat. I mötesinbjudan ska information om kollektivtrafik till och från mötet finnas med då det är befogat.

Uppföljning

Dessa riktlinjer kommer att följas upp inom det lokala miljömålssystemet.

**E-förslag om att planera och bygga en
skatepark i Löberöd**

4

MOS.2020.1171

**E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen
i Stehag**

5

MOS.2020.0998

2021-01-11

Anna Jerleke

+4641362482

Anna.Jerleke@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över e-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen Stehag.

Ärendebeskrivnin

Förslagsställaren har lämnat in ett e-förslag till Eslövs kommun om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag. Förslagsställaren föreslår att det befintliga utegymmet utökas med ytterligare flertalet träningsredskap och mer yta.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 18 november 2020, § 176 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda e-förslaget utifrån underhåll och kostnad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-01-11

E-förslag 2020-07-09

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslut §176, 2020

Karta placering av utegym Gyaskogen Stehag 2021-01-11

Beredning

Utegymmet är inte placerat på Eslövs kommuns mark utan drivs av byaföreningen på privat mark därför bör förslaget vändas dit. Miljö och Samhällsbyggnad ställer sig positiva till att förslagsställaren vill främja hälsa, välbefinnande och fysisk aktivitet.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att avslå e-förslaget om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag eftersom det inte är placerat på kommunens mark.

Beslutet skickas till

Förslagsställaren
Publicering på hemsidan

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 176

MOS.2020.0998

E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag

Ärendebeskrivning

Ett e-förslag har lämnats in som handlar om att förslagsställaren vill att kommunen utökar utegymmet i Gyaskogen i Stehag. Förslaget har varit publicerat på kommunens hemsida i 90 dagar och samlat in 90 underskrifter och en hel del positiva kommentarer.

Förslagsställaren skriver i sitt förslag att Gyaskogen används flitigt av både byborna, kommuninvånare och turister och att de är väldigt stolta över skogen. Utegymmet som finns i Gyaskogen har ett flertal år på nacken och man vill att det utökas med fler träningsredskap och mer yta för att tillgodose framtidens behov. Detta för att främja hälsa, välbefinnande och fysisk aktivitet. Förslagsställaren skriver att inflyttningen till Stehag ökar och Gyaskogen är en viktig och avgörande orsak till att många väljer att bosätta sig i Stehag. Att utöka utegymmet hade blivit ett stort lyft för Gyaskogen som används dagligen av både unga och gamla bybor, kommuninvånare och turister.

Beslutsunderlag

- E-förslag om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag

Beredning

Yrkanden

Janet Andersson (S) anser att förslaget är intressant och yrkar på att ge förvaltningen i uppdrag att utreda e-förslaget utifrån underhåll och kostnad.

Beslut

- Uppdrar till förvaltningen att utreda e-förslaget om att utöka utegymmet i Gyaskogen i Stehag utifrån underhåll och kostnad.

Beslutet skickas till

Gata, Trafik och Park

Förslagsställaren

Publicering på hemsidan

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Rubrik	Utöka utegymmet i gyaskogen i stehag	
Sammanfattning	Gyaskogen används flitigt av både bybor, kommuninvånare och turister. Nyligen har elljusspåret fräschats upp av kommunen och skogen är något vi i stehag är väldigt stolta över och gärna rekommenderar till vänner och bekanta när de är här på besök. Det utegym som finns i skogen har ett flertalet år på nacken och med detta förslag vill jag lyfta upp det till ytan och föreslå att det utökas med ytterligare flertalet träningsredskap och mer yta. Detta för att främja hälsa, välbefinnande och fysisk aktivitet. Forskning har visat på att motion och att träna hela kroppen är viktigt för vårt mående och de olika arbetsuppgifter vi tar oss an i vardagen. Det hade varit ett lyft för gyaskogen och inte minst för kommunen som har ganska få utegym varav det i stehag är ett av dem. Inflyttningen till stehag ökar också i stark takt inte minst i och med pågatågsstationen och bussförbindelsen till klippan. Stehag är helt enkelt i en expansiv fas och gyaskogen är en viktig och avgörande orsak till att många väljer att bosätta sig här i vår fina by.	
Beskrivning	Utöka befintligt utegym i gyaskogen med fler träningsredskap och yta för att tillgodose framtidens behov samt främja hälsa, välmående och fysiskt aktivitet. Detta hade blivit ett stort lyft för en skog som används dagligen av både unga och gamla bybor, kommuninvånare och turister.	
Målgrupp	Uppleva och göra	
Önskat startdatum	2020-07-09	
Slutdatum	2020-10-09	
Antal onlineunderskrifter	90	
Antal pappersunderskrifter	0	
Underskrifter		
Namn	Datum	Kommentar
Person 1	2020-07-09	Önskar verkligen ett utegym i Gya skogen
Person 2	2020-07-09	Hade varit underbart med ett utegym i anslutning till de fina slingorna i skogen.
Person 3	2020-07-16	Roligt att komplettera löprundan med styrketräning på utegymmet.
Person 4	2020-07-16	Bra förslag! Se till att det byggs så att hälsan och viljan att vara ute i naturen ökar!
Person 5	2020-07-17	Gillar förslaget!
Person 7	2020-07-17	Ett fräscht utegym vore guld!
Person 8	2020-07-23	Jag och min kompis är på utegymmet tre gånger i veckan. Vi hade blivit jättegglada om det rustades upp!
Person 9	2020-07-31	Jättebra förslag
Person 10	2020-07-31	Jättebra och kommer användas flitigt av vår familj om det blir av!
Person 11	2020-07-31	Vore fantastiskt med ett nytt förbättrat utegym!!
Person 12	2020-08-04	Ett mycket bra förslag som kommer att användas flitigt av alla i byn
Person 13	2020-09-03	Låter bra
Person 14	2020-09-22	Jag joggar och går i Gyaskogen minst en gång i vecka och skulle gärna använda utegymmet om det repareras och utökas (nu är det föråldrat). Min man skulle också

**Remittering av förslag till Sjö- och
vattendragsplan för Eslövs kommun**

7

MOS.2020.1047

2020-11-10

Jonas Johansson

Jonas.Johansson@eslov.se

Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden

Remittering av förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

Inom projektet "Eslövs vatten" arbetar Eslövs kommun och VA SYD med att ta fram gemensamma planer på vattenområdet. Arbetet görs för att säkra en hållbar VA-planering, arbeta med dagvatten och översvämningar samt arbeta för god status i sjöar och vattendrag i kommunen. De fem planer som ingår i Eslövs vatten är:

- Vattenförsörjningsplan - Plan för att skydda vattenresurser för framtiden och säkerställa vattenförsörjningen på lång sikt för Eslövsborna.
- VA-utbyggnadsplan - Plan för kommunens skyldighet att bygga ut vatten och avlopp.
- Sjö- och vattendragsplan - Plan för att uppnå god ekologisk status i kommunens sjöar och vattendrag.
- Dagvattenplan och översvämningsplan - Plan för att hantera dagvatten vid förtätning och exploatering i befintlig bebyggelse samt för att hantera översvämningssrisker vid höga vattenflöden och extremregn.
- Nödvattenplan – Plan för att säkerställa rutiner för vattenförsörjning i olika typer av nödlägen när ordinarie vattenförsörjning är utslagen.

Eslövs vatten har sin utgångspunkt i kommunens översiktsplan där vattenfrågorna lyfts fram som ett viktigt område. Översiktsplanen betonar vikten av att Eslövs kommun i samarbete med VA SYD tar ett samlat grepp om vattenfrågorna. Vikten av ett samlat grepp finns också med i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram där en av åtgärderna är att "Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) fick information om genomförandet av Eslövs vatten den 12 februari 2019 och KSAU beslutade att lägga informationen till handlingarna. Kommunstyrelsen är beställare av Eslövs vatten. Miljö och Samhällsbyggnad har tagit fram Sjö- och vattendragsplanen för att den faller under det naturvårds- och miljöstrategiska arbete som miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för enligt nämndens reglemente (§2 punkt 1 och 2).

Planerna inom Eslövs vatten ska fungera som stöd till kommunens nämnder och förvaltningar, fungera som underlag för kommunens översiktsplan samt utgöra stöd för att nå internationella, nationella och lokala miljömål. Alla planer innehåller en nulägesstatus för respektive delområde samt förslag på åtgärder och/eller förslag på rutiner för hantering av olika situationer. Alla planer inom Eslövs vatten ska uppdateras varje ny mandatperiod.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2020-11-26. Remittering av förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun inklusive förslag på sändlista för remissinstanser
- Förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun
- Projektplan för Eslövs vatten 2019-01-28
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokoll § 16, 2019. Information – Eslövs vatten, gemensamt projekt med VA SYD

Beredning

Inom ramen för arbetet med Eslövs vatten har Miljöavdelningen, tillsammans med representanter för andra förvaltningar och VA SYD tagit fram förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun. Sjö- och vattendragsplanen är en nulägesanalys av ytvattensituationen i Eslövs kommun beträffande bland annat miljöpåverkan, naturvärden, miljömål, miljöövervakning och dikningsföretag. Det har tidigare gjorts olika inventeringar och sammanställningar på området och i denna plan sammanställs, analyseras och aktualiseras situationen med den information som finns tillgänglig idag. Ingen ny information har tagits fram inom ramen för arbetet med Sjö- och vattendragsplanen. Planen avslutas med förslag på åtgärder som kan göras för att förbättra statusen i sjöar och vattendrag i kommunen.

Sjö- och vattendragsplanen är helt i linje med Eslövs kommuns vision om att Eslövs kommun ska vara en hållbar kommun som ska vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025". Planens genomförande kommer även bidra till att uppnå målen i kommunens politiskt antagna handlingsprogram 2019-2022 där det bland annat fastställs att långsiktig miljömässig hållbarhet ska prioriteras och ett aktivt miljömålsarbete ska fortsätta. Vidare bidrar planens genomförande till att uppnå de nationella miljömålen, miljö kvalitetsnormerna inom arbetet med Vattendirektivet, kommunens skyldigheter enligt Barnkonventionen samt vissa av målen i Agenda 2030.

Förslaget till Sjö- och vattendragsplan föreslås nu skickas på remiss till bland annat nämnder, vattenråd, grannkommuner, föreningar och organisationer samt göras tillgänglig på kommunens hemsida för synpunkter från allmänheten. Under remisstiden önskas svar på bland annat:

- Ger planen en tydlig och rättvisande bild av nuläget i sjöar och vattendrag i kommunen?
- Vilka åtgärder behöver kommunen fokusera på för att förbättra statusen i sjöar och

vattendrag i kommunen

- Saknas det någon information i planen?

Sändlista remissinstanser:

Nämnder

- Kommunstyrelsen
- Kultur- och fritidsnämnden,
- Servicenämnden,

Myndigheter

- Länsstyrelsen i Skåne län, skane@lansstyrelsen.se
- Hörby kommun, kommunen@horby.se
- Höörs kommun, kommun@hoor.se
- Klippans kommun, kommun@klippan.se
- Kävlinge kommun, kontakt@kavlinge.se
- Lunds kommun, kommunen@lund.se
- Sjöbo kommun, stadsbyggnad@sjobo.se
- Svalövs kommun, info@svalov.se
- Landskrona kommun, kommun@landskrona.se

Föreningar och organisationer

- Eslövsbyggdets naturskyddsförening, arne.olsson@naturokultur.se
- LRF:s kommungrupp Eslöv, nils.frank@remmarlov.se
- Skåne-Blekinge Jordägarförening, sbj@jordagarna.se

Vattenråd

- Kävlingeåns vattenråd, christian.magyaralsterberg@lund.se
- Saxån-Braåns vattenråd, therese.ehrnsten@landskrona.se
- Ringsjöns vattenråd, richard.nilsson@hoor.de
- Rönneå vattenråd. carl-gunnar.thosteman@klippan.se

Synpunkter på förslaget ska lämnas till Miljöavdelningen, helst via e-post (miljo@eslov.se) senast 30 april 2021. Efter remisstiden ska inkomna synpunkter behandlas och eventuellt arbetas in i planen. När det är klart kommer den reviderade planen åter till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för godkännande och för vidarebefordran till kommunfullmäktige med förslag att anta Sjö- och vattendragsplanen för Eslövs kommun.

Förslag till beslut

- Att sända Förslag till Sjö- och vattendragsplan för Eslövs kommun på remiss till nämnder, föreningar, organisationer enligt förslag till sändlista för att lämna synpunkter senast 30 april 2021, samt
- Att göra förslaget tillgängligt på kommunens hemsida med möjlighet för allmänheten att lämna synpunkter.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämnden

Servicenämnden

Övriga instanser sändlistan för remissinstanser

Dave Borg
Förvaltningschef

Jonas Johansson
Kommunekolog

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 16**KS.2019.0062****Information - Eslövs vatten, gemensamt projekt med VA-Syd****Ärendebeskrivning**

Katarina Pelin, Förbundsdirektör, VA SYD, Moa Åhnberg, Louise Selméus och Josefin Barup, VASYD samt Moa Åhnberg, kommunledningskontoret informerar om en övergripande samverkansprocess om Eslövs vatten för att hålla samman de strategiska vattenfrågorna. Projektet innehåller fem planer, nödvatten, dagvatten och översvämning, sjö- och vattendrag, vattenförsörjning, VA-utbyggnad. Projektet ska både öka samarbetet och kunskapen både gällande ansvar och sakfrågor. Projektet ska pågå i två år till och med 2022. Efter 2020 sammankallas styrgruppen två gånger per år för att identifiera behov av nya planer eller revidering av befintliga samt kunskapshöjande seminarier ska hållas för medarbetare från Eslövs kommun och VASYD.

En styrgrupp är tillsatt som ska träffas fyra gånger per år och som ansvarar för att på en övergripande nivå hålla samman arbetet, utse projektledare, projektgrupp, godkänna projektplaner och utgöra styrgrupp för respektive delprojekt.

Beslut

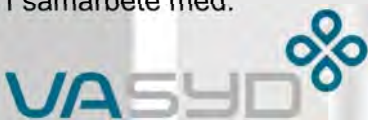
- Informationen läggs till handlingarna.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

PROJEKTPLAN ESLÖVS VATTEN

Ett samlat grepp om vattenfrågorna i Eslövs kommun
190128

I samarbete med:

1. Projektorganisation

Projektbeställare

Kommunstyrelsen, Eslövs kommun

Projektägare

Åsa Simonsson, Tillväxtchef, Kommunledningskontoret

Styrgrupp

Åsa Simonsson, Tillväxtchef, Kommunledningskontoret
Karin Fernström, avdelningschef, Ledningsnät, VA SYD
Joel Olthed, avdelningschef, Dricksvatten, VA SYD
Erika Fjelkner, Miljöchef, Miljö och Samhällsbyggnad
Magnus Hall, tf gatuschef, Miljö och Samhällsbyggnad

Ansvarsområden

Styrgruppen ansvarar för att på en övergripande nivå hålla samman arbetet med Eslövs vatten.

Styrgruppen utser projektledare och projektgrupp, godkänner projektplaner samt utgör styrgrupp för respektive delprojekt. Gruppen kan dock välja att för ett specifikt projekt, utse en annan bemanning i styrgruppen.

Styrgruppen träffas 4 ggr/ år. Åsa och Karin ansvarar gemensamt för att kalla till styrgruppsmötena och bestämmer vilka som behöver delta i mötena utöver deltagarna i styrgruppen.

2. Bakgrund

Vattenfrågorna har ett stort fokus i den kommunövergripande Översiktsplan Eslöv 2035 (antagen maj 2018). Översiktsplanen betonar vikten av att Eslövs kommun i samarbete med VA SYD tar ett samlat grepp om frågorna och utarbetar en VA-plan som ska hållas uppdaterad varje mandatperiod. I dagsläget saknas ett samlat grepp och många frågor blir inte adresserade.

Vikten av ett samlat grepp finns också med i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2016-2021: "Åtgärd 7. Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med

länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.”

Genom att ta fram vatten- och avloppsplaner fylls de pusselbitar i som idag saknas i den kommunala planeringen och ger förutsättningar för ett bättre samarbete mellan Eslövs kommun och VA SYD gällande både planering och drift och underlag och analyser som ger viktig input för att den fysiska planeringen ska bli hållbar.

I detta projektförslag redogörs kortfattat för de planer som bör ingå i arbetet.

3. Målbild

3.1 Syfte

Syftet med projektet arbetet är att:

- Öka samarbetet mellan Eslövs kommun och VA SYD och kunskapen om våra respektive organisationer.
- Höja kunskapen om vattenfrågorna i all relevant kommunal verksamhet.
- Förtydliga ansvarsgränser mellan VA SYD och Eslövs kommun för effektivare arbete inom planering och drift och i kontakten med de som bor och verkar i kommunen.

3.2 Effektmål

- Samsyn kring hur Eslövs kommun och VA SYD arbetar med vattenfrågorna.
- Ett välfungerande samarbete där ansvarsgränser är tydliggjorda och kunskapen om vattenfrågorna är god.
- Bidra till flera av Sveriges miljömål, bland annat Levande sjöar och vattendrag och God bebyggd miljö liksom de lokala miljömålen om god vattenstatus (delmål 1 om vattenförekomster med god vattenstatus samt delmål 2 om skyddade dricksvattenförekomster) och Agenda 2030.

3.3. Leveransmål

- 5 framtagna planer (specificeras under punkt 5)
- En struktur för genomförande av ett årligen återkommande kunskapshöjande seminarium för medarbetare i de två organisationerna.

4. Avgränsning

Arbetet i Eslövs vatten begränsar sig till planer som berör såväl kommunen som VA SYD. Den omfattar inte planer som enbart tas fram av endera parten, t ex åtgärdsplan för avloppsledningsnätet. Behov av dessa typer av planer kan dock lyftas och diskuteras i styrgruppen.

Eslövs vatten är en samverkansprocess som ska fungera som ett övergripande paraply för att hålla samman de strategiska vattenfrågorna. Projektet motsvarar det i översiktsplanen identifierade behovet av en VA-plan.

5. Beskrivning av delprojekten

Arbetet omfattar fem delprojekt där planer behöver tas fram för att få ett samlat grepp om vattenfrågorna i Eslövs kommun. Tillsammans täcker planerna de vattenfrågor som Eslövs kommun och VA SYD har ett delat ansvar för.

5.1 Vattenförsörjningsplan

Den kommunala vattenförsörjningen i Eslöv sker till största del genom vatten från Sydvatten, men det finns också några mindre vattentäkter i kommunal ägo (VA SYD). Därutöver finns det enskilda vattentäkter. En vattenförsörjningsplans innehåll kan delas in i två delar.

1. Inventering och redovisning av de vattenresurser, nuvarande och framtida, som kommunen har att tillgå samt de vattenskyddsområden som finns fastställda inom kommunen.
2. Inventering av påverkan på och hot mot vattenresurser

5.2 Dagvattenplan/Plan för hantering av regn

I denna plan tas ett helhetsgrepp på regnets påverkan på våra orter. Helhetsgreppet är nytt. Syftet är att underlätta förståelse, planering och genomförande av hantering och rening av dagvatten i våra orter, men också planering av allmän platsmark som parker och gator för öppen dagvattenhantering, översvämningshantering och planerade rinnvägar. I planen ingår alltså också det som normalt ingår i en plan för skyfall.

Det handlar både om vardagliga regn, som hanteras i VA SYDs dagvattensystem, och de skyfall och kraftigare regn som överskrider ledningsnätets kapacitet och avleds ovan mark.

5.3 Sjö- och vattendragsplan

Sjö- och vattendragsplanen ska presentera en nulägesanalys av ytvattensituationen i Eslövs kommun - miljöpåverkan, naturvärden, miljömål, möjliga åtgärder, miljöövervakning och dikningsföretag. Planen bör peka på önskvärda förbättringsåtgärder men också peka ut vilka åtgärder som är problematiska.

5.4 VA-utbyggnadsplan

Nuvarande va-utbyggnadsplan antogs av Kommunfullmäktige i Eslöv under våren 2015. I maj 2018 presenterades utredningen ”Vägar till hållbara vattentjänster” (SOU 2018:34), som bland annat föreslår en förändring i lagstiftningen gällande just den typ av områden som va-utbyggnadsplanen omfattar. Utredningen, som är på remiss under hösten 2018, föreslår lagändringar fr.o.m. 1 juli 2019.

Mot bakgrund av ovanstående har det diskuteras om planen bör uppdateras. Uppdatering kan bli aktuellt ca 2020, om lagstiftningen ändras. Det pågående arbetet med regelbunden avstämning mellan Miljö och Samhällsbyggnad och VA SYD ska rapporteras till styrgruppen.

5.5 Nödvattenplan

Nödvattenplanen ska skapa goda förutsättningar för att förse kommunens invånare med nödvatten ifall det händer något som gör att det normala vattenledningsnätet inte kan användas. Nödvattenplanen omfattar bland annat hur distributionen av nödvattnet ska ske och vilka samhällsviktiga verksamheter som måste prioriteras i en dricksvattenkris. Arbetet med att ta fram en nödvattenplan bör samordnas med vattenförsörjningsplanen, även om arbetet med själva vattenförsörjningsplanen startar senare.

6. Tidplan

Tidplanen för projektet är 2 år (t.o.m. 2020). Tidplanen omfattar inte den politiska processen utan endast att färdiga planer har tagits fram inom respektive delprojekt.

Därefter sammankallas styrgruppen 2 ggr/år för att för att identifiera behov av nya planer eller revidering av befintliga planer. Dessutom kommer det årligen anordnas ett kunskapshöjande seminarium där medarbetare från de två organisationerna ges tillfälle att träffas och få en inblick i varandras verksamheter.

Tidplan för uppstart av delprojekten

Delprojekt	Uppstart
Nödvattenplan	Vår 2018 (påbörjad)
Dagvatten- och översvämningsplan	Höst 2018 (påbörjad)
Sjö- och vattendragsplan	Vår 2019
Vattenförsörjningsplan	Höst 2019
VA-utbyggnadsplan	Inte tidssatt

7. Beroenden

Projektet är beroende av att alla delprojekt blir genomförda och att Eslövs kommun och VA SYD har ett nära samarbete och tillsammans bistår med de resurser och kompetenser som respektive delprojekt kräver.

8. Resurser

De olika planerna har vatten som gemensamt tema men är fristående från varandra. Alla planer behöver resurser från miljö, va och plan. Styrgruppen för de olika planerna föreslås vara densamma som för det övergripande projektet Eslövs vatten. Styrgrupp, projektledare och projektgrupp för respektive delprojekt utses i samband med projektstart.

9. Avstämning och uppdatering

Projektet Eslövs vatten är ett kontinuerligt strategiskt arbete och styrgruppen kommer att sammankallas 2 ggr/år även efter projektets slut för att för att identifiera behov av nya planer eller revidering av befintliga planer.

De kommer även att årligen anordnas ett kunskapshöjande seminarium där medarbetare från de två organisationerna ges tillfälle att träffas och få en inblick i varandras verksamheter.

SJÖ- OCH VATTENDRAGSPLAN FÖR ESLÖVS KOMMUN

Eslövs vatten

VA SYD och Eslövs kommun tar ett gemensamt helhetsgrepp kring Eslövs vatten. I totalt fem planer samarbetar vi för att ta hand om vattnet i kommunen. Det handlar om att sjöar och vattendrag ska må bra, att kommunens invånare ska ha tillgång till dricksvatten och att kunna ta hand om regnvatten på ett sätt som minskar risken för skador vid stora regn/skyfall.

De fem planerna är:

- *Vattenförsörjningsplan*
- *Dagvatten- och översvämningsplan*
- *Sjö- och vattendragsplan*
- *VA-utbyggnadsplan*
- *Nödvattenplan*

Eslövs kommun och VA SYD

Sedan 1 januari 2012 har VA SYD ansvar för VA-verksamheten i Eslövs kommun.

Eslövs kommun är ansvarig för planeringen av mark- och vattenanvändning och som en del av det översvämningshanteringen.

Innehåll

Eslövs vatten	0
Eslövs kommun och VA SYD	0
1. Sammanfattning	6
2. Inledning.....	9
Eslövs vatten	9
Ingående planer i Eslövs vatten.....	9
Planernas status och syfte.....	9
Sjö- och vattendragsplan	9
Koppling till kommunens vision och handlingsprogram, Agenda 2030 samt FN:s barnkonvention.....	10
Ansvarsfördelning	11
Uppföljning	11
Avrinningsområden i Eslövs kommun.....	13
3. Rönne å avrinningsområde	17
Allmän beskrivning av Rönne å avrinningsområde	17
Påverkan och miljöproblem	19
Översvämningskartering	20
Naturvärden.....	21
Förorenade områden.....	22
Ringsjön	23
Allmän beskrivning.....	23
Dricksvattentäkt	24
Regleringen av Ringsjön	24
Sänkningen av Ringsjön 1880-1883	25
Riksintressen för vattenförsörjning och fiske.....	27
Påverkan och miljöproblem	27
Ekologisk status.....	28
Kunskapsläge	28
Restaurering av Ringsjön	28

Reduktionsfiske	29
Rönne å huvudfåra	31
Allmän beskrivning	31
Mölleriket	32
Friluftsliv	32
Påverkan och miljöproblem	33
Ekologisk status.....	34
Kunskapsläge	34
Behov av åtgärder.....	34
Övriga vatten	35
Billabäcken.....	35
Kolebäcken.....	36
Stehagsbäcken/Blegelsbäcken.....	37
4. Kävlingeåns avrinningsområde	39
Allmän beskrivning av Kävlingeåns avrinningsområde	39
Naturvärden	40
Påverkan och miljöproblem	41
Vombsjön	42
Allmän beskrivning	42
Dricksvattentäkt	43
Påverkan och miljöproblem	44
Ekologisk status.....	44
Kunskapsläge	45
Behov av åtgärder.....	45
Kävlingeåns huvudfåra.....	46
Allmän beskrivning	46
Friluftsliv	47
Påverkan och miljöproblem	48
Förorenade områden.....	48
Ekologisk status.....	50
Kunskapsläge	51
Åtgärder.....	52
Bråån	52
Övriga vatten	55
Harlösabäcken	55

Bortsbäcken.....	56
Slogstorpsbäcken.....	57
Bäckar på sluttningen ner mot Kävlingeån	57
Rödabäck.....	58
Eslövsbäcken.....	59
Långakärr i Abullahagen.....	61
Trollsjön	62
Grybybäcken	63
Östra Ströbäcken	65
5. Saxån - Braåns avrinningsområde.....	67
Allmän beskrivning av Saxån-Braåns avrinningsområde	67
Påverkan och miljöproblem	69
Förorenade områden.....	70
Allmänt om förorenade områden	70
BT-kemi	70
Ekologisk- och kemisk status.....	70
Saxåns huvudfåra	71
Övriga vatten.....	73
Långgropen.....	73
Blekebäcken	75
Farstorpsbäcken och Vallabäcken.....	75
Dammar och våtmarker	75
Kunskapsläge	76
Behov av åtgärder.....	76
6. Historik	78
Skånska rekognosceringskartan 1812-1820	79
Utdikad civilisation	80
Svenska Lax- och Laxöringsföreningen.....	80
Vattenkraft i Kävlingeån	81
Kävlingeåns vattenvårdsförbund.....	82
Kävlingeåns generalplan	83
Vattenvårdande åtgärder för delar av Kävlingeåns avrinningsområde	84
Kävlingeån – Landskaps- och vattenvårdsplan för nedre delen av avrinningsområdet.....	85

7. Påverkan, miljöproblem och ekologisk status	86
Påverkan och miljöproblem	86
Ekologisk status.....	95
Avloppsreningsverk	87
Ellinge avloppsreningsverk	88
”Nya” påverkanskällor	92
Bekämpningsmedel	92
Läkemedelsrester.....	92
Mikroplast	93
8. Naturvärden	100
Naturvärden i Rönne å avrinningsområde.....	100
Naturvärden i Kävlingeåns avrinningsområde	101
Naturvärden i Saxån-Braåns avrinningsområde.....	102
9. Markavvattning och dikningsföretag	105
Allmänt om markavvattning och dikningsföretag.....	105
Dikningsföretag i Eslövs kommun.....	107
Eslövs kommuns och VA SYD:s roll i dikningsföretagen.....	108
Dikningsföretag och dagvatten från exploateringsområden.....	109
Dikningsföretag i Rönne å avrinningsområde.....	109
Dikningsföretag i Kävlingeåns avrinningsområde	110
Kävlingeåns vattenavledningsföretag	111
Dikningsföretag i Saxån-Braåns avrinningsområde.....	112
10. Vattenvård och vattenvårdsorganisationer	114
Allmänt om vattenvårdsorganisationer	114
Vattenorganisationer i Rönne å avrinningsområde	115
Rönneåkommittén	115
Vattenorganisationer i Kävlingeåns avrinningsområde	117
Kävlingeåns vattenvårdsförbund, Kävlingeåprojektet och Kävlingeåns vattenråd	117
Vattenorganisationer i Saxån-Braåns avrinningsområde	118
Saxån-Braåns vattenvårdskommitté och Saxån – Braåns vattenråd	118
Pågående vattenvårdsarbete	119
Lokala åtgärdssamordnare.....	120
11. Klimatförändringar, vattenföring och vattenuttag	121
Klimatförändringar.....	121

Vattenföring	122
Generellt om vattenföring	122
Rönne å.....	124
Kävlingeån	124
Saxån-Braån	125
Vattenbalans och vattenuttag	127
12. Miljöövervakning	130
Samordnad recipientkontroll i Rönne å.....	132
Samordnad recipientkontroll i Kävlingeån	132
Samordnad recipientkontroll i Saxån-Braån	133
Analys av miljöövervakningen.....	133
13. Miljömål	136
Aktuella miljömål.....	136
Möjligheterna att nå uppsatta miljömål.....	138
Sänkt nivå för uppsatta mål.....	140
14. Vattenförvaltning	142
Vattendirektivet.....	142
Den svenska vattenförvaltningen	142
Förvaltningsplan.....	144
Miljökvalitetsnormer	144
Åtgärdsprogram.....	144
Kommunens användning av miljökvalitetsnormer	145
15. Åtgärder.....	147
Kommunernas åtgärder enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.....	147
Förslag på åtgärder	156
Förslag på generella åtgärder	156
Förslag på specifika åtgärder för respektive avrinningsområde.....	157
Kävlingeåns avrinningsområde	157
Saxån-Braåns avrinningsområde.....	160
Rönne å avrinningsområde.....	162
16. Referenser	171

1. Sammanfattning

Eslövs kommun har del i tre avrinningsområden, Kävlingeån i söder, Saxån-Braån i väster och Rönne å i norr. Kävlingeåns avrinningsområde utgör cirka 54 % (cirka 229 km²) av kommunens totala yta på 425 km², Saxån-Braån cirka 28 % (cirka 118 km²) och Rönne å cirka 18% (78 km²).

Vattenlandskapet i Eslövs kommun har förändrats kraftigt under de senaste 200 åren. För 200 år sedan bestod cirka 25 % av ytan i jordbruksområdena i kommunen av våtmarker, sjöar och mindre vattendrag, idag återstår endast en liten del av de öppna vattnen till följd av utdikning och uträtning av vattendrag för att vinna odlingsbar mark. Vattnet i jordbrukslandskapet rinner idag ofta i raka diken eller i kulvertar under marken och ligger mycket djupare ner i marken jämfört med vad det gjorde innan utdikningen påbörjades. Kommunen är fattig på framför allt sjöar, det finns bara två större sjöar som kommunen har del i, Vombsjön och Västra Ringsjön.

Både Saxån-Braåns - och Kävlingeåns avrinningsområden präglas av att de ligger i det sydvästska jordbrukslandskapet. De största miljöproblemen i dessa områden är fysisk påverkan (sänkning, dikning, kulvertering och uträtning) av sjöar, våtmarker och vattendrag samt övergödning från jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp. Till följd av problemen med framför allt övergödning och fysisk påverkan bedöms ingen av vattenförekomsterna i Saxån-Braån eller Kävlingeån inom kommunen uppnå "God ekologisk status" enligt Vattendirektivet. I Rönne å avrinningsområde präglas de södra och västra delarna av området som berör Eslövs kommun av jordbruksmark medan de norra och östra delarna till större del präglas av skogsmark.

Trots miljöproblemen finns det fortfarande höga naturvärden i sjöar och vattendrag. Både Rönne å och Kävlingeån har ett artrikt fiskesamhälle och ovanliga arter av små bottenlevande djur påträffas då och då både i Saxån-Braån, Kävlingeån och i Rönne å. Bland fiskarna kopplas de högsta naturvärdena till förekomsten av de två små bottenlevande arterna sandkrypare och grönling, samt lax i både Kävlingeån/Braån och Rönne å.

Framför allt Kävlingeån har en lång historia av vattenvårdsarbete. Kävlingeåns vattenvårdsförbund var en av de första vattenorganisationerna i landet och den moderna fiskevården i Sverige hade sin vagga i Håstad mölla vid Kävlingeån, på gränsen mellan Eslövs och Lunds kommuner. I alla tre avrinningsområdena finns även en lång tradition av mellankommunala samarbeten kring olika typer av vattenvårdande åtgärder. I Saxån/Braån och i Kävlingeån har man jobbat mycket med anläggning av våtmarker och i Ringsjön (Rönne

å avrinningsområde) har man länge arbetat med reduktionsfiske för att förbättra vattenkvaliteten. Kävlingeåns vattenråd, som påbörjade sin verksamhet 2010 ses som föregångare i landet med en för vattenråd komplett verksamhet.

De miljömål som gäller för sjöar och vattendrag i Eslövs kommun är vattendirektivets miljökvalitetsnormer, de nationella miljömålen och lokala miljömål i kommunens miljömålsprogram. Alla målen kan dock koncentreras till att uppnå miljökvalitetsnormerna, uppnås normerna är även de andra miljömålen uppnådda. Ambitionsnivån för målen är dock högt satt i förhållande till miljöproblemens storlek och i förhållande till de praktiska, administrativa och ekonomiska möjligheterna att idag genomföra de fysiska åtgärder i landskapet som behövs för att nå målen. Därför bedöms det i dagsläget inte vara möjligt att uppnå miljömålen om inte de praktiska, administrativa och ekonomiska förutsättningarna för att genomföra åtgärder förbättras.

Figur 1.1: Bråån, här mellan Hurva och Östra Strö, en kall januaridag är bitvis kanske ett av Eslövs kommuns vackraste vattendrag.

I både Saxån/Bråån, i Kävlingeåprojektet och i Ringsjön har man dock visat att det går att genomföra åtgärder i stor skala och att det går att åstadkomma förbättringar, men projekten visar också att miljöproblemen är så stora att det krävs ännu större insatser om målen ska nås. För att kunna uppnå målen är det viktigt med en grundsyn om att varje verksamhet ska hantera sin egen belastning på miljön och att varje åtgärd ses som ett litet men nödvändigt steg i rätt riktning. De åtgärder som kommunen kan genomföra är att använda sig av miljökvalitetsnormerna som verktyg i arbetet med prövning, tillsyn och planläggning, vilket går hand i hand med genomförandet av kommunernas åtgärder i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. Vidare kan kommunen även agera aktivt genom att fortsätta arbetet inom

ramen för vattenråden samt verka för att genomföra fysiska åtgärder där kommunen är fastighetsägare.

Miljöproblemen i sjöar- och vattendrag i Eslövs kommun kan inte lösas enbart inom kommunen utan förutsätter ett brett samarbete mellan många olika aktörer inom de avrinningsområden som berör kommunen. Sannolikt kommer betydelsen av samarbete över kommungränserna öka i ett klimat som blir mer extremt med längre torrperioder och mer intensiva regn när det väl regnar.

2. Inledning

Eslövs vatten

Ingående planer i Eslövs vatten

Eslövs kommun och VA SYD har beslutat att utarbeta gemensamma planer. Syftet är att säkra en hållbar VA-planering, arbeta med dagvatten och översvämningar samt arbeta för god vattenstatus i sjöar och vattendrag i kommunen. Fem planer som kompletterar befintlig planering ingår i arbetet som har samlingsnamnet ”Eslövs Vatten” (Figur 2.1). De ingående planerna i ”Eslövs vatten” är:

- **Vattenförsörjningsplan** - Plan för att skydda vattenresurser för framtiden och säkerställa vattenförsörjningen på lång sikt för Eslövsborna.
- **VA-utbyggnadsplan** - Plan för kommunens skyldighet att enligt Vattentjänstlagen 6 § bygga ut vatten och avlopp.
- **Sjö- och vattendragsplan** - Plan för att uppnå god ekologisk status i kommunens sjöar och vattendrag.
- **Dagvattenplan och översvämningsplan** - Plan för att hantera dagvatten vid förtätning och exploatering i befintlig bebyggelse samt för att hantera översvämningsrisker vid höga vattenflöden och extremregn.
- **Nödvattenplan** – Plan för att säkerställa rutiner för vattenförsörjning i olika typer av nödlägen när ordinarie vattenförsörjning är utslagen.

Planernas status och syfte

De ingående planerna i Eslövs vatten ska fungera som stöd till kommunens nämnder och förvaltningar. Planerna ska även fungera som underlag för kommunens översiktsplan och utgöra stöd för att nå internationella, nationella och lokala miljömål. Alla planer innehåller en nulägesstatus för respektive delområde samt förslag på åtgärder och/eller förslag på rutiner för hantering av olika situationer .

Sjö- och vattendragsplan

Sjö- och vattendragsplanen är en nulägesanalys av ytvattensituationen i Eslövs kommun beträffande bland annat miljöpåverkan, naturvärden, miljömål, möjliga åtgärder, miljöövervakning och dikningsföretag. Det har tidigare gjorts olika inventeringar och sammanställningar på området och i denna plan sammanställs, analyseras och aktualiseras

situationen med den information som finns tillgänglig idag. Ingen ny information tas fram inom ramen för arbetet med Sjö- och vattendragsplanen.

Figur 2.1: De fem planer som ryms under paraplyet "Eslövs vatten"

Koppling till kommunens vision och handlingsprogram, Agenda 2030 samt FN:s barnkonvention

Sjö- och vattendragsplanen är helt i linje med Eslövs kommuns vision som bland annat slår fast att:

"Eslövs kommun är en hållbar kommun som ska vara Skånes bästa kommun att bo och verka i 2025"

Planen kommer även bidra till att uppnå målen i kommunens politiskt antagna handlingsprogram 2019-2022 där det bland annat fastställs att långsiktig miljömässig hållbarhet ska prioriteras och ett aktivt miljömålsarbete ska fortsätta. När det gäller arbetet med de globala hållbarhetsmålen Agenda 2030 bidrar planens genomförande till att uppnå vissa av målen. Vidare när det gäller FN:s barnkonvention, som ger alla barn rätt till ett bra liv och som införlivas i svensk lagstiftning under 2020, blir planens genomförande en del i

kommunens arbete för att garantera kommande generationer av kommunmedborgare ett gott liv. God vattenkvalitet och levande sjöar och vattendrag är en grundläggande förutsättning för att uppnå både kommunens vision och målen i handlingsprogrammet samt kommunens skyldigheter enligt Barnkonventionen och ambitioner beträffande Agenda 2030.

Ansvarsfördelning

Kommunala bolag och kommunalförbund

En kommun kan överlämna en kommunal angelägenhet till ett kommunalt bolag eller kommunalförbund. Den direkta styrningen av genomförandet av åtgärden är dock begränsad. Ett utpekande av ett kommunalt bolag som ansvarig för åtgärder i denna plan innebär inte en skyldighet för bolaget att genomföra åtgärden. Det förutsätter att nödvändiga beslut fattas av respektive bolagsstyrelse eller bolagsstämma.

Nämnder och vattenråd

Kommunens nämnder och styrelser har ansvar för att genomföra nödvändiga åtgärder för att uppnå beslutade kommunala mål. Vattenråden är självständiga organisationer vars respektive styrelse fattar beslut om vilka åtgärder som är lämpliga inom sitt ansvarsområde. Eslövs kommun kan som en medlem i vattenråden verka för att vattenråden genomför de åtgärder som anges i denna plan som vattenråden har rådighet över och som ligger i linje med vattenrådets egna målsättningar.

Uppföljning

Planerna inom Eslövs vatten ska följas upp och aktualiseras varje mandatperiod.

Indikatorer

Utöver uppföljning och aktualisering av själva planen förslås arbetet med vattenvårdande åtgärder följas upp årligen genom ett antal indikatorer som visar på utvecklingen för sjöar och vattendrag i kommunen. Indikatorerna ska dels visa på utveckling för problemen med övergödning men även på den allmänna utvecklingen i sjöar och vattendrag.

Förslag på indikatorer för övergödning:

Siktdjup i Ringsjön i augusti månad.

Bakgrund: Siktdjup i en sjö är ett enkelt men bra mått på hur vattenkvaliteten i en sjö utvecklar sig. För Ringsjöns del ger det en indikation på hur reduktionsfisket i sjön påverkar vattenkvaliteten.

Källa till uppgifter: Recipientkontrollen i Rönne å/Ringsjön

Siktdjup i Vombsjön i augusti månad.

Bakgrund: Siktdjup i en sjö är ett enkelt men bra mått på hur vattenkvaliteten i en sjö utvecklar sig. För Vombsjöns del ger det en indikation på hur arbetet med att minska transporterna av näringsämnen till sjön påverkar vattenkvaliteten.

Källa till uppgifter: Sydvatten/Fokus Vombsjön

Flödesviktade årsmedelhalter av totalfosfor i Saxån/Braån, Kävlingeån och Bråån samt i Rönne å

Bakgrund: Halten av totalfosfor i vattnet är kopplat till flödet och en parameter som visar på grad av övergödning. Därför brukar flödesviktade årsmedelhalter av fosfor användas för att visa på utvecklingen av arbetet med att försöka övergödning genom att minska läckage och transporter av fosfor.”

Källa till uppgifter: Recipientkontrollen inom respektive avrinningsområden.

Förslag på övriga indikatorer:

Antal öring- och laxyngel, sandkrypare och grönlings i Bråån

Bakgrund: Antalet individer av öring och laxyngel ger en indikation om hur lekvandringen från havet och själva leken fungerat hösten innan samt hur uppväxtförhållanden för yngel varit under vår, sommar och höst. Antalet sandkrypare och grönlings ger en indikation på de allmänna förhållandena i vattendraget.

Källa till uppgifter: Elfiskeundersökningar som genomförs av Kävlingeåns fiskevårdsområde

Biodiversitet hos bottendjur i Bråån

På bottenarna av våra vattendrag lever en mängd olika typer av djurgrupper och arter. Med hjälp av artsammansättningen kan man bedöma vilken näringsstatus som vattendraget har samt om vattendraget är utsatt för någon annan miljöpåverkan.

Källa till uppgifter: Recipientkontrollen inom Kävlingeån

Antal dagar med minimitappning från Ringsjön

I enlighet med en vattendom reglerar Sydvatten utflödet från Ringsjön vid sjöns utlopp i Sjöholmen. Antalet dagar per år då minimitappning sker ger ett mått på torka som en möjlig effekt av klimatförändringarna.

Källa till uppgifter: Sydvattens reglering av Ringsjön

Vattenföring i Bråån uppströms Eslövsbäcken i mitten av augusti

Vattenföring i vattendragen är ett mått på hur sommartorka påverkar vattendragen i kommunen. Vattenföringen mäts vid Eslövs golfbana.

Källa till uppgifter: Egen observation vid dämmet i ån vid Eslövs golfbana.

Avrinningsområden i Eslövs kommun

Eslövs kommun har del i tre avrinningsområden, Kävlingeån i söder, Saxån-Braån i väster och Rönne å i norr (Figur 2.2; Tabell 2.1). Kävlingeåns avrinningsområde utgör cirka 54 % av kommunens totala yta på 425 km², Saxån-Braån cirka 28 % och Rönne å cirka 18% (78 km²). Eslövs del i Kävlingeåns avrinningsområde utgör cirka 19 % av avrinningsområdets totala yta på 1 200 km², cirka 33% för Saxån-Braån och endast 4 % av Rönne å avrinningsområde. Den del av Rönne å avrinningsområde som berör Eslövs kommun (Ringsjöarnas tillrinningsområde och övre delen av Rönne å) är cirka 540 km² stort varav Eslövs del i det fallet utgör cirka 14 % av området.

Tabell 2.1: Eslövs kommuns delar av och ytor i de tre avrinningsområden som berör kommunen.

	Andel av kommunens yta (% - km²)	Kommunens andel av hela avrinningsområdet (% - km²)
Kävlingeåns avrinningsområde (1 200 km²)	54 - 229	19 – 229
Rönne å avrinningsområde (1 900 km²)	18 - 78	4 – 78
Saxån – Braåns avrinningsområde (360 km²)	18 - 118	33 – 118
Källa: www.Vattenatlas.se		

Trots att både Kävlingeån och Rönne å är två av Skånes största vattendrag är de relativt små vattendrag i ett nationellt perspektiv. I Kävlingeån vid Högs Mölla i Furulund rinner i genomsnitt cirka 11 m³ vatten per sekund, i Rönne å (vid en punkt strax nedströms det att ån lämnat Eslövs kommun) rinner cirka 8 m³ vatten per sekund (cirka 24 m³/sek vid mynningen i Skälderviken) och i Saxån/Braån cirka 1,5 m³ vatten per sekund (SMHI 2019). Variationen mellan högsta och lägsta vattenföring är dock stor och ökade dessutom ytterligare efter den torra sommaren 2018 (se vidare i avsnitt om vattenföring i kapitel 11).

Vattenlandskapet och markanvändningen i framför allt kommunens jordbruksdominerade områden har förändrats kraftigt under de senaste 200 åren och markanvändningen idag speglas i tillståndet för sjöar och vattendrag. Torrläggningen av landskapet som skett för att vinna odlingsbar mark har lett till att klassiska miljöproblem som övergödning och fysisk påverkan av sjöar och vattendrag är omfattande i kommunen.

Hantering av vattenfrågor på kommunnivå är av naturliga orsaker, det vill säga att vattnets avrinningsområden korsar kommun- och eller andra administrativa gränser, inte alltid är ett optimalt sätt att hantera vattenfrågor på. De samarbeten kring vattenfrågorna i vattenråd, som

Figur 2.2: Eslövs kommun och avgränsningen av de tre olika avrinningsområdena inom kommunens gränser. Rönne å i norr, Saxån-Braån i väster och Kävlingeån i söder och öster.

idag finns i de tre avrinningsområden som berör Eslövs kommun, är utmärkta exempel på nödvändigt och bitvis effektivt samarbete kring vattenfrågor inom avrinningsområden, över kommungränser. Att vatten korsar kommungränser gör att viss information i denna plan berör sjöar och vattendrag som inte helt är belägna inom Eslövs kommun (Figur 2.3).

Miljöproblemen i sjöar- och vattendrag i Eslövs kommun kan dock inte lösas enbart inom kommunen utan förutsätter ett brett samarbete mellan många olika aktörer inom avrinningsområdena. Fokus i sjö- och vattendragsplanen ligger dock på att beskriva sjöar och vattendrag i Eslövs kommun, hur dessa är påverkade av sin omgivning och vilka åtgärder som behöver genomföras för att förbättra situationen och nå uppsatta mål.

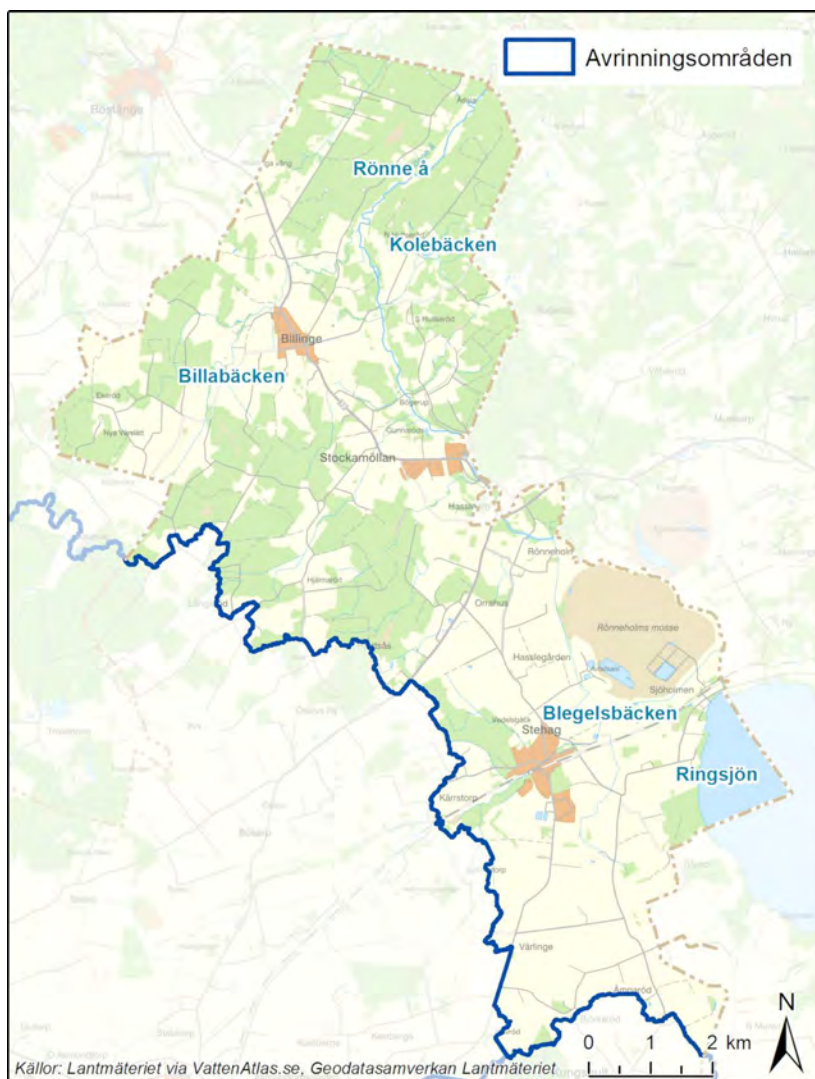
Figur 2.3: Den gamla stenvalvsbron över Bråån vid Högseröds kyrka en tidig sommarmorgon. Bråån är ett exempel på ett vattendrag som korsar kommungränserna.

3. Rönne å avrinningsområde

Allmän beskrivning av Rönne å avrinningsområde

Rönne å avrinningsområde är ett av de största i Skåne. Området är cirka 1 900 km² stort.

Eslövs del av hela avrinningsområdet är relativt liten, endast cirka 4% (cirka 76 km²). Eslövs del i avrinningsområdet är beläget i den övre sydöstra delen av avrinningsområdet. En stor del av tillrinningen till Rönne å sker från skogsområden på Hallandsåsens sydsida och från områden som domineras av skog mellan Perstorp och Örkellunga. Medan de delar som berör

Figur 3.1: Eslövs kommuns del av Rönne å avrinningsområde med läget för betydande sjöar och vattendrag markerade.

huvudfåran från Ljungbyhed och ner till mynningen vid Ängelholm i betydligt större utsträckning utgörs av jordbruksmark. Det är stor skillnad på markanvändningen i den del av

avrinningsområdet som berör Eslövs kommun jämfört med avrinningsområdet i sin helhet (Tabell 3.1).

Själva Rönne å huvudfåra är cirka 83 km lång och har sin början vid utloppet från Västra Ringsjön vid Sjöholmen på gränsen mellan Eslövs och Höörs kommuner. Sedan rinner ån i huvudsak mot nordväst och mynnar i Skälderviken vid Ängelholm (Figur 3.1). På sin väg till havet rinner ån genom ett varierat landskap med både jordbruksmark, betesmark (Figur 3.2) och skog ner till Klippan där omgivningarna mer övergår till att domineras av jordbruksmark. Västra och Östra Ringsjön är de två största sjöarna inom området. De största biflödena till huvudfåran nedströms Ringsjöarna är Bäljane å, Pinnån och Rössjöholmsån som samtliga har skogsmarker i sina källområden och jordbruksmarksområden i sina nedre delar. Uppströms Ringsjöarna är de största tillflödena Kvesarumsbäcken, Hörbyån och Höörsån.

Figur 3.2: Rönne å med omgivande betesmarker cirka 1,5 kilometer nedströms Stockamöllan en sensommardag med låg vattenföring i ån. Denna sträcka av Rönne å är inte del i något dikningsföretag utan får utvecklas fritt.

Tabell 3.1: Markanvändningen i Rönne å avrinningsområde. Jordbruksmark utgör en stor del av markanvändningen men även andelen skog är betydande, framför allt i de norra delarna av avrinningsområdet. ”Ovan Munkabron” är det område som bäst motsvarar den del av Rönne å

avrinningsområde som berör Eslövs kommun. ”Rönne å – Mynningen vid Ängelholm” representerar hela avrinningsområdet.

	Rönne å - Mynningen vid Ängelholm	Rönne å – Ovan Munkabron
Jordbruksmark	30 %	58 %
Myrar och våtmarker	2 %	1 %
Sjö och vattendrag	3 %	1 %
Skogsmark	53 %	24 %
Urbant	4 %	16 %
Övrigt	8 %	0%
	100 %	100 %
Källa: SMHI vattenwebb		

Påverkan och miljöproblem

Belastning av näringsämnen från jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp och dagvatten är betydande föroreningskällor i de delar av avrinningsområdet som berör Eslövs kommun. Den enskilt största källan för näringsämnena kväve och fosfor i avrinningsområdet är jordbruket (Ekologigruppen 2019b). Kväveförlusterna från jordbruksmarken är höga i stort sett i hela området (Ekologigruppen 2019b). Förlusterna av fosfor är måttligt höga till låga förutom från Snogerödsbäcken (ett tillflöde till Östra Ringsjön i Höörs kommun) där de är mycket höga (Ekologigruppen 2019b).

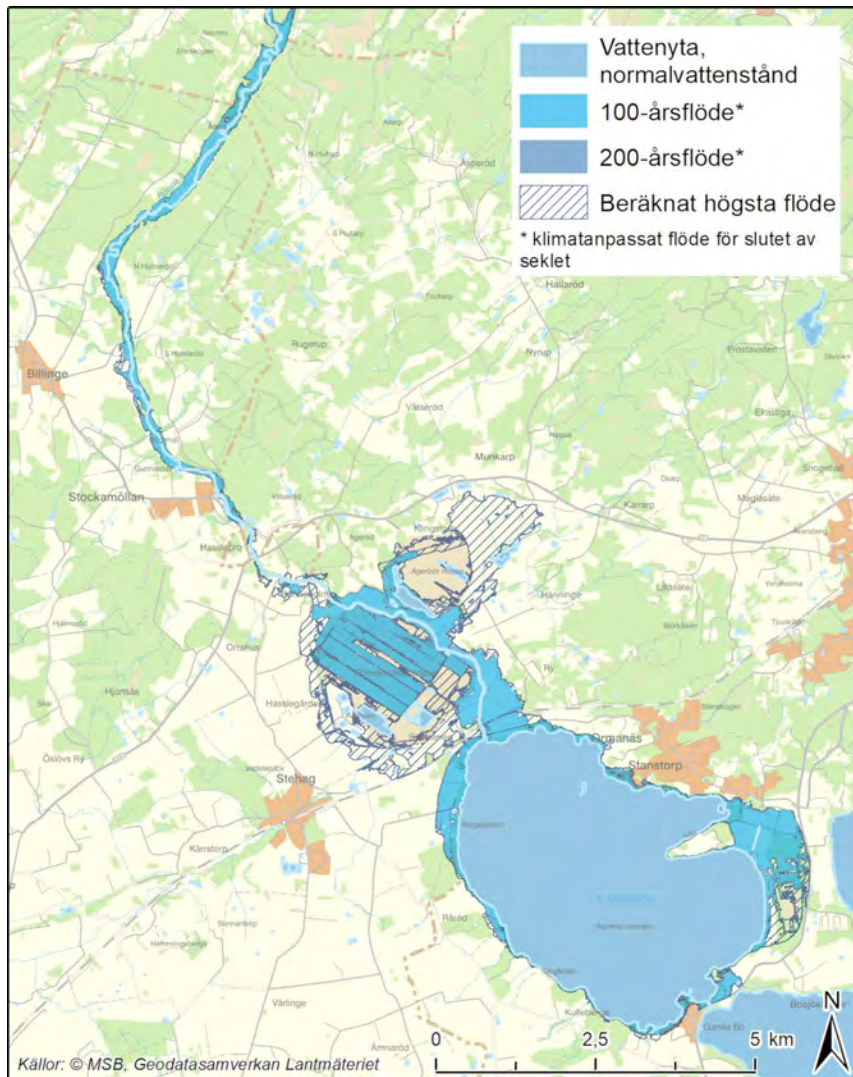
Vid mynningen i Skälderviken beräknas cirka 13% av fosfor i vattnet och cirka 16% av kvävet ha sitt ursprung från reningsverken i avrinningsområdet (Ekologigruppen 2019b). För Eslövs del av avrinningsområdet är det de egna reningsverken i Stehag, Stockamöllan och Billinge som påverkar Rönne å. Ringsjöarna påverkas av reningsverken i Höör och Hörby. Dagvattenpåverkan sker från tätorter och vägnät påverkar vattendragen i området men i begränsad omfattning eftersom de hårdgjorda ytorna inte utgör någon större andel av avrinningsområdets totala yta.

Knappt 60 % av den del av avrinningsområdet som berör Eslövs kommun utgörs av intensivt brukad jordbruksmark (SMHI 2019). Till följd av detta utgör övergödning och fysisk påverkan (påverkan på vattendragens naturliga flöde och form) de största vattenrelaterade miljöproblemen inom området. Dessutom påverkar flera partiella och definitiva

vandringshinder i åns biflöden och flera definitiva vandringshinder i huvudfåran
möjligheterna för fisk och andra vattenlevande djur att röra sig helt fritt i vattensystemet
(Eklöv 2010). Under 2019 påbörjades ett projekt med att riva ut de tre nedersta definitiva
vandringshindren i Rönne å huvudfåra (Klippans kommun 2020) vilket kommer att göra att t
ex lax och havsöring kan ta sig från havet och ända upp till de delar av Rönne å som ligger i
Eslövs kommun.

Översvämningskartering

På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gjorde SWECO 2014
en översvämningskartering för Rönne å från utloppet från Västra Ringsjön till mynningen i
Kattegatt vid Ängelholm (SWECO 2014). Karteringens kartor, som visar vilka områden som
översvämmas vid olika flöden, kan användas som underlag för insatsplanering för
räddningstjänst samt som underlag för kommunernas riskhantering och samhällsplanering. De
olika översvämningsscenarier som redovisas i rapporten är 100-årsflöde, 200-årsflöde med
anpassning till förväntade flöden 2098 samt det som benämns beräknat högsta flöde (BHF).
Beräknat högsta flöde är ett begrepp som används i MSB:s nationella
översvämningskarteringar av sjöar och vattendrag. Det motsvarar en situation där alla
naturliga faktorer som bidrar till ett högt flöde samverkar, till exempel snösmältning,
nederbörd, vattenmättad mark med mera. Detta motsvarar ett teoretiskt värsta scenario som
grovt bedöms motsvara ett flöde med minst 10 000 års återkomsttid (Boverket 2020).
Vid ett så kallat 200-årsflöde beräknas cirka 36 kubikmeter vatten strömma ut från Västra
Ringsjön varje sekund och cirka 51 kubikmeter vatten passera Billinge mölla varje sekund.
För Eslövs del påverkar översvämningar framförallt området nedströms Västra Ringsjöns
utlopp i Rönne å där det enligt karteringen blir omfattande översvämningar (Figur 3.3).
Längre nedströms i Rönne å blir det också översvämningar men eftersom ådalen på många
sträckor är tydligt nedskuren och markerad begränsas översvämningarna till ådalen och
påverkan på infrastruktur och hus blir begränsad (Figur 3.3).

Figur 3.3: Översvämmade områden runt Västra Ringsjön, Rönne å och Rönneholms mosse vid olika modellerade flöden. Källa: Lantmäteriet samt Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap och SWECO (2014).

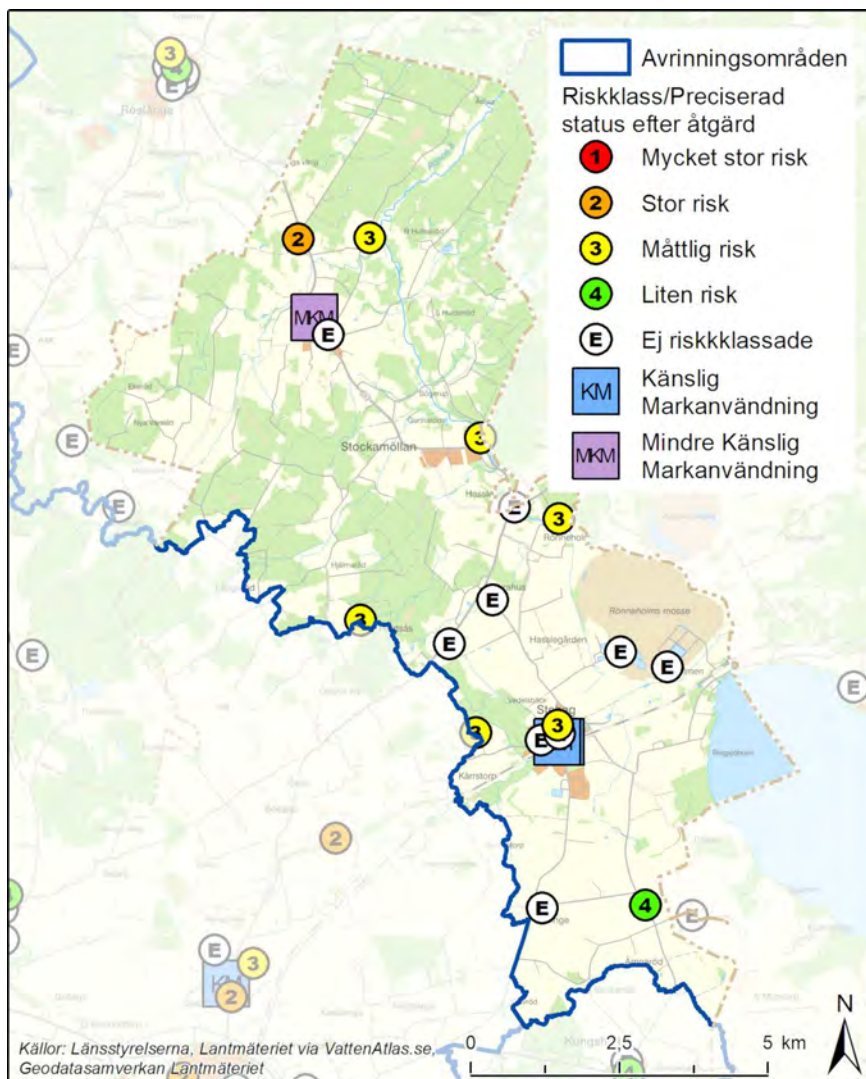
Naturvärden

I Rönne å med tillflöden förekommer mer än 30 olika fiskarter (Eklöv 2010), till exempel öring (*Salmo trutta*), elritsa (*Phoxinus phoxinus*), ål (*Anguilla anguilla*) och lax (*Salmo salar*). Rödlisade arter som har påträffats i avrinningsområdets vattendrag är lake (*Lota lota*), havsnejonöga, (*Petromyzon marinus*) flodkräfta (*Astacus astacus*) och ål. Tidigare förekom flodkräfta mer allmänt men under 1990-talet började signalkräfta påträffas i vattendragen. (Eklöv 2010). Stammen av Atlantlax i Rönne å är genetiskt unik och skiljer sig därmed från stammarna i andra västkustmynnande vattendrag (Helsingsborgs dagblad 2013). I och med att stammen är unik har den ett särskilt bevarandevärde. Små populationer av den hotade flodpärlmusslan (*Margaritifera margaritifera*) och tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*)

finns i biflöden till Rönne men arterna antas tidigare även ha funnits i Rönne å huvudfåra (Life Connects 2020). Vidare förekommer både utter (*Lutra lutra*) och kungsfiskare (*Alcedo atthis*) längs med ån (Artdatabanken 2020).

Förorenade områden

Inom Rönne å avrinningsområde i Eslövs kommun finns mellan 15-20 potentiellt förorenade områden (Figur 3.4). Av de områden som är riskklassade är det inget område som klassats med stor eller mycket stor risk. Ungefär hälften av områdena är dock inte riskklassade

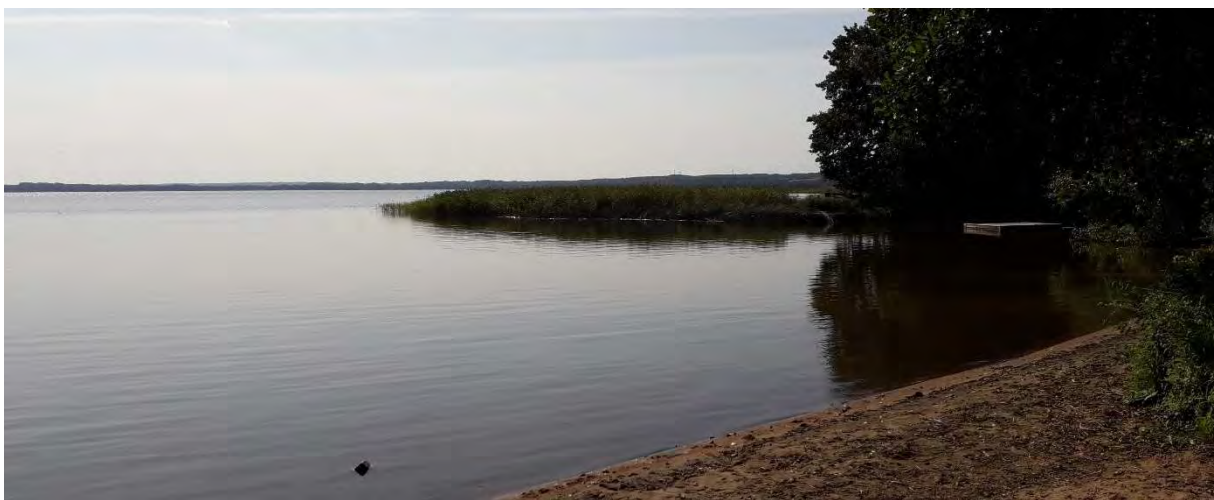

Figur 3.4: Potentiellt förorenade områden i Rönne å avrinningsområde i Eslövs kommun. Källa: www.VattenAtlas.se, Lantmäteriet och Länsstyrelsen.

Ringsjön

Allmän beskrivning

Ringsjön, bestående av västra Ringsjön, Östra Ringsjön och Sätöftasjön är Skånes näst största sjö. Den sydvästra delen av västra Ringsjön ligger i Eslövs kommun (Figur 3.5). Resterande delar ligger i Höörs och Hörby kommuner. Totalt sett upptar de tre Ringsjöarna en yta på cirka 40 km². Östra Ringsjön och Sätöftasjön är sjöar med ett relativt stort maximalt djup (cirka 16-17 m) medan västra Ringsjön är betydligt grundare med ett maximalt djup på drygt fem meter. Vattnet i sjön omsätts på lite drygt ett år (Ringsjöns vattenråd 2020).

Figur 3.5: Stilla sensommarmorgon vid Sjöholmen vid Västra Ringsjöns strand.

1883 sänktes Ringsjöns vattennivå med ungefär 1,5 meter. Redan några år efter sänkningen observerades de första tecknen på övergödning i sjön. Vid en sänkning av en sjö minskar vattenvolymen medan tillrinningsområdets yta och vattenflödena till sjön är desamma. Det medför att till exempel övergödningseffekter förstärks på grund av den minskade vattenvolymen. I samband med att jordbruket började använda konstgödsel ökade belastningen av framför allt fosfor på sjön. I och med införandet av vattenklosetter förvärrades sedan situationen ytterligare eftersom reningsverk inte byggdes ut i samma takt och att avloppsvattnet därför rann orenat ut i recipienterna, däribland Ringsjön. I Höör och Hörby kommuner hade man inte en tillfredsställande rening på avloppsvattnet förrän i slutet av 1970-talet (Ringsjöns vattenråd 2020). Ringsjöns status försämrades kontinuerligt under hela 1900-talet och i mitten på 1900-talet blev läget akut. Från att ha haft ett siktdjup på över två meter sjönk siktdjupet till under en meter (Ringsjöns vattenråd 2020). Under 1980-talet

var det regelbundet algbloomingar i Ringsjön och fiskssamhället i sjön bestod till stor del av småväxta mörtar och braxen.

Dricksvattentäkt

Ringsjösjöarna användes fram till 1987 som ordinarie råvattentäkt för produktionen av dricksvatten vid Ringsjöverket. Idag är sjön reservvattentäkt för Sydvattens produktion av dricksvatten till delar av västra och sydvästra Skåne (Sydvatten 2020). De ordinarie ytvattentäkterna utgörs av Vombsjön i Kävlingeåns avrinningsområde och av sjön Bolmen i Lagans avrinningsområde i Småland (Sydvatten 2019a). Sydvatten har en vattendom för sitt uttag av för vatten från Ringsjön (Mark- och miljödomstolen 2013). Domen reglerar hur mycket vatten Sydvatten vid behov får ta ut och hur mycket vatten som måste släppas till Rönne å. Om något händer som gör att Sydvatten inte kan ta vatten från någon av de ordinarie vattentäkterna tar Sydvatten råvatten från Ringsjön. Vid tre tillfällen har det inträffat ras i Bolmentunneln, som leder vatten från Bolmen till Äktaboden och sedan i rörledningar vidare till Ringsjöverket, vilket gjort att Ringsjön behövt användas som råvattentäkt (Wikipedia 2020). Det första raset inträffade redan innan tunneln invigdes vilket fördröjde starten med ett år. Nästa ras inträffade 1994 vilket tog cirka ett år att åtgärda. Hösten 2008 upptäcktes ett ytterligare ras och tunneln tömdes på vatten under våren 2009. Därefter gjordes ett omfattande renoverings- och förstärkningsarbete. I mars 2011 kunde Bolmentunneln åter tas i bruk. Under tiden som reparationerna pågick tryggades vattenförsörjningen genom uttag från reservvattentäkten Ringsjön.

Ringsjöverket, som ligger strax utanför Stehag i Eslövs kommun cirka 2,5 km från Ringsjön, byggdes i ett samarbetsprojekt mellan Eslöv, Landskrona och Helsingborgs kommuner. Invigningen av verket skedde 1963 efter en 16 år lång planerings- och beslutsprocess (Persson 2016). Syftet med Ringsjöverket vara att trygga vattenförsörjningen för de berörda kommunernas stora tätorter.

Regleringen av Ringsjön

Ringsjöarna har varit reglerade i någon form ända sedan sjösänkningen på 1880-talet. Det är dock oklart exakt hur regleringen såg ut innan den nuvarande regleringen vid Sjöholmen byggdes 1963 i samband med att Ringsjöverket byggdes (Höörs kommun 2018).

Regleringsdammen vid Sjöholmen (Figur 3.6) byggdes för att säkerställa både bortledning av vatten för produktion av dricksvatten samt tillräckligt flöde i Rönne å nere vid Forsmöllan där

Klippans pappersbruk använde vattnet för kraftproduktion (Persson 2016). Idag sköts regleringen av sjön av Sydvatten och styrs av en tappningsplan med tappningsbestämmelser som avgör hur mycket vatten som ska tappas. Tappningen regleras varje dag och är beroende på årstid, vattenstånd i sjön och vattenföringen vid utloppet till Rönne å. Regleringen av sjön får endast bedrivas så att vattenståndet helst inte underskrider +52,98 meter över havet vid utloppet i Rönneå och inte heller överskrida +54,20 meter över havet. Enligt tillståndet i vattendomen ska Sydvatten dessutom rensa Rönne å på sträckan från reglerdammen till ungefär 700 m uppströms vägbron vid Rönneholms slott

Figur 3.6: Början på Rönne å och utloppet från Västra Ringsjön på gränsen mellan Hörs och Eslövs kommuner vid Sjöholmen. Sydvatten reglerar här vattenflödet ut från Ringsjön enligt en vattendom från 2013.

Sänkningen av Ringsjön 1880-1883

Mellan åren 1880 och 1883 sänktes Ringsjöns vattenyta i ett för sin tid gigantiskt projekt som bestod av rivning av en kvarndamm vid "Bromölla" (Första möllan efter Hasslebro) samt kanalisering, upprepning och sänkning av Rönne å från Bålamöllan upp till Ringsjön. Ån rätades på flera ställen, framförallt på första delen från Ringsjön och breddades till en bottenbredd på hela 24 m. Arbetet utfördes för handkraft och cirka 300 personer var sysselsatta med projektet. Resultatet blev att Ringsjöns medelvattenyta sänktes med 1,6 meter, från 55,6 meter över havet till 54,0 meter över havet och att ytan minskade med cirka 310 hektar (7,5 %) till cirka 3 900 hektar. Dessutom sänktes vattennivån i omgivande marker och cirka 2 000 ha av de omgivande markerna torrlades och kunde brukas som åker eller äng. Behovet av mer odlingsbar mark samt möjligheten att effektivisera torvbrytningen på Rönneholms mosse var det övervägande skälet till att sjösänkningen gjordes. För naturmiljön

var rätningen av Rönne å i samband med sänkningen av Ringsjön negativ på olika sätt. Från att ha varit en slingrande å med vattenytan i nivå med omgivande marker, blev ån en uträtad nergrävd bred kanal med rensmassor som vallar längs med åkanterna. Spår av den gamla fåran finns fortfarande kvar och uppströms Rönneholms slott finns en torrlagd slinga som troligen är den gamla åfåran men slingan framför slottet går inte att se spår av (Figur 3.7).

Figur 3.7: Två bilder av Rönne å vid Rönneholms slott. Den moderna flygbilden visar åns sträckning förbi slottet idag medan kartbilden, som kommer från den Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820, visar åns sträckning innan uträttningen och sänkningen av Ringsjön.

Nedströms ser man en djup kanal med höga vallar, men inte den gamla åfåran. Enligt förrättningsprotokollet från sjösänkningen uppgick de totala kostnaderna för sänkningen till 225 449 kr. Den totala ökningen i markvärde beräknades till 624 797 kr.

Källa till detta stycke: Ekomuseum Rönneå dalgång.

Riksintressen för vattenförsörjning och fiske

Ringsjön är klassad som riksintresse för yrkesfisket i inlandsvatten i egenskap av fångstområde enligt Miljöbalken 3 kap 5§. År 2020 finns det två yrkesverksamma fiskare i Ringsjön. Som jämförelse kan nämnas att Bolmentunneln, som är en betydande del i dricksvattenförsörjningen för västra Skåne och som leder vatten från sjön Bolmen i Småland till Äktaboden och vidare i rör till Ringsjöverket utanför Stehag, inte blev klassat som riksintresse förrän 2011 (Sydvatten 2020a). Vidare beslutade Havs- och vattenmyndigheten 2016 att Ringsjöverket utgör ett mark- och vattenområde av riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning enligt Miljöbalken (3 kap 8 §). Riksintresset består av intagsledning för ytvatten, pumpstation för råvatten, vattenverk, pumpstationer och ledningar mellan pumpstationer, vattenverk och Västra Ringsjön (Sydvatten 2020a; Havs och vattenmyndigheten 2016).

Påverkan och miljöproblem

Det dominerande miljöproblemet i Ringsjön är fortfarande övergödning till följd av utsläpp från jordbruk, enskilda avlopp och reningsverk. Ringsjön påverkas av markanvändningen i tillrinningsområdet på cirka 395 km². Den dominerande markanvändningen utgörs av jord- och skogsbruk med 37-38 % av markanvändningen vardera. Eftersom en betydande del av markanvändningen utgörs av jordbruksmark tillförs sjön en näring som läcker från jordbruket. Stora mängder fosfor finns också lagrade i sjöns bottensediment. Denna fosfor kan frigöras vid syrefattiga förhållanden och bidra till intern gödning av sjön.

Yrkesfiske efter framför allt ål, gädda, gös och abborre bedrivs i Ringsjön. Detta kan anses bidra till negativ påverkan på sjön eftersom de rovfiskar som fångas hade gjort nytta i att begränsa mängden vitfisk i sjön och därmed även bidragit till att förbättra vattenkvaliteten (se mer under rubriken ”Reduktionsfiske” nedan).

Ekologisk status

Den ekologiska statusen i Västra Ringsjön, som berör Eslövs kommun, bedöms som otillfredsställande medan den kemiska statusen inte uppnår god status. Vattenväxter, fisk och näringsämnen bedöms ha måttlig ekologisk status medan växtplankton bedöms ha otillfredsställande status. Enligt beslutade miljökvalitetsnormer ska Ringsjön uppnå både god ekologisk och kemisk status till 2027 (VISS 2020a).

Kunskapsläge

Till följd av alla de underökningar som har gjorts i Ringsjön med anledning av sjöns dåliga status och det omfattande reduktionsfiske som bedrivits måste man bedöma kunskapsläget som bra. Det saknas dock rapporter, sammanställningar och utvärderingar av de provfisken som gjorts inom ramen för reduktionsfisket (se mer under rubriken ”Reduktionsfiske” nedan).

Restaurering av Ringsjön

Fosforhalterna ökade kraftigt i sjön i slutet av 1960- och början av 1970-talet och sjön blev hypertrop, det vill säga mycket kraftigt övergödd (Länsstyrelsen 2012). Arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjöns har pågått sedan 1970-talet då reningsverken i Höör och Hörby byggdes ut med ett steg för kemisk fällning av fosfor. Dessutom fångades mycket foderfisk i sjön på 1970-talet (Länsstyrelsen 2012). 1980 bildades Ringsjökommittén för att undersöka möjligheterna att förbättra vattenkvaliteten i Ringsjön. Kommittén bestod av representanter för Länsstyrelsen, Höör, Hörby och Eslövs kommuner, LRF, fiskenämnden och vattentäktsintressena. Kommittén genomförde ett flertal undersökningar samt olika projekt, både i sjöarna och inom avrinningsområdet. Bland annat tittade man på hanteringen av handels- och stallgödsel, val av grödor och tidpunkt för sådd i jordbruket. Kommunernas rening av avloppsvattnet samt enskilda avlopp granskades också. Undersökningar av djur- och växtliv gjordes och ett kontrollprogram togs fram. 1982 lades en motion fram i Riksdagen som syftade till att sätta till statliga resurser för att försöka förbättra situationen i Ringsjön (Silfverstrand och Jacobsson 1982).

Ringsjökommitténs arbete blev grunden för ”Lex Ringsjön”, en paragraf i dåvarande miljöskyddslagen, som gjorde att Ringsjön klassades som ”särskilt föroreningskänsligt område”. Detta skedde i november 1985 och Länsstyrelsen i dåvarande Malmöhus län föreskrev om åtgärder för att skydda Ringsjöns avrinningsområde och minska belastningen å

sjön. Föreskrifterna innehöll regler och råd för gödsel användning och lagring samt restriktioner för enskilda avlopp. Åtgärderna som utfördes enligt Lex Ringsjön minskade tillförseln av fosfor till Ringsjön, från över 30 ton/år till cirka 10 ton/år, men ledde inte till några synbara effekter på vattenkvaliteten i sjön. Mellan åren 1984-1992 genomförde Ringsjökommittén olika projekt för att försöka minska näringstillförseln till sjön. Det gjordes försök med odling av vattenväxter i dammar, fältförsök med fånggrödor samt reduktionsfiske.

Reduktionsfiske

Alltför näringsrika sjöar har ofta en obalans i fisksamhället med en hög andel av den totala biomassan som i vitfisk (framför allt braxen (*Abramis brama*) och mört (*Rutilus rutilus*)) jämfört med andelen i rovfisk, framförallt abborre (*Perca fluviatilis*), gädda (*Esox lucius*) och gös (*Sander lucioperca*). Denna obalans påverkar olika processer i sjön och leder till att sjön karaktäriseras av oönskade faktorer såsom återkommande algbloomingar, lite rovfisk, dominans av vitfisk, liten mängd djurplankton, dåligt utbredd undervattensvegetation och framför allt dålig vattenkvalitet. Dessa oönskade faktorer har en självförstärkande funktion vilket gör att när processerna väl kommit igång så förstärker de varandra negativt och gör det svårt att vända utvecklingen i positiv riktning.

Reduktionsfiske av vitfisk, framför allt mört och braxen, är en metod som används för att förbättra vattenkvalitet i näringsrika sjöar såsom Ringsjöarna (Hansson 2008; Söndergaard m fl 2008, AGB 2014, Hedrén 2018). Vid reduktionsfiske försöker man fånga så mycket vitfisk man kan på så kort tid som möjligt samtidigt som man släpper tillbaka all rovfisk som fångas (Figur 3.8). Reduktionsfiske bedöms idag vara den enda metod som inom överskådlig tid och på ett rimligt kostnadseffektivt sätt kan vända utvecklingen i en övergödd sjö som befinner sig i ett stadium där den domineras av vitfisk. Genom att minska mängden vitfisk blir vattnet i sjön klarare och riktningen på de självförstärkande mekanismerna vänds i positiv riktning. När vattnet blir klarare så gynnas framför allt abborre och gädda, undervattensvegetation kan breda ut sig, zooplankton ökar i antal och algbloomingar minskar.

Reduktionsfisket i Ringsjön inleddes 1987 med provtrålningar med mindre båtar. Många av braxnarna och mörtarna som fångades hade infektioner, i form av stora fjällösa sår (Ringsjöns vattenråd 2020). Våren 1988 drabbades Östra Ringsjön av en omfattande fiskdöd där uppskattningsvis 500 ton mört och braxen dog. Anledningen till fiskdöden tros vara en kombination av födobrist, infektioner och höga vattentemperaturer. 1989 donerade dåvarande Fiskeriverket trälaren R/V Rödingen till projektet. Totalt lyckades man tråla upp cirka 100 ton mört och braxen i Sätöftasjön vilket enligt beräkningarna motsvarade cirka 60 procent av

fiskbeståndet i sjön. Under 1991 genomfördes enbart provtrålningar och under 1992 trålades cirka 100 ton fisk upp ur Västra Ringsjön. På grund av fiskdöden i Östra Ringsjön genomfördes inget reduktionsfiske i den delen av sjön (Ringsjöns vattenråd 2020).

Figur 3.8: Fångsten från ett tråldrag sorteras ombord på en av trålbåtarna i Ringsjön i juni 2019. Rovfiskar som abborre, gädda och gös släpps tillbaka medan till exempel mört och braxen tas upp.

Reduktionsfisket ledde till en viss förbättring av vattenkvaliteten som höll i sig fram till mitten av 1990-talet då siktdjupet åter började minska. Situationen i sjön blev successivt sämre och under åren 2001 och 2002 genomfördes ett provfiske som visade att fisksammansättningen i sjön åter hade hamnat i obalans. Under 2003 togs ett åtgärdsprogram fram med förslaget att genomföra ett nytt reduktionsfiske (Svensson och Lindahl 2003). År 2004 sökte kommunerna Höör, Hörby och Eslöv tillsammans med Sydvatten AB om statliga bidrag till lokal och kommunal naturvård för att genomföra ett nytt reduktionsfiske i Ringsjön. Projektet, som fick namnet "Projekt Ringsjön", drevs som ett så kallat NIP-projekt från 2004 till 2008. Målen hade då inte nåtts 2008 och reduktionsfisket fortsatte då i regi av Ringsjöns vattenråd, helt finansierat av Höör, Hörby och Eslövs kommuner samt av Sydvatten AB. Mellan 2012 och 2013 ingick Projekt Ringsjön i ett EU Interreg IVA projekt, "Algae Be Gone!". Sedan 2014 ligger reduktionsfisket i Ringsjön inom ramen för verksamheten i Ringsjöns vattenråd. Reduktionsfisket sker i samarbete med fiskerättsägarna i sjön genom att man medger att reduktionsfisket får bedrivas med vissa begränsningar. Länsstyrelsen i Skåne

samt Limnologiska avdelningen, Lunds universitet ingår i en rådgivande referensgrupp för reduktionsfisket.

Rönne å huvudfåra

Allmän beskrivning

Rönne å huvudfåra är cirka 83 km lång och har sin början vid Västra Ringsjöns utlopp till Rönne å vid Sjöholmen på gränsen mellan Eslövs och Höörs kommuner. Knappt 15 km av åns lopp berör Eslövs kommun. Ån har bitvis ett slingrande lopp men rinner hela tiden i nordvästlig riktning. Nedströms Ringsjön fram till Stockamöllan är ån lugnflytande (Figur 3.9). Dalgången delar landskapet mellan Söderåsen och jordbrukslandskapet på ena sidan och mer skogsmarker på den norra sidan. I Eslövs kommun är dalgången till exempel nordväst om Billinge ganska dramatisk med branta sluttningar och skog som ger en känsla av vildmark. Längre nedströms omges ån av ett utpräglat jordbrukslandskap. Vid Billinge mölla finns ett naturreservat som även är ett Natura 2000 område. Utter är en av de utpekade Natura 2000-arterna (Länsstyrelsen Skåne 2018). Ån har reproduktions- och uppväxtområden för havsvandrande öring och lax.

Vidare är huvudfåran från havet och upp till Forsmöllan vid Klippan, inklusive biflödena Rössjöholmsån och Bäljane å samt Ringsjöarna, skyddade av EU:s fisk- och mussel-vattendirektiv. Omfattande fritidsfiske bedrivs i ån som också är ett uppskattat rekreatiomsområde för paddling.

Figur 3.9: Vid Hasslebro är Rönne å bred och lugnflytande och döda träd ligger i vattnet.

Mölleriket

Rönne å rinner mestadels lugnt och stilla mellan Västra Ringsjön och havet. Undantag är framför allt sträckan förbi Klippan och sträckan mellan Hasslebro och Stockamöllan där ån faller ett antal meter på kortare sträckor. Fallhöjden har medfört att åns vatten utnyttjats för vattenkraft i flera hundra år. På sträckan mellan Hasslebro och Stockamöllan har det funnits fem olika möllor och sträckan har av den anledningen kommit att kallas ”Mölleriket” (Welin; Eslövs kommun 2020; Länsstyrelsen i Skåne 2020; Figur 3.10).

Figur 3.10: Stendämnet över Rönne å vid Stockamöllan. På sträckan förbi Stockamöllan är mer fall på Rönne å vilket gör att sträckan varit lämplig för kvarnverksamhet. Sträckan har kallats ”Mölleriket” eftersom det här funnits flera olika kvarnar på en kort sträcka av ån.

Friluftsliv

Rönne å är viktig för friluftslivet i området. De aktiviteter som är populära är fiske och kanotpaddling. Paddlingen utgår ofta från kanotcentralen i Stockamöllan och uppemot 15 000 kanotister paddlar varje år på ån (Helsingborgs Dagblad 2004; Figur 3.11). Att paddla på ån en stilla sommardag är en fridfull och rogivande naturupplevelse. Längs ån finns iordningställda rast- och övernattningsplatser (Kanutcentralen 2020)

Figur 3.11: Kanotpaddling är en populär friluftsansaktivitet i Rönne å. Startpunkten för paddlingen utgörs ofta av kanotcentralen i Stockamöllen.

Intresset för fisketurismen bedöms kunna öka när de tre nedersta kraftverken i ån rivits och livsmiljöerna har återställts så att förutsättningarna för framför allt lax och havsöring förbättrats (Klippans kommun 2020).

Påverkan och miljöproblem

Övergödning är ett av miljöproblemen i Rönne å och ån påverkas av att vattnet från Ringsjön innehåller periodvis innehåller höga halter näringsämnen. Ån tillförs även näringsrikt vatten från vattendragen i jordbrukslandskapet nedströms Ringsjön.

Vattenförekomsterna i ån har även problem med fysisk påverkan av vattendraget i form av förändringar i flödet och påverkan på kontinuitet och utseende (Vatteninformationssystem Sverige 2020d; Vatteninformationssystem Sverige 2020c). Vattenflödet i ån regleras av Sydvatten vid Västra Ringsjöns utlopp enligt en vattendom (se mer i eget stycke ovan). De vanligaste typerna av fysisk påverkan är bristande kontinuitet (vanligen vandringshinder) och morfologi (att vattendragets form är ändrad). Delar av Rönne å har byggts ut för vattenkraftsändamål både vid Klippan och vid Stockamöllen. Detta har skapar vandringshinder och förändrat hur vattnet rör sig samt morfologin längs ån. Idag utgör dämmena vid Klippan definitiva vandringshinder. Inom Rönneåprojektet (Klippans kommun 2020) kommer dessa vandringshinder att rivas ut och passerbarhet för fisk och andra vattenlevande organismer och livsmiljöer återställas.

Ekologisk status

Den del av Rönne å som berör Eslövs kommun är uppdelad i två vattenförekomster. Den ena utgörs av den drygt två kilometer långa sträckan från Ringsjön ner till Hålsaxbäcken och den andra vattenförekomsten utgörs av sträckan från Hålsaxbäcken ner till den punkt där Snälleroåsån ansluter till huvudfåran, strax nedströms kommungränsen. Den första vattenförekomsten, sett från Ringsjön har bedömts ha otillfredsställande status medan den andra vattenförekomsten har måttlig ekologisk status. Båda vattenförekomsterna uppnår inte god kemisk status. Miljökvalitetsnormerna för båda vattenförekomsterna är god ekologisk status 2027 och god kemisk status 2027 (Vatteninformationssystem Sverige 2020d; Vatteninformationssystem Sverige 2020c).

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Rönne å huvudfåra bedöms vara god när det gäller de parametrar, främst näringsämnen, metaller, påväxtalger och bottenfauna som provtas inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Det skulle dock behöva göras fler regelbundna undersökningar av framför allt fisk och musslor. Vidare finns det behov av att undersöka graden av eventuella föroreningar i sediment i kvarndammar i samband med åtgärder för att förbättra passerbarheten för fisk och andra vattenlevande organismer.

Behov av åtgärder

De åtgärder som föreslås för Rönne å huvudfåra av Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten handlar om olika typer av generella åtgärder, såsom förbättrad dagvattenhantering, skyddszoner och åtgärdande av enskilda avlopp och reningsverk i avrinningsområdet för att minska framför allt näringsbelastningen (Vatteninformationssystem Sverige 2020d). På den sträcka av huvudfåran som berör Eslövs kommun finns idag två vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer vid Stockamöllan. Länsstyrelsen arbetar med att lösa passerbarheten vid Rönne mölla. De definitiva vandringshindren vid Klippan kommer att åtgärdas inom ramen för Rönneåprojektet (Klippans kommun 2020). Länsstyrelsen arbetar under 2020 även med att förbättra livsmiljöer i ån vid Billinge mölla. Det skulle även behöva etableras ett långsiktigt samarbete kring vattenvårdande åtgärder i avrinningsområdet inom ramen för Rönne å vattenråd.

Övriga vatten

Billabäcken

Billabäcken är ett mindre vattendrag som rinner ut i Rönne å cirka en kilometer nedströms Billinge mölla. Bäckens passerar förbi Billinge strax norr om samhället. Någon kilometer uppströms Billinge har bäcken skurit ner sig genom lager av skiffer vilket kan ses i bäckens kanter och i bäckfåran (Figur 3.12). Långa partier av bäcken är fallhöjden stor och

Figur 3.12: Några hundra meter uppström Billinge har under årens lopp Billabäcken skurit sig ner genom lagren av lerskiffer.

vattenhastigheten hög. När bäcken nått ner till Rönne å dalgång slingrar den sig fram över åns svamplan innan den når Rönne å huvudfåra (Figur 3.13). Två elfisken (provfiske med elektrisk ström i rinnande vatten) har gjorts i bäcken, 1995 och 2019. Endast öring har fångats vid dessa elfisken (Elfiskeregistret). Bäckens huvudfåra berörs av ett dikningsföretag och tar emot en del dagvatten från Billinge tätort. I övrigt är bäcken relativt naturlig i sin sträckning och har ett bra fall. Normalt strandskydd om 100 m gäller längs stora delar av bäckens sträckning.

Figur 3.13: När Billabäcken nått Rönne å dalgång slingrar den sig fram genom sumpskogen på vägen mot Rönne å huvudfåra.

Kolebäcken

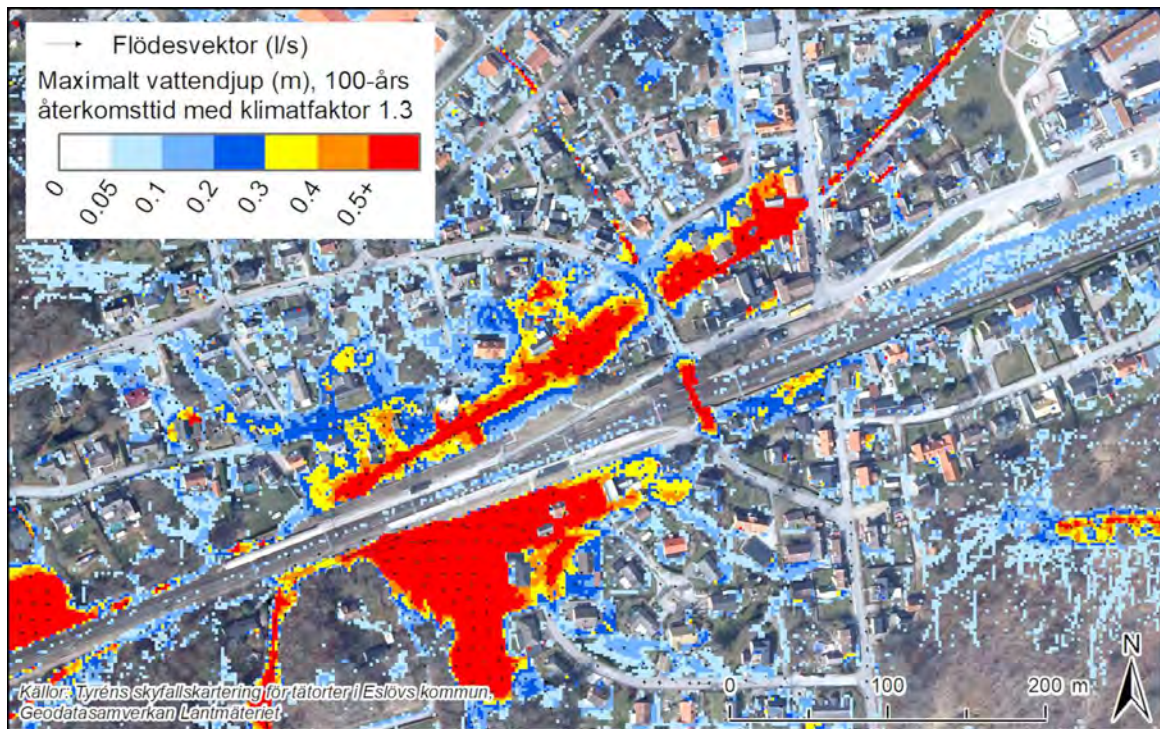
Kolebäcken är ett litet vattendrag på östra sidan av Rönne å som ansluter till huvudfåran cirka 1,5 km nedströms Stockamöllan. Bäckens omgivningar utgörs av ett småskaligt kuperat jordbrukslandskap som innehåller höga naturvärden och har en intressant landskapsbild (Eslövs kommun 2020a). Det finns inga elfisken eller andra undersökningar registrerade i Kolebäcken. Men öring finns i kringliggande små vattendrag så det finns ingen uppenbar anledning till att öring inte skulle finnas även i Kolebäcken. Utvidgat strandskydd på 300 m gäller längs stora delar av bäckens sträckning. Bäckens nedre och övre delar ingår i två dikningsföretag medan den mellersta delen inte gör det. Nedre delen av bäcken rinner genom en ravin med mycket varierande livsmiljöer och bitvis hög vattenhastighet (Figur 3.14). Vattenkvaliteten bedöms som relativt bra vilket tillsammans med de varierande livsmiljöerna ger upphov till ett rikt bottenlevande djurliv (Johansson 2020d).

Figur 3.14: Nedre delen av Kolebäcken närmast Rönne å rinner bitvis genom en ravin med höga naturvärden. Det bottenlevande djurlivet i bäcken är rikt med till exempel bäcksländor, märkräfter och hattsnäckor, arter vars förekomst tyder på relativt god vattenkvalitet.

Stehagsbäcken/Blegelsbäcken

Stehags/Blegelsbäcken ansluter till Rönne å cirka 700 m nedströms västra Ringsjöns utlopp i Rönne å. Bäcken rinner upp i områdena väster och söder om Stehag, bland annat i Gyaskogen. Sedan passerar bäcken genom Stehags samhälle i nordostlig riktning. Bitvis är det fina livsmiljöer i bäcken med relativt hög vattenhastighet. En sträcka mitt inne i Stehag är bäcken rörlagd. I övrigt går bäcken nära flera villatomter inne i samhället. Skyfallskarteringen för Stehag visar på en risk för översvämningar vid skyfall i anslutning till bäcken inne i samhället (Figur 3.15). Några hundra meter nedströms, öster, om Stehag passerar bäcken Stehags reningsverk. Periodvis tar bäcken emot det renade avloppsvattnet medan det under andra perioder infiltreras eller används för att bevattna en salixplantering. Nedströms reningsverket har bäcken karaktären av uträtat jordbruksdike där den passerar Rönneholms mosse på vägen ner mot Rönne å. Nedre delen av bäcken, från reningsverket och neråt, ingår i två dikningsföretag, Ringsjöns sänkning och utdikningen av Rönneholms mosse. Inga elfisken finns inrapporterade från bäcken men elritsa observerades vid ett besök sommaren 2019. Troligen finns även öring i bäcken. Bäcken är till stora delar undantagen från strandskydd som inte berör bäcken förrän de sista 100 m innan bäcken ansluter till Rönne å.

Figur 3.15: Skyfallskartering för Stehags samhälle. Röd färg representerar det största vattendjupet medan ljusblå färg visar lägsta vattendjup. Det långsträckta röda fältet norr om järnvägen utgör bäckens dragning genom samhället.

präglas landskapet av skog och betesmark. Tätorter utgör totalt sett en liten del av avrinningsområdets hela yta (Tabell 4.1).

Tabell 4.1: Markanvändning i Kävlingeåns avrinningsområde. Jordbruksmark utgör den största delen av avrinningsområdet med drygt 70 %.

	Högs mölla (Furulund)	Vombsjöns utlopp
Jordbruksmark	70,2 %	71,9 %
Kärr	0,1 %	0,0 %
Sjö	2,0 %	2,7 %
Skogsmark	21,2 %	22,7 %
Urbant	6,1 %	2,7 %
Övrig mark	0,4 %	0,0 %
	100 %	100 %
Källa: SMHI vattenwebb		

Naturvärden

Det finns flera platser med höga naturvärden i området, exempelvis 19 riksintressen för naturvärden, inom Kävlingeåns avrinningsområde, särskilt värdefulla områden finns i Klingavälsåns dalgång. Vombsjön och Bortsbäckens nedre del, på gränsen mellan Eslövs och Sjöbo kommuner, har höga naturvärden vilket även kan hittas uppströms Sjöbo där längre sträckor av biflödet Björkaån fortfarande meandrar, slingrar sig fram, i landskapet. Den rödlistade (hotade) tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) har hittats i avrinningsområdet, bland annat i Bråån i Eslövs kommun. Vid undersökningen av bottenlevande smådjur, till exempel insekter och kräftdjur, i Kävlingeån 2018 bedömdes resultaten generellt sett som mycket bra och ingen påverkan kunde till exempel noteras efter de extremt låga vattenflödena sommaren 2018 (Ekologigruppen 2019). På provtagningslokalen i Eslövs kommun i Bråån vid Örtofta bedömdes den ekologiska statusen som hög och föroreningspåverkan vara svag och flera ovanliga arter av snäckor påträffades vid provtagningen. Bland de många fiskarter som finns i vattensystemet kan nämnas bland annat öring, sandkrypare (*Gobio gobio*; Figur 4.2) och bäcknejonöga (*Lampetra planeri*).

Figur 4.2: Sandkrypare (*Gobio gobio*) är en liten oansenlig bottenlevande fisk som är relativt vanlig på vissa sträckor i Bråån men som är relativt ovanlig i ett nationellt perspektiv.

I Vombsjön upptäcktes dvärgag (*Cyperus fuscus*) hösten 2013 när vattennivån var låg (Eslövsbygds Naturskyddsförening 2016). Senast arten sågs i Sverige innan dess var 1950, och därför hade Artdatabanken länge klassat dvärgag som utdöd i landet. Växten sågs i låga antal i den sydvästra delen av sjön även under 2014 och 2015. Hjulmöja (*Ranunculus circinatus*) uppträder vissa år i stor mängd i Krankesjön och i vissa delar av Kävlingeån. I Kävlingeån kan även de sällsynta vattenväxterterna trådnate (*Potamogeton filiformis*), uddnate (*Potamogeton friesii*), grovnate (*Potamogeton lucens*) och långnate (*Potamogeton praelongus*) hittas. Vidare finns det viktiga rast- och häckningsplatser för hotade fåglar i området, framför allt kring Vombs ängar.

Påverkan och miljöproblem

Det finns sex olika miljöproblem som är listade för Kävlingeån i VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Det handlar om övergödning, miljögifter, vattenuttag samt hydromorfologiska förändringar med avseende på kontinuitet (grad av ”naturlighet” exempelvis vandringshinder för vattenlevande organismer i åfåran), flöde (grad av ”naturlighet” exempelvis vattenuttag och utsläpp till vatten) och morfologi (grad av ”naturlighet” som påverkan på livsmiljöer som botten och stränder), (Vatteninformationssystem Sverige 2019q).

Näringsämnen från jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp och dagvatten är källor till föroreningar i Kävlingeån. Den enskilt största källan för näringsämnena kväve och fosfor i avrinningsområdet är jordbruket (Ekologigruppen 2019). Kväveförlusterna från jordbruksmarken är höga i hela området medan förlusterna av fosfor är måttligt höga till höga (Ekologigruppen 2019). Sedan början av 1800-talet har arealen våtmark i avrinningsområdet minskat från cirka 25 % av ytan till endast cirka 1,5 % av ytan och sträckan öppet vattendrag minskat med cirka 50 % (Wolf 1956). Drygt 70 % av ytan i avrinningsområdet utgörs av jordbruksmark (SMHI 2019). Till följd av detta utgör övergödning, fysisk påverkan, det vill säga påverkan på vattendragens naturliga flöde och form de största vattenrelaterade miljöproblemen inom Kävlingeåns avrinningsområde. Dessutom påverkar flera vandringshinder i åns huvudfåra och i biflöden möjligheterna för fisk och andra vattenlevande organismer att röra sig fritt i vattendragen.

Vombsjön

Allmän beskrivning

Vombsjön är en mycket näringsrik slättsjö som ligger längst ner i kommunens sydöstra hörn cirka 22 kilometer från Eslövs tätort (Figur 4.3). Sjön delas mellan Eslövs, Lunds och Sjöbo kommuner varav cirka 133 ha (drygt 10 % av ytan) ligger i Eslövs kommun. Utloppet till Kävlingeån, som består av en damm med justerbara luckor där Sydvatten reglerar utloppet från sjön enligt gällande vattendom, ligger också i Eslövs kommun (Figur 4.4).

Omsättningstiden i sjön är lång cirka 200 dagar vid normal vattenföring (Ekologgruppen 2017).

Sjön är knappt 16 meter djup, har en yta på 12 km² och ligger cirka 19 meter över havet (Ekologgruppen 2012a). Vombsjöns huvudsakliga tillflöden är Björkaån och Torpsbäcken från öster och Borstbäcken från norr. Sjön avvattnas via Kävlingeåns huvudfåra till Öresund. Tillrinningen till Vombsjön från områden i Eslövs kommun är begränsad och utgörs framför allt av de delar av Borstbäckens avrinningsområde som ligger i Eslövs kommun. Vombsjön är reglerad sedan 1936 och 1937 sänktes vattenytan i sjön med cirka en meter med avsikt att sjön skulle fungera som ett magasin för vårfloden som sedan skulle tappas ut succesivt under sommaren (Weijman-Hane 1969). Sydvatten reglerar idag sjön med syftet att kunna försörja stora delar av sydvästra Skåne, bland annat delar av Eslöv, med dricksvatten från sjön (Sydvatten 2019; Figur 4.5). Regleringen gör att vattenståndet i sjön kan variera kraftigt, under vissa år upp till cirka 2,5 meter (Ekologgruppen 2012a). Variationerna i vattennivå

Figur 4.3: Vombsjöns utlopp ligger i Eslövs kommun och utgörs av den kanal som syns till vänster i bilden. Stränderna är kala och ofta exponerade till följd av regleringen av sjön.

leder till att vattenvegetationen i sjön är begränsad (Ekologgruppen 2012a). Sjön har ett stort rekreativt värde och används både som bad- och fiskesjö. Det bedrivs även yrkesmässigt fiske i sjön och vid provfiske har ett antal fiskarter fångats, bland annat abborre, björkna, braxen och gers (Ekologgruppen 2017). Vidare är sjön en viktig rastlokal för fåglar (Lunds kommun 2012).

Dricksvattentäkt

Sedan 1948, då Vombverket färdigställdes, har sjön varit dricksvattentäkt för Malmö stad (Sydvatten 2019). Cirka 400 000 invånare i Burlöv, Malmö, Staffanstorps, Svedala, Vellinge och delar av Lund och Eslövs kommuner får idag sitt dricksvatten från Vombsjön via Vombverket som tar in cirka 900 liter råvatten per sekund från sjön (Sydvatten 2019).

Figur 4.4: Regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp i Kävlingeån från nedströmssidan. Dammen utgör ett definitivt hinder både för kajakpaddlare och fisk.

Påverkan och miljöproblem

Sjön påverkas av en hög näringsbelastning från omkringliggande jordbruksmark och enskilda avlopp. Den hydrologiska regimen i sjön bedöms ha måttlig status eftersom flöde och morfologi påverkas av att sjöns utlopp är reglerat (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Upptaget av rovfisk som sker genom det yrkesfiske som bedrivs i sjön behöver också betraktas som en påverkan. De rovfiskar, främst abborre, gädda och gös som plockas upp hade gjort nytta i sjön genom att bidra till att hålla nere populationen av vitfisk, mört och braxen.

Ekologisk status

Sjön bedöms ha otillfredsställande ekologisk status dels på grund av betydande problem med övergödning men även på grund av att sjön är påverkad av regleringseffekter kopplade till vattendomen för sjön (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Vattenkemiska analyser visar att totalkväve och totalfosfor uppvisar höga halter (Ekologigruppen 2019). Även växtplanktonsamhället i sjön tyder på ett högt näringsinnehåll då växtplankton främst domineras av cyanobakterier och kiselalger (Vatteninformationssystem Sverige 2019f). Vidare bedöms statusen på fisksamhället som måttligt, nätprovfiske för att bedöma statusen

genomfördes i juli 2011 och resulterade i ett EQR8-värde (så kallad ”ekologisk kvot”) på 0,35 vilket motsvarar måttlig ekologisk status (Vatteninformationsystem Sverige 2019f). Ett ytterligare provfiske, som genomfördes i augusti 2020, visade på ett EQR8-värde på x,xx (Ej framtaget ännu). Miljökvalitetsnormerna för sjön säger att god ekologisk och kemisk status ska uppnås till 2027.

Figur 4.5: Regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp i Kävlingeån från uppströmssidan i Vombsjön.

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Vombsjön får betraktas som relativt god tack vare kontinuerlig provtagning inom både regional och nationell miljöövervakning samt genom att ett antal separata studier har gjorts. Det finns dock luckor i kunskapen om sjön framför allt beträffande interngödning, sammansättningen på fisksamhället, hur förekomst och omfattning av algbloomingar kommer påverkas av klimatförändringar. Inom ramen för arbetet med Fokus Vombsjön, ett specialprojekt som drivs av Kävlingeåns vattenråd och Sydsvatten, tas det fram mer kunskap om Vombsjön på de områden där det finns kunskapsluckor (Kävlingeåns vattenråd 2020).

Behov av åtgärder

För att Vombsjön ska kunna uppnå god ekologisk status behöver tillförseln av näringsämnen från närliggande mark minska men även de negativa effekter som uppstår på grund av regleringen skulle behöva åtgärdas (Vatteninformationsystem Sverige 2019f). För att minska problemen med övergödning behöver åtgärder genomföras både uppströms i tillrinnings-

området och i själva sjön då det är troligt att stora mängder näringsämnen, som under vissa omständigheter kan göda sjön internt, finns lagrade i sjöns bottensediment (Ekologgruppen 2017). De åtgärder som kan vara aktuella i tillrinningsområdet handlar t ex om anpassade skyddszoner, åtgärdande av enskilda avlopp, våtmarker och tvåstegsdiken. Hittills genomförda och föreslagna åtgärder anses dock inte vara tillräckliga för att uppnå god ekologisk status till 2027 utan möjligheterna till att genomföra fler åtgärder behöver utredas tillsammans med ytterligare utredningar kring påverkanskällor i tillrinningsområdet. Åtgärder i Vombsjöns tillrinningsområde står inte i konflikt med användningen av sjön för dricksvattenförsörjning utan det är positivt för produktionen av dricksvatten om vattenkvaliteten i sjön blir bättre. När det gäller de miljöproblem som uppkommer till följd av regleringen av sjön, som är nödvändig för dricksvattenproduktionen, kan dock åtgärder som syftar till att lösa dessa problem stå i konflikt med dricksvattenförsörjningen. Så länge Vombsjön används som dricksvattentäkt är det därför inte rimligt att tänka sig att sjön ska kunna återgå till ett mer naturligt stadium beträffande variationerna i vattennivå. Regleringen av sjön styrs av en vattendom där man utrett motstående intressen och konsekvenser av regleringen. Domen är dock drygt 50 år gammal (från 1968) och det kan efter det ha uppkommit nya perspektiv på regleringen som man inte vägde in på 1960-talet. Regleringen och omprövning av vattendomen var en av de viktigaste frågorna som lyftes fram av de medverkande vid temadagen om Vombsjön hösten 2017 (Kävlingeåns vattenråd 2017).

Kävlingeåns huvudfåra

Allmän beskrivning

Kävlingeån, som är sydvästra Skånes största vattendrag, är cirka 50 km lång från utloppet från Vombsjön till mynningen i Öresund. Dalgången kring ån kantas bitvis av betesmarker, hagmarker och mindre skogspartier. Fågellivet är rikt, särskilt vid mynningsens öppna strandområden samt på strandängar och i våtmarker. Även fiskfaunan är artrik och i åns nedre delar förekommer storvuxna bestånd av abborre och gädda. Ån har rätats ut på många ställen, men rester av den gamla meandrande (slingrande) åfåran och så kallade korvsjöar (bågformade små sjöar som bildas då ett meandrande vattendrag bryter igenom och tar en ny väg) finns kvar och syns tydligt på flygbilder (Figur 4.6). Några gamla meanderbågar har gjorts om till våtmarker inom ramen för Kävlingeåprojektet. I Eslöv rinner Kävlingeån genom ett flackt, öppet, storskaligt jordbrukslandskap som bryts av med de värdefulla torr- och fuktängarna vid Flyinge.

Figur 4.6: Flygbild över ett utsnitt av en uträtad del av Kävlingeåns huvudfåra. Gamla meanderbågar syns fortfarande tydligt vid sidan av det uträtade vattendraget

Friluftsliv

Kävlingeån passerar flera tätorter vilket gör den viktig för rekreation och friluftsliv. Detta bekräftas av att Naturvårdsverket bedömer att huvudfåran i sin helhet från Vombsjön till mynningen i Öresund är av riksintresse för friluftslivet (Naturvårdsverket 2017). De kriterier som lyfts fram av Naturvårdsverket är att området med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur och kulturmiljöer samt områden med goda förutsättningar för vattenknutna friluftsaktiviteter. Andra värden som lyfts fram är intresseväckande natur- och kulturvärden, tilltalande landskapsbild, artrikedom och förekomsten av sammanhängande gröna stråk (Naturvårdsverket 2017a). De friluftsaktiviteter som bedöms vara viktigast är vandring, fiske och kanotpaddling (Figur 4.7). Man kan paddla i huvudfåran från Vombsjön till Öresund om man är beredd på att göra lyft förbi sex olika hinder i ån. Inom själva strandområdet finns överlag få hindrande byggnader eller anläggningar men endast kortare delar av åstranden är iordningställd för gångare. Potential finns dock att utveckla längre sammanhängande leder längs ån. Flyinge ängar i Eslövs kommun genomkorsas av stigar och är välbesökt både av lokalbefolkningen och av människor från andra tätorter i närområdet. Fisket i Kävlingeån/Lödde å är internationellt känt och har tidvis lockat många sportfiskare.

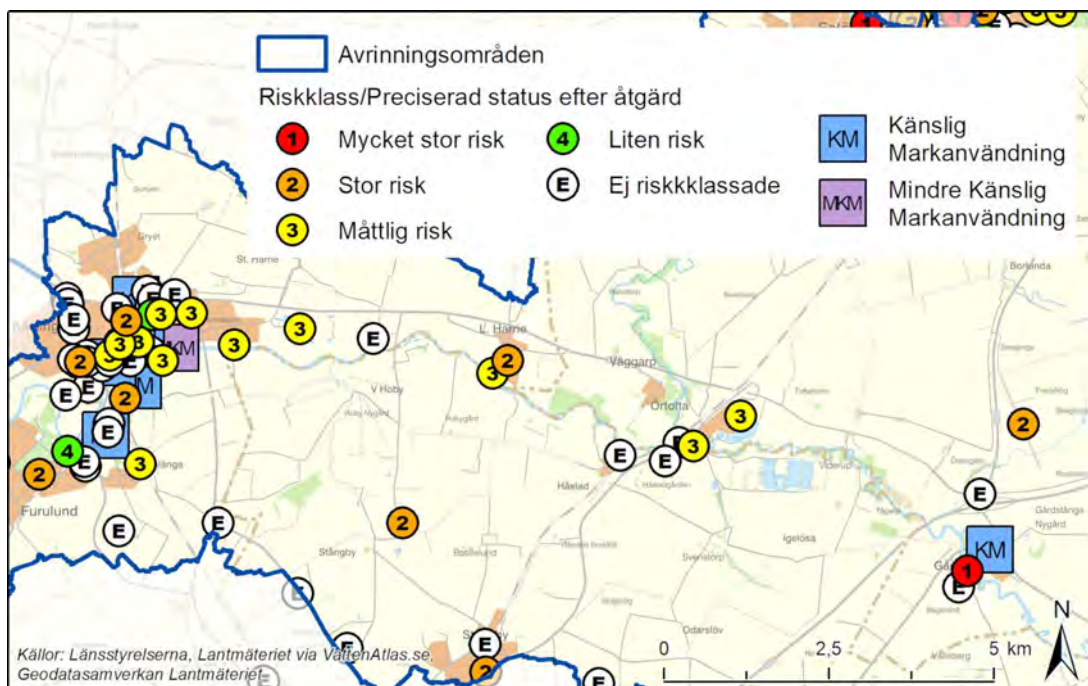
Figur 4.7: En paddlingstur på Kävlingeån en stilla sommarmorgon är en fin naturupplevelse med goda möjligheter att få se den ovanliga och vackra blå och orangefärgade kungsfiskaren.

Påverkan och miljöproblem

I samtliga vattenförekomster i Kävlingeåns huvudfåra har ekologiska statusen bedöms som sämre än god status. Anledningen till att statusen är sämre än god är problem med framför allt hög näringsbelastning, övergödning, fysisk påverkan av åfåran, miljögifter och konnektivitet, det vill säga att det finns hinder i vattendraget som gör att fisk och andra organismer inte kan röra sig fritt mellan vattendragets olika delar (Vatteninformationssystem Sverige 2019k; Vatteninformationssystem Sverige 2019a).

Förorenade områden

Kävlingeån och dess stränder har en lång industriell historia (se mer i kapitel 5 om historik) som har lett till att det finns flera platser längs ån som idag är förorenade (Figur 4.8). De flesta av dessa förorenade platser ligger i Kävlinge och Eslövs kommuner. Till exempel låg ett av de mest förorenade områdena vid Kävlingeån i Getinge i Eslövs kommun vid den enda sträckan längs ån där kommungränsen inte följer åns sträckning utan där Eslövs kommuns sträcker sig en bit in på åns södra sida (Figur 4.8).

Figur 4.8: Karta över del av Kävlingeåns huvudfåra där förorenade områden i Eslövs, Lunds och Kävlinge kommuner är utmärkta med gula orange och röda ringar, där röd motsvarar högsta riskklass. Den gamla bekämpningsmedelsfabriken i Getinge (röd prick längst till höger i kartan) som bedöms ha högsta riskklass ligger i Eslövs kommun. Sanering av den förorenade fastigheten i Getinge genomfördes under 2019.

På en fastighet vid Kävlingeån i Getinge fanns tidigare en fabrik som tillverkade bekämpningsmedel. I tillverkningen användes bland annat kvicksilver och DDT som är hälso- och miljöfarliga ämnen. Till följd av verksamheten förorenades marken på fastigheten och eftersom de förorenande ämnena betraktas vara så farliga behövde marken saneras. Eslövs kommun ansökte om och beviljades medel till en sanering från Naturvårdsverket (Eslövs kommun 2019). Efter flera år av förberedelser och ansökan om tillstånd till de sanerande åtgärderna från Mark- och miljödomstolen påbörjades saneringen av marken tidig sommar 2019. Saneringen gick under namnet Getingeprojektet. Syftet med projektet är att området saneras från markföroreningarna och att marken ska kunna användas som grönområde utan risk och att risken för spridning av föroreningar ska minimeras. Saneringen avslutades under sen höst 2019. Sanering har skett genom att de förorenade jordmassorna, cirka 8 000 kubikmeter, schaktas bort efter en fastställd plan. Sanering har även skett innanför en avskärmning ute i själva åfåran (Figur 4.9). Eslövs kommun anger i sin översiktsplan att marken efter sanering ska planläggas som grönområde (Eslövs kommun 2019).

Figur 4.9: Pågående sanering, tidig höst 2019, av den kraftigt förorenade fastigheten vid Kävlingeån i Getinge, Eslövs kommun

Ekologisk status

Kävlingeåns huvudfåra består av fyra olika vattenförekomster (se tabell 6.1). Den översta vattenförekomsten (Kävlingeån: Klingavälsån - Vombsjön) en så kallad kraftigt modifierad vattenförekomst (Vatteninformationssystem Sverige 2019a). Vattenmyndigheten kan förklara en ytvattenförekomst som kraftigt modifierad om den permanent och väsentligt ändrat fysisk karaktär till följd av mänsklig verksamhet av stor samhällsnytta. Förändringarna ska också ha medfört att den ekologiska statusen är sämre än god (Vattenmyndigheterna 2019a). För kraftigt modifierade vattenförekomster klassas inte ”ekologisk status” utan istället klassas ”ekologisk potential”. I den innevarande förvaltningscykeln inom Vattendirektivet har vattenförekomsten klassas till måttlig ekologisk potential. Den ekologiska statusen har ändå bedömts och då bedömts som måttlig baserat på vattenkemiska resultat som visar på hög näringspåverkan. Den kraftigt påverkade hydromorfologin och att det naturliga flödesmönstret är kraftigt påverkat genom regleringen av Vombsjön gör att dessa parametrar klassats som dåliga. De fysiska åtgärder som skulle krävas för att nå god ekologisk status är att regleringen av Vombsjön mer skulle följa vattnets naturliga flöde vilket dock skulle kunna försvåra användningen av Vombsjön som råvattentäkt (Vatteninformationssystem Sverige 2019a). Övriga tre vattenförekomster i Kävlingeåns huvudfåra är ”normala” vattenförekomster där den ekologiska statusen bedöms som otillfredsställande. Anledningen till att statusen är sämre än god är problem med framför allt hög näringsbelastning, fysisk påverkan av åfåran, miljögifter och konnektivitet, det vill säga att det finns hinder i

vattendraget som gör att fisk och andra organismer inte kan röra sig fritt mellan vattendragets olika delar (Vatteninformationssystem Sverige 2019k; Vatteninformationssystem Sverige 2019q).

Kunskapsläge

Kunskapsnivån beträffande Kävlingeåns huvudfåra (Figur 4.10) bedöms vara god när det gäller de parametrar, främst näringsämnen och syretärande ämnen, som provtas inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Däremot råder det brist på kunskap om biologin i vattendraget. Det skulle behöva göras fler regelbundna undersökningar av framför allt fisk, förutom de nätprovfisken som görs av Kävlingeåns-Löddeåns fiskevårdsområdesförening (Eklöv 2015, Eklöv 2018) i åns nedre delar, och av bottendjur som endast provtas vart tredje år på en lokal (Högs mölla) i Kävlingeåns huvudfåra. Recipientkontrollen skulle även behöva utökas med provtagningar av till exempel mikroplaster, läkemedelsrester och bekämpningsmedel. Vidare finns det behov av att undersöka graden av eventuella föroreningar i sediment i kvarndammar samt i sediment vid utsläppspunkter för förre detta industrier.

Figur 4.10: Kunskapsnivån om Kävlingeåns huvudfåra, här vid Örtofta, är bra när det gäller näringsämnen men behöver förbättras för till exempel biologiska parametrar, mikroplaster, läkemedelsrester och bekämpningsmedel.

Åtgärder

De åtgärder som föreslås av Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten för Kävlingeåns huvudfåra handlar om olika typer av generella åtgärder, såsom skyddszoner och åtgärdande av enskilda avlopp i avrinningsområdet för att minska näringsbelastningen (Vatteninformationssystem Sverige 2019k; Vatteninformationssystem Sverige 2019q). Att restaurera Kävlingeåns huvudfåra (det vill säga att återställa delar av den ursprungliga sträckningen) på sträckan som berörs av Kävlingeåns vattenavledningsföretag (Vombsjön till Örtofta) måste i dagsläget betraktas som orealistiskt på grund av kostnader med projektering, framtagande av handlingar för ansökan om tillstånd hos Mark- och miljödomstolen samt väldigt omfattande entreprenadinsatser. Även komplicerade markavvattnings- och markägarförhållanden bidrar till att göra ett sådant projekt orealistiskt i dagsläget.

På sträckan nedströms dikningsföretaget finns samtliga dämmen i Kävlingeån samlade på en relativt kort sträcka. De tre elproducerande kraftverken i ån fick hösten 2019 tillstånd från Mark- och miljööverdomstolen att bedriva sin verksamhet (Mark- och miljööverdomstolen 2019a, b och c). Enligt villkoren i domen behöver fastighetsägarna bygga nya faunapassager förbi kraftverken inom fem år. Domarna från Mark- och miljööverdomstolen gör att det inte längre kan anses realistiskt att återställa Kävlingeån på samma sätt som man gör i Rönne å utan de aktuella strömsträckorna i Kävlingeån kommer att vara överdämda under överskådlig tid. En rivning av kraftverksdammarna skulle ha kunnat återskapa en längre sträcka med strömmande vatten i ett stort vattendrag vilket är en livsmiljö som är ovanlig i sydvästra Skåne.

I övrigt föreslås inga åtgärder för huvudfåran i dagsläget förutom att vattenrådet fortsätter att arbeta med åtgärder för att minska övergödningen i avrinningsområdet samt för att öka möjligheterna till rekreation och friluftsliv i och längs ån på lämpliga platser och sträckor.

Bråån

Bråån är ett biflöde till Kävlingeån som har sin början i Hörby kommun på Linderödsåsens västra sluttning. Därifrån rinner ån in i Eslövs kommun vid Sebbarp, i östra delen av Eslövs kommun. Ån rinner sedan vidare förbi Högseröd och strax norr om Löberöd lämnar ån Eslövs kommun för att rinna in i Höörs kommun och passera det välbesökta naturreservatet Rövarkulan. Mellan Hurva och Rolsberga rinner ån åter in i Eslövs kommun och ån passerar sedan på sitt lopp mot Kävlingeån i tur och ordning Skarhult, Borlunda, Eslövs golfbana, Ellinge och Slättäng för att nå Kävlingeån nere vid Örtofta och Vaggarp. Totalt sett är ån

cirka 50 km lång och avrinningsområdet är cirka 150 km² stort varav cirka 111 km² ligger inom Eslöv kommun. Bitvis har ån kvar delar av sitt naturliga slingande lopp medan det på andra sträckor är ett uträtat och fördjupat jordbruksvattendrag (Figur 4.11). En vandring längs ån i Eslövs kommun är en krävande, bitvis vild och naturskön vandring som på vissa sträckor skapar en känsla av att vara någon helt annan stans än mitt i det skånska jordbrukslandskapet.

Figur 4.11: Trots att Bråån på vissa sträckor är ett uträtat vattendrag i jordbrukslandskapet har ån bitvis höga naturvärden.

Det finns inga sjöar i Brååns avrinningsområde och inte heller några större biflöden. Markanvändningen utgörs till största delen av jordbruksmark (cirka 75%) men även en del skog, cirka 10% av ytan, finns i området (SMHI 2019). Fallet på Bråån är bitvis relativt stort vilket gör att det finns många sträckor med strömmande vatten och fina livsmiljöer för fisk och musslor. På de strömmande sträckorna av ån lever till exempel tjockskalig målarmussla, grönlång, sandkrypare och elritsa. Arterna observerades vid elfiske på lokalen vid Slättäng hösten 2017 (Eklöv 2017). Hösten 2015 fångades laxungar vid Slättäng i Bråån i Eslövs kommun (Eklöv 2015a). Fångsten visade att laxar lekte i Bråån under hösten 2014. Detta kan vara den sydligaste föryngringen av lax i Sverige på många år. För att lax och havsöring ska kunna simma upp i Bråån behöver vattenflödet under hösten vara så högt att fiskarna kan simma över dämmena i Kävlingeåns huvudfåra. Hösten 2018 var vattenflödet aldrig så högt och troligen inte heller under hösten 2019. När fiskvägar har byggts vid dämmena i Kävlingeån (vilket ägarna behöver göra i enlighet med de tillstånd de fått för kraftverken) kommer lax och havsöring kunna simma upp och leka i Bråån varje höst.

Bråån bedöms ha måttlig ekologisk status och uppnår inte heller god kemisk status. Den beslutade miljö kvalitetsnormen anger att god ekologisk och kemisk status ska uppnås till 2027. Det är framför allt för höga halter av näringsämnen och fysisk påverkan på vattendraget som gör att god ekologisk status inte uppnås.

Trots att Brååns status inte är god finns det höga naturvärden på långa sträckor av ån och ådalen utgör en långsträckt oas för djur och växtlivet mitt i det intensiva jordbrukslandskapet (Figur 4.12). Eftersom det finns så höga värden associerade till ån och ådalen skulle man kunna överväga att bilda naturreservat på någon eller några sträckor längs ån för att stärka skyddet av naturvärdena.

Figur 4.12: Bråån och dess dalgång utgör en oas, med på vissa ställen frodiga djungelliknande miljöer med strömmande vatten, för växt och djurlivet i jordbrukslandskapet.

Vid Örtofta och Skarhults slott finns passager för fisk och andra vattenlevande organismer förbi de dämmen som finns där. Passagen vid Örtofta (Figur 4.13) gör att lax och havsöring kan simma upp och leka på lokalen vid Slättäng. I slutet av 2019 observerades en utter i Bråån vid Örtofta. Observationen bekräftades med fynd av spår och spillning både vid Örtofta och på andra platser längs ån (Artportalen). Strandskydd gäller längs i stort sett hela Bråån.

Figur 4.13: Passagen förbi dämnet i Bråån vid Örtofta slott gör att till exempel lax och öring kan simma upp i Bråån och leka om de tagit sig förbi hindren i Kävlingeåns huvudfåra.

Övriga vatten

Harlösabäcken

Harlösabäcken är ett av de större vattendragen som rinner ner längs Kävlingeåns norra sluttning i Eslövs kommun. Från Harlösa samhälle och upp till Hjularöds gods är det rejält fall på bäcken med strömmande och forsande sträckor längs sluttningen ner mot Kävlingeåns dalgång. Mitt inne i Harlösa ligger Skönadals kvarn (Figur 4.14). Kvarndämnet, som i många år hindrat fisk och andra vattenlevande organismer att röra sig upp i Harlösabäcken, togs bort under 2019 tillsammans med ytterligare ett hinder uppe vid Holstermöllan strax sydväst om Hjularöds slott. Utrivningarna gjordes av Kävlingeåns vattenråd i samarbete med berörda markägare. Rätt så många elfisken har gjorts i Harlösabäcken. Vid dessa fisken har abborre, mört, öring, grönling, ål och spigg fångats (Elfiskeregistret). Noterbart är att det inte fångats öring ovanför vandringshindret vid Skönadals kvarn.

Skåneleden går längs bäcken uppströms Harlösa upp mot Hjularöds slott. Sträckan går bitvis i en djup ravin och är en naturskön vandring. Strandskydd råder längs stora delar av bäcken upp till Hjularöds slott.

Figur 4.14: Vid Skönadals kvarn i Harlösa har ett vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer rivits ut inom ramen för arbetet med Kävlingeåns vattenvårdsprogram.

Borstbäcken

Borstbäcken, på gränsen mellan Sjöbo och Eslövs kommuner, är tillsammans med Torpsbäcken och Björkaån de stora tillflödena till Vombsjön. Den nedre delen av bäcken strömmar fram genom en djup, lövskogsklädd ravin. Den relativt branta sluttningen ner mot Vombsjön gör denna del av Borstbäckens vatten ofta starkt strömmande. Öring spigg och elritsa har hittats i bäcken vid elfiskeundersökningar (Elfiskeregistret). Bland övrigt djurliv hittar man snäckor och många olika av bäck- och dagsländelarver på den steniga bottnen. Den omgivande skogen i ravinen är en artrik miljö med inslag av ek, ask och alm, ramslök breder ut sig om våren. I ravinen växer också den sällsynta lundvivan, troligtvis införd i landet av Övedsklosters munkar (Länsstyrelsen 2020a).

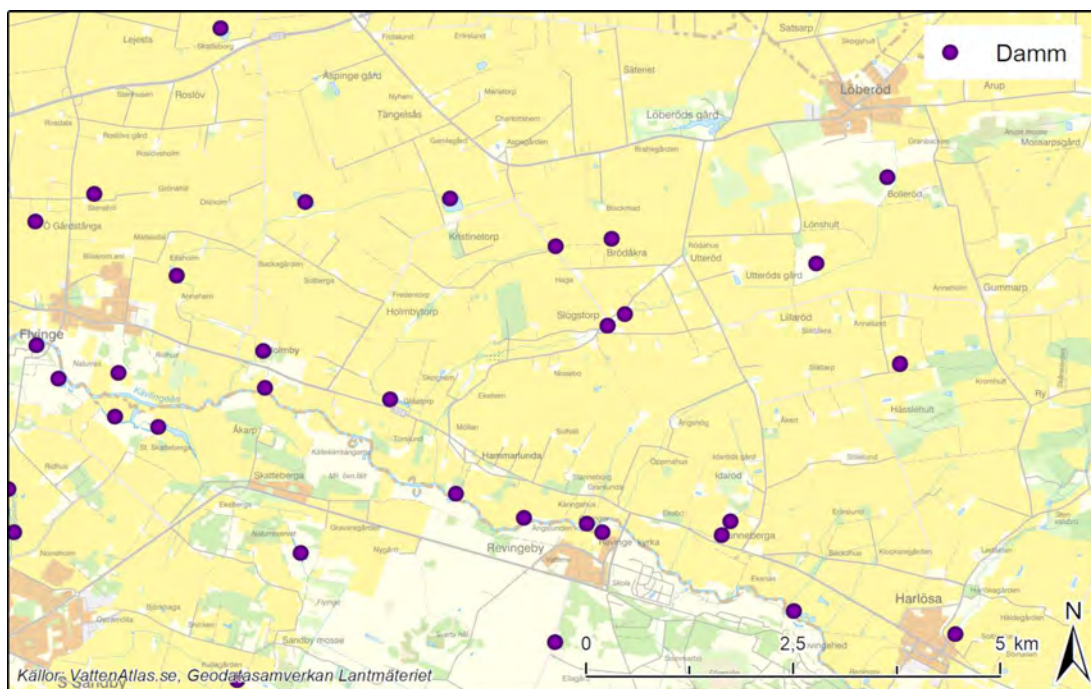
Den nedre delen av Borstbäcken utgör ett naturreservat. Reservatet är ett av få i Skåne som är bildade med anledning av naturvärden som är kopplade till vatten. Naturreservatet sträcker sig knappt fyra kilometer längs bäcken och den omgivande ravinen uppför sluttningen norr om Vombsjön. Ovanför ravinen och sluttningen ner mot Vombsjön ändrar bäckens omgivningar karaktär och övergår till ett plattare landskap som åter domineras av jordbruksmark. Utökat strandskydd (300 m) gäller för den del av Borstbäcken som ingår i naturreservatet.

Slogstorpsbäcken

Slogstorpsbäcken är ytterligare ett av de vattendrag som rinner ner för Kävlingeåns norra sluttning. Bäckens börjar vid Arups mosse strax väster om Löberöds samhälle. På mossen finns en gammal deponi för hushållsavfall. Påverkan från deponin på bäcken är oklar men Eslövs kommun kommer under 2020 att fortsätta arbete med inventeringar och provtagningar i anslutning till gamla deponier för att försöka bedöma deras påverkan på omgivningen. Vid Slogstorp finns en gammal mölle/kvarndamm. Öring och spigg är de fiskar som har hittats i bäcken vid elfiskeundersökningar (Elfiskeregistret).

Bäckar på sluttningen ner mot Kävlingeån

Utöver Harlösabäcken och Slogstorpsbäcken finns det flera mindre vattendrag som rinner ner för Kävlingeåns norra sluttning. Flera av dessa är så små att de torkar ut sommartid. Det har anlagts ett antal dammar på sluttningen ner mot Kävlingeån (Figur 4.15). Dammarna skulle eventuellt kunna användas för att jämna ut flödet i vattendragen under året. Eftersom bäckarna ofta torkar ut sommartid är förekomsten av fisk sparsam.

Figur

4.15: De lila prickarna visar platserna för de dammar som anlagts av Kävlingeåns vattenråd och av Kävlingeåprojektet på Kävlingeåns norra sluttning i Eslövs kommun.

Rödabäck

Rödabäck är ett mindre vattendrag som har sin upprinning i området mellan Skarhult och Roslöv längs med E22:ans norra sida på sträckan mellan Gårdstånga och Hurva.

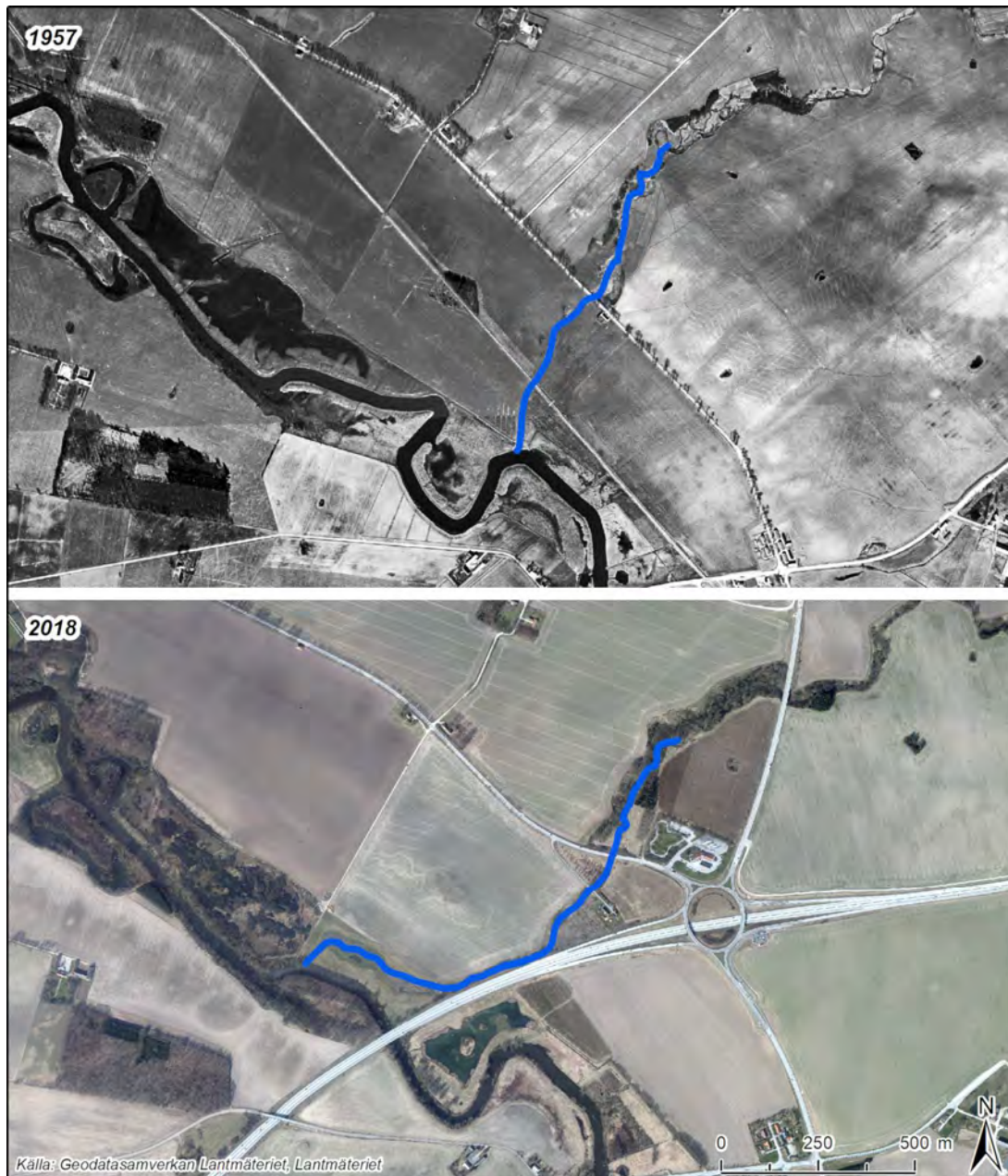
Tillrinningsområdet utgörs till väldigt stor andel av jordbruksmark (sannolikt mer än 95%).

Sträckan mellan väg 104 och väg 113 går i en bitvis djup ravin och ger intryck av att vara ett relativt opåverkat område med höga naturvärden (Figur 4.16). Längre uppströms är bäcken ett uträtat och fördjupat jordbruksdike. Abborr, grönling, spigg och öring finns i nedre delarna, i de övre delarna har bara spigg fångats (Elfiskeregistret). Bottenfaunan i bäcken är förvånansvärt sparsam. Vid ett besök våren 2020 (Johansson 2020e) hittades i princip bara hattsnäckor (*Ancylus fluviatilis*) och tusensnäckor (*Potamopyrgus sp.*).

Figur 4.16: Rödabäcks klara vatten rinner fram i en ravin mellan väg 104 och väg 113. I bildens överkant skimtar bron som väg 113 går på.

Rödabäck är även intressant såtillvida att det under 2020 planeras för en ny stor, och utvidgning av en befintlig, bevattningsdamm i avrinningsområdet. Intresset för bevattningsdammar har ökat kraftigt bland lantbrukare efter den torra sommaren 2018. Två stora bevattningsdammar i ett relativt litet område fungerar, vattnet räcker enligt beräkningarna, till båda dammarna om man samlar vatten under perioder med höga flöden i bäcken. En annan intressant aspekt på Rödabäck är att bäckens nedre lopp helt grävdes om i samband med byggandet av E22:an (Figur 4.17).

Figur 4.17: Rödabäcks nedre lopp. Den övre bilden är från 1960-talet innan E22:an byggdes medan den nedre delen är en nutida flygbild. Man kan se att både Kävlingeåns och Rödabäcks lopp ändrades i samband med byggandet av motorvägen. Bäckens sträckning markerad med blå färg.

Eslövsbäcken

Eslövsbäcken rinner från Långakärr i Abullahagens Natura 2000-område ner till Bråån vid Eslövs golfbana. Bäckens delvis rörlagd men framträder till att börja med i dagen i cirka 150 meter nedströms Långa kärr innan bäcken försvinner ner i rör under marken. Bäckens framträder i dagen igen cirka 500 meter öster om Ellinge reningsverk. Vid reningsverket

rinner bäcken in i reningsverkets poleringsdammar. Efter dammarna rinner bäcken cirka 450 meter söderut till sammanflödet med Bråån.

Eslövsbäcken är intressant ur flera perspektiv. Till att börja med utgörs stora delar av bäckens tillrinningsområde av södra Eslövs tätort bland annat av Gryby industriområde i östra Eslöv. Det innebär att bäcken får ta emot dagvatten från tätorten. Vidare är delar av bäcken rörlagd under mark, delvis som en följd av utbyggnaden av Eslövs tätort men också på grund av klassisk rörläggning i samband med dränering av åkermark. Detta medför att endast en knapp kilometer återstår av bäcken idag. Avslutningsvis har det relativt stora Ellinge reningsverk den relativt lilla Eslövsbäcken som recipient för sitt renade avloppsvatten. De uppräknade faktorerna gör att Eslövsbäcken är utsatt för en stor påverkan från tätorten och reningsverket. Påverkan på bäcken märks tydligast på sträckorna uppströms Ellinge reningsverk bland annat genom i att det hittas få renvattenkrävande arter av bottenlevande djur som till exempel olika sländlarver och märllkräftor på och under stenar i bäcken. Den fysiska miljön i bäcken är bra med strömmande vatten, grus och sten vilket är i normala fall är en bra miljö för sländor och märllkräftor (Figur 4.19). Det bottenlevande djurlivet domineras av föroreningståligena iglar och

Figur 4.19: Eslövsbäcken nedströms Långakärr har fina och varierande livsmiljöer men vattenkvaliteten är bristfällig vilket speglar av sig på djur- och växtlivet i bäcken.

vattengråsuggor (Johansson 2020b) under stenarna vilket indikerar att vattendraget är påverkat av föroreningar. Påväxten på stenarna i bäcken uppströms reingsverket består till stor del av ”smutsvattenludd” (tofsar av gråaktigt ludd bestående av bakterier, svampar och

encelliga djur (Olsen och Svedberg 1999) vilket tyder på föroreningspåverkan (Johansson 2020b). I ett mindre påverkat vattendrag som till exempel Brååns huvudfåra hade vegetationen till stor del bestått av näckmossa. Nedströms reningsverkets utsläpp till bäcken sker en förbättring av den synbara vattenkvaliteten vilket även märks på vegetationen i bäcken. De fysiska livsmiljöerna i de kvarvarande sträckorna av bäcken utgörs av fina strömvattenmiljöer med hög vattenhastighet och varierad miljö. Eventuellt går havsöring upp och leker i bäcken under hösten. Vid ett besök våren 2020 noterades något som skulle kunna vara en lekplats för öring på sträckan mellan Ellingevägen och reningsverkets dammar (Johansson 2020b).

Långakärr i Abullahagen

I sydöstra utkanten av Eslövs tätort ligger det cirka 40 ha stora kommunala naturreservatet och Natura 2000-området Abullahagen. Området är en liten rest av de gemensamma betesmarker som förr fanns utanför byarna och där byarnas boskap betade tillsammans. Dessa marker kallades för utmarker eller allmänningar. Under flera hundra år har marken i Abullahagen betats och cirka 250 olika växtarter kan hittas på de omväxlande magra, steniga markerna eller kalkrikare och fuktigare markerna (Eslövs kommun 2020b). Centralt i området ligger en cirka 2,3 hektar stor damm som kallas Långakärr (Figur 4.19). Dammen har skapats genom dämning där den södra delen övergår i sankmark med starr och kaveldun. I dammen häckar bland annat gråhakedopping, som bygger sitt bo på en liten ö av växtdelar inne i vegetationen (Länsstyrelsen Skåne 2020b).

Figur 4.19: Långakärr i Abullahagens naturreservat i sydöstra utkanten av Eslövs tätort är recipient för dagvatten från Gryby industriområde men har trots det ett rikt fågelliv.

Långakärr är recipient för dagvatten från Gryby industriområde (Figur 4.20). Det märks tydligt på vegetation och djurliv i dammen att belastningen av föroreningar från dagvattnet är hög (Johansson 2020).

Figur 4.20: Utloppet i Långa kärr för dagvatten från Gryby industriområde.

Trollsjön

Trollsjöområdet är ett av Eslövs mest uppskattade parkområden. Trollsjön var inte ursprungligen en sjö, utan en mosse som fungerade som torvtäkt fram till 1915 för de omkringboendet. Eslövs bryggeri rensade upp och förstörde vattensamlingen i slutet av 1800-talet och lade grunden till dagens sjö. Parkerna anlades till sitt nuvarande utseende under 1930-talet (Eslövs kommun 2020c). Trollsjön är en oas i staden för djur och växtliv även om vattenkvaliteten i sjön måste betraktas som relativt låg (Figur 4.21). Sommartid kan vattenkvaliteten vara dålig med omfattande algblomning (Figur 4.22). Det är oklart exakt vilka fiskarter som finns i sjön men troligen finns det åtminstone karp. Ett reduktionsfiske skulle sannolikt förbättra vattenkvaliteten i sjön och öka den biologiska mångfalden.

Figur 4.21: Trollsjön och de lummiga omgivningarna är en oas för djur och växtliv inne i västra Eslöv.

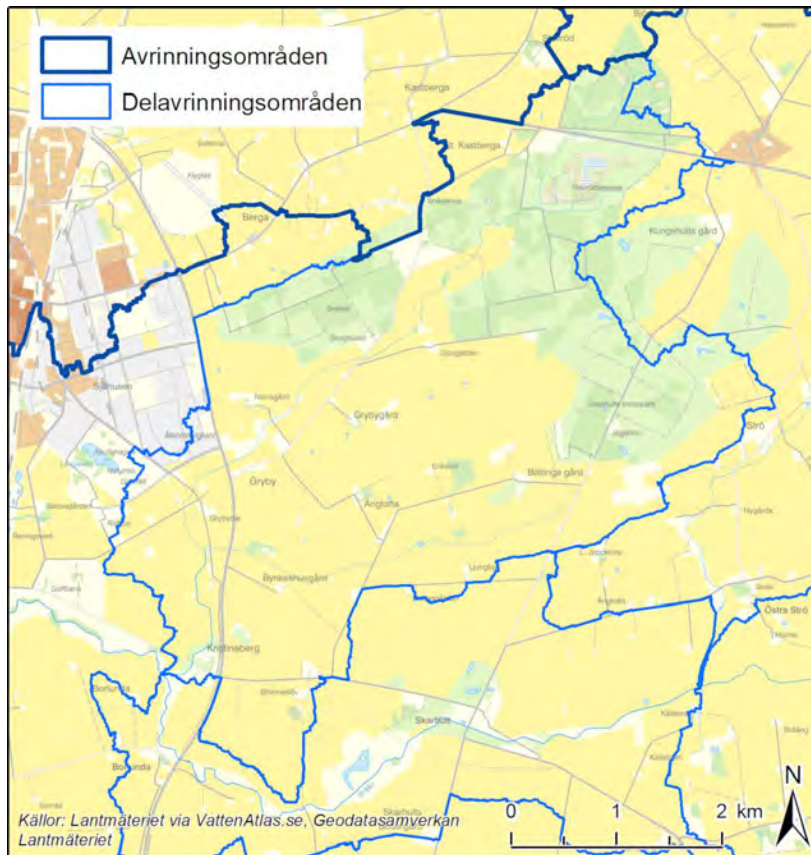

Figur 4.22: Sommartid kan vattenkvaliteten i Trollsjön vara riktigt dålig med massiv algblomning som gör att vattnet blir en grön sörja.

Grybybäcken

Grybybäcken, eller Kristinebergsbäcken som den också kallas, rinner upp öster om Eslöv i området mellan Kungshult och Östra Strö. En ovanligt stor del av tillrinningsområdet utgörs av skogsområden i Snärjet och Skarhults kronopark (Figur 4.23). Vid elfisken i bäcken har elritsa, spigg och öring fångats (Elfiskeregistret). I nedre delen av bäcken vid Kristinebergs

gård finns ett vandringshinder i form av ett gammalt betongdämme (Figur 4.24). Bäckens mynnar i Bråån strax sydväst om Kristinebergs gård.

Figur 4.23: Grybybäckens avrinningsområde öster om Eslöv utgörs till relativt stor del av skogsområden (grönmarkerat på kartan).

Figur 4.24: Dämmet i nedre delen av Grybybäck som hindrar fisk och andra vattenlevande organismer att simma upp i Grybybäck från Bråån under stora delar av året.

Eftersom delar av Grybybäcken och dess närområde ligger nära Eslövs tätort (endast cirka två kilometer från Eslövs station) och ägs av kommunen är området extra intressant för rekreation. I kommunens översiktsplan med sikte på 2035 lyfts området fram som en stor tillgång för tätortsnära rekreation (Eslövs kommun 2018). Området erbjuder vandringsmöjligheter genom ett varierande betesmarks och åkerlandskap. Själva Grybybäcken har, inom ramen för Kävlingeåprojektet restaurerats och återfått ett slingrande, meandrande, lopp (Figur 4.25) på sträckan genom den kommunalägda betesmarken och i den omgivande betesmarken har små våtmarker och artrikare gräsmarksvegetation anlagts (Ekologgruppen 2013). Strandskydd gäller inte längs själva Grybybäcken däremot gäller strandskydd runt Stavröds mosse i övre delen av avrinningsområdet strax väster om Kungshult.

Figur 4.25: Genom den kommunalägda betesmarken öster om Eslöv har Grybybäcken återfått delar av sitt slingrande lopp inom arbetet med Kävlingeåprojektet.

Östra Ströbäcken

Östra Ströbäcken rinner upp i ett cirka 17 – 18 km² stort område mellan Östra Strö och Kungshult där markanvändningen till stor del utgörs av jordbruksmark. Det är bitvis relativt stort fall på bäcken vilket gör att det finns fina livsmiljöer för strömvattenlevande fiskar och andra djur. Vid ett elfiske i bäcken 1998 hittades öringyngel i stora mängder samt elritsa och signalkräfta (Elfiskeregistret). Sommaren 2006 dog mycket fisk i bäcken till följd av ett utsläpp av gödsel vid Pugerup (ATL 2006). Den torra sommaren 2018 utsattes fisken i bäcken

för en ny prövning när det i slutet av sommaren endast fanns vatten kvar i några vägtrummor där fisk och kräftor trängdes (Johansson 2018; Figur 4.26 och 4.27). Bäckens är extra känslig för denna typ av händelser eftersom det är problematiskt för fisken att återkolonisera bäcken då det finns ett partiellt vandringshinder nere vid bäckens sammanflöde med Bråån och ett mindre dämme strax söder om vägen genom Östra Strö by. Strandskydd gäller inte längs bäcken.

Figur 4.26: Den torra sommaren 2018 var Östra Ströbäckens i stort sett helt uttorkad.

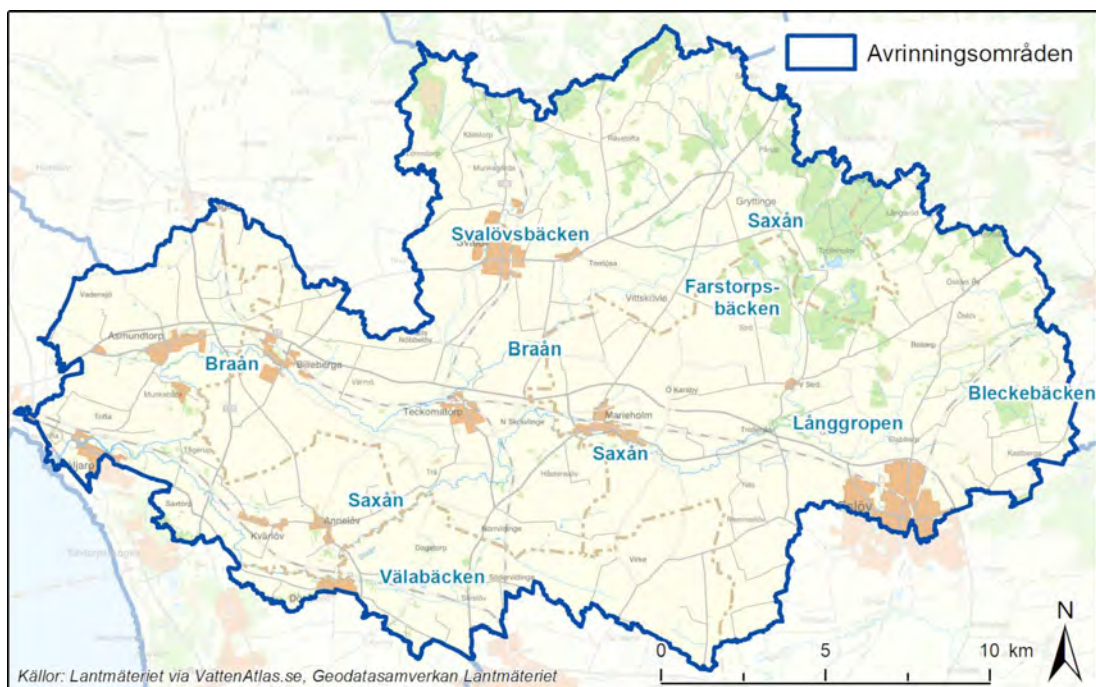

Figur 4.27: I slutet av sommaren 2018 fanns det endast vatten kvar i bäcken i anslutning till vägtrummor där fisk, kräftor och andra djur samlades.

5. Saxån - Braåns avrinningsområde

Allmän beskrivning av Saxån-Braåns avrinningsområde

Saxån-Braåns avrinningsområde berör västra och centrala delen av Eslövs kommun och är cirka 362 km² stort. I söder gränsar avrinningsområdet till Kävlingeåns avrinningsområde, i öster och nordost till Rönne å avrinningsområde och i norr till Rååns och Vegeåns avrinningsområde. Vattendragens längd i området är cirka 20 mil och området kan delas upp i 54 mindre avrinningsområden (Williams 2004). Saxån-Braåns avrinningsområde berör fyra kommuner; Svalöv, Eslöv, Kävlinge och Landskrona varav Svalövs kommun och Eslövs kommun omfattar hela 75% av avrinningsområdets totala yta (Ekologgruppen 1986). Större orter i avrinningsområdet är till exempel Asmundtorp, Häljarp, Billeberga, Svalöv och Teckomatorp samt Marieholm och norra delen av Eslövs tätort i Eslövs kommun. Som hörs på namnet är ån uppdelad i två, till storleken ganska likvärdiga, vattendrag. I norr finns Braån som är cirka 30 km lång och vars förgreningar sträcker sig åt nordost i avrinningsområdet fram till Söderåsens sydsluttning (Figur 5.1).

Figur 5.1: Saxån-Braåns avrinningsområde med de större vattendragen i området utsatta med namn.

Endast en mindre del av detta område berör Eslövs kommun. Saxån i söder är cirka 43 km lång och dess källområden finns i området norr om Trolleholm i Svalövs kommun. Från Trolleholm rinner ån söderut förbi Västra Strö och Trollenäs i Eslövs kommun. Vid Trollenäs ansluter från öster vattendraget Långgropen som avvattnar områden i och norr om Eslövs

tätort. Därefter rinner ån vidare västerut förbi bland annat Marieholm och Teckomatorp för att slutligen förena sig med Braån cirka tre kilometer innan utloppet i Öresund vid Häljarp strax söder om Landskrona. Både Saxån och Braån rinner genom ett huvudsakligen intensivt brukat jordbrukslandskap (Ekologgruppen, 1986; Länsstyrelsen i Skåne län 2007). Det är bara de norra och östligaste delarna av avrinningsområdet som har lite inslag av skog.

Avrinningsområdet saknar helt sjöar av betydande storlek. Större biflöden i avrinningsområdet är, som nämnts ovan, Långgropen som avvattnar området norr om Eslöv och Välabäcken som ansluter till ån vid Dösjebro i Kävlinge kommun (Vattenatlas 2020; Ekologgruppen 1986; Figur 5.1).

Tabell 5.1: Markanvändning i Saxån-Braåns avrinningsområde. ”Saxån uppströms Långgropen” och ”Långgropen” representerar delar av avrinningsområdet som i första hand berör Eslöv kommun. ”Saxån-Braån mynningen” representerar hela avrinningsområdet.

	Saxån uppströms Långgropen	Långgropen	Saxån-Braån mynningen
Jordbruksmark	54,1 %	73,9 %	77,8%
Myrar och våtmarker	0,8 %	0,5 %	0,5%
Sjö och vattendrag	0,04 %	0,03 %	0,1%
Skogsmark	33,9 %	8,2 %	7,8%
Urbant	0,9 %	5,7 %	3,5%
Övrigt – bland annat ängs- och betesmarker	10,3 %	11,7%	10,3%
	100 %	100 %	100%
Källa: SMHI vattenwebb			

Markanvändningen i Saxån-Braåns avrinningsområde präglas till största delen av jordbruksmark och nästan 80 % av markanvändningen i hela avrinningsområdet är jordbruk (Tabell 5.1). Avrinningsområdet uppskattas vara ett av de jordbruksintensivaste avrinningsområdena i Sverige (Ekologgruppen 2001). Ettåriga grödor så som sockerärter, oljeväxter, spannmål dominerar i jordbrukslandskapet (Gullberg 2007). I de delar som berör Eslövs kommun är dock dominansen av jordbruk något lägre. Användningen av bekämpningsmedel är omfattande och 2001 besprutades drygt 90 % av jordbruksarealen med bekämpningsmedel (Ekologgruppen 2001). Detta avspeglar sig i förekomsten av olika

bekämpningsmedel och den höga halten av näringsämnen i vattendragen (Ekologigruppen 2020). Runt 10% av marken utgörs av ängs- och betesmarker. Endast kring Farstorp och vid Trollenäs omges ån av trädbevuxen mark (Eslövs kommun 2020g). Cirka 3,5 % av markanvändningen totalt sett i avrinningsområdet utgörs av urban mark. Här utmärker sig dock Långgropens delavrinningsområde med nästan 6% urban mark. Det beror på att norra delen av Eslövs tätort ligger i detta område och utgör en relativt stor del av ytan.

Påverkan och miljöproblem

I VISS (Vatteninformationssystem i Sverige) listas sex olika miljöproblem i Saxån-Braån. Det bedöms vara problem med övergödning, höga halter av näringsämnen, fiskbeståndets status bedöms som otillfredsställande och det finns hinder i vattendragen som förhindrar vattenlevande organismer att röra sig fritt (Länsstyrelsen Skåne 2007). Vidare finns problem med olika kemiska ämnen så som bromerade difenyletrar, kvicksilver och kvicksilverföreningar. Vattenflöde, vattenståndsförändringar och vattendragens morfologi bedöms också vara miljöproblem (VISS 2020a; VISS 2020b)

Saxån-Braåns avrinningsområde har precis som till exempel Kävlingeån genomgått stora förändringar de senaste 200 åren. Den totala våtmarksarean minskade till följd av utdikning och dränering med cirka 90 % mellan 1812 och 1950 (Ekologigruppen 1986; Williams 2004; Gullberg 2007). Avrinningsområdet är starkt påverkat av dikningsföretag och ungefär hälften av de mindre bäckarna har lagts i kulvertar och de öppna vattendragens längd har därmed halverats från cirka 40 mil till cirka 20 mil (Williams 2004; Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014). På grund av utdikningen och den stora andelen jordbruksmark i området finns problem med fysisk påverkan såsom fördjupning, kulvertering och uträtning av vattendragen. Ett ytterligare problem har varit att naturliga strukturer i vattnet försvunnit vilket har lett till ett sämre habitat för fiskars uppväxt- och lekmiljöer (Eklöv 2012).

Minskningen av våtmarksarean har lett till att vattnets uppehållstid i och landskapets vattenhållande förmåga minskat vilket medfört att vattnets naturliga reningsprocess försämrats (Gullberg 2007) vilket i sin tur gett en förstärkt effekt av övergödning.

Vattendragen har höga halter av fosfor och kväve och den största källan utsläpp av näringsämnen är jordbruket. Jordbruket står för cirka 90 % av kvävet i Saxån-Braån och för cirka 60 % av fosfor (Ekologigruppen 1994; Williams 2004). Andra källor till kväve och fosfor i vattendragen är reningsverket i Svalöv, dagvatten och enskilda avlopp. Det saknas idag stora industrier i området men Saxån-Braån har tidigare varit starkt påverkat av

industrier som t ex BT-Kemi i Teckomatorp (se nedan) och reningsverk. Tidigare fanns flera reningsverk med utsläpp till vattendragen i området däribland några i Eslövs kommun. Idag är det endast reningsverket i Svalöv som har utsläpp till ån. År 2005 stod reningsverken för en tredjedel av kvävetransporten och en fjärdedel av fosfortransporten (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Förorenade områden

Allmänt om förorenade områden

I avrinningsområdet finns ett antal områden utpekade som potentiellt förorenade områden (Figur 5.2). Det mest förorenade området ligger på det gamla BT-Kemi området i Teckomatorp strax utanför Eslövs kommun (se nedan). I den del av avrinningsområdet som ligger i Eslövs kommun finns det flera områden i riskklass 2 eller högre. Mer än hälften av områdena är dock inte riskklassade. De flesta potentiellt förorenade områden ligger i Eslövs tätort och i Marieholm där Yllefabrikens gamla industriområde precis bredvid Saxån ligger i riskklass 2 (Vattenatlas 2020).

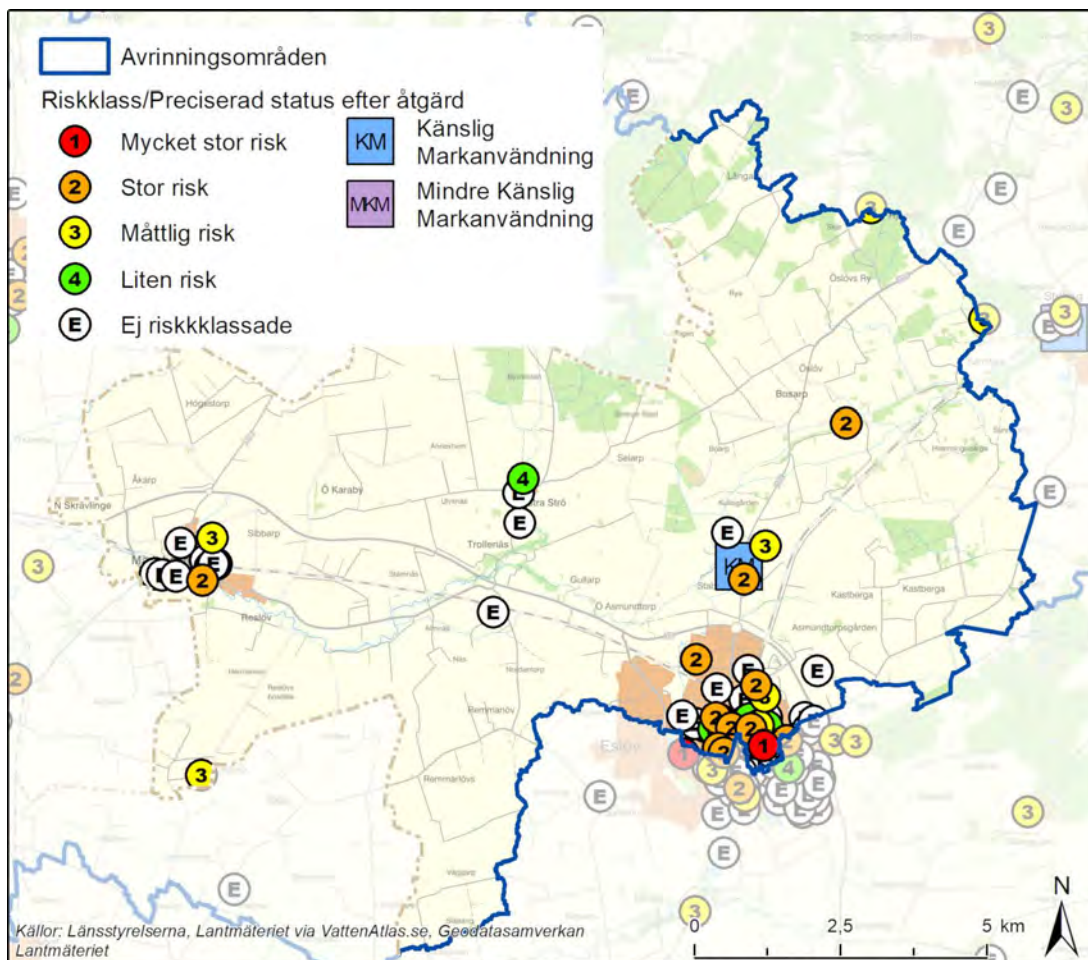
BT-kemi

BT-kemi var ett företag som 1965 började tillverkade växtgift i sockersaftstationens gamla lokaler precis intill Braån i Teckomatorp, ett par kilometer från kommungränsen till Eslöv. 1971 grävdes flera hundra tunnor med restprodukter från framställningen av växtgifterna ner i marken på företagets område. Förorenat vatten släpptes tidvis ut i Braån och skadade odlingar nedströms som använde åvatten för bevattning av odlingarna. Både nedgrävning av tunnor med gift och utsläpp i ån skedde nattetid. 1975 avslöjades skandalen med de nedgrävda tunnorna med gift och utsläppen till ån. Sedan slutet på 1970-talet har det pågått sanering av området i olika omgångar. Sommaren 2020 påbörjades den sista etappen av saneringen (Svalövs kommun 2020).

Ekologisk- och kemisk status

När det gäller vattenförekomsterna i Saxån-Braåns avrinningsområde är det framför allt vattenförekomsten ”Saxån: Välabäcken-källa” som berör Eslövs kommun. Den ekologiska statusen i vattenförekomsten bedöms som måttlig (Vatteninformationssystem Sverige 2020b). Att vattenförekomsten inte uppnår god status beror på undersökningar av fisk och kiselalger

visar på måttlig status, halter av näringsämnen visar på otillfredsställande status. De så kallade hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna bedöms alla vara dåliga eller otillfredsställande på grund av att vattendragets fysiska form är så kraftigt påverkat. Den kemiska statusen uppnår inte god på grund av problem med bromerade difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar.

Figur 5.2: Förorenade och potentiellt förorenade områden i Saxån-Braås avrinningsområde i Eslövs kommun. Källa: Länsstyrelserna, Lantmäteriet och www.VattenAtlas.se.

Saxåns huvudfåra

Saxån är en typisk slättå som låg fallhöjd som bitvis sakta ringlar sig fram i landskapet (Ekologgruppen 1986). Närmiljön utgör en stor del av de kvarvarande naturområdena i det annars starkt jordbrukspräglade landskapet som ån rinner fram igenom. Saxåns huvudfåra har sin upprinning i områdena norr om Trolleholm i Svalövs kommun. Strax väster om Trolleholm utgör själva vattendraget gränsen mellan Eslövs och Svalövs kommuner. Första

delen av ån i Eslövs kommun präglas av att vattendraget är uträtat och djupt nedskuret som ett klassiskt påverkat vattendrag i jordbrukslandskapet. Strax innan byn Västra Strö börjar dock vattendraget slingra sig fram genom betesmarkerna (Figur 5.3). Sträckan från Västra Strö och ner till ett par kilometer nedströms Trollenäs slott är kanske den finaste sträckan av hela Saxån. Ån fortsätter att slingra sig fram genom landskapet fram till Marieholm där ån rinner vidare in i Svalövs kommun.

Figur 5.3: Saxån strax uppströms landsvägsbron i Västra Strö där ån rinner genom betesmarken och utgör ett trivsamt inslag i bymiljön och inte är del i något dikningsföretag.

Större delen av huvudfåran är del i något dikningsföretag och i Eslövs kommun är det endast en sträcka mellan Reslöv och Trollenäs samt sträckan upp- och nedströms Västra Strö som inte är del i något dikningsföretag (Figur 5.4). I de delar av vattendraget som inte är så påverkade av rätningar och rensningar är naturvärdena höga bl.a. finns här den hotade tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*), kungsfiskare (*Alcedo atthis*) och utter (*Lutra lutra*).

Reslövs by vid Saxån strax öster om Marieholm har haft problem med översvämningar. På sträckan av Saxån förbi Marieholm gjordes därför en omförrättning av dikningsföretaget år 2003 (Omprövning av Saxåns vattenavledningsföretag 2004). Anledningen till detta var att Eslövs kommun ansökte om omförrättning för att minska riskerna att villabebyggelsen skulle drabbas av översvämningar. För att minska risken ansökte man om att få rensa Saxån från Ottabäckens sammanflöde med Saxån nedströms Marieholm upp till väg 108. En sträcka som inte ingår i dikningsföretagets förrättning. I den nya förrättningen tillmättes påverkan på

dagvatten större betydelse jämfört med i den ursprungliga förrättningen från 1890 (Omprövning av Saxåns vattenavledningsföretag 2004).

Figur 5.4: Saxån slingrar sig fram genom betesmarkerna strax uppströms Trollenäs slott.

Övriga vatten

Långgropen

Långgropen är ett biflöde till Saxån som rinner från områdena norr om Bosarp och väster om Stehag ner mot sammanflödet med Saxån vid Trollenäs norr om Eslöv. Markanvändningen runt vattendraget består till största del av jordbruksmark men fragment av blandskog och betesmark förekommer (SMHI 2020). Ett exempel på ett område som har betydelse för biologisk mångfald är ett område cirka två km nordost om Eslöv där dalgången utgörs av betesmarker (Figur 5.5). Här meandrar, slingrar sig, vattendraget fram och topografin är varierande. Området har potential för rekreation och friluftsliv, delvis på grund av närheten till Eslöv. Ytterligare ett område med höga naturvärden är åsryggen tre kilometer norr om Eslöv där det tidigare har legat en mosse och där området idag domineras av björksumpskog. Detta område går åt öster ihop med naturreservatet Bosarps jär (Ekologgruppen 1997). Strax öster om Östra Asmundtorp någon kilometer norr om Eslövs tätort når dagvatten från norra delarna av Eslöv recipienten Långgropen (Figur 5.6 och 5.7).

Figur 5.5: Norr om Eslövs tätort slingrar sig Långgropen fram genom betesmarkerna.

Figur 5.6: Några meter uppströms dagvattenutsläppet från Eslövs tätort syns en så kallad lekbotten för öring på botten av Långgropen. Lekbottnen framträder som en hög med grus där de översta stenarna är ljusare då de vid fototillfället ligger ovanför vattennivån.

Figur 5.7: Strax öster om Östra Asmundtorp mynnar en kulvert i Långgropen. Kulverten leder dagvatten från stora delar av norra Eslövs tätort till Långgropen.

Blekebäcken

Blekebäcken rinner igenom Kastberga ängar några kilometer nordost om Eslöv innan den rinner samman med Långgropen. På Kastberga ängar är naturvärdena höga med en rik flora (Ekologgruppen 1997).

Farstorpsbäcken och Vallabäcken

Farstad skogar är ett område i nordvästra delen av Eslövs kommun, på gränsen till Svalövs kommun. Genom området rinner två bäckar, väster om Farstorps gård rinner Farstorpsbäcken och öster om Farstorps gård rinner Vallabäcken. Marken runt Farstorpsbäcken kantas av gamla igenvuxna betesmarker och Vallabäcken rinner i en ravin kantad av branta sluttningar med ädellövträd (Eslövs kommun 2020)

Dammar och våtmarker

Inom Saxån-Braåns avrinningsområde har ett drygt 60-tal dammar och våtmarker anlagts sedan början av 1990-talet varav knappt 20 är anlagda i Eslövs kommun. Totalt sett omfattar dammarna och våtmarkerna en area på cirka 40–50 hektar. De flesta dammar är dock små (mindre än 0,5 hektar). Dammarna har i första hand anlagts för att minska halterna av näringsämnen i vattendragen och är inte naturmiljöer i det avseendet att de helt kan ha en fri utveckling. För att en anlagd damm eller våtmark ska kunna fungera för näringsrening

behöver den underhållas. Det vanligaste åtgärdsbehovet är att rensa dammarna från sediment som gör att de riskerar att växa igen och minska den vattenhållande förmågan. Andra åtgärdsbehov är att röja småbuskar för att släppa in ljus, förhindra igenväxning och öka rekreationsvärdet. (Andersson 2008)

Kunskapsläge

Kunskapsläget beträffande Saxån-Braåns avrinningsområde bedöms vara bra när det gäller de parametrar som provtas inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Det finns långa tidsserier då recipientkontrollen pågått sedan början av 1970-talet. Recipientkontrollen i området måste betraktas som relativt omfattande i förhållande till områdets storlek. Det som kanske är allra mest utmärkande för recipientkontrollen är att det görs provtagning av bekämpningsmedel. Det är sannolikt i relativt få kontrollprogram som det ingår provtagning och analys av bekämpningsmedel i det ordinarie programmet.

Det bedöms inte vara högt prioriterat men recipientkontrollen skulle kunna utökas med provtagningar av till exempel mikropilaster och läkemedelsrester. Anledningen till att det inte har högsta prioritet är att det endast finns ett reningsverk i avrinningsområdet.

Behov av åtgärder

Den största anledningen till att Saxån inte uppnår god status är övergödning och problem med påverkan på vattendragens naturliga flöden och morfologi. Åtgärder som har utförts för att förbättra situationen är anläggning av dammar och våtmarker samt anläggning av skyddszoner. Dessutom har en sträcka av Saxåns huvudfåra nedströms Trollenäs återmenadrats, det vill säga den har tidigare varit utträtad men återfått sitt ursprungliga slingrande lopp.

I Saxån-Braåns avrinningsområde har många vattenvårdsåtgärder redan gjorts för att minska näringsämnesbelastningen på vattendragen och öka den biologiska mångfalden.. Under 1990-talet började skyddszoner, dammar och våtmarker anläggas med syftet att skapa nya naturmiljöer i det annars så på naturmiljöer utarmade jordbrukslandskapet. Dammarna och våtmarkerna har minskat belastningen på haven gällande kväve och fosfor ökat den biologiska mångfalden (Williams, 2004) förbättrat vattenkvaliteten och förlängt vattnets uppehållstid i landskapet. De genomförda åtgärderna har dock inte räckt för att uppnå god ekologisk status utan fler åtgärder behövs för att fördröja rena från näringsämnen, lerpartiklar och

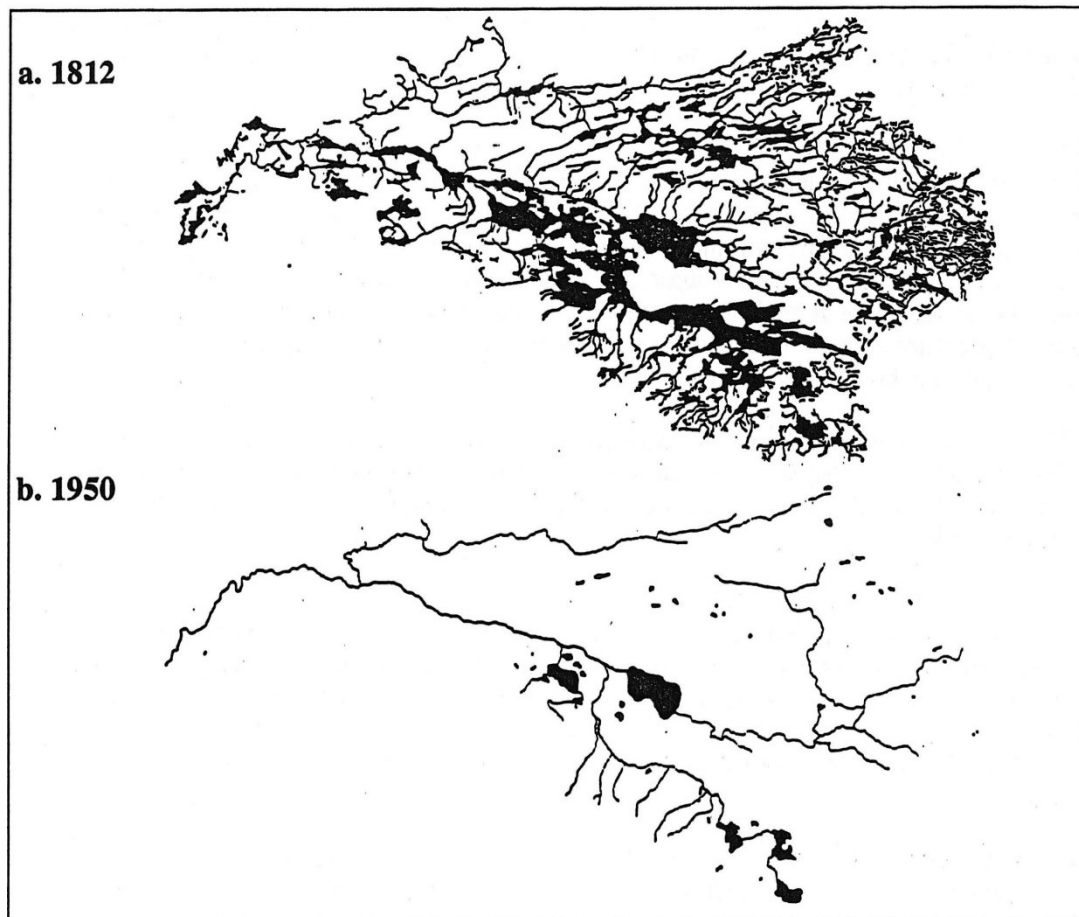
bekämpningsmedel. För att uppnå en god status med avseende på näringsämnen behöver fosforläckaget minskas. (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Vidare, vid fortsatt arbete med vattenvårdsåtgärder finns rester av meanderslingor och naturliga sänkor som skulle kunna vara lämpliga att göra om till våtmarker (Eklöv 2001).

Andra åtgärder för att uppnå god ekologisk status för fisk är bygga bort vandringshinder samt att förbättra de fysiska miljöerna i vattendragen (Ekologgruppen 2012).

6. Historik

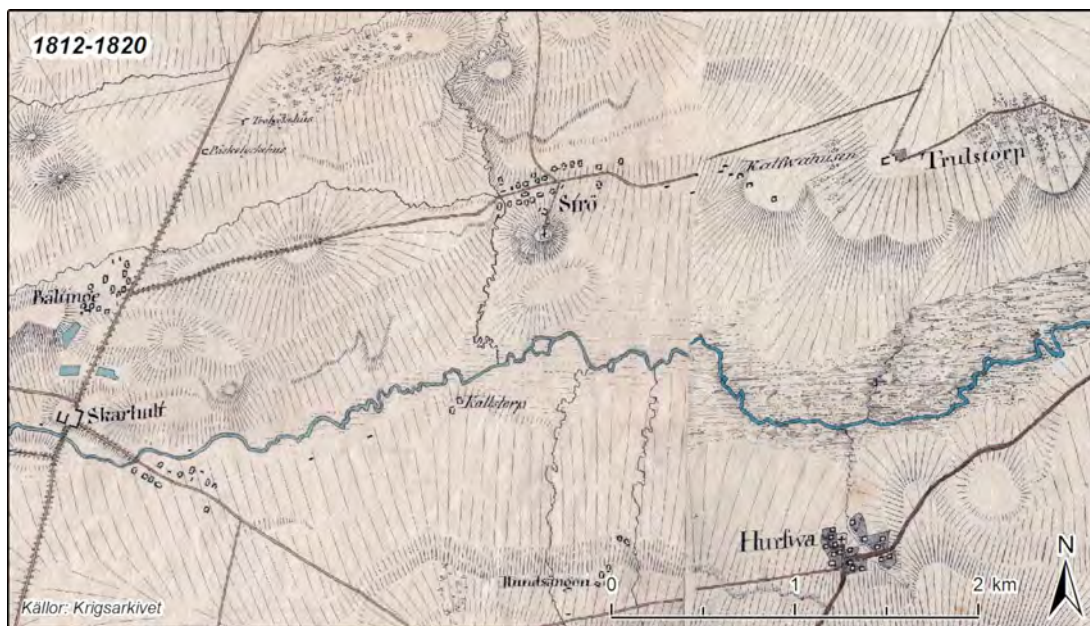
För att förstå de utmaningar man står inför om aktuella miljömål på vattenområdet ska uppnås behöver man känna till den historiska bakgrunden till varför vattenlandskapet i stora delar av Eslövs kommun och sydvästra och mellersta Skåne ser ut som det gör idag. Det skånska vattenlandskapet har förändrats kraftigt under de senaste 200 åren. Utdikning, uträtning och kulvertering av vattendrag samt sänkningar av sjöar och mossar för att vinna odlingsbar mark har minskat andelen våtmark i Skåne med cirka 90 % (Wolf 1956, Figur 6.1). Detta har medfört att landskapets vattenhållande förmåga i hög grad minskat, att vattenavrinningen sker mycket snabbare, att den biologiska mångfalden minskat och att grundvattnet har sänkts. Nedan redogörs för några viktiga historiska händelser och företeelser med koppling till vattensituationen i Rönne å, Saxån/Braån och Kävlingeåns avrinningsområden inom Eslövs kommun med fokus på Kävlingeån.

Figur 6.1: Illustration över hur vattenlandskapet förändrats i Kävlingeåns avrinningsområde mellan 1812 och 1950. Det svarta på bilden representerar ytvatten i olika former, sjöar, vattendrag och våtmarker. 1812 bestod hela 29 % av avrinningsområdet av våtmarker, 1950 återstod bara drygt 3 %. Illustrationen är hämtad från "Utdikad civilisation" av Philip Wolf (1956).

Skånska rekognosceringskartan 1812-1820

Den Skånska rekognosceringskartan, som togs fram mellan åren 1812-1820 är idag, genom sin detaljrikedom, en värdefull källa till kunskap om det skånska natur- och vattenlandskapet för cirka 200 år sedan (Figur 6.2). Kartan visar landskapet vid en tid då enskiftet endast påbörjats och innan jordbrukets stordrift raderat ut småskaligheten. Enskiftet innebar att brukningsenheternas marker skulle samlas i ett skifte, enskifte och att gårdarna spreds ut som öar i landskapet (Länsstyrelsen Skåne 2020b). På rekognosceringskartan, som togs fram för militärt bruk, var alla våtmarker, det vill säga områden som vara svåra att ta sig fram i med militära styrkor, utmarkerade. Det är på Skånska rekognosceringskartans uppgifter som beräkningar om hur stor del av det skånska landskapet som bestod av våtmarker baseras. Under 1830- och 40-talen kritiserades rekognosceringskartan på grund av brister i det geodetiska (handlar bland annat om att bestämma punkters läge på jordytan och deras höjd över havet) underlaget och i den metodiska enhetligheten och man såg inte riktigt kartans fördelar. I dag ses dock kartan som en del i början av den topografiska kartläggningen av Sverige (Länsstyrelsen i Skåne 2020c).

Figur 6.2: Utsnitt ur Skånska rekognosceringskartan 1812-1820 som visar en del av landskapet mellan Skarhult, Östra Strö, Trulstorp och Hurva öster om Eslöv. Horisontella streckade områden visar våtmarker längs med Bråån som slingrar sig fram från öster mitt i kartan. Våtmarkerna längs ån är idag mestadels åkermark. Källa: www.VattenAtlas.se

Utdikad civilisation

Philip Wolf beskriver i sin bok ”Utdikad civilisation” (1956) den omvandling, på gott och ont, som det skånska landskapet genomgick mellan början av 1800-talet och mitten av 1900-talet. Utdikad civilisation var en, för sin tid, framsynt analys av utdikningens och markavvattningens påverkan på vattenlandskapet. I början av 1800-talet bestod till exempel hela 29 % av Kävlingeåns avrinningsområde av ytvatten och landskapet var praktiskt taget opåverkat av människan i vattenhänseende (Wolf 1956). På 1950-talet hade området genomgått en så genomgripande förändring att endast drygt 3 % av ytan utgjordes av ytvatten. Effekterna av detta är att vattnets väg genom landskapet blivit snabbare och kortare vilket lett till att vattenflödena kan variera mer. Till följd av att vattendragen gjorts djupare har även grundvattennivån sänkts och torrperiodernas lågvattenflöden blivit lägre samtidigt som högvattenflöden blivit högre eftersom landskapets vattenhållande förmåga satts ur spel. Wolf resonerar kring och ger exempel på hur förändringen av landskapet påverkat olika processer och lyfter fram att det rationella storskaliga sättet att bruka jorden sannolikt inte är det långsiktigt hållbara sättet eftersom det till stor del sker mot och inte med naturen.

Svenska Lax- och Laxöringsföreningen

På 1940-talet påbörjade Svenska Lax- och Laxöringsföreningen sin verksamhet i Kävlingeån. Syftet med verksamheten var att förbättra förhållandena för laxartad fisk i Kävlingeån och i biflödena. Troligen hade den dåliga vattenkvaliteten i kombination med vandringshinder för fisken i ån tidigare slagit ut Kävlingeåns bestånd av lax och öring. Föreningen, som var aktiv ända fram på 1980-talet, var en pionjär inom den svenska fiskevården genom ett arbete som präglades av en helhetssyn på vattenfrågorna. En helhetssyn som blev norm för vattenvårdsarbetet först under 1990-talet genom till exempel Kävlingeåprojektet. Föreningen, under ledning av Philip Wolf, gjorde stora ansträngningar för att försöka förbättra förhållandena för och för att återskapa vandrande bestånd av lax (*Salmo salar*) och havsöring (*Salmo trutta*). Till följd av dålig vattenkvalitet i Kävlingeåns nedre delar uteblev dock framgången och fiskdöd inträffade årligen på långa sträckor av ån under denna tid (Eklöv 2000a). Föreningen hade sitt säte i Håstad mölla (Figur 6.3) vid Kävlingeån strax väster om Örtofta i norra delen av Lunds kommun, några meter från gränsen till Eslövs kommun. I Håstad mölla finns idag ett museum över föreningens verksamhet.

Figur 6.3: Håstad mölla vid Kävlingeån där Svenska Lax- och Laxöringsföreningen hade sitt säte. Idag finns ett museum över föreningens verksamhet i möllan samt en fiskfälla som används för att följa upp förändringar i Kävlingeåns fisksamhälle mellan åren samt för att fånga ål som sedan transporteras med bil förbi de nedströms liggande kraftverkens turbiner.

Vattenkraft i Kävlingeån

Kävlingeåns huvudfåra utgör i stort sett hela Eslövs kommuns södra gräns mot Lunds kommun från Vombsjöns utlopp och ända ner till Lilla Harrie. På sträckan från Vombsjön ner till Örtofta är ån lugnflytande medan det mellan Örtofta och Kävlinge är ett visst fall på vattnet i ån. Denna fallhöjd har under flera århundranden utnyttjats för utvinning av vattenkraft i vattenmöllor. Som mest har åtta möllor varit aktiva på denna sträcka av Kävlingeån; Håstad mölla, Kvarnvik, Vadmöllan, Bösmöllan, Lilla Harrie mölla, Krutmöllan samt Rinnebäcks mölla och Rinnebäcks stamp.

Länsstyrelsen utövade 2015 tillsyn på de tre kvarvarande verksamma vattenkraftverken i Kävlingeån; Kvarnvik, Bösmöllan och Lilla Harrie valskvarn varav Bösmöllan (Figur 6.4) och Kvarnvik berör i Eslövs kommun då delar av dämmena ligger i Eslövs kommun. Själva kraftverken ligger dock i Lunds kommun. Länsstyrelsen förelade verksamhetsutövarna att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken för sina verksamheter. Mark- och Miljödomstolen beviljade inte tillstånd för verksamheterna (Mark- och miljödomstolen 2015a, b, c). medan Mark- och miljööverdomstolen ändrade domen och beviljade tillstånd med krav på att väl fungerande fiskvägar ska byggas vid kraftverken (Mark- och miljööverdomstolen 2019a, b,

c). De nya fiskvägarna kommer att säkerställa att lax och havsöring kommer att kunna simma förbi dämmena och upp i Kävlingeåns biflöden, till exempel Bråån för att leka även om vattenflödet i Kävlingeåns huvudfåra är lågt. Idag måste vattenflödet vara relativt högt för att fisken ska kunna simma förbi framför allt dämnet i Kvarnvik där det inte finns någon fiskväg.

Figur 6.4: Bösmöllan, ett av de tre aktiva vattenkraftverken i Kävlingeån. Kraftverket genererar cirka 200-300 MWh per år (Vattenkraft.info - Information om Svensk vattenkraft 2014). Själva möllan ligger i Lunds kommun medan delar av själva dämnet i ån, som leder vatten in till kvarnen, ligger i Eslövs kommun.

Kävlingeåns vattenvårdsförbund

Det finns en lång historia av industrier som haft sin verksamhet och som genom åren släppt ut stora mängder förorenat avloppsvatten direkt till Kävlingeån. Sommaren 1947 inträffade en omfattande fiskdöd i nedre delen av Kävlingeån (Weijman-Hane 1969). Utsläpp från en av industrierna längs ån, Malmö Yllefabrik i Furulund, ansågs vara orsaken till fiskdöden.

Yllefabriken menade dock att det var år av ackumulerade utsläpp av förorenande ämnen från både industrier och samhällen som var orsaken till fiskdöden. En syneförrättningsman utsågs och medverkade till att en samarbetskommitté för ån bildades med representanter för berörda industrier och tätorter. Undersökningar av utsläpp och vattenkvalitet i ån påbörjades 1948 och 1951 lade förrättningsmannen fram ett förslag på åtgärder till samarbetskommittén. I förslaget angavs bland annat att alla förorenare skulle vara skyldiga att rena sina utsläpp och att en gemensam förvaltning skulle bildas. Förvaltningen skulle ha till uppgift att kontrollera att

nödvändiga reningsanläggningar installerades, kontrollera driften av anläggningarna och göra undersökningar av vattenkvaliteten i Kävlingeån. Efter fortsatta diskussioner beslutade samarbetskommittén att förvaltningen enbart skulle omfatta kontroll och undersökningar av vattenkvaliteten i ån. Vid ett möte med Länsstyrelsen 1955 beslutade man att ett vattenvårdsförbund skulle bildas och 1958 bildades Kävlingeåns vattenvårdsförbund (Weijman-Hane 1969). Sedan dess och fram till 2014 har vattenvårdsförbundet administrerat undersökningar och provtagningar i Kävlingeån. Från och med 2014 är det Kävlingeåns vattenråd som driver recipientkontrollen i Kävlingeån vidare.

Kävlingeåns generalplan

I juli 1966 ansökte Kävlingeåns vattenvårdsförbund om medel till vattenvårdsplanering för Kävlingeåns avrinningsområde. Naturvårdsverket beviljade 75 000 kr till utredningen och professor Gunnar Weijman-Hane utsågs till utredningsman biträdd av Hans Hane-Weijman. Ett antal experter på olika områden medverkade också. Generalplanen beskrev förhållandena i avrinningsområdet beträffande jordarter, befolknings- och näringslivsutveckling, markanvändning samt användning av konstgödsel. Även djurhållning, växtodling och vattenuttag redovisas noggrant tillsammans med prognoser för framtida vattenförbrukning, föroreningspåverkan och hur vattenresurserna utnyttjades för olika ändamål som dricksvatten och industriella behov samt hur dessa kunde tänkas förändras över tid. Det konstateras i utredningen att ån användes både som recipient för avloppsvatten och som råvattentäkt för dricksvattenförsörjning, två tämligen motstående intressen. Generalplanen resonerar vidare om och beskriver vattenföringen i området på många olika sätt, bland annat beskrivs tappningen av vatten från Vombsjön ingående. Noterbart är att det fortfarande 1969 fanns mindre orter på landsbygden som inte hade någon rening av avloppsvatten över huvud taget. Undersökningar som gjordes tidigare, sommaren 1947 hade visat på att höga halter av syreförbrukande substanser som i kombination med höga vattentemperaturer och låg vattenföring skapat total brist på syre i ån med fiskdöd som följd. Undersökningar visade att syrehalterna minskade kraftigt i ån direkt nedströms utsläpp från industrier och reningsverk. I generalplanen föreslogs därför några olika åtgärder för att sanera Kävlingeån och uppnå tillfredställande vattenkvalitet. Förslagen på åtgärder var bland annat:

- *Stångby mosse, Kungsmarken och Hobybäcken avsätts som naturreservat*
- *En fast mätstation för vattenföring i ån vid Högs mölla inrättas*

- *Utsläpp från industrier och reningsverk renas för att framför allt komma till rätta med utsläppen av syretärande organiska ämnen*
- *Bygga en överföringsledning för avloppsvatten från Eslöv till Öresund via Kävlinge och Löddeköpinge för att avlasta Kävlingeån från utsläppen.*

Av förslagen på åtgärder har naturreservaten (i Lunds kommun) och stationen för vattenföring (i Kävlinge kommun) inrättats och reningen vid reningsverk och industrier har blivit mycket bättre sedan 1960-talet. Många av de förorenande industrierna har även lagts ner och idag är det endast Örtofta sockerbruk kvar av industrier med utsläpp till Kävlingeån som inte renats i kommunalt reningsverk utan i egen reningsanläggning. Överföringsledningen för renat avloppsvatten direkt till Öresund blev dock aldrig verklighet. Diskussionen om överföringsledningar känns igen då man även idag diskuterar att överföra avloppsvatten mellan olika orter. Syftet idag är dock att koncentrera reningen av avloppsvatten till större och effektivare reningsverk. Problematiken med utsläpp av näringsämnen från jordbruket, det som idag betraktas som det kanske största miljöproblemet i området, nämns knappt i generalplanen för Kävlingeån och några åtgärder för problemet föreslås inte heller.

Vattenvårdande åtgärder för delar av Kävlingeåns avrinningsområde

På uppdrag av Kävlingeåns vattenvårdsförbund tog Ekologgruppen (1991) fram förslag på vattenvårdande åtgärder i delar av Kävlingeåns avrinningsområde. De delar av avrinningsområdet som omfattades av förslagen var:

- *Brååns avrinningsområde,*
- *Vombsjöns tillflöden, och*
- *Sjölandskapet runt sjöarna Ellestadssjön, Snogeholmssjön och Sövdesjön*

I rapporten gör Ekologgruppen en omfattande genomgång av miljöproblem, påverkan och beskriver de aktuella områden. De förslag till åtgärder som presenteras är:

- *Skyddszoner (det vill säga odlingsfria zoner mellan åkermark och vattendrag)*
- *Dammar*
- *Våtmarker*

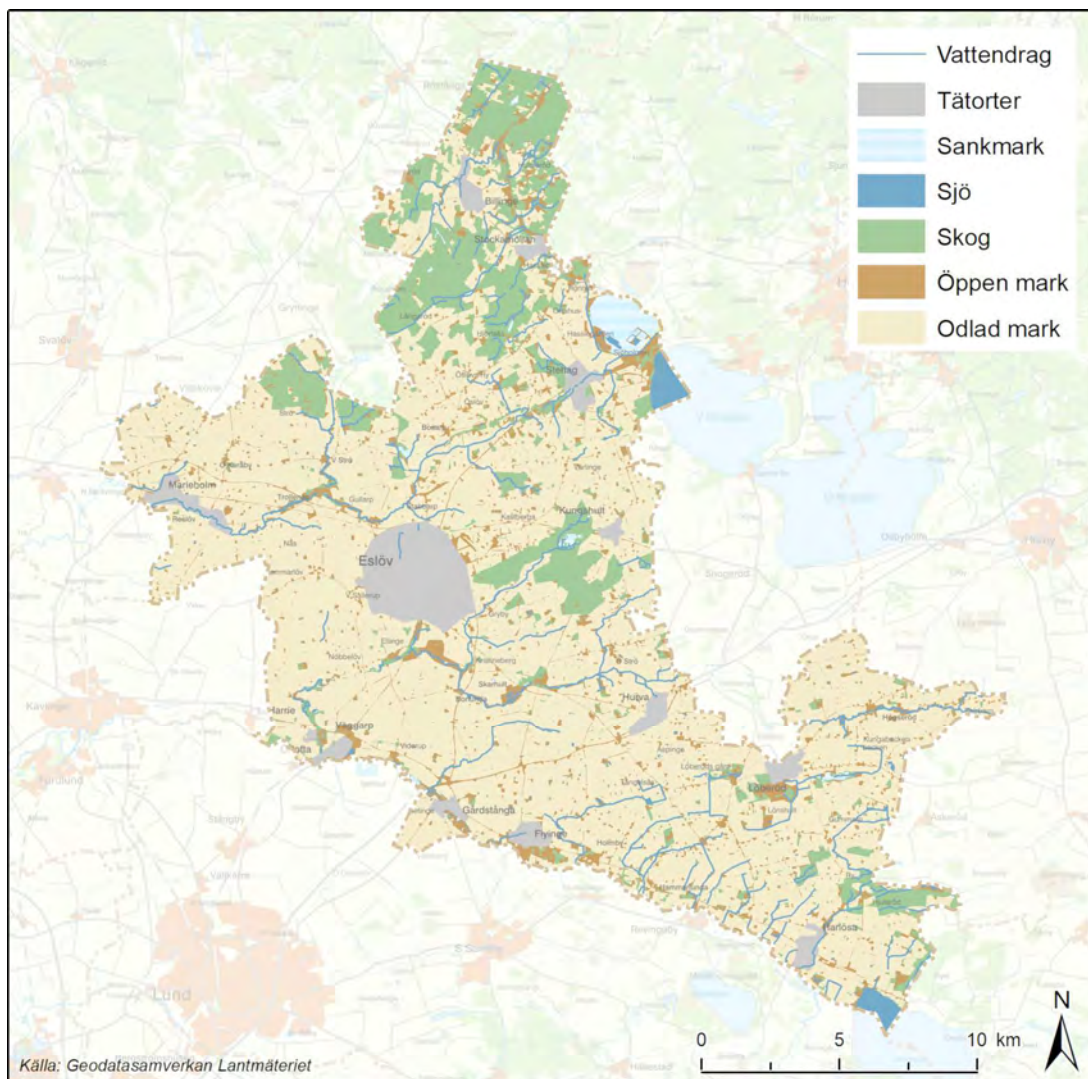
Kävlingeån – Landskaps- och vattenvårdsplan för nedre delen av avrinningsområdet

1992 gjorde K-Konsult (1992) en komplettering av Ekologgruppens (1991) rapport för de delar av avrinningsområdet som inte behandlades 1991. Utredningen gjordes den här gången inte på uppdrag av vattenvårdsförbundet utan på uppdrag av berörda kommuner. K-Konsult tar inte enbart upp vattenvårdande åtgärder utan diskuterar även landskapsvårdande åtgärder för att stärka landskapet ekologiskt, vilket är något som idag är högt upp på agendan i form av ekosystemtjänster. Man tar även upp behovet av att göra landskapet mer tillgängligt för rekreation och friluftsliv. De vattenvårdande åtgärder som föreslås är åter dammar, våtmarker och skyddszoner till en kostnad av cirka 60-70 miljoner kr.

7. Påverkan, miljöproblem och ekologisk status

Påverkan och miljöproblem

Inom de delar av Kävlingeåns, Saxån-Braåns och Rönne å avrinningsområden som ligger inom Eslövs kommun påverkas sjöar och vattendrag främst av utsläpp av avloppsvatten från reningsverk, enskilda avlopp, dagvatten från tätorterna samt dränerings- och ytaavrinnande vatten från åkermarken. Påverkan på sjöar och vattendrag återspeglas väl av markanvändningen i området (Figur 7.1).

Figur 7.1: Markanvändning i Eslövs kommun. Stor del av markanvändningen utgörs av åkermark vilket återspeglas i sjöar och vattendrag. Källa: Lantmäteriet

Alla tre vattendragen och vissa av deras tillflöden har under de senaste 100 åren påverkats av utsläpp av kväve och fosfor från såväl samhällen som från jordbruket. Samtidigt har den radikala förändringen av odlingslandskapet genom kulvertering, uträtning och utdikning gjort

att vattendragen och våtmarkerna förlorat mycket av de naturliga förutsättningarna för att reducera näringsämnen. Sedan början av 1800-talet har arealen våtmark i Kävlingeåns och Saxån-Braåns avrinningsområden minskat med cirka 90 % och sträckan öppet vattendrag minskat med cirka 40-50 % (Wolf 1956, Saxån-Braåns vattenvårdskommitté).

Under 1940, 50- och 60-talen var vattenkvaliteten mycket dålig till exempel i Kävlingeån. Reningsverkens reningsgrad var bristfällig och många industrier som exempelvis brännerier, mejerier, potatislager och sockerbruk släppte sitt avloppsvatten direkt ut i vattendragen. Även stora gödselstackar läckte ut näringsämnen och pressaft släpptes ut orenat (Lundquist och Rendahl 1967; Weijman-Hane 1969). Referensen berör inte Eslövs kommun direkt men Lundquist och Rendahl (1967) konstaterar krasst att även relativt stora vattendrag som Höje å (som passerar Lunds stad) ”i praktiken är odugliga som recipienter för pressaft”. Detta visar på den tidens syn på vattendragen som något som i första hand skulle utnyttjas. Utsläppen av organiskt material från verksamheterna längs vattendragen gjorde att syrebrist kunde uppstå under sommaren vid höga temperaturer och låg vattenföring. I Kävlingeån blev ibland omfattande fiskdöd följd av detta (Weijman-Hane 1969).

Avloppsreningsverk

Idag finns det åtta aktiva kommunala avloppsreningsverk i Eslövs kommun (Tabell 7.1) som mer eller mindre påverkar vattendragen i kommunen. Alla utom Ellinge avloppsreningsverk är relativt små reningsverk, ofta utan avancerad reningsteknik. En process pågår med modernisering av Billinge reningsverk i norra delen av kommunen. Även reningen vid övriga mindre reningsverken kommer att ses över under kommande år. Till Ellinge reningsverk pumpas avloppsvatten från bland annat Marieholm, Kungshult och Vaggarp/Örtofta. Till Hurva leds även avloppsvatten från delar av Östra Strö och till Flyinge reningsverk leds avloppsvatten från Gårdstånga och Hammarlunda.

Kävlingeån och Rönne å i Eslövs kommun påverkas även av utsläpp av renat avloppsvatten från reningsverk i andra kommuner. I Lunds kommun finns Södra Sandby och Revingeheds reningsverk med utsläpp till Sularpsbäcken/Kävlingeån respektive Kävlingeån.

Fortifikationsverkets reningsverk på Revingehed renar för övrigt även avloppsvattnet från Harlösa i Eslövs kommun. Diskussion pågår mellan VA SYD och Fortifikationsverket om hur reningen av Harlösas avloppsvatten ska hanteras på sikt. Uppströms Vombsjön i Kävlingeåns avrinningsområde finns några mindre reningsverk med utsläpp till Kävlingeåns

avrinningsområde. Sjöbo reningsverk infiltrerar sitt renade avloppsvatten (Svärd 2015). Rönne å avrinningsområde påverkas bland annat av utsläppen från reningsverken i Höör och Hörby även om det vattnet passerar Ringsjön innan det når Rönne å. Beträffande de små reningsverken i kommunen är det inget verk som har utsläpp direkt ut i en liten känslig recipient.

Ellinge avloppsreningsverk

Ellinge avloppsreningsverk som ligger i södra utkanten av Eslöv (Figur 7.2) tar emot cirka 140 liter avloppsvatten per sekund. Verket byggdes på 1930-talet och har idag kapacitet för att rena avloppsvatten från cirka 33 000 personer. Idag är 20 100 personer anslutna till reningsverket tillsammans med ett antal mindre industrier samt Orkla Foods. Kapaciteten på Ellinge är således väl tilltagen och det finns utrymme för att leda avloppsvatten till Ellinge reningsverk från fler orter. Det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för Ellinge. Ellinge reningsverk tar emot avloppsvatten från Eslöv och Marieholm samt Västra Strö, Gullarp, Östra Asmundtorp, Stabbarp och Kungshult. På grund av höjdskillnader i landskapet måste avloppsvatten från vissa områden pumpas till Ellinge. Totalt finns det 19 avloppspumpstationer inom Ellinge reningsverks upptagningsområde.

Figur 7.2: Ellinge reningsverk ligger inbäddat i grönskan i utkanten av södra Eslöv.

Strategin för de mindre avloppsreningsverken i Eslövs kommun har förändrats de senaste åren. VA SYD bedömer att det inte är fördelaktigt ur resurssynpunkt att driva små reningsverk och att vattenreningen är bättre i ett större reningsverk. Därför planeras det för att överföra avloppsvattnet från de mindre orterna till Ellinge. Detta leder till en ökad belastning på Ellinge reningsverk med högre krav på reningsprocessen som följd. VA SYDs ambition är

att användning av bästa möjliga teknik och tillgång till specialkompetens ska se till att reningsprocessen är hållbar och kretsloppsanpassad och har minsta möjliga påverkan på miljön (VA SYD 2019b).

Tabell 7.1: Aktiva avloppsreningsverk i Eslövs kommun. PE står för personekvivalenter, vilket ungefär motsvarar hur mån personer som är anslutna till reningsverket samt hur många personer som verket är dimensionerat för.

Reningsverk	PE anslutna	PE dimensionering	Recipient	Kommentar
Ellinge	22 000	33 000	Eslövsbäcken och Bråån	Viss ombyggnad pågår
Flyinge	1 490		Kävlingeån	Planer på modernisering
Löberöd	1 130		Dikningsföretag och senare Bråån	Planer på modernisering
Hurva	400		Bråån	Relativt väl fungerande
Öslöv	32		Infiltratio. Ligger i Saxåns avrinningsområde	Planer på modernisering
Stehag	1 223		Blegelsbäcken alternativt infiltration	
Stockamöllan	292		Rönne å	
Billinge	410		Liten bäck och senare Rönne å	Pågående process med ombyggnad och modernisering
Källa: VA SYDs årsrapporter för anmälningspliktiga reningsverk i Eslövs kommun 2018 samt miljörapport för Ellinge reningsverk 2019.				

Ett problem med Ellinge reningsverk är att den primära recipienten för det renade avloppsvattnet, Eslövsbäcken, är ett litet vattendrag i förhållande till reningsverkets storlek. Under delar av året sker i princip ingen utspädning av vattnet i bäcken alls eftersom större delen av vattnet utgörs av det renade avloppsvattnet. Efter cirka 500 m mynnar Eslövsbäcken ut i den betydligt större Bråån där utspädning sker. Under torrperioder på sommaren utgör dock det renade vattnet från Ellinge en betydande del av vattenflödet även i Bråån. I en rapport om behov av avancerad rening vid avloppsreningsverk (Wallberg med flera 2016) bedöms Ellinge ha stort behov av avancerad rening. Bedömningen görs eftersom

reningsverket är stort och recipienten liten och känslig samt för att halterna av olika förorenande ämnen därför ofta riskerar att ligga över nivåer som kan ge effekter i recipienten (Wallberg m fl 2016). Dessa förutsättningar behöver beaktas om belastningen på Ellinge ska öka i framtiden.

Bräddning av orenat avloppsvatten

Bräddning är tillfälliga utsläpp av orenat avloppsvatten direkt till recipienterna när reningsverk eller ledningar är överbelastade och vattenmängden är större än vad ledningssystemet klarar av. Normalt sett sker bräddning i samband med kraftigt regn (VA SYD 2020). När avloppsledningarna riskera att blir överfulla vid kraftiga regn används bräddning som en säkerhetsfunktion i ledningsnätet för att inte vattnet ska gå baklänges i ledningarna. Om man inte bräddar finns risken att källare och gator översvämmas och reningsverken och pumpstationerna kan bli överbelastade. Vid bräddning är det inte koncentrerat avloppsvatten som släpps ut i recipienten utan avloppsvattnet är uppblandat med regnvatten.

Tabell 7.2: Total volym pumpat avloppsvatten samt volym bräddat avloppsvatten per år från pumpstationen vid Harlösa.

År	Pumpat avloppsvatten (m3 / år)	Bräddat avloppsvatten (m3 / år)
2015	104 629	55 691
2016	106 729	33 589
2017	114 190	31 745
2018	95 416	47 601
2019	106 720	16 153
Källa: Miljörapporter från VA SYD		

I Eslövs kommun sker bräddning framför allt vid pumpstationen i Harlösa (se tabell 7.2) där avloppsvatten från Harlösa samhälle pumpas vidare till försvarets reningsverk vid P7 på södra sidan av Kävlingeån. Bräddningen är tidvis tämligen omfattande i förhållande till den totala mängden pumpat avloppsvatten. Anledningen till att det förekommer relativt omfattande bräddning vid **Harlösa pumpstation är att....** Även vid reningsverket i Löberöd (Tabell 7.3) sker bräddning relativt ofta dock inte i samma volymer som vid Harlösa. Anledningen att det

sker bräddning i Löberöd är att.... Vid övriga reningsverk sker endast begränsad eller i stort sett ingen bräddning (Tabell 7.3).

Tabell 7.3: Antal kubikmeter bräddat avloppsvatten per år, åren 2015-2019, från de mindre avloppsreningsverken i kommunen samt från Ellinge reningsverk inklusive pumpstationer kopplade till Ellinge.

	År				
Reningsverk	2015	2016	2017	2018	2019
Ellinge	xx	xx	xx	xx	1 620
Billinge	0	0	0	0	0
Stockamöllan	0	0	0	0	0
Stehag	0	0	3 000	0	2 000
Flyinge	0	0	0	0	134
Löberöd	1 410	451	766	413	424
Hurva	0	0	0	0	0
Öslöv	-	-	0	0	0
Källa: Miljörapporter från VA SYD för de aktuella reningsverken.					

Det är svårt att kvantifiera påverkan från bräddningen på miljön i ån. Bräddningen vid Harlösa pumpstation går rakt ut i Kävlingeån medan bräddning vid Löberöds reningsverk går till ett dikningsföretag innan det når recipienten Bråån vilket gör att den direkta påverkan på recipienten minskar. I Kävlingeån vid Harlösa är medelvattenflödet drygt 6 m³ vatten per sekund vilket gör att en bräddning på 33 000 m³ avloppsvatten utgör ungefär 0,2 promille av det totala vattenflödet i ån. Om man vidare antar av det bräddade avloppsvattnet innehåller 1 miligram fosfor per liter vatten innehåller det bräddade vattnet totalt sett cirka 33 kg fosfor vilket kan jämföras med den totala fosfortransporten per år i Kävlingeån som i medelvärde för perioden 1988-2011 är cirka 30 ton fosfor per år (Kävlingeåns vattenråd 2020b).

”Nya” påverkanskällor

Vid sidan av de mer traditionella påverkanskällorna som fysisk påverkan och näringsämnen har under senare år även bekämpningsmedel, läkemedelsrester och mikroplaster lyfts fram som påverkanskällor på våra sjöar och vattendrag. Kunskapen om dessa påverkanskällor i sjöar och vattendrag i kommunen är fortfarande låg och behöver höjas. Provtagning av bekämpningsmedel görs årligen i Saxån-Braån (men utanför Eslövs kommun) samt i specialinsatser i Rönne å. I övrigt provtas vare sig läkemedelsrester eller mikroplaster i sjöar och vattendrag i kommunen.

Bekämpningsmedel

Den nationella miljöövervakningen av bekämpningsmedel startade år 2002 i syfte att följa den långsiktiga förändringen över tiden när det gäller jordbrukets påverkan från bekämpningsmedel på yt- och grundvattenkvalitet (Sveriges Lantbruksuniversitet 2020). Vid provtagning och analys av bekämpningsmedel i vattendrag i jordbrukslandskapet hittar man numera ofta olika bekämpningsmedel i vattnet (Ekologgruppen 2001; Länsstyrelsen i Skåne 2017; Ekologigruppen 2019c). Det är i svårt att bedöma påverkan på organismer i sjöar och vattendrag från bekämpningsmedel. Toxicon AB (2008) gjorde ett test på om tillväxten hos alger hämmades av bekämpningsmedel men fann ingen effekt av i vattendraget förkommande halter. En annan metod som har börjat användas för att dokumentera påverkan är att analysera andelen missbildade skal av fastsittande kiselalger (Havs- och Vattenmyndigheten 2016). Ju högre andel missbildade skal som hittas vid analys ju större antas påverkan från miljögifter, till exempel bekämpningsmedel, vara. Eftersom en så hög andel av markanvändningen i Eslövs kommun utgörs av jordbruksmark kan man anta att bekämpningsmedel hittas i de flesta vattendrag. Hur detta påverkar vattenmiljöerna är dock oklart. Eftersom man inte vet hur bekämpningsmedel påverkar vattendragen kan man ur det perspektivet betrakta användningen av bekämpningsmedel som ett storskaligt experiment utan kontrollbehandling.

Läkemedelsrester

Efter användning utsöndras rester av många läkemedel ur kroppen via urin och avföring. Avloppssystemen är därför den största spridningsvägen för läkemedelsrester till miljön. Läkemedlen är konstruerade för att vara kemiskt stabila. Dagens reningsverk har i de flesta fall inte teknik för att rena avloppsvatten från läkemedelsrester som därför passerar

reningsverken och följer med det utgående vattnet, utan att halterna minskar eller att deras kemiska egenskaper förändras (Naturvårdsverket 2020). Det finns inte heller någon lagstiftning på området som tvingar reningsverken att installera den utrustning som behövs för att kunna rena bort läkemedelsrester. Naturvårdsverket (2020) bedömer dock att de halter som finns i sjöar och vattendrag i Sverige inte är akut giftiga för vattenlevande organismer, men att risk för långtidseffekter inte kan uteslutas. Läkemedlens förmåga att stå emot nedbrytning ökar risken för att de ska ansamlas i så höga halter att miljön påverkas. Hur mycket miljön påverkas varierar mellan olika läkemedel. Antibiotika i miljön kan till exempel leda till att resistenta bakteriestammar utvecklas. Dessutom kan den naturliga sammansättningen av bakterier ute i miljön att förändras vilket kan ha effekter ekosystemen (Naturvårdsverket 2020). Hormoner kan hämma fortplantning hos vattenlevande organismer som fisk och musslor och det har även observerats att hanfiskar feminiserats redan vid låga halter av hormoner i vatten (Naturvårdsverket 2020).

Beträffande Eslövs kommun skulle man kunna tänka sig jämförelsevis höga halter av läkemedelsrester i Eslövsbäcken som är recipient för Ellinge reningsverk eftersom verket är stort i förhållande till recipienten (Figur 7.3). Övriga mindre reningsverk i kommunen har betydligt större recipienter i förhållande till reningsverkens storlek.

Figur 7.3: Där Eslövsbäcken (till höger i bild) och Ellinge reningsverks utlopp (till vänster i bild) rinner samman utgör det renade avloppsvattnet en stor andel av det totala vattenflödet delar av året.

Mikroplast

Mikroplast är ett samlingsnamn för plastfragment upp till fem millimeter i storlek som kan vara tillverkade som små partiklar eller vara partiklar som bildas vid slitage eller nedbrytning av större plastföremål. Mikroplaster finns numera i stort sett överallt men det är fortfarande

osäkert hur de påverkar miljön (Naturvårdsverket 2020b). Mikroplaster kan dock skada vattenlevande organismer både fysiskt och toxikologiskt. Genom att miljögifter binder hårdare till plast än till naturliga partiklar kan till exempel organismer som filtrerar vatten få i sig mikroplaster i stället för naturliga födopartiklar vilket kan påverka halterna av miljögifter i organismerna. Naturvårdsverket (2017b) redovisade de källor som står för de största utsläppen av mikroplast i Sverige. De största källorna utgörs av slitage av bildäck, industriell produktion och hantering av primärplast, tvätt av syntetfibermaterial, båtbottnfärger, läckage av granulat från konstgräsplaner (Figur 7.4) samt nedskräpning.

Under 2019 redovisade Naturvårdsverket sitt andra regeringsuppdrag om mikroplast. I denna redovisning redovisas ett antal nya källor, däribland nedskräpning kring byggarbetsplatser, ridanläggningar och andra utomhusanläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi, samt användning av konstgräs i trafikmiljöer och parker. I redovisningen anges även att mikroplaster troligtvis inte utgör någon stor risk för miljö och hälsa i nuvarande koncentrationer även om det kan finnas platser där det skulle kunna finnas risk för effekter (Naturvårdsverket 2020c).

Dagvatten är en spridningsväg för mikroplaster och andra föroreningar. I dagvattnet finns till exempel mikroplastpartiklar från bildäck, metallföroreningar från bilar, plasticskräp av olika härkomst, till exempel från konstgräsplaner (Figur 7.4 och 7.5) och andra föroreningar som vid regn sköljs av från hårdgjorda ytor.

Figur 7.4: Ett exempel på mikroplaster är de små plast eller gummibitar som i tidiga generationer av konstgräsplaner för framförallt fotboll lades ut på planerna för att hålla upp grässtråna.

Nuvarande kunskapsläge tyder på att den vattenreningsteknik som redan idag finns installerad på kommunala avloppsreningsverk ger en mycket hög avskiljning av mikroplaster från det renade vattnet som släpps tillbaka till våra vattendrag. De långtidsförsök med slamgödsling som hittills gjorts visar inte på några betydande skillnader i mikroplasthalter jämfört med jordar som gödslats utan slam (Naturvårdsverket 2020b).

Figur 7.5: Granulater från konstgräsplaner kan sköljas bort från planerna och ner i dagvattenbrunnar. Problemet kan delvis avhjälpas med uppsamlare i brunnarna.

Beträffande Eslövs kommun bedöms inte mikroplaster utgöra ett stort problem i dagsläget. Bedömningen baseras på Naturvårdsverkets bedömning att mikroplaster troligtvis inte utgör en risk för miljön i dagsläget. Det finns ännu ingen standardiserad metod för provtagning och analys av mikroplaster i vatten. När det tagits fram en standardiserad metod behöver provtagning och analys ingå i recipientkontrollen för att man ska kunna skapa sig en bild av problemets omfattning.

Ekologisk status

I Rönne å avrinningsområde finns det tre ytvattenförekomster som berör Eslövs kommun. Det är dels västra Ringsjön samt två vattenförekomster i Rönne å. Västra Ringsjön samt första delen av Rönne å har bedömts ha otillfredsställande ekologisk status medan den andra vattenförekomsten i Rönne å har måttlig status. Orsakerna till att god ekologisk status inte nås beror till största delen på övergödning från jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp samt fysisk påverkan (Vatteninformationssystem Sverige 2020c, d e). Fosforhalterna behöver

ungefär halveras för att god status ska kunna uppnås. De flödesviktade fosforhalterna i Rönne å ligger på mellan 50-60 mikrogram/liter. Medeltransporten (2008-2017) av kväve och fosfor i Rönne å är cirka 1 500 respektive 35 ton per år (Ekologigruppen 2019b).

Den ekologiska statusen i Saxån-Braån klassas idag som måttlig och i Braån som otillfredsställande (Tabell 7.2). Orsakerna till att god ekologisk status inte nås beror till största delen på samma orsaker som i Rönne å, övergödning från jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp samt fysisk påverkan. Förlusten av kväve och fosfor per ytenhet är generellt sett höga och halterna av fosfor behöver minska med cirka 70 % för att god status ska kunna uppnås i Saxån-Braån. De flödesviktade fosforhalterna ligger runt cirka 100 mikrogram/liter i årsmedelvärde, vilket är nästan dubbelt så högt som för Rönne å. Medeltransporten (1991-2017) av kväve och fosfor i Saxån-Braån å är cirka 870 respektive 15 ton per år.

Långtidstrenden för transporter av både kväve och fosfor är dock tydligt nedåtgående (Ekologigruppen 2019c). Beträffande främmande arter som bedöms utgöra ett problem finns signalkräfta (*Pacifastacus leniusculus*; Figur 7.6) i området (Elfiskeregistret). Signalkräftan, som ursprungligen är en nordamerikansk art, kan som bärare av kräftpest slå ut eventuellt kvarvarande flodkräftor samt utgöra ett hot mot tjockskaliga målarmusslor (*Unio crassus*) i unga utvecklingsstadier (Vatteninformationssystem Sverige 2020b).

Figur 7.6: Signalkräftan finns i de flesta vattendrag men utgör en så kallad invasiv art som inte hör hemma i sjöar och vattendrag i Sverige då den ursprungligen kommer från Nordamerika.

I Kävlingeån är statusen i huvudfårans vattenförekomster som sträcker sig från havet och upp till Klingavälsåns utlopp i Kävlingeån klassade som otillfredsställande (se tabell 6.1). I Bråån

är den ekologiska statusen i vattenförekomsterna klassad som måttlig. Att statusen inte är god beror bland annat på att vattenförekomsternas svämplan och närområde är påverkade av jordbruk (Vatteninformationssystem Sverige 2019k). Vattenförekomsterna är även i stora delar påverkade av diknings- och rensningsverksamhet och vissa sträckor saknar funktionella skyddszoner. De flödesviktade årsmedelhalterna fosfor ligger på mellan cirka 60-70 mikrogram/liter och behöver drygt halveras för att god status ska kunna uppnås.

Medeltransporten (1988-2017) av kväve och fosfor i Kävlingeån per år är cirka 1800 respektive cirka 27 ton. År 2018 var fördelningen av utsläpp av kväve och fosfor 1 470 respektive 21 ton (Ekologigruppen 2019). Förlusterna av kväve och fosfor från marken är generellt sett höga. Reningsverken stod 2018 för knappt 20 % av den totala transporten av fosfor och cirka 5 % av transporten kvävet i ån 2014 (Ekologigruppen 2019). Flera partiella vandringshinder är också en bidragande orsak till att Kävlingeåns huvudfåra inte uppnår god status. Kävlingeån har även vissa problem med främmande arter, exempelvis växten

Tabell 7.2: Sammanställning av ytvattenförekomster i Eslövs kommun och deras ekologiska status. Ekologisk status bedöms i en femgradig skala från ”Dålig” via ”Otillfredsställande”, ”Måttlig” och ”God” till ”Hög ekologisk status” i ett i det närmaste opåverkat vatten. Målet är i de flesta fall att nå ”God ekologisk status”.

Namn	ID	Vatten-kategori	Huvudavrinnings-område	Ekologisk status
Vombsjön	SE617666-135851	Sjö	Kävlingeån	Otillfredsställande
Borstbäcken (Borstabäcken)	SE618108-135936	Vattendrag	Kävlingeån	Måttlig
Bråån:Damm i Rolfsberga-Källa	SE618490-416649	Vattendrag	Kävlingeån	Måttlig
Bråån:Kävlingeån-Damm i Rolfsberga	SE618470-396729	Vattendrag	Kävlingeån	Måttlig
KÄVLINGEÅN: Bråån-Ålabäcken	SE618289-134590	Vattendrag	Kävlingeån	Otillfredsställande
KÄVLINGEÅN: Havet-Bråån	SE618685-133000	Vattendrag	Kävlingeån	Otillfredsställande
KÄVLINGEÅN: -Klingavälsån-Vombsjön	SE617685-135768	Vattendrag	Kävlingeån	Måttlig*
KÄVLINGEÅN: Ålabäck-Klingavälsån	SE617883-135553	Vattendrag	Kävlingeån	Otillfredsställande
Västra Ringsjön	SE620062-135224	Sjö	Rönne å	Otillfredsställande
Rönne å: Hålsaxbäcken-Västra Ringsjön	SE620163-135221	Vattendrag	Rönne å	Otillfredsställande
Rönne å: Snällersåsån-Hålsaxbäcken	SE620706-134689	Vattendrag	Rönne å	Måttlig
Braån	SE619696-132890	Vattendrag	Saxån	Otillfredsställande
SAXÅN: Välabäcken-källa	SE619484-133609	Vattendrag	Saxån	Måttlig

Källa: Vatteninformationssystem Sverige (2020-03-30)

*Vattenförekomsten KÄVLINGEÅN: -Klingavälsån-Vombsjön är en så kallat kraftigt modifierad vattenförekomst där inte ekologisk status, utan istället ekologisk potential bedöms, se mer i kapitel 4 om Kävlingeåns huvudfåra.

vattenpest (*Elodea cirkanadensis*) som förekommer på olika platser i vattendragen och signalkräftan som är vanligt förekommande. Kävlingeåns huvudfåra påverkas av ett par betydande punktkällor med utsläpp till ån. Det handlar framför allt om Örtofta sockerbruk och Södra Sandby avloppsreningsverk samt, via Bråån, Ellinge reningsverk söder om Eslöv (Vatteninformationssystem Sverige 2019k).

Vombsjöns status klassas som otillfredsställande på grund av påverkan från jordbruk, enskilda avlopp och följande problem med övergödning, konstgjord reglering av vattenstånd och fysiska förändringar såsom sänkt vattenstånd (Vatteninformationssystem Sverige 2019f).

8. Naturvärden

Naturvärden i Rönne å avrinningsområde

Rönne å avrinningsområde hyser, trots bitvis kraftig påverkan, fortfarande höga naturvärden på vissa håll i avrinningsområdet, men som helhet är mångfalden av arter måttlig (Life Connects 2020). I avrinningsområdet finns cirka 22 olika fiskarter till exempel lax, öring och ål samt flodnejonöga (*Lampetra fluviatilis*), sandkrypare (*Gobio gobio*) och elritsa (*Phoxinus phoxinus*). Små populationer av den hotade flodpärlmusslan (*Margaritifera margaritifera*) och tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) finns i biflöden idag men antas ha funnits även i Rönne å huvudfåra tidigare. Vid Länsstyrelsens inventering av musslor i skånska vattendrag 2006 hittades inga tjockskaliga målarmusslor på lokalen i Rönne å (Ljungberg och Svensson 2010). Områdena runt Rönne å har höga värden för terrestra växter och djur, särskilt för fåglar som strömstare (*Cinclus cinclus*), kungsfiskare (*Alcedo atthis*) och forsärla (*Motacilla cinerea*). En art som enligt Art- och habitatdirektivet listas som prioriterad och som numera återfinns i Rönne ås avrinningsområde efter att nästan helt försvunnit är uttern (*Lutra lutra*) (Artportalen). Letar man på stenar intill och under broar hittar man relativt ofta spillning från utter. Några av de mindre tillrinnande vattendragen till exempel Kolebäcken och Billabäck har bitvis varierande och värdefulla livsmiljöer med ett rikt bottenlevande djurliv (Figur 8.1).

Figur 8.1: Nedre delen av Kolebäcken, ett biflöde till Rönne å, har bitvis fina och varierande livsmiljöer med ett rikt bottenlevande djurliv.

Naturvärden i Kävlingeåns avrinningsområde

Kävlingeåns naturvärden i Eslövs kommun är starkt kopplade till att ån har en mycket artrik fiskfauna, hela 28 olika arter har observerats i ån (Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde 2020). Vanliga fiskarter i åns lugnflytande delar är abborre (*Perca fluviatilis*), löja (*Alburnus alburnus*), björkna (*Abramis bjoerkna*), braxen (*Abramis brama*), id (*Leuciscus idus*), mört (*Rutilus rutilus*), sarv (*Scirkardinius erythrophthalmus*), ruda (*Cirrarassius cirkarassius*), gers (*Gymnocephalus cernuus*) och gädda (*Esox lucius*). Inom vattendragens strömmande delar finns arter som är mer anpassade till rinnande vatten, såsom bäcknejonöga (*Lampetra planeri*; Figur 8.2), elritsa (*Phoxinus phoxinus*), grönling, sandkrypare, stensimpa (*Cottus gobio*), och öring. Bland dessa arter är det framför allt grönling och sandkrypare som får betraktas ha det högsta naturvärdet eftersom arterna inte förekommer allmänt och har en mycket begränsad utbredning i landet i stort. Det finns fyra laxartade fiskar i avrinningsområdet. Öring förekommer allmänt och leker på strömmande sträckor i vattendragen. Lax (*Salmo salar*) och regnbåge (*Oncorhynchus mykiss*) förekommer sporadiskt och enstaka exemplar av lax har registrerats och även lekt i Bråån under senare år (Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde 2020a).

Figur 8.2: Ett bäcknejonöga på botten av Bråån i Kävlingeåns avrinningsområde.

I övrigt är naturvärden i Kävlingeån och Klingavälsån till stor del kopplade till det fågelliv som framför allt våtmarksområdena i Vombsänkan, exempelvis vid Krankesjön och Vombs

ängar har och till den landskapsbild som vattendragen bidrar till att skapa. Utter och spår av utter har flera gånger observerats under vintern 2019-2020 framförallt längs Bråån (Artportalen).

Naturvärden i Saxån-Braåns avrinningsområde

Saxån och dess närmiljö utgör en stor del av de sista kvarvarande naturområdena i ett landskap i övrigt starkt präglad av jordbruk. Eftersom det finns så få naturmiljöer i området är vattendragen och dess närmiljöer extra betydelsefulla som livsmiljö för växt och djurlivet i området. Saxån har låg fallhöjd och är ett typiskt vattendrag för slättlandskapet som sakta ringlar sig fram. I de delar av vattendraget som inte är så kraftigt påverkade av rätningar och rensningar kan dock naturvärdena vara höga till exempel finns hotade tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) i ån och kungsfiskaren (*Alcedo atthis*) påträffas också i området (Saxån-Braåns vattenråd 2020, Artportalen, Figur 8.3). Vid en inventering av bottenlevande djur (Ekologgruppen 2006) påträffades den tjockskaliga målarmusslan vid Nygård i Braån.

Figur 8.3: Den tjockskaliga målarmusslan är en av de hotade arter som finns i Saxån-Braåns avrinningsområde.

Det hittades yngre individer av musslan vilket är positivt då tjockskaliga målarmussla kan ha problem att föryngra sig i skånska vattendrag. En annan ovanlig art som noterades var den

flata kamgälsnäckan (*Valvata cristata*). Upp- och nedströms Trollenäs där Saxån ringlar sig fram i betesmarkerna finns höga naturvärden både i ån och på land i form av värdefull flora (Figur 8.4; Eslövs kommun 2020g). På sträckor med strömmande vatten kan den lilla bottenlevande fisken grönlång (*Barbatula barbatula*) påträffas i höga tätheter (Elfiskeregistret). De vanligaste fiskarterna på strömmande sträckor i Saxån-Braån förutom grönlång är elritsa (*Phoxinus phoxinus*) och öring (*Salmo trutta*) (Eklöv 2012). Sträckan mellan väg 17 och Marieholm är bitvis väldigt fin där ån slingrar sig fram genom betesmarker (Figur 8.4). På dessa sträckor finns lek- och uppväxtområden för öring och strandbrinkar där till exempel kungsfiskare kan gräva ut sina bohålor och häcka.

Figur 8.4: Strax nedströms väg 17 slingrar sig Saxån vackert fram genom betesmarken.

Förekomst av utter, spår i form av spillning, har observerats i avrinningsområdet (Artportalen 2020). Vidare finns några områden som är utpekade som riksintressen för naturvård. Dessa ligger till största del i den västra delen av avrinningsområdet och utgörs av Västra Karaby, Dagstorps backar och Dagstorps mosse i Kävlinge kommun. I östra delen av avrinningsområdet, i Eslövs kommun, ligger Hemmingsberga som är riksintresse för naturvård och som inkluderar naturreservatet Bosarps jär (Länsstyrelsen Skåne 2020g). Ett område mellan Saxåns mynning och Gissleberga kvarn är också utpekat som riksintresse för naturvård (Länsstyrelsen Skåne 2007). Motiveringen till att Saxån-Braåns avrinningsområde räknas som intressant för naturvärden är att ån är ett meandrande vattendrag med erosionsdal samt är en viktig vandringsled för havsöring (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2014).

Många fladdermöss söker sig till vattendrag där insektstillgången är stor men kräver ihåliga träd eller andra håligheter i byggnader till exempel för att tillbringa dagen och använda som yngelplatser. De bästa områdena för att hitta fladdermöss finns därför kring bland annat Trolleholm och Trollenäs slott (Strandberg 1999b).

9. Markavvattning och dikningsföretag

Allmänt om markavvattning och dikningsföretag

Markavvattningsåtgärder var tidigare vanliga framför allt för att öka avkastningen på jordbruksmarken. En typ av markavvattning är dikningsföretag vilket är en samfällighet där fastighetsägare har gått samman för att avvattna mark. Dikningsföretag har bildats sedan 1800-talets slut för att dränera landskapet och göra det mera användbart för framför allt odling. Anledningen till att man började dika ut markerna var att jordbrukets produktion övergick från en inriktning med betesmark och köttproduktion till behov av mer åkermark för odling av spannmål (Burhagen 1977). Det område som ökat i värde genom markavvattning kallas för båtnadsområde. Vattendrag som utgör dikningsföretag karakteriseras ofta av att de är djupt nedskurna, har branta kanter och är raka (Figur 9.1) eller att de är lagda i rör.

Figur 9.1: Vattendrag som utgör dikningsföretag karakteriseras ofta av att de är djupt nedskurna, har branta kanter och är raka. Bilden visar en nyligen rensad sträcka av Bråån.

Idag nybildas i princip inga dikningsföretag, men bestämmelser i äldre dikningsföretag gäller för alltid eller tills de formellt har upphävts eller ändrats. Ett dike eller en kulvert i ett dikningsföretag är en vattenanläggning enligt 11 kapitlet 3 § Miljöbalken. Regler för dikningsföretagen finns i Restvattenlagen (Lag 1998:812) som innehåller de delar av den gamla vattenlagen som inte infördes i Miljöbalken. Dikningsföretag som har tillstånd, oftast enligt äldre lagstiftning för avvattning av mark, ansvarar för sin vattenanläggning. I tillstånden anges det vilka fastigheter som är berörda, kostnadsfördelning och ofta är även dikets sektion, profil, läge och djup angivet i förrättningen. Dikningsföretagets tillstånd ger

både rätt och skyldighet att underhålla företaget enligt tillståndet, så att skador inte uppstår genom ändring i vattenförhållandena. Det är styrelsen eller en syssloman som ska se till att underhållet sköts och därefter fördela kostnaderna enligt kostnadsfördelningslängden.

Underhåll och rensning, som ska utgå från dikningsföretagets fixpunkter, ska syfta till att upprätthålla dikets djup och läge. Detta innebär att man inte får rensa till en djupare och/eller bredare sektion än vad som fastställts i tillståndet (Länsstyrelsen Skåne 2020d). Allt underhåll och rensning ska ske med försiktighet och hänsynsreglerna i 2 kapitlet Miljöbalken ska följas. En rensning som kan skada fisket, musslor eller kräftor i diket eller nedströms ska, enligt 11 kapitlet 15 § Miljöbalken, anmälas till Länsstyrelsen innan arbetena påbörjas (Figur 9.2).

Figur 9.2: Vid rensning av dikningsföretag riskerar man att t ex gräva upp musslor som sitter i botten sedimentet och filtrerar föda ur vattnet. Vid sval och fuktig väderlek kan musslorna klara sig flera dagar uppe på land. Bilden visar individer av den rödlistade tjockskaliga målarmusslan (*Unio crassus*) som hittats i rensmassor på land vid en rensning av Bråån sensommaren 2018.

Dikningsföretag väcks ofta till liv inför rensningar eller andra åtgärder då delägarna kallas samman för att diskutera behov, åtgärder, kostnader med mera. Mellan åtgärderna kan det sedan gå många år där inget görs och företaget ”vilar”. Själva dikningsföretaget är dock fortfarande lika ansvarigt för att hålla vattenanläggningen i det skick som en gång beslutats. Förändringar i dikningsföretagets sammansättning hanteras och beslutas av Mark- och miljödomstolen som efter ansökan av någon sakägare tar upp ärenden till prövning. Det kan gälla förändringar i sträckning och/eller utformning men också om delägarkrets och kostnadsfördelning. En situation som ofta kräver omprövning är vid förändringar i fastighetsindelningen eftersom delägandet i dikningsföretaget inte automatiskt ändras av att mark förs från en fastighet till en annan. Det kan därför uppkomma situationer där

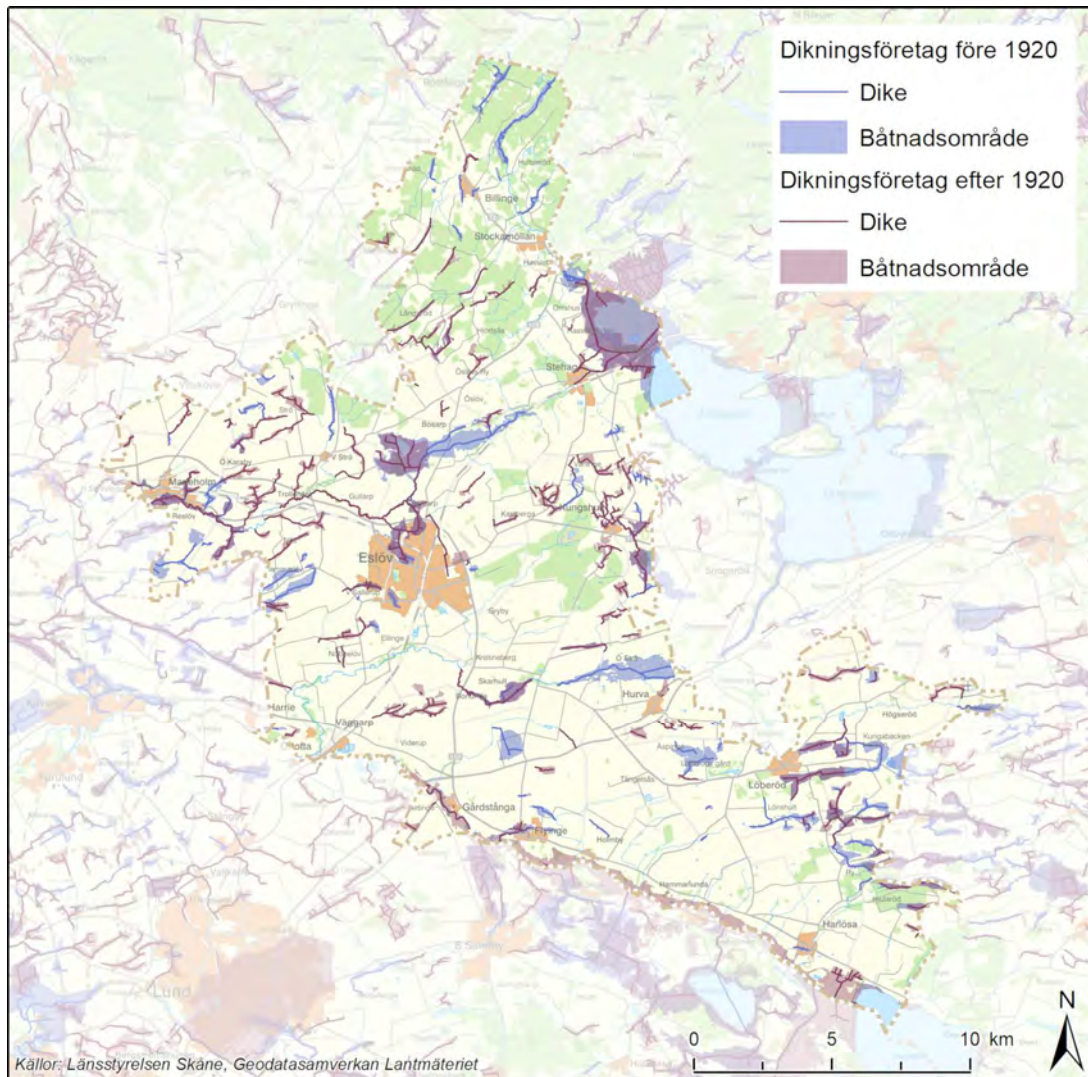
delägarsituationen i dikningsföretaget inte stämmer överens med markägandet inom båtnadsområdet.

Dikningsföretag i Eslövs kommun

Det uppskattas finnas knappt 200 dikningsföretag inom Rönne å-, Kävlingeåns och Saxån-Braåns avrinningsområden i Eslövs kommun (Tabell 9.1). Det är svårt att ge en exakt siffra vilket beror på att en del dikningsföretag har omprövats och det därför kan finnas fler akter för samma dikningsföretag i arkiven på Länsstyrelsen och Lantmäteriet. Den största koncentrationen av dikningsföretag ligger i ett band genom mellersta delen av kommunen i framför allt Saxån-Braåns avrinningsområde (Figur 9.3). I den norra mer skogbevuxna delarna av kommunen i Rönne å avrinningsområde är dikningsföretagen färre. Det finns inte heller särskilt många dikningsföretag på sluttningen ner mot Kävlingeån i sydöstra delen av kommunen, sannolikt på grund av att behovet av markavvattning är litet i sluttningen ner mot ån till följd av bra naturlig avvattning.

Tabell 9.1: Dikningsföretag som berör Eslövs kommun uppdelat per avrinningsområdet samt på förrättningar gjorde före och efter 1920. Förrättningar gjorda före 1920 finns arkiverade hos Lantmäteriet och de efter 1920 finns hos Länsstyrelsen.

Avrinningsområde	Före 1920	Efter 1920	Totalt
Kävlingeån	43	42	85
Rönne å	21	19	40
Saxån	30	43	73
Totalt	94	104	198

Figur 9.3: Karta som visar dikningsföretag och båtnadsområden i Eslövs kommun.

Eslövs kommuns och VA SYD:s roll i dikningsföretagen

Eslövs kommun påverkas av dikningsföretag dels som medlem i ett antal dikningsföretag i rollen som fastighetsägare och dels i frågor som rör utsläpp av tätorternas dagvatten till dikningsföretag. För åtaganden som hör till VA-verksamheten (dag- och renat avloppsvatten) är det VA SYD, såsom huvudman för VA, som representerar de kommunala intressena och deltar som egen organisation. De dikningsföretag som är eller varit mest intressanta ur ett kommunalt perspektiv (för kommunen och VA SYD) och som har störst påverkan på tätorterna i kommunen är:

- *Saxån genom Marieholm (Saxåns vattenavledningsföretag av år 1890 och dikningsföretaget Saxåns nygrävning av år 1922)*
- *Flyingebäcken (Flyinge DVAF 1986)*

- *Blegelsbäcken genom Stehag (Stehags DVAF 1980)*
- *Krondiket, som är Eslövs tätorts avvattnings mot Saxån, var tidigare ett dikningsföretag men ingår numera helt i den allmänna VA-anläggningen.*
- *Torrläggning av mark till Asmundstorp m fl hemman uti Trollenäs socken och Eslövs stad av år 1919 samt Eslövs dagvattenavledningsföretag år 1970*

Som medlem i ett dikningsföretag intar kommunen samma roll som vilken annan delägare/medlem som helst. Det innebär att kommunen deltar efter den andel som kommunen fått vid bildandet av dikningsföretaget där kostnader och engagemang följer uppdelningen i förrättningsakten.

Som VA-huvudman finns VA SYD:s intresse främst i att dagvatten- och avloppshantering fungerar på ett tillfredställande sätt. Många gånger finns speciella andelstal som redovisar avloppsintressets deltagande skilt från jordbruks och allmänt fastighetsägarintresse. Så är fallet till exempel för dikningsföretaget i Saxån vid Marieholm.

Dikningsföretag och dagvatten från exploateringsområden

I och med den ökande exploateringen av jordbruksmark, som kan vara del av ett dikningsföretag, kan ny bebyggelse hamna i områden där avvattningen är reglerad i dikningsföretag. I dessa fall behöver dikningsföretagen omprövas och dagvatten från exploateringsområdena fördröjas så att flödet inte överskrider dikningsföretagets kapacitet. Förfarandet vid exploatering beskrivs närmare i ”Dagvatten och översvämningsplan för Eslövs kommun”. Även när genomförande av vattenvårdsåtgärder, till exempel anläggning av dammar och våtmarker och vattendragsrestaurering, berör dikningsföretag behöver dikningsföretagen omprövas. Med anledning av det växande medvetandet om dikningsföretag i Skåne de senaste cirka 10 åren har man vid exploatering blivit mycket mer noggrann med hanteringen av dikningsföretag som berör exploateringsområden. Vid nyexploatering är både Eslövs kommun och VA SYD idag noggranna med att fördröja och rena dagvatten som uppkommer från dessa områden.

Dikningsföretag i Rönne å avrinningsområde

Det finns ett 40-tal dikningsföretag i Eslövs kommun inom Rönne å avrinningsområde. Det mest betydande diknings- eller avvattningsföretaget i Rönne å är sänkningen av Ringsjön från

slutet av 1800-talet. Sänkningen av Ringsjön och utloppet från sjön till Rönne å beskrivs mer i detalj i kapitel 3 om Rönne å. Sänkningen av Ringsjön berör inte bara sjön utan även avvattningen av Rönneholms mosse (Figur 9.4) och Rönne å huvudfåra nästan hela vägen ner till Stockamöllan. Även de sista cirka fyra kilometrarna av Rönne å huvudfåra i Eslövs kommun är ett dikningsföretag.

Figur 9.4: Rönneholms mosse och torvtäkten på mossen är en del av markavvattningsföretaget ”Sänkningen av Ringsjön”.

Eslövs kommun äger mark inom båtadsområdena till flera dikningsföretag, bland annat sänkningen av Ringsjön, avvattningen av Stehags samhälle samt i ett par dikningsföretag i anslutning till Billinge.

Dikningsföretag i Kävlingeåns avrinningsområde

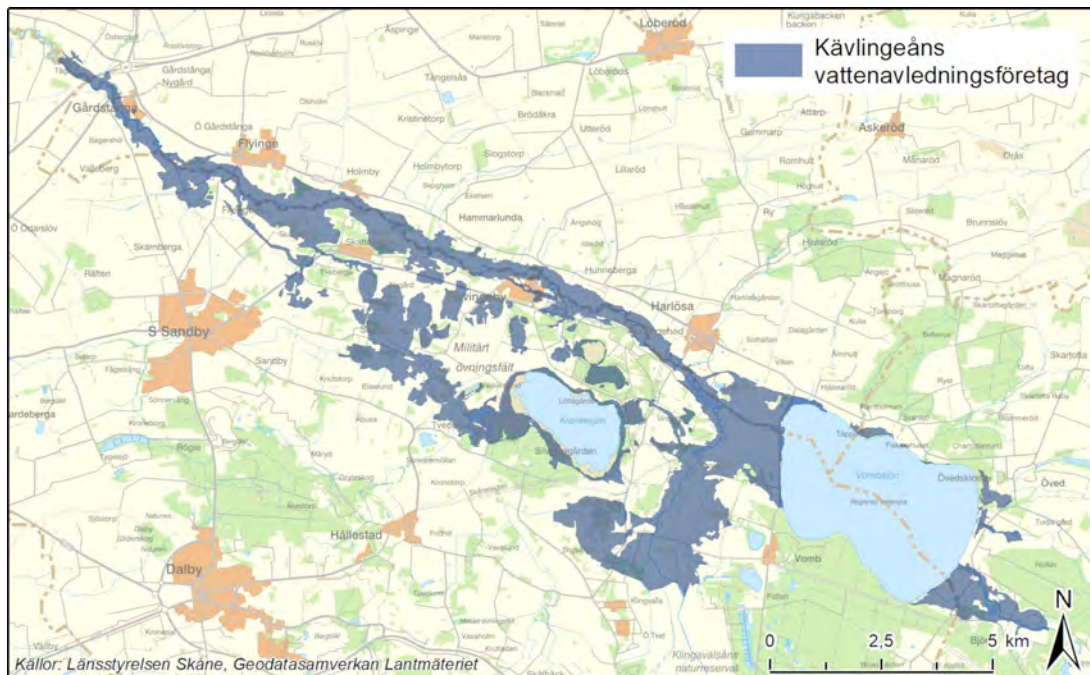
Det finns cirka 85 dikningsföretag i Eslövs kommun inom Kävlingeåns avrinningsområde. Av dessa dikningsföretag är nog Kävlingeåns vattenavledningsföretag det mest betydande och det beskrivs mer i detalj nedan under egen rubrik. Kommunen äger mark inom vattenavledningsföretagets båtadsområde. Det som är markant när det gäller dikningsföretagen i Kävlingeåns avrinningsområde är att det finns få dikningsföretag på slutningen ner mot Kävlingeån, sannolikt beroende just på att markens lutning gör det överflödigt med dikningsföretag eftersom marken avvattnas tillräckligt bra ändå. När det gäller dikningsföretagen och kopplingen till tätorternas dagvatten så finns det två dikningsföretag inom tätorten i sydvästra delen av Eslöv som avleder dagvatten ner mot

Bråån. Även i Kungshult är det dikningsföretag som berör tätorten som leder bort dagvatten. I Löberöd finns två dikningsföretag som berör tätorten och som leder bort dagvatten. Ett av dessa är även recipient för reningsverkets utlopp av renat avloppsvatten.

I tätorterna längs med Kävlingeån ligger de sydvästligaste delarna av Gårdstånga inom båtnadsområdet för Kävlingeåns vattenavledningsföretag. Flyinge avvattnas till stor del genom ett dikningsföretag som går rakt genom byn i öst-västlig riktning. Harlösas dagvatten leds till betydande del via ett dikningsföretag ner mot Kävlingeån sydväst om tätorten. Kommunen äger mark inom samtliga berörda båtnadsområden i tätorterna längs Kävlingeån.

Kävlingeåns vattenavledningsföretag

I början av 1900-talet bildades Kävlingeåns vattenavledningsföretag (Figur 9.5). Ambitionen med bildandet var att öka åkerarealen längs ån mellan Viderup och Vombsjön så mycket som möjligt genom att skapa effektivare vattenvägar. Fram till 1940-talet hade vattenavledningsföretaget grävt upp cirka 800 000 m³ bottenmassor ur ån, gjort den ett par meter djupare och grävt förbi ett antal meanderslingor (Kävlingeåns vattenvårdsförbund 2012). Syftet med vattenavledningen var, förutom den ökade arealen jordbruksmark, att man ville befria ådalen från de återkommande översvämningarna (Kävlingeåns vattenvårdsförbund 2012). En del av orsaken till översvämningarna var tidigare utförda utdikningar, dräneringar och uppodling av mossar och våtmarker längre upp i avrinningsområdet. Resultatet av dessa åtgärder blev snabbare avrinning från bäckar och biflöden samt fler och större översvämningar nere vid Kävlingeåns huvudfåra. Utdikningarna ledde också till snabbare uttorkning som sommartid var allvarlig och medförde svåra förhållanden för allt levande i vattendragen (Wolf 1956). Även Vombs ängar och fuktängarna runt Kävlingeån torrlades i och med vattenavledningen. Kävlingeåns rensningsprojekt var ett av de stora debattämnen vid denna tid. I en enkät som Wolf skickade ut till markägare längs ån med frågor om torrlägningsföretaget svarade 99 av 112 personer att avkastningen minskat efter torrläggningen och att situationen var sämre än tidigare (Wolf 1956). Bottenmassorna från ån lade man i stora vallar längs med åkanten, varav vissa finns kvar än idag. En del högar rasade tillbaka och några planades ut på åkrarna. Resultatet av uppgrävningen av Kävlingeåns huvudfåra blev bland annat att grundvattennivån sänktes, fåglar försvann, bland annat storken (*Ciconia ciconia*), landskapsbilden förändrades och den vunna åkerarealen var inte heller särskilt bördig. Dessutom blev vårfloden ett stort bekymmer nedströms, bland annat 1970 då dammen vid Högsmölla fördärvades av vattenmassorna.

Figur 9.5: Karta över Kävlingeåns huvudfåra där båtnadsområdet för dikningsföretaget "Kävlingeåns vattenavledningsföretag" är markerat med blåfärg.

Dikningsföretag i Saxån-Braåns avrinningsområde

Det finns ett drygt 70-tal dikningsföretag i Eslövs kommun inom Saxån-Braåns avrinningsområde. Området är det avrinningsområde i kommunen med högst andel jordbruksmark vilket återspeglar sig i den höga tätheten av dikningsföretag. De mest betydande dikningsföretagen i Saxån-Braån sett ur Eslövs kommuns perspektiv är de som berör huvudfåran vid Marieholm samt det som avvattnar Eslövs tätort till den del av Saxån norr om Eslöv som kallas Långgropen. I båda fallen äger kommunen mark inom båtnadsområdena och dikningsföretagen tar emot och avleder dagvatten från tätorterna. Även övre delen av Saxåns huvudfåra mellan Västra Strö och Farstorp utgör ett dikningsföretag där vattendraget präglas av att det är uträtat och fördjupat (Figur 9.6).

Större delen av huvudfåran är del i något dikningsföretag. Reslövs by vid Saxån strax öster om Marieholm har haft problem med översvämningar. På sträckan av Saxån förbi Marieholm gjordes därför en omförrättning av dikningsföretaget år 2003 (Omprovning av Saxåns vattenavledningsföretag 2004). Anledningen till detta var att Eslövs kommun ansökte om omförrättning för att minska riskerna att villabebyggelsen skulle drabbas av översvämningar. För att minska risken ansökt man om att få rensa Saxån från Ottabäckens sammanflöde med

Saxån nedströms Marieholm upp till väg 108. En sträcka som inte ingår i dikningsföretagets förrättning. I den nya förrättningen tillmättes påverkan på dagvatten större betydelse jämfört med i den ursprungliga förrättningen från 1890.

Figur 9.6: Saxån strax söder om Farstorp är ett typiskt dikningsföretag som karaktäriseras av att vattendraget är uträtat och fördjupat.

10. Vattenvård och vattenvårdsorganisationer

Allmänt om vattenvårdsorganisationer

Eslövs kommun är engagerad i fyra olika vattenråd; Kävlingeåns vattenråd; Ringsjöns vattenråd; Rönne å vattenråd och Saxån-Braåns vattenråd. När det gäller vattenråden kan man idag se både Saxån-Braåns, Ringsjöns och Kävlingeåns som bra modellvattenråd med en för ett vattenråd i princip komplett verksamhet, det vill säga kontroll av vattenkvaliteten, genomförande av vattenvårdsåtgärder och vattenförvaltning (spridande av information i vattenfrågor, svarande på remisser och drivande av externfinansierade projekt vid sidan av ordinarie verksamhet). Att vattenråden lever upp till det som man kan förvänta sig av vattenråd beror till största delen på kommunernas långsiktiga engagemang i organisationerna. I ett Sverigeperspektiv är det dock fortfarande relativt få vattenråd som lever upp till detta idag. Kävlingeåprojektet och Kävlingeåns vattenråd betraktas tillsammans med bland annat reduktionsfisket i Ringsjön som två av de mest långsiktiga och kontinuerliga våtmarks- och vattenvårdsprojekten i landet. Båda projekteten ses ofta som föredömen när det gäller kommungränsöverskridande samarbeten inom avrinningsområden. Ett bevis på detta är att Kävlingeåns vattenråd och Kävlingeåprojektet 2015 tilldelades Havs- och Vattenmyndighetens, Lantbrukarnas Riksförbunds och Sveriges kommuner och Landstings då nyinstittade nationella vattenvårdspris ”Sjöstjärnan” för att, som motiveringen löd:

”Långsiktigt och i bred samverkan med lantbrukare och kommuner och utifrån en helhetssyn framgångsrikt genomfört åtgärder för en bättre vattenkvalitet i Kävlingeåns avrinningsområde”

Eslövs kommun är en av de största finansiärerna och en av de mest drivande medlemmarna i Kävlingeåns vattenråd men samtliga berörda kommuner i avrinningsområdet (Lomma, Kävlinge, Eslöv, Höör, Hörby, Sjöbo, Tomelilla och Ystad) har spelat och spelar centrala roller i arbetet med att till exempel anlägga våtmarker i jordbrukslandskapet. I och med arbetet i vattenråden har Eslövs kommun bidragit till att förstärka vattenvårdsarbetet och kommunen har tydligt visat att man vill ligga i framkant när det gäller fortsatt vattenvårdsarbete.

Vattenorganisationer i Rönne å avrinningsområde

Rönneåkommittén

Rönneåkommittén bildades 1977 som en följd av rapporter om föroreningar, inte minst höga halter av fosfor och kväve, i sjöar och vattendrag i området. Kommittén bestod till en början av åtta kommuner, fyra företag, och de vid den tiden två Länsstyrelserna i Skåne. Uppgiften bestod i att föreslå och driva åtgärder för att förbättra, samt för att kontrollera, vattenkvaliteten. Innan kommittén bildades skedde kontrollen av utsläpp till Rönne å enskilt av varje verksamhetsutövare. Detta gjorde det svårt att få en överblick av miljöförhållandena i vattensystemet i sin helhet. I mitten av 1990-talet tog Ekologgruppen (1995), på uppdrag av Rönneåkommittén, fram en kunskapssammanställning och åtgärdsplan för Rönneå. Planen blev dock inte genomförd.

Idag är Rönneåkommitténs huvudsakliga arbetsuppgift är att administrera det samordnade kontrollprogrammet för området nedströms Ringsjöarna. Kommittén är numera en del av Rönne å vattenråd men har egna stadgar samt en fristående ekonomi. Enligt kommitténs stadgar är målsättningen för verksamheten att:

- *Åskådliggöra större ämnestransporter jämföra tillstånd och utvecklingstendenser med förväntade bakgrundsvärden och uppsatta gränser för miljökvalitet*
- *Belysa effekter i vattenmiljön av föroreningsutsläpp och andra ingrepp i naturen.*
- *Ge underlag för planering och utförande av miljöförbättrande åtgärder.*

Rönneåns vattenråd

Rönneåns vattenråd, som bildades vid Rönneåkommitténs årsmöte våren 2008, är en sammanslutning av kommuner, företag och organisationer som har intresse i de vattendrag, sjöar och grundvattenförekomster som ligger inom verksamhetsområdet som utgörs av Rönne å avrinningsområde nedströms Ringsjöarna. Syftet med vattenrådet är att utifrån ett helikopterperspektiv verka för ändamålsenligt nyttjande av yt-, grund- och kustvatten, så att hållbar ekologisk och social utveckling och tillväxt uppnås. Vattenrådet ska även fungera som remissorgan inom arbetet med vattenförvaltningen och andra vattenfrågor som berör området. Styrelse består av representanter från kommuner, företag och organisationer och fungerar som en paraplyorganisation med underliggande verksamheter som Rönneåkommittén och en våtmarksgrupp. Visst arbete med framtagande av planeringsunderlag för anläggning av våtmarker genomfördes när vattenrådet var nybildat runt 2008-2010 (Ekologgruppen 2008;

Ekologgruppen 2010). Det framtagna underlaget har dock inte lett fram till någon omfattande anläggning av våtmarker i området. Verksamheten i Rönne å vattenråd är idag mycket sparsam i jämförelse med de andra vattenråd kommunen är engagerad i.

Ringsjökommittén

Det sägs att startskottet för Ringsjökommittén utgjordes av att en yrkesfiskare tog med en representant från Länsstyrelsen i Malmöhus län ut på en roddtur på Ringsjön. Roddturen varade inte så länge eftersom det knappt gick att ro i den tjocka algbloomingen (Figur 10.1). Därefter tog Länsstyrelsen initiativ till att starta Ringsjökommittén. Kommittén bildades formellt i september 1980 och kom att bestå av representanter från Länsstyrelsen, Höör, Hörby och Eslövs kommuner, Mellanskånes planeringskommitté, Lantbrukarnas Riksförbund, fiskeorganisationerna, naturvårdsorganisationer, villaägarföreningar, fiskenämnden och dricksvattenintresset (Ringsjöns vattenråd 2020).

Figur 10.1: Algblooming uppstår när det är goda förutsättningar alg tillväxt det vill säga god tillgång på näring, värme och solljus vilket kan förekomma i näringsrika sjöar under framför allt sommaren.

Under 1980-talet och början av 1990-talet utfördes undersökningar och åtgärder i kommitténs regi, bland annat gjordes utfiskning av vitfisk. Därefter övergick verksamheten till att ha en mer övervakande funktion i form av genomförande av ett årligt recipientkontrollprogram. Under början av 2000-talet de positiva effekterna av de tidigare genomförda åtgärderna borta och kommittén började titta på möjligheterna att göra nya åtgärder och ett förslag till åtgärdsprogram för bland annat reduktionsfiske togs fram (Svensson och Lindahl 2003).

Åtgärdsprogrammet realiserades och en utfiskning som fick namnet ”Projekt Ringsjön” påbörjades.

Ringsjöns vattenråd

Sommaren 2007 ombildades Ringsjökommittén till Ringsjöns vattenråd. Anledningen till detta var implementeringen av vattendirektivet på den lokala nivån i vattenförvaltningsarbetet. I och med bildande av Ringsjöns vattenråd blev det ett uttalat mål att arbeta för att uppnå god ekologisk status i sjön men även att försöka nå ut till allmänheten på ett tydligare sätt. All verksamhet som tidigare legat under Ringsjökommittén följde med in i vattenrådet vid ombildningen. Idag är vattenrådets primära verksamhet reduktionsfisket i Ringsjön men vattenrådet arbetar även med informationsspridning och andra vattenvårdsåtgärder och utredningar i mån av tillgänglig finansiering. Finansieringen av vattenrådets verksamhet och reduktionsfisket sker med årligt stöd från Höör och Hörby kommuner (40% vardera) samt från Eslövs kommun och Sydsvatten (10% vardera).

Vattenorganisationer i Kävlingeåns avrinningsområde

Kävlingeåns vattenvårdsförbund, Kävlingeåprojektet och Kävlingeåns vattenråd

I Kävlingeån ansvarade Kävlingeåns vattenvårdsförbund för kontroll och provtagning av vattenkvaliteten i ån (recipientkontroll), från slutet av 1950-talet fram till 2014 då Kävlingeåns vattenråd övertog ansvaret för recipientkontrollen. När det började bli tal om att genomföra åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i avrinningsområdet ville dock inte Kävlingeåns vattenvårdsförbund ta ansvar för det arbetet. Istället enades kommunerna vid sidan av vattenvårdsförbundets organisation om ett upplägg för verksamheten och startade efter ett antal utredningar (Till exempel K-Konsult, 1992) Kävlingeåprojektet. Styrningen av projektet utgjordes av en så kallad programberedning bestående av politiker från de ingående kommunerna och olika adjungerade experter från bland annat universitetet, intresseorganisationer och från Länsstyrelsen. När det 2008 började bli tal om att bilda vattenråd var det Kävlingeåprojektets organisation som hanterade frågan. Efter utredningar och remissrundor påbörjade Kävlingeåns vattenråd sin verksamhet i början av 2010. I och med bildandet av vattenrådet utvidgades kretsen av medlemmar och styrelsens sammansättning till att förutom politiker, även innefatta representanter för markägare, dikningsföretag, verksamheter och intresseorganisationer. Till en början arbetade vattenrådet

enbart med verksamheten vattenförvaltning men den uttalade ambitionen från kommunernas sida var att även åtgärdsarbetet och recipientkontrollen skulle ingå som verksamheter i vattenrådet. 2012 påbörjade vattenrådet arbetet med fortsättningen på Kävlingeåprojektet, Kävlingeåns vattenvårdsprogram, och i med detta övertog vattenrådet även ansvaret för de åtaganden som Kävlingeåprojektet hade gentemot Länsstyrelsen, markägare och andra berörda aktörer. Efter förhandlingar med Kävlingeåns vattenvårdsförbund övertog vattenrådet i början av 2014 också ansvaret för recipientkontrollen i Kävlingeån. Detta gjorde att målsättningen med Kävlingeåns vattenråd som samlande vattenvårdsorganisation i Kävlingeån, med en komplett verksamhet, det vill säga vattenkontroll, åtgärdsarbete (Figur 10.2) och vattenförvaltning, var uppnådd. Vattenrådets roll och mandat har stärkts allteftersom i och med att vattenrådet tagit över ansvaret för drivandet av recipientkontrollen samt att betydande aktörer som stora markägare, VA SYD och Sydvatten engagerat sig i vattenrådets verksamhet.

Vattenorganisationer i Saxån-Braåns avrinningsområde

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté och Saxån – Braåns vattenråd

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté bildades 1987 och var ett samarbetsorgan för de kommunala nämnder som har ansvar för miljö- och naturvårdsfrågorna i kommunerna, Eslöv, Kävlinge, Landskrona och Svalöv, inom Saxån-Braåns avrinningsområde. Kommittén hade framför allt ansvarat för att bedriva recipientkontrollen som dock pågått längre än kommittén funnits, sedan 1970-talet. Kommittén upplöstes vid årsstämman hösten 2020 och all verksamhet flyttades därmed över till vattenrådet.

Saxån-Braåns vattenråd bildades hösten 2013 och sedan dess fram till hösten 2020 verkade vattenrådet och kommittén parallellt med varandra. Vattenrådets styrelse består av representanter från LRF, Jordägarna, fiskevården, den ideella naturvården, industrin samt Eslöv, Kävlinge, Svalövs och Landskrona kommuner. I samband med att vattenrådet tog över kommitténs verksamhet tecknade kommunerna ett samarbetsavtal. Året innan utökades även finansieringen av verksamheten med syftet att få åter få igång ett aktivt åtgärdsarbete under ledning av den lokala åtgärdssamordnare som anställdes.

I Saxån-Braån påbörjades samarbetet kring vattenvårdsåtgärder, att anlägga dammar och våtmarker, i början av 1990-talet med finansiering från Landstingets miljöfond. I slutet av 1990-talet fortsatte arbetet med stöd av så kallade LIP-medel (Lokala InvesteringsProgram) från staten. Arbetet med att anlägga dammar och våtmarker pågick några år in på 2000-talet

och mellan 30 och 40 dammar och våtmarker anlades under denna tid i avrinningsområdet. Efter LIP-projektet avslutats lades samarbetet kring genomförande av vattenvårdsåtgärder i Saxån på is tills det återuppväcktes i samband med att medel till lokala åtgärdssamordnare beviljades 2018 (se mer nedan).

Figur 10.2: En av de många våtmarker som anlagts inom åtgärdsarbetet i Kävlingeåns avrinningsområde. Våtmarkerna har många funktioner, kalla vinterdagar är de till exempel fina och säkra platser för friluftaktiviteter som skridskoåkning.

Pågående vattenvårdsarbete

Genom sitt stora engagemang i framför allt Kävlingeåprojektet och Kävlingeåns vattenråd, men även i Saxån-Braåns och Ringsjöns vattenråd, har Eslövs kommun långsiktigt satsat, med vattenvårdsmått mätt, relativt mycket resurser på vattenvårdsarbete i mellankommunala samarbeten över kommungränser men inom avrinningsområden. I Kävlingeån var Eslövs kommun en av de största finansiärerna av Kävlingeåprojektet som pågick mellan 1995 och 2014. Eslövs kommun bidrog aktivt till att projektet blev en verklig föregångare när det gäller effektivt och långsiktigt samarbete mellan kommuner inom avrinningsområden, redan innan

vattendirektivet infördes i Sverige. Idag driver Kävlingeåns vattenråd fortsättningen på Kävlingeåprojektet, ”Kävlingeåns vattenvårdsprogram” där Eslövs kommun är den näst största finansiären efter Lunds kommun. Samarbetet kring Kävlingeåns vattenvårdsprogram sträcker sig fram till och med 2021 och en process med ett eventuellt förnyande av samarbetet pågår. I Saxån-Braån har under 2020 avtal tecknats om samarbete och utökad kommunal finansiering av vattenvårdsarbetet. I Ringsjön pågår sedan länge kontinuerlig verksamhet med reduktionsfisket i Ringsjön som den största verksamheten i Ringsjöns vattenråd där Eslövs kommun finansierar 10 % av verksamheten.

Lokala åtgärdssamordnare

2018 utlyste Hav- och vattenmyndigheten möjligheten att ansöka om medel till lokala åtgärdssamordnare. Målet med satsningen var att skapa ett långsiktigt arbetssätt och att genomföra fler åtgärder mot övergödning i sjöar och hav. 20 stycken pilotområden, däribland Saxån-Braåns avrinningsområde och Vombsjöns tillrinningsområde i Kävlingeåns avrinningsområde, beviljades stöd till att anställa så kallade åtgärdssamordnare. I pilotområdena ska man följa hur åtgärdsplanering genomförs och ta reda på vilka incitament som krävs för att de åtgärder som behövs mot övergödning ska kunna genomföras. I Saxån-Braån har stödet gjort att man kunnat anställa en åtgärdssamordnare som kunnat börja ta tag i åtgärdsarbetet igen. Stödet till Vombsjön och Kävlingeån gjort att man kunnat förstärka redan pågående arbete i Vombsjöns tillrinningsområde. Satsningen sträcker sig till och med 2021.

11. Klimatförändringar, vattenföring och vattenuttag

Klimatförändringar

Något som är påtagligt när det gäller vattenfrågor är att ”ingen” pratar om vatten när det är lagom med vatten, när det finns tillräckligt med vatten i brunnen på gården, när det regnar lagom mycket eller när det varken är översvämning eller torka. Det är dock just lagom med vatten som det troligen inte kommer att bli så mycket av framöver. I Sverige, precis som i många andra delar av världen, kommer risken för extremväder att öka till följd av klimatförändringarna (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2016). Med extremväder menas bland annat längre torrperioder, mer intensiva regntillfällen samt att nederbörden som kommer är fördelad på ett ojämnare sätt över året. Vid sidan av ökad risk för extremt väder kommer även temperaturen att stiga (Klimatanpassning.se 2020). Längre torrperioder och högre temperatur kommer att ge ökad efterfrågan på vatten och ökad avdunstning samtidigt som vattenflöden och grundbildning kommer att minska. Detta kommer att ställa stora krav på anpassning samt förvaltning och fördelning av vattenresurserna för att samhället inte ska utsättas för risker.

Vid översvämning kommer anpassning i första hand att handla om att, där man har möjlighet att påverka det, inte placera infrastruktur, byggnader eller annat av ekonomiskt värde i vattnets rinnvägar för att det annars inte kommer att gå att undvika skador av översvämningar. Torka innebär bland annat sinande brunnar för de som har enskild vattenförsörjning, uttorkade vattendrag, minskade eller förstörda skördar samt låga vattennivåer i sjöar vilket kan leda till behov av att spara på vatten.

Oavsett om det handlar om mer eller mindre vatten framöver kommer behovet av att samarbeta mellan kommuner och andra aktörer inom avrinningsområden att öka för att situationen ska kunna hanteras. Den allvarligaste risken med de förändringar i nederbördsmonster som är följden av klimatförändringarna är sannolikt brist på livsmedel till följd av minskade eller förstörda skördar på grund av olika typer av extremväder. I verksamheten hos Kävlingeåns vattenråd (Se kapitel 10 om vattenorganisationer och vattenvård i Eslövs kommun) märker man redan nu av att fler markägare förbereder sig för längre torrperioder genom att vara intresserade av att anlägga bevattningsdammar. I Eslövs kommun pågår hösten 2020 tre olika projekt där markägare samarbetar med vattenrådet om

att anlägga bevattningsdammar (Figur 11.1). Behovet av bevattningsdammar där man lagrar vatten under perioder med höga vattenflöden och använder det framför allt i början av växtsäsongen kommer sannolikt att öka i takt med att effekterna av klimatförändringarna blir än mer påtagliga.

Figur 14.1: Hösten 2020. Vid Skeglinge mellan Skarhult och Gårdstånga anläggs en relativt stor bevattningsdamm i samarbete mellan markägaren, Eslövs kommun och Kävlingeåns vattenråd.

Vattenföring

Generellt om vattenföring

Vattenföringen i många vattendrag i jordbrukslandskapet präglas av att landskapet är utdikad och vattendragen till stora delar är uträtade, fördjupade och ibland även kulverterade. Effekten av detta blir att vattnet rör sig snabbare genom landskapet då den naturligt vattenhållande förmågan har försvunnit och både höga och låga flöden förstärks. Klimatförändringarna med ändrade nederbördsmonster, eventuellt längre både torr- och regnperioder kan ytterligare förstärka effekterna av utdikningen. Det finns en betydande risk att vattenbrist kommer påverka skördeutfallet på de skånska åkrarna oftare i framtiden. Efter sommaren 2018, då vattenflödena var extremt låga, i vissa fall lägre än de lägsta flöden som SMHI:s modeller betraktar som lägsta möjliga flöden, var många vattendrag uttorkade. Till och med så pass stora vattendrag som Brååns huvudfåra saknade bitvis vattenföring (Figur 11.2). Sommaren 2018 satte en ny nivå för vad som är möjligt beträffande låg vattenföring i vattendragen. Medan de högsta vattenföringarna i vattendragen i kommunen noterades i juli månad den regniga sommaren 2007.

Figur 11.2: I slutet av sommaren 2018 var Brååns huvudfåra i Kävlingeåns avrinningsområde bitvis i stort sett utan vattenföring.

I Eslövs kommun är de stora variationerna i vattenflöden extra tydliga i Bråån och i Saxåns huvudfåra som förutom att de påverkas av effekten av utdikning även helt saknar större vattenmagasin i avrinningsområdena. I både Kävlingeån och Rönne å styrs flödena delvis av att Sydsvatten reglerar flödet ut från både Vombsjön och Ringsjön enligt fastställda vattendomar. Detta gör att flödena inte varierar lika mycket som i Saxån och Bråån. I de övriga mindre vattendragen i både Kävlingeån och Rönne å kan dock variationerna i vattenflöden vara stora.

Hårdgjorda ytor kan genom uppkomsten av dagvatten påverka vattenflöden i vattendragen. Lokalt kan påverkan vara stor om det är hög andel hårdgjorda ytor i ett tillrinningsområde till ett litet vattendrag. Så är till exempel fallet med Eslövsbäcken som är ett litet vattendrag men med hög andel hårdgjorda ytor i tillrinningsområdet. Påverkan på Eslövsbäcken minskas dock av att Långa kärr i Abullahagen till viss del fördröjer vattenflödena från Grybyområdet. I övrigt är det ingen stor påverkan från dagvatten på flödena i recipienterna i Eslövs kommun (Eslövs kommun och VA SYD 2020) då de hårdgjorda ytorna som mest utgör enstaka procent av tillrinningsområdenas storlek. Det kan till och med vara så paradoxalt att hårdgjorda ytor i ett avrinningsområde kan göra att den högsta utbredningen av en översvämning blir mindre än om det inte funnits hårdgjorda ytor. Så var fallet i juli 2007 i Höje å där Lunds stad utgör en betydande del av avrinningsområdet. Att vattnet rann så snabbt av från de hårdgjorda ytorna gjorde att det högsta flödet delades upp i två pulser där dagvattnet kom först och vattnet från

övrig mark lite senare. Hade pulserna kommit samtidigt hade det högsta flödet blivit högre än det nu blev (SWEKO 2011).

Rönne å

Medelvattenföringen i Rönne å vid mynningen i Skälderviken är cirka 25 kbm/s (SMHI 2019). Vid Munkabron som ligger närmare Eslövs kommun är medelvattenföringen cirka 8 kbm/s (Tabell 11.2). Den stora skillnaden beror på att stora delar av tillflödet till Rönne å når ån nedströms Eslövs kommun från de stora skogsområdena norr om huvudfåran. Skillnaden mellan högsta och lägsta flöde i ån är mellan cirka 80-100 gånger. Skillnaden är sannolikt mindre än om ån vore helt oreglerad eftersom Sydvatten reglerar utflödet ur Ringsjön till Rönne å enligt en fasställd vattendom vilket kan dämpa variationerna i flöden.

Inget av de övriga vattendragen i Rönne å avrinningsområde i Eslövs kommun är så stora att det finns mätningar eller modelleringar för vattenflöden. Troligen är dock variationen i vattenflöde högre i dessa vattendrag än i själva huvudfåran.

Tabell 11.2: Vattenföringen i Rönne å. Skillnaden mellan högsta och lägsta flöde är cirka 80-100 gånger.

Delområde	Medel vattenföring (m ³ /s)	Lägsta vattenföring dygnsvärden (m ³ /s)		Högsta vatten- föring dygnsvärden (m ³ /s)		Skillnad (ggr)
Mynningen (Ängelholm)	25	2,5	*	208	**	83
Uppströms Munkabron	7,5	0,7	*	54	**	103
*2018-08-08; ** 2007-07-07						
Källa: SMHI vattenwebb						

Kävlingeån

Medelvattenföringen i Kävlingeån ån är cirka 10,8 m³/s och det skiljer normalt sett drygt 100 gånger mellan högsta och lägsta flöde (SMHI 2020; Tabell 11.3). Skillnaden är sannolikt mindre än om ån vore helt oreglerad eftersom Sydvatten reglerar utflödet ur Vombsjön enligt en fasställd vattendom vilket kan dämpa variationerna i flöden. Bråån som är det största biflödet till Kävlingeån i Eslövs kommun har den största skillnaden mellan hösta och lägsta vattenföring av de större vattendragen i kommunen (tabell 4.1). Det är svårt att säga vad den

stora skillnaden beror på men området är bitvis kraftigt påverkat av utdikning och annan fysisk påverkan samt saknar helt större vattenmagasin. Sommaren 2018 var huvudfåran uppströms Ellinge söder om Eslövs tätort bitvis helt uttorkad. Nedströms Ellinge finns alltid ett grundflöde i vattendraget då Ellinge reningsverk har sitt utsläpp till Eslövsbäcken och Bråån i höjd med Eslövs golfbana. Noterbart är att det högsta noterade flödet i Bråån är från 2007-07-06 vilket är en dag tidigare än i de flesta andra vattendragen i området.

Tabell 11.3: Vattenföring i Kävlingeån. I huvudfåran är skillnaden mellan högsta och lägsta flöde ungefär 100 gånger medan det i vid Brååns mynning skiljer mer än 1 300 gånger.

Delområde	Medelvattenföring (m ³ /s)	Lägsta vattenföring dygnsvärden (m ³ /s)		Högsta vattenföring dygnsvärden (m ³ /s)		Skillnad (ggr)
Högs mölla (Vid Furulund i Kävlinge kommun)	10,8	1,1	*	118,0	**	104
Vombsjöns utlopp	3,8	0,4	*	37,5	**	103
Brååns utlopp i Kävlingeån	1,8	0,027	***	35,5	#	1 315
*2013-08-28; ** 2007-07-07; ***2018-08-07; #2007-07-06						
Källa: SMHI vattenwebb						

Saxån-Braån

Vattenföringen i Saxån-Braån karaktäriseras av stora fluktuationer i vattenföringen. Det kan förklaras med avsaknaden av sjöar som utjämnar vattnet och med den utdikning och dränering av våtmarker som skett de senaste 200 åren som gjort att landskapets vattenhållande och flödesutjämnande förmåga minskat (Williams 2004). Så som för många andra vattendrag i Skåne är det åren 2007 och 2018 som utmärker sig beträffande vattenföringen. Juli 2007 är den månad då flest höga flöden uppmätts samtidigt som augusti 2018 är den månad när flest låga vattenföringar uppmätts. Det är framför allt de låga flödena under 2018 som gjort att skillnaden mellan högsta och lägsta vattenföring i vattendragen ökat. Medelvattenföringen i Saxån-Braån är cirka 3,4 kubikmeter per sekund vid mynningen och cirka 0,5 kubikmeter per

sekund i både Saxån och Långropen där dessa vattendrag rinner samman vid Trollenäs slott (Tabell 11.4).

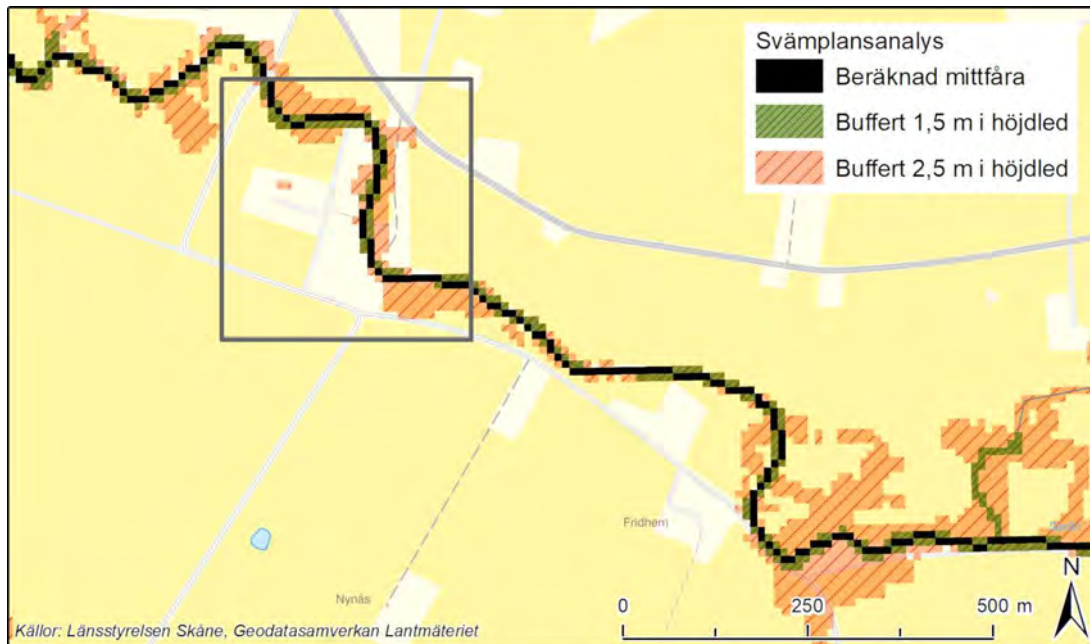
Tabell 11.4: Vattenföringen i två delavrinningsområden samt för hela Saxån-Braåns avrinningsområde. Skillnaden mellan högsta och lägsta vattenföring är cirka 900 gånger, vilket får betraktas som högt, i både Långropen och Saxån uppströms sammanflödet med Långropen.

Delområde	Medel vattenföring (m ³ /s)	Lägsta vattenföring dygnsvärden (m ³ /s)		Högsta vattenföring dygnsvärden (m ³ /s)		Skillnad (ggr)
Saxån uppströms Långropen	0,5	0,01	*	8,7	*	870
Långropen	0,5	0,01	*	9,2	*	920
Saxån-Braån mynningen	3,4	0,08	***	57,3	#	716
*2018-08-07; ** 2007-07-06; ***2018-08-08; #2007-07-07						
Källa: SMHI vattenwebb						

I Eslövs kommun är samhället Reslöv vid Saxån strax öster om Marieholm känsligt för översvämningar. Anledningen till känsligheten kan vara att man har byggt i anslutning till vattendragets så kallade svämplan, det vill säga det område som vattendraget naturligt sett utbreder sig inom vid höga vattenflöden (se figur 11.3).

I detta sammanhang kan man notera att översvämningar är en naturlig företeelse i ett vattendrag som inte är ett problem för själva vattendraget utan som blir ett problem först när det finns något av värde i vägen för vattnet. Ett värde som till exempel kan bestå av infrastruktur, hus eller odlad mark. Problem med dagvatten framförs ibland som orsaken till översvämningar i Reslöv. Dagvatten är det vatten som rinner av hårdgjorda ytor i tätorter. Avrinningen från hårdgjorda ytor är ofta snabb vilket kan leda till hastiga ökningar i flöden. När det handlar om dagvattnets bidrag till översvämningsproblematiken i Reslöv är den sannolikt liten. Den del av Eslövs tätort som ligger i tillrinningsområdet till Reslöv utgör cirka 4,5 km² av det cirka 103 km² stora tillrinningsområdet. Av dessa 4,5 km² är knappt 50% hårdgjorda ytor vilket gör att drygt 2 % av tillrinningsområdet till Reslöv utgörs av hårdgjorda ytor medan cirka 75% av tillrinningsområdet till Reslöv utgörs av, till stor del dränerad,

jordbruksmark (Johansson 2020x). Resterande del av tillrinningsområdet utgörs bland annat av naturmark, betesmarker, tomter och skogsdungar.

Figur 11.3: Ett utsnitt av Saxån mellan Reslöv och Fridhem strax öster om Marieholm som visar Saxåns svämplan i sträckad markering. Reslövs by är markerad med grå ram.

Vattenbalans och vattenuttag

Den kommunala dricksvattenförsörjningen i Eslövs kommun sker till största delen med råvatten från sjön Bolmen i Småland via Bolmentunneln och Ringsjöverket utanför Stehag i Eslövs kommun (Sydvatten 2019a). Detta medför att framför allt Kävlingeån, men till viss del även Rönne å, via reningsverkens utsläpp av renat avloppsvatten tillförs vatten från Bolmen i Lagans avrinningsområde. Vatten som ursprungligen inte hör hemma i Rönne å eller Kävlingeåns avrinningsområden. Det finns olika aspekter på denna överföring av vatten mellan avrinningsområden. Vid lågvattenföring i Eslövsbäcken och Bråån utgör utsläppet från Ellinge reningsverk en betydande del av det totala vattenflödet medan det vid högt vattenflöde endast utgör en mindre del av flödet. Detta tillskott av vatten till Kävlingeån kompenserar till viss del den bortförsel av vatten från Kävlingeåns avrinningsområde som sker via uttaget av råvatten för dricksvattenproduktion från Vombsjön. Som en del i en övergripande regional lösning på vattenförsörjningsfrågan för ett antal skånska kommuner förvaltar Sydvatten flera vattendomar från 1960-talet som medger ett uttag på högst 1 500 liter råvatten per sekund ur Vombsjön i Kävlingeåns avrinningsområde (Söderbygdens vattendomstol 1969; Sydvatten

2019b). Bakgrunden till denna lösning var att vattenförsörjningen till Malmö stad inte bedömdes kunna lösas på något annat sätt på grund av problem med kvalitet och kvantitet hos befintligt råvatten. Stora delar av det vatten som tas ur Vombsjön lämnar därmed Kävlingeåns avrinningsområde och släpps efter användning och rening ut i Öresund från Sjölanda reningsverk i Malmö.

Vattendomen för Vombsjön är uppdelad i flera olika deldomar. Den deldom som det ofta refereras till är domen från 1969. I de förarbeten som gjorts till domarna har det utretts hur uttaget av vatten från Vombsjön påverkar olika faktorer, såsom naturvärden, fiske, produktion av vattenkraft och av dricksvatten, i vattensystemet, från Vombsjön och nedströms i Kävlingeån (Sydvatten 2015). Dessutom har effekterna av vattenuttaget reglerats i de olika domarna. I domen från 1969 konstateras det till exempel att:

”I 1967 års deldom har vattendomstolen funnit att planen innebära en godtagbar avvägning mellan de olika intressen som är knutna till Vombsjön och Kävlingeån”

Det går dock inte att i domen från 1969 utläsa att någon bedömning av de långsiktiga konsekvenserna av ett vattenuttag kan bli för till exempel grundvattenbildningen i området. Weijman-Hane (1969) menar, i generalplanen för Kävlingeån, att överföringen av vatten från ett avrinningsområde till ett annat på sikt skulle kunna störa vattenbalansen, framför allt i det avrinningsområde som vatten förs bort ifrån, med sjunkande grundvatten som följd och att hänsyn därför behöver tas till att den totala vattenbalansen för ett avrinningsområde påverkas av bortledning eller tillförsel av yt- eller grundvatten eftersom yt- och grundvatten tillhör en och samma vattentillgång. Weijman-Hane (1969) menar vidare att eftersom grundvattnet är en betydande faktor i Kävlingeåns vattenföring är det troligen inte möjligt att avleda vatten från avrinningsområdet utan att på sikt påverka vattenföringen i ån.

Vattendomarna för Vombsjön är nu mer än 50 år gamla och en del av de förutsättningar som rådde på 1960-talet har förändrats sedan dess. Det som kanske är mest påtagligt är de förändringar som skett i klimatet med framförallt låga vattenföringar under sommarhalvåret vissa år vilket kan leda till låga vattennivåer i sjön. Den gällande domen tillåter dock låga vattennivåer i Vombsjön. Behovet av en omprövning av vattendomen för Vombsjön lyfts numera upp i olika sammanhang, till exempel vid temadagen om Vombsjön hösten 2017, då deltagarna lyfte fram just regleringen av sjön som det största problemet (Kävlingeåns vattenråd 2017).

12. Miljöövervakning

I Vatteninformationssystem Sverige (VISS) är den vattenrelaterade miljöövervakning som bedrivs sammanställd. Den miljöövervakning som är enklast att få en klar bild av är den samordnade recipientkontrollen som drivs av Kävlingeåns, Saxåns och Ringsjöns vattenråd samt av Rönneåkommittén. Inom recipientkontrollen görs i stort sett samma undersökningar från år till år och resultaten sammanställs i en årsrapport. Recipientkontrollen görs för att undersöka den påverkan de olika verksamheterna i avrinningsområdena har på vattenmiljöerna. Resultaten används också av till exempel Länsstyrelsen för att bedöma ekologisk status på sjöar och vattendrag inom arbetet med vattendirektivet. För att kunna bedöma påverkan och status tar man prover på vattenkemiska, fysikaliska och biologiska parametrar. Bland vattenkemin tas prover på till exempel pH-värde, kväve och fosfor samt metaller. Det finns även exempel (Rönne å och Saxån-Braån) på att man börjat provta och analysera de bekämpningsmedel som används inom jordbruket. När det handlar om fysikaliska parametrar handlar det bland annat om siktdjup i sjöar, grumlighet och temperatur. Beträffande biologi undersöker man bland annat sammansättningen av olika arter och antal individer bland små bottenlevande djur (till exempel insekter, kräftdjur och maskar), gör provfiske i både sjöar och vattendrag samt undersöker sammansättningen på alger som växer på till exempel stenar eller andra ytor. Man tittar även på utbredning och artsammansättning på vattenväxter i sjöar. Generellt kan man säga att de kemisk-fysikaliska undersökningarna ger en ögonblicksbild av situationen medan de biologiska undersökningarna mer motsvarar situationen över en längre tid.

Beträffande annan miljöövervakning, kommunal, regional, nationell eller någon annan typ av övervakning är det svårare att få en samlad bild av denna jämfört med recipientkontrollen. De undersökningar som görs inom annan miljöövervakning än recipientkontrollen är inte alltid lika regelbundna och när det gäller nationell och regional miljöövervakning inte heller begränsade till ett avrinningsområde. Resultaten från dessa undersökningar sammanställs därför inte i rapporter för enskilda avrinningsområden. För att underlätta för Länsstyrelsen i deras statusbedömningar och för att få en bättre överblick och en samlad bild över situationen i ett avrinningsområde hade det varit värdefullt om den aktör som bedriver recipientkontrollen hade fått resurser att i årsrapporten sammanställa all miljöövervakning som bedrivits i avrinningsområdet under året. Den miljöövervakning som redovisas i VISS och som berör Eslövs kommun omfattar 13 olika program (Tabell 12.1).

Tabell 12.1: Miljöövervakningsprogram som berör Eslövs kommun.

Program	Ansvarig organisation	Startår	Slutår	Syfte
RVK, Råvattenkontroll, urval för vattendirektivsövervakning	Sveriges geologiska undersökning (SGU)	-	-	Kommunal övervakning
NMÖ, Hydrologiska grundnätet	Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)	1774	-	Nationell miljöövervakning
RMÖ, Skåne övrigt	Länsstyrelsen i Skåne län	1850	-	Recipientkontroll
SRK, Kävlingeån	Kävlingeåns vattenråd	1953	-	Samordnad recipientkontroll
SRK, Ringsjöarna	Ringsjöns vattenråd	1966	-	Samordnad recipientkontroll
SRK, Saxån-Braån	Saxån-Braåns vattenvårdskommitté	1973	-	Samordnad recipientkontroll
SRK, Rönne å	Rönneåkommittén	1978	-	Samordnad recipientkontroll
RK Skåne verksamheter MKB/tillsyn		2000	-	Recipientkontroll
RMÖ, Skåne län, Grundvatten	Länsstyrelsen i Skåne län	2007	-	Regional miljöövervakning
NMÖ, Sjöar omdrevsstationer	Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	2007	-	Nationell miljöövervakning
Screening miljögifter - grundvatten		2011	2012	Nationell miljöövervakning
RMÖ, Skåne län, Grundvatten påverkat av tätort och jordbruk	Länsstyrelsen i Skåne län	2014	2020	Regional miljöövervakning
RMÖ, Dagvattenpåverkan från tätort i Skåne		2017	-	Regional miljöövervakning
Källa: Vatteninformationssystem Sverige 2020-03-31				

Recipientkontrollprogrammen i de tre vattendragen redovisas nedan medan övrig övervakning inte redovisas närmare. Uppdaterad information om övrig miljöövervakning hittar man i Vatteninformationssystem Sverige (VISS; <https://viss.lansstyrelsen.se/>).

Utöver den övervakning som redovisas i VISS bedriver olika verksamheter egenkontroll vid sidan av den samordnade recipientkontrollen. För Eslövs kommun berör detta framför allt VA SYD:s avloppsreningsverk med utsläpp till Kävlingeån och Rönne å. Vidare gör Sydvatten analyser av råvattenkvalitet i Vombsjön (Sydvatten 2019).

Samordnad recipientkontroll i Rönne å

Den samordnade vattenkontrollen i Rönne å omfattar hela avrinningsområdet och sker i samarbete mellan Rönneåkommittén och Ringsjöns vattenråd (Rönne å vattenråd 2020). Rönneåkommittén har administrerat programmet sedan 1978. Programmet omfattar 56 olika provpunkter och är uppdelat i en fast och en rörlig del. I den fasta delen ingår klassisk vattenkemiska fysikaliska parametrar såsom till exempel pH, kväve och fosfor samt siktdjup i sjöarna. Även metaller i både vattenfas, mossor och sediment ingår i den fasta delen av programmet tillsammans med biologiska parametrar såsom plankton, bottendjur och vattenväxter i sjöarna samt bottendjur, fisk och påväxtalger i rinnande vatten. I den rörliga delen av programmet har det under åren 2015-2018 bland annat ingått kemiska-fysikaliska parametrar på fyra provpunkter utöver de ordinarie samt provtagning och analyser av bekämpningsmedel på tre provpunkter. Utöver kommunerna ingår även ett par företag i den samordnade recipientkontrollen i Rönne å. Det handlar om bland annat Perstorp Speciality Chemicals AB, Klippans Bruk AB och Gelita Sweden AB. Alla resultat från recipientkontrollen presenteras på vattenrådets och vattenvårdskommitténs hemsida (www.ronnea.se).

Samordnad recipientkontroll i Kävlingeån

På grund av den upprepade fiskdöden i Kävlingeån på 1940-talet uppmärksammades den dåliga vattenkvaliteten i ån. Efter ett omfattande undersökningsarbete av ån konstaterades att vattnet var rejält förorenat av utsläpp från industrier och samhällen. Därför bildades 1953 ”Samarbetsnämnden för Kävlingeåns sanering” och provtagningar av vattnet i ån startade samma år (Weijman-Hane 1969). Sedan bildades Kävlingeåns vattenvårdsförbund 1958 och

blev då ett av Sveriges första vattenvårdsförbund. Verksamheten med vattenkontrollen utökades i förbundets regi. Recipientkontrollen i Kävlingeån drivs sedan 2014 av Kävlingeåns vattenråd. Målet med recipientkontrollen i Kävlingeån idag är bland annat att den, utöver att bedöma påverkan från olika verksamheter, skall ge underlag för bedömning av status och underlag för genomförande av vattenvårdande åtgärder i området.

Kontrollprogrammet omfattar idag vattenkemisk och fysikaliska parametrar, hydrologiska mätningar och bottendjur. Det vattenkemiska basprogrammet omfattar 13 övervakningsstationer i Kävlingeån och dess tillflöden. Provtagning sker 6 eller 12 gånger per år och ger underlag för tillståndsbedömningar avseende närings-, försurnings-, syre- och grumlighetsstatus samt ger underlag för beräkningar av transporter till havet av kväve, fosfor och suspenderat material. Vart tredje år görs undersökningar av bottenfaunan (små ryggradslösa djur, till exempel kräftdjur, insekter, maskar och iglar som lever på botten av vattendragen) på fem lokaler i huvudfåran och dess biflöden. Alla resultat från recipientkontrollen finns på Kävlingeåns vattenvårdsförbunds hemsida (www.kavlinge.se) eller <http://www.kavlingeans-vvf.com/>).

Samordnad recipientkontroll i Saxån-Braån

Kontrollprogrammet, som pågått sedan 1973, omfattar idag vattenkemiska och fysikaliska parametrar, mätning av vattenföring, metaller i både vatten och i mossor samt bekämpningsmedel på en provpunkt. När det gäller biologiska parametrar så undersöks bottendjur och påväxtalger.. Programmet omfattar 12 provpunkter i Saxån-Braån och dess tillflöden. Alla resultat från recipientkontrollen finns på Saxån-Braåns hemsida (<http://saxan-braan.se/>).

Analys av miljöövervakningen

Generellt sett kan man säga att behovet av miljöövervakning är stort och att man i princip inte kan få för mycket information om sjöar och vattendrag i ett avrinningsområde. Mer information bidrar till att öka förståelsen för olika processer inom avrinningsområdet vilket i sin tur till exempel kan öka säkerheten när man ska föreslå åtgärder för att komma tillrätta med olika miljöproblem. I diskussioner kring de bedömningar av ekologisk status som görs av Länsstyrelsen inom arbetet med Vattendirektivet förs det ofta fram att information och

kunskap om vattenförekomsterna är otillräcklig för att kunna bedöma statusen. Beträffande vattendragen i Eslövs kommun har man dock tillräckligt med information, åtminstone om de vanligaste parametrarna såsom kväve, fosfor, BOD och pH, för att med stor säkerhet kunna yttra sig om vattenkvaliteten och statusen i vattendragen med avseende på dessa parametrar. Det råder ingen tvekan om att sjöar och vattendrag i alla tre avrinningsområdena i Eslövs kommun är kraftigt påverkade av övergödning och att åtgärder behöver genomföras för att statusen ska bli bättre. Sedan kanske den tillgängliga informationen inte är tillräcklig för att helt säkert avgöra om den ekologiska statusen är till exempel måttlig eller otillfredsställande men den skillnaden är inte heller avgörande för hur vattenvårdsarbetet bedrivs idag.

Vidare finns det ett stort behov av att närmare analysera hur sjöar och vattendrag i både Rönneå å, Kävlingeåns och Saxån-Braåns avrinningsområden är påverkade av utsläpp av bekämpningsmedel, mikroplaster (små plastpartiklar), läkemedelsrester och andra kemiska ämnen som inte är naturligt förekommande i vattnet (exempelvis Vattendirektivets så kallade prioriterade ämnen). Dessa analyser är dock dyra och ingår traditionellt sett inte i de ordinarie recipientkontrollprogrammen. I både Saxån och Rönne å har man dock börjat med analyser av bekämpningsmedel. Analyserna från Saxån visar att bekämpningsmedel förekom i alla prover under 2018 (Ekologigruppen 2019c). Ökade krav från tillsynsmyndigheterna och ett aktivt deltagande i och finansiering av recipientkontrollen från lantbrukets sida skulle kunna medföra att analyserna skulle kunna göras i högre utsträckning än i dagens screeningundersökningar och/eller punktinsatser. Som nämnts ovan kan man notera att den kanske fortfarande största påverkanskällan på sjöar och vattendrag i Eslövs kommun jordbruket, fortfarande inte deltar i recipientkontrollen på ett sätt som motsvarar påverkan. Detta behöver betraktas som en brist i recipientkontrollen.

Beträffande mikroplaster finns det fortfarande ingen standardiserad provtagnings och analysmetod. Innan det finns standardiserade metoder bedöms det inte som riktigt meningsfullt att inkludera provtagning och analys av mikroplaster i recipientkontrollen.

Recipientkontrollen i Saxån får betraktas som relativt omfattande för ett så förhållandevis litet vattendrag. I Rönneå bedöms omfattningen av recipientkontrollen som förhållandevis rimlig i relation till avrinningsområdets storlek medan det i Kävlingeån finns behov av fler provtagningspunkter för att få en bättre upplösning på informationen i ett så pass stort

avrinningsområde. Det finns även behov av att utöka kontrollprogrammet med fler biologiska undersökningar i Kävlingeån.

Samtidigt som det finns ett behov av att utöka provtagningen är det av stor vikt att bibehålla de långa tidserier av provtagningar som finns då dessa är värdefulla för att kunna se långsiktiga förändringar i vattenkvaliteten. Avslutningsvis kan man även notera att miljöövervakningen av mindre vattendrag, bäckar, sjöar, dammar och våtmarker ofta är bristfällig förutom när enstaka punktinsatser eller övervakning som genomförs till följd av att till exempel ett utsläpp har skett.

13. Miljömål

I detta avsnitt redovisas de olika miljömål för vatten som berör Eslövs kommun. Kopplingar mellan de olika miljömålen görs och det lämnas även förslag på hantering av miljömålen. Möjligheterna att nå de uppsatta miljömålen diskuteras utifrån dagens situation beträffande möjligheterna att genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att nå målen.

Aktuella miljömål

De olika miljömål som är aktuella för sjöar och vattendrag i Eslövs kommun är:

- **Vattendirektivet** – Vattendirektivet är EU:s ram för sitt vattenpolitiska samarbete. Inom ramen för Vattendirektivet beslutar vattendelegationerna vid de Länsstyrelser som även är vattenmyndigheter, med stöd av Miljöbalken och Vattenförvaltningsförordningen, om de miljömål för vattenförekomster, i form av juridiskt bindande miljökvalitetsnormer, som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormerna gäller för de vatten som klassas som vattenförekomster. Eslövs kommun berörs för tillfället, helt eller delvis, av 13 stycken ytvattenförekomster (Tabell 7.1).
- **Nationella miljömål** – De nationella miljömål som är kopplade till vatten i Eslövs kommun är framför allt målen ”Ingen övergödning” och ”Levande sjöar och vattendrag” – själva målsättningarna inom miljömålen går att jämföra med miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna i arbetet med Vattendirektivet men de nationella miljömålen är inte juridiskt bindande på samma sätt som miljökvalitetsnormerna för vatten (Sveriges miljömål 2020).
- **Eslövs kommuns miljömålsprogram** – Eslövs kommuns miljömålsprogram är Eslövs kommuns arbete med miljömålen på det lokala planet. Syftet med miljömålsprogrammet är att bidra till en ekologiskt hållbar utveckling och till att de 16 nationella miljömålen uppnås. Målsättningarna inom område 4 i miljömålsprogrammet ”God vattenstatus” säger att:

** Åarna och sjöarna i Eslövs kommun ska minst ha god status.*

** Övergödningen ska minska och den biologiska mångfalden och de rekreativa värdena i och omkring vattenmiljöer ska öka.*

** Dricksvattnet i kommunen ska ha ett bra skydd mot negativ påverkan.*

Utöver dessa mål har VA SYD sex egna strategiska mål i sin affärsplan för 2019-2030 (VA SYD 2019c):

- **Vara klimatneutralt och energipositivt år 2030**
- **Produktifiera och ha nyttiggjort restprodukter år 2025**
- **Vara en av Europas 10 mest effektiva VA- och avfallsorganisationer år 2025**
- **Uppnå nollvision för oplanerade driftstörningar för kund år 2030**
- **Inspirera och ha aktiverat alla kunder för en bättre miljö 2025**
- **Leda utvecklingen för hög vattenkvalitet till rekreation och dricksvatten år 2025**

Av dessa mål är det främst målet om att leda utvecklingen för hög vattenkvalitet till rekreation och dricksvatten som berör arbetet med bättre vattenkvalitet i sjöar och vattendrag i Eslövs kommun. VA SYD skriver bland annat i sin affärsplan:

”... Rent vatten till våra vattendrag får vi genom renare dagvatten, renare utsläppt avloppsvatten samt när vi minskar bräddningarna. Vi gör plats för vattnet genom att arbeta tillsammans med privata och offentliga aktörer i utvecklingen av våra samhällen och driver på utvecklingen för hållbar dagvattenhantering även vid extremregn.”

Då de övergripande målsättningarna i Eslövs miljömålsprogram är samma som inom Vattendirektivet medför det att de miljömål som berör Eslövs kommuns ytvattenförekomster i princip kan sammanfattas i att uppnå de målsättningar som sätts upp i arbetet med Vattendirektivet. Även VA SYD:s mål om hög vattenkvalitet ligger i linje med övriga mål. En brist i de lokala mål, som Eslövs kommun själv beslutar om, är att de endast berör större sjöar och vattendrag, så kallade vattenförekomster. Andra vatten såsom mindre sjöar, dammar/våtmarker och vattendrag/bäckar, som inte är vattenförekomster, lämnas med detta resonemang utanför målbilden vilket är en brist då mindre vatten kan vara känsligare för påverkan än större sjöar och vattendrag. De nationella miljömålen exkluderar inte mindre

sjöar och vattendrag på samma sätt som Vattendirektivet och Eslövs kommuns miljömålsprogram. Därför skulle miljömålsprogrammet kunna kompletteras med målsättningar för kommunens mindre sjöar, dammar/våtmarker (dock ej för dagvattendammar) och vattendrag/bäckar som det i dagsläget inte finns några lokala målsättningar för.

Möjligheterna att nå uppsatta miljömål

Möjligheterna att nå uppsatta miljömål behöver beaktas ur flera olika perspektiv. Generellt sett är målen höga i förhållande till omfattningen på de vattenrelaterade miljöproblem som skulle behöva åtgärdas för att målen skulle kunna uppnås. Det skulle sannolikt bli svårt att fortsätta bedriva ett så omfattande jordbruk som bedrivs i sydvästra Skåne idag om man ska uppnå målen inom arbetet med Vattendirektivet. Så som miljömålen, exempelvis miljökvalitetsnormerna för vatten, är formulerade är det därför en rimlig bedömning att det är i stort sett omöjligt att uppnå dessa mål inom utsatt tid sett till de förutsättningar som råder beträffande:

- *Tillgänglig finansieringen för genomförande av fysiska åtgärder*
- *Praktiska och formella möjligheter att genomföra fysiska åtgärder*
- *Jordbrukarnas möjligheter att driva sina företag på ett marknadsmässigt sätt*
- *Dagens rationella sätt att bruka jordbruksmarken*
- *Samhällets förväntningar på vilka grödor som jordbruket ska leverera och till vilken kostnad*

Bedömningen är att det i dagsläget inte är realistiskt att genomföra de fysiska åtgärder som krävs för att följa miljökvalitetsnormerna eftersom tillgänglig finansiering, exempelvis LOVA (Statligt stöd till Lokala vattenvårdsåtgärder som framför allt görs för att minska problem med övergödning), våtmarks-LONA (Statligt stöd till våtmarker som framför allt anläggs för att fördröja landskapets vattenhållande förmåga) och miljöinvesteringsstöd inom Landsbygdsprogrammet, endast räcker till en mindre del av det verkliga behovet. Förutom att finansieringen är otillräcklig kan det även vara svårt rent praktiskt att genomföra olik typer av vattenvårdsåtgärder på grund av att mycket vatten i landskapet, som följd av utdikningen, ligger mycket djupare ner idag än vad det gjorde för 200 år sedan (Se figur 13.1).

Figur 13:1 Saxån väster om Marieholm är ett exempel på ett uträdat och fördjupat vattendrag där vattennivån idag ligger längre ner än innan utdikningen.

Förekomsten av dikningsföretag och deras starka juridiska status och de stora insatser som krävs för att få vattendomar beviljade gör att det också finns formella aspekter som försvårar genomförande av åtgärder. Åtgärder skulle även, enligt Lantbrukarnas Riksförbund (LRF 2015), försvåra jordbruksdriften avsevärt och riskera minska Sveriges redan låga grad av självförsörjning. Vidare är övergödning generellt sett ett svårt miljöproblem att åtgärda och omfattande åtgärder kan genomföras utan att det ger tillräckliga resultat. I Kävlingeåns avrinningsområde har relativt omfattande åtgärder gjorts de senaste 25 åren men den ekologiska statusen är fortfarande en bra bit från målet om ”God ekologisk status”. Att det är svårt att se resultat kan bero på att problemet med övergödningen i Skånes jordbruksbygder är så omfattande. Skånes landareal utgör endast cirka 2,7 % av landarealen i hela Sverige medan hela 17 % av all jordbruksmark i Sverige ligger i Skåne (SCB 2019). Dessutom utgörs idag drygt 40 % av Skånes hela landareal av jordbruksmark. Detta i kombination med att dikning och kulvertering av vattendragen gör att avrinningen sker mycket snabbare idag leder till att problemen med övergödning och fysisk påverkan är väldigt omfattande i relation till miljömålen.

Eftersom det är svårt att genomföra tillräckligt med åtgärder för att komma till rätta med problemen med övergödning och fysisk påverkan kan det vara rimligt att ställa frågan om de åtgärder som genomförs, till exempel inom ramen för de vattenråd Eslövs kommun är medlem i, är meningsfulla att genomföra. Åtgärder är utan tvekan meningsfulla eftersom de

åtgärder som vattenråden arbetar med är den i dagsläget enda framkomliga vägen att på ett systematiskt och effektivt sätt genomföra konkreta fysiska åtgärder mot övergödning. En oberoende utvärdering av Kävlingeåprojektet drar slutsatsen att åtgärderna som genomförs inom ramen för vattenråden leder till förbättringar när det gäller övergödningssituationen (Strand och Weisner 2010) även om det kan vara svårt att se storskaliga förbättringar på avrinningsområdesnivå. Åtgärderna som genomförs måste också betraktas som positiva för den biologiska mångfalden i det ofta artfattiga jordbrukslandskapet. De erfarenheter man får om både hantering av dikningsföretag och tillstånd enligt miljöbalken (vattendom) samt om de rent praktiska erfarenheterna av att bedriva vattenvårdsarbete i ett intensivt jordbrukslandskap är också värdefulla resultat av vattenrådets arbete (Strand 2016). Detta har också uppmärksamats i den statliga offentliga utredningen "Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning" (SOU 2020:10) där arbetssättet i Kävlingeåns vattenråd lyfts fram som ett bra exempel på väl fungerande lokalt åtgärdsarbete mot övergödning.

Sänkt nivå för uppsatta mål

Det faktum att det varit och är en stor differens mellan målen om god status enligt Vattendirektivet och de faktiska möjligheterna att nå målen har varit allmänt känt bland vattenvårdare i Skåne sedan länge. Vattenmyndigheterna har dock inte sett på situationen på samma sätt vilket lett till att vattenförvaltningen tappat i trovärdighet (Johansson 2020c). Ett alternativ till att uppnå idag gällande miljömål för vatten är att göra en politisk avvägning på nationell nivå mellan värdet av god vattenkvalitet och värdet av bibehållen jordbruksproduktion enligt dagens modell och då eventuellt sänka målsättningarna. Teoretiskt sett skulle gränsen för vad som är en godtagbar status kunna flyttas från god till måttlig status. Detta skulle innebära att en vattenförekomst som idag har måttlig ekologisk status (ej godkänd idag) istället skulle betraktas ha en godtagbar ekologisk status och därmed vara godkänd enligt Vattendirektivet. Ett sådant politiskt ställningstagande på nationell nivå skulle inte ta bort behovet av åtgärder men det skulle bli rimligare att uppnå målen.

Lantbrukarnas Riksförbund (2015) menade i sitt remissvar till vattenmyndigheterna att åtgärderna i vattenmyndigheters åtgärdsprogram behövde lyftas upp på nationell politisk nivå för att strategiska avvägningar mellan olika intressen skulle kunna göras. De efterfrågade strategiska avvägningarna på nationell nivå gjordes av regeringen under 2016 och ledde till att vattenmyndigheterna fick ändra ett antal åtgärder i åtgärdsprogrammet. De ändringar som gjordes rörde bland annat åtgärder riktade till Jordbruksverket samt åtgärder som var riktade

till kommunerna i egenskap av verksamhetsutövare för reningsverk. Vidare, under 2018 och 2019 gjorde Havs- och vattenmyndigheten en översyn av föreskrifterna om klassificering av vattenförekomster och miljökvalitetsnormer (HVMFS 2013:19). Anledningen till översynen var just nya politiska beslut med inriktningen att möjligheterna att använda sig av de olika undantag från att uppnå målen som det ges möjlighet till i Vattendirektivet ska användas i större utsträckning. I praktiken skulle detta kunna få till följd att målsättningen för vattendragen i det skånska jordbrukslandskapet sänks från god till måttlig status vilket kan vara en rimligare nivå på målsättningarna. Det skulle dock behöva göras en konsekvensanalys för vad de sänkta kraven skulle betyda för vattenmiljöerna vilket Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, Eslövs kommun lyfte fram i sitt yttrande till Havs- och vattenmyndigheten (Eslövs kommun 2019b).

14. Vattenförvaltning

I detta kapitel beskrivs kort arbetet med vattendirektivet och den svenska vattenförvaltningens åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer och vilka krav som där ställs på kommunen. Möjlig användning av miljökvalitetsnormer i kommunens tillsyn, prövning och planering redovisas också.

Vattendirektivet

I Europa har man länge sett ett behov av att skydda sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten, vilket slutligen ledde fram till att EU:s ramdirektiv för vatten infördes år 2000 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG). Vattendirektivet som det kallas är ett omfattande direktiv med syftet att säkra tillgången till vatten av god kvalitet och att vattenförekomsterna (sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten) ska ha god ekologisk och kemisk status i ett långsiktigt perspektiv. För att kunna nå målet är det tydligt i direktivet att det är nödvändigt med engagemang och nära samarbete mellan alla parter som påverkar vattnet inom ett avrinningsområde.

Den svenska vattenförvaltningen

I Sverige kallas arbetet med vattendirektivet för vattenförvaltningen. Vattendirektivet är infört i svensk lag genom vattenförvaltningsförordningen (SFS 2004:660). Arbetet baseras även på 5 kapitlet Miljöbalken som reglerar åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer. Arbetet med vattenförvaltning drivs framför allt av fem vattenmyndigheter med stöd av länsstyrelserna. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) stödjer i sin tur vattenmyndigheterna genom vägledning och föreskrifter för ytvatten. När det gäller grundvatten så är Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) vägledande myndighet. Svensk vattenförvaltning syftar till att förbättra våra vatten och skapa en långsiktigt hållbar förvaltning av våra vattenresurser.

Vattenförvaltningen omfattar sjöar, vattendrag samt kust och grundvatten som delats in i mindre delar, så kallade vattenförekomster. En viktig utgångspunkt i vattendirektivet är arbeta utifrån vattnens egna gränser, de så kallade avrinningsområdena, som inte följer administrativa gränser såsom nations, läns- eller kommungränser. Syftet med att arbeta i avrinningsområdesperspektivet är att det ger en helhetssyn på vattenfrågorna och ger större incitament för samarbete över framför allt läns- och kommungränser, men även över nationsgränser. Sverige är indelat i fem vattendistrikt och i varje vattendistrikt är en

länsstyrelse utsedd av regeringen att vara vattenmyndighet i sitt vattendistrikt. För södra Östersjöns vattendistrikt, som berör Saxån-Braåns och Kävlingeåns avrinningsområden i Eslövs kommun, är det Länsstyrelsen i Kalmar som är vattenmyndighet. För Västerhavets vattendistrikt som i Eslövs kommun berör Rönne å avrinningsområde ligger vattenmyndigheten i Göteborg, hos Länsstyrelsen för Västra Götalands län. På den länsstyrelse som är vattenmyndighet finns ett kansli som driver och administrerar vattenförvaltningsarbetet i distriktet vilket bland annat innefattar att:

- *Ta fram förslag på förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer*
- *Samordna och administrera vattenförvaltningsarbetet i distriktet.*
- *Lämna de uppgifter som Havs- och Vattenmyndigheten behöver för vidare rapportering till EU.*
- *Att samverka nationellt, regionalt och lokalt med berörda parter inom vattenförvaltningen.*

Vattenmyndigheternas beslutande organ är en vattendelegation vars medlemmar är utsedda av regeringen. Delegationen består av representanter från näringsliv, forskning, intresseorganisationer, politiker och sakkunniga företrädare för länsstyrelserna. Även de länsstyrelser som inte är vattenmyndigheter bidrar till vattenförvaltningen genom att ta fram och bereda underlag åt Vattenmyndigheten. Det är de så kallade beredningssekretariaten på länsstyrelserna som genomför kartläggning, analys och miljöövervakning samt tar fram underlag till nästa förvaltningsplan.

Arbetet med vattendirektivet drivs i förvaltningscykler om sex år, där arbetsmomenten återkommer. En förvaltningscykel inleds med att sjöar och vattendrag kartläggs utifrån befintlig kunskap och miljöövervakning. Underlaget används sedan för att bedöma och status och påverkan, fastställa miljökvalitetsnormer samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå god status i vattenförekomsterna. Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för att rapportera Sveriges arbete med Vattendirektivet till EU. Den pågående vattenförvaltningscykeln påbörjades 2016 och pågår till 2021.

Förvaltningsplan

Det ingår i vattenmyndigheternas uppdrag att ta fram en förvaltningsplan för respektive vattendistrikt. Förvaltningsplanen är en redovisning av läget i vattenförvaltningsarbetet men ger även en bakgrund till läget samt beskrivning av miljöproblem och status.

Vattenmyndigheten beskriver även de metoder som har använts vid revidering av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram. Planen anger också riktningen för det kommande arbetet i respektive vattendistrikt. Beskrivningarna i förvaltningsplanen ska spegla helheten i distriktet och ska ge en överblick över vilka aktörer som deltar i arbetet. Planen kan till exempel användas som referens eller planeringsunderlag i vattenförvaltningsarbetet av såväl myndigheter och kommuner som ideella organisationer. Förvaltningsplanen ingår även som en del i det som rapporteras till EU-kommissionen för att beskriva vad Sverige gör i arbetet med vattendirektivet. Inför beslut om förvaltningsplan inklusive åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer skickas förslag ut på bred remiss till berörda.

Miljökvalitetsnormer

En miljökvalitetsnorm är ett krav på den kvalitet på miljön som ska uppnås.

Utgångspunkten för en miljökvalitetsnorm är tillståndet i miljön och vad människan bedöms kunna utsättas för utan att ta skada. Miljökvalitetsnormer finns för flera områden, bland annat för vatten, och används i vattenförvaltningen för att bestämma vilken kvalitet, vanligen god status, som ska uppnås till en viss tidpunkt. Behovet av att ta fram och besluta om ett åtgärdsprogram för att följa miljökvalitetsnormerna är inskrivet i Miljöbalkens 5 kapitel. Av miljöbalken följer även att det är myndigheters och kommuners ansvar att genomföra åtgärder och följa miljökvalitetsnormerna i samband med myndighetsutövning. Enligt vattenförvaltningsförordningen ska Vattenmyndigheten i respektive vattendistrikt fastställa ett åtgärdsprogram där det anges vilka åtgärder som behöver genomföras för att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna ska kunna följas. Varje vattenförekomst inom vattenförvaltningen har en miljökvalitetsnorm som anger vilken status den ska ha vid en viss tidpunkt.

Åtgärdsprogram

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram syftar dels till att åtgärda betydande påverkanskällor samt till att förebygga försämring av statusen i vattenförekomsterna. Åtgärdsprogrammet är

en del av förvaltningsplanen och redovisar vilka kostnadseffektiva åtgärder som behöver vidtas för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas samt innehåller även en redovisning av:

- *Vilka åtgärder som behöver vidtas, av vem (kommuner eller en eller flera myndigheter)*
- *När åtgärderna behöver vara genomförda,*
- *Vilka påverkanskällor som orsakar miljöproblem (att god status inte uppnås), samt*
- *åtgärdernas bedömda effekt*

Åtgärderna i programmet riktar sig till myndigheter och kommuner som behöver vidta de åtgärder som enligt vattenmyndigheterna är nödvändiga att genomföra. Kommunernas skyldighet att genomföra åtgärderna följer av 5 kapitlet i Miljöbalken. I de flesta fall innebär det att myndigheter och kommuner ska genomföra olika typer av administrativa åtgärder. Det kan till exempel handla om att ta fram nya eller ändra föreskrifter, ta fram vägledning och strategidokument, förstärka tillsyn eller utveckla tillståndsprövning, fysisk planering och/eller rådgivning. De administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet är bindande för respektive åtgärdsmyndighet och kommun att genomföra. Åtgärdsprogrammet innehåller dock inga krav på åtgärder som riktar sig till enskilda verksamhetsutövare.

Kommunens användning av miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna för vatten, beslutade av Vattenmyndighetens vattendelegation, är ett av de viktigaste verktygen i arbetet för bättre vattenkvalitet som kommunen kan och behöver använda sig av enligt Miljöbalken. Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser på miljöområdet, till exempel vid tillståndsprövning och tillsyn. Normerna är även styrande för den fysiska planeringen i kommunerna. När miljö kvalitetsnormerna omvandlats till krav eller regler från myndigheter och kommuner styr de indirekt också verksamhetsutövare och enskilda. Kommuner och myndigheter är enligt 5 kapitlet i Miljöbalken ansvariga för att miljö kvalitetsnormer följs. Eslövs kommun behöver därför fortsätta att arbeta med de områden som man kan påverka genom att använda sig av miljö kvalitetsnormerna. Dessa områden är:

- ***Reningsverk:*** *Förbättrad rening av avloppsvatten, till exempel med avseende på näringsämnen, läkemedelsrester och eventuellt även mikroplaster.*

- **Dagvatten:** Fördröjning och rening dagvatten från befintliga bebyggda områden
- **Enskilda avlopp:** Krav på hög skyddsnivå eller alternativa hållbara lösningar med likvärdig eller högre reningsgrad
- **Planarbete:** Säkerställa fördröjning och rening av dagvatten vid exploatering och förtätning
- **Övriga verksamheter** där kommunen kan ställa krav med hänvisning till miljökvalitetsnormer för vatten

Det är nödvändigt att utgångspunkten i arbetet med miljökvalitetsnormer är att varje verksamhet, varje enskilt avlopp, varje ny bebyggelse ska hantera sin egen påverkan på miljön och på vattenförekomsterna för att miljökvalitetsnormerna ska kunna uppnås. För att legitimera varje åtgärd som genomförs, oavsett storlek, behöver varje enskild åtgärd betraktas som ett nödvändigt steg på vägen mot att uppnå gällande miljökvalitetsnormer.

Genom det kommunala planmonopolet samt i sin roll som prövnings- och tillsynsmyndighet har kommunen möjlighet att påverka vattenkvaliteten i kommunens sjöar och vattendrag. Framgång på detta område beror till stor del på politisk prioritering mellan vattenfrågor i förhållande till andra frågor som exploatering, förtätning av befintliga områden samt hur kommunen väljer att bedriva tillsyn och ställa krav på och enskilda avlopp, mindre reningsverk och andra verksamheter med utsläpp till vatten som kommunen har tillsyn över eller prövar. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att även om kommunen genomför sitt planarbete och sin prövning och tillsyn i den omfattning som Vattenmyndighetens åtgärdsprogram kräver, kommer sannolikt inte miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsterna i kommunen att uppnås vid utsatt tidpunkt. Detta beror på att vattenförekomsterna påverkas av andra verksamheter som kommunen har svårare att påverka. Dessutom är miljökvalitetsnormernas målnivå, för sjöar och vattendrag i kommunen, högt satta i förhållande till hur situationen ser ut idag beträffande miljöproblem och påverkan.

15. Åtgärder

I detta kapitel listas, beskrivs och analyseras de åtgärder som kommunen behöver genomföra enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Vidare ges förslag på andra teoretiskt möjliga åtgärder i de sjöar och vattendrag som finns i Eslövs kommun. Ingen av de föreslagna åtgärder kommer ensamt att leda till att målet om god ekologisk status i vattenförekomsterna uppnås. Varje åtgärd behöver istället ses som ett steg på vägen mot målet och att många sådana steg behöver tas. Eftersom det inte finns någon generell lösning på de vattenrelaterade miljöproblemen behöver tankesättet att varje verksamhet bär sin egen miljöpåverkan genomsyra vattenvårdsarbetet. De föreslagna åtgärder har positiv miljönytta men kostnadseffektiviteten analyseras dock inte närmare här. Detta behöver göras i samband med eventuellt utredning och projektering av de specifika åtgärder, för att avgöra om en åtgärd ska genomföras. Avslutningsvis så analyseras kommunens rådighet över föreslagna åtgärder

Kommunernas åtgärder enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram

Sveriges fem vattenmyndigheter beslutade i december 2016 om åtgärdsprogram för arbetet med genomförandet av Vattendirektivet. Besluten om åtgärdsprogram togs cirka ett år senare än planerat till följd av att det förslag till åtgärdsprogram som skickades ut på remiss våren 2015 lyftes upp till regeringen för beslut. Under hösten 2016 kom regeringens beslut vilket ledde till ett antal förändringar i åtgärdsprogrammen, bland annat beträffande de åtgärder som var riktade till Jordbruksverket. Allmänt sett är det reviderade åtgärdsprogrammet mer genomarbetat än det första förslaget och åtgärder är tydligt motiverade. Att det gällande åtgärdsprogrammet har prövats av regeringen gör att åtgärdsprogrammet sannolikt har en bred förankring och att åtgärder är väl avvägda mellan olika samhällsintressen vilket är betydelsefullt för genomförandet. Nedan redogörs för kommunernas åtgärder i det beslutade åtgärdsprogrammet för 2016-2021.

Kommunerna åtgärd 1: Tillsyn enligt miljöbalken

Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster, i sådan omfattning att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Åtgärden är en revidering av åtgärd 32 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015.

Vattenmyndighetens bedömning

Kommunernas arbete med prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter som påverkar vattenmiljöerna är av betydelse för möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Återrapporteringen från kommunerna till Vattenmyndigheten pekar dock på att tillsyn inte utövas i tillräcklig omfattning av kommunerna (Vattenmyndigheterna 2019). Rapporteringen ger dock ingen information om varför tillsyn inte utövas i tillräcklig omfattning, men att resurserna för tillsynen inte räcker till har framförts av kommuner och länsstyrelser vid flera tillfällen (Vattenmyndigheterna 2019).

Kommunens arbete

Miljöavdelningen på Eslövs kommun bedriver tillsyn på olika typer av miljöfarliga verksamheter varav en del även har Eslövs kommun som huvudman. Beträffande verksamheter som innehar tillstånd enligt miljöbalken granskar Miljöavdelningen i tillsynen att villkor för utsläpp till vatten inte överskrids. I övrigt ställer förvaltningen så långtgående krav som gällande regelverk och praxis tillåter. Exempelvis har förvaltningen i tillsynen på biltvättar ställt krav på kontrollprogram med provtagning av utgående vatten innan det avleds till spill och/eller dagvattennätet. Tillsyn av dagvattenanläggningar har inte tidigare varit ett prioriterat område. Krav på dagvattenanläggningar har dock börjat ställas.

Eslövs kommun är inne i en expansiv fas med hög exploateringstakt. I framförallt östra Eslöv pågår planer för att omvandla industrifastigheter till bostäder. I samband med genomförande kommer markundersökningar att genomföras och vid behov ställas krav på sanering av förorenade områden för att bland annat säkerställa att det inte sker läckage av förorenande ämnen till vattendrag och grundvatten.

Kommunerna åtgärd 2: Tillsyn på jordbruk och hästhållning

Kommunerna ska bedriva tillsyn så att:

- a) utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskar, samt att*
 - b) tillförseln av växtskyddsmedel minskar*
- till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.*

Åtgärden ska medföra att det för berörda verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Åtgärden är ny i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2016-2021.

Vattenmyndighetens bedömning

Kommunernas återrapportering till Vattenmyndigheten pekar generellt på att det i dagsläget inte utövas tillsyn i tillräcklig omfattning inom området. Övergödning, som till stor del beror av läckage av näring från jordbruk och hästhållning, är ett betydande problem i både Södra Östersjöns samt Västerhavets vattendistrikt. Så också i Eslövs kommun eftersom verksamheterna är omfattande i kommunen. Problemen med hästhållning är framförallt relaterade till läckage av näringsämnen och erosion från hästagar samt lagring och hantering av gödsel. Vattenmyndigheten (2016) bedömde också att användning av bekämpningsmedel inom jordbruket bidrar till eller riskerar att bidra till en negativ påverkan på både yt- och grundvattenförekomster. Vissa åtgärder för att minska påverkan från verksamheterna genomförs idag frivilligt, bland annat med finansiering från Landsbygdsprogrammet och vattenråden. Vattenmyndighetens uppskattning är dock att det i dagsläget inte utförs åtgärder i tillräcklig omfattning för att minska påverkan på vattenförekomsterna så att miljökvalitetsnormerna kan följas. Kommunerna behöver därför enligt Vattenmyndigheten utöka sin tillsyn gällande jordbruk och hästhållning och ställa krav på åtgärder så att påverkan från verksamheterna kan minska och att miljökvalitetsnormerna kan följas. Åtgärden ska leda till minskad övergödning, till minskade nitrathalter i grundvatten samt till optimerad och minimerad användning av bekämpningsmedel.

Kommunens arbete

Både hästhållning och jordbruk är omfattande verksamheter i Eslövs kommun varför åtgärden behöver vara prioriterad. Miljöavdelningen genomför viss tillsyn på lantbruk men mer sällan på hästgårdar. Den tillsyn som bedrivs är inte tillräckligt omfattande i relation till antalet verksamheter i kommunen. Tillsyn av hästgårdar har inte genomförts de senaste åren. Vid tillsyn uppmärksammas eventuella brister i lagring och spridning av gödsel. Vid brister får verksamhetsutövare förelägganden om att åtgärda bristerna. Kontroll görs även av tidpunkt för spridning, mängd, skyddsavstånd och nedbrukning av gödsel. I tillsynen av bekämpningsmedel kontrolleras att lagring, hantering och spridning görs på ett säkert sätt för både människa och miljö. Kontroll sker även av att maskiner och utrustning för spridning av bekämpningsmedel har funktionstestats.

Kommunerna åtgärd 3: Tillsyn på avloppsreningsverk och avloppsledningar

Kommunerna ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från:

a) avloppsledningsnät

b) avloppsreningsverk

minskar till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.”

Åtgärden är ny i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2016-2021.

Vattenmyndighetens bedömning

Vattenmyndigheterna (2016) menar att bräddningar från avloppsledningsnätet kan orsaka betydande utsläpp av näringsämnen samt prioriterade och särskilt förorenande ämnen.

Bräddning, som främst sker vid kraftig nederbörd då ledningsnätet inte kan ta emot allt vatten, innebär att en blandning av dagvatten och avloppsvatten släpps ut utan rening från det kombinerade ledningsnätet (där dagvatten och avloppsvatten går i samma ledningar).

Bräddpunkter är en inbyggd funktion i systemet för att skydda samhällen uppströms vid till exempel överbelastning. Kombinerade ledningssystem är känsliga för kraftig nederbörd vilket är ett problem som kan öka i framtiden till följd av klimatförändringarna och kommunerna behöver därför minska sårbarheten i systemen. Vattenmyndigheten (2016) menar att den kommunala tillsynen därför behöver omfatta både kombinerade och separerade ledningssystem för att initiera åtgärdsarbeten där bräddningar och utsläpp bidrar till en betydande påverkan i vattenförekomsterna. Exempel på åtgärder tillsynen skulle kunna leda till är lokalt omhändertagande av dagvatten, utökad fördröjningskapacitet i magasin, underhåll av pumpar, varningssystem vid pumpstationer och ändrad lokalisering av utsläppspunkter. I återrapporteringen för 2018 konstaterar vattenmyndigheterna att många kommuner ger exempel på åtgärder som vidtagits till följd av tillsynen. Exempel på det är åtgärder för att minska bräddningar från reningsverk och pumpstationer, krav på nya reningssteg, återföring av näring från avlopp samt krav på utökad egenkontroll (Vattenmyndigheterna 2018).

När det gäller reningsverk sker idag provning och tillsyn i stor utsträckning av större reningsverk medan kraven på de mindre reningsverken inte har utvecklats i samma omfattning (Vattenmyndigheten Södra Östersjön 2016). Gränsen mellan mindre och större

reningsverk går vid 2 000 anslutna personekvivalenter. Påverkan på vattenmiljöerna kopplat till näringsämnen, prioriterade ämnen och särskilda förorenande ämnen från mindre reningsverk är inte omfattande totalt sett, men på vattenförekomstnivå kan ett mindre reningsverk vara en viktig orsak till att god ekologisk och kemisk status inte uppnås i en vattenförekomst.

Kommunens arbete

Tillsyn av mindre reningsverk är en betydelsefull fråga i Eslövs kommun eftersom det finns åtta mindre reningsverk i kommunen (Tabell 11.1) och kommunen är därför aktiv i dessa frågor. Utöver tillsynen på de små reningsverken bedriver kommunen tillsyn av avloppsledningar kopplade till Ellinge reningsverk (Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för Ellinge reningsverk). En åtgärdsplan för ledningsnätet är framtagen av VA SYD och ska uppdateras 2021. Tillsynen av ledningsnätet omfattar separationer av kombinerade ledningar, bräddningspunkter och utformningen av dessa, lokalisering av känsliga punkter samt pump- och larmfunktioner. Kommunen bedriver även tillsyn av dagvattendammar när dessa ska rensas för att säkerställa att dess funktion återställs samt att hantering av uppkomna rensmassor sker på ett säkert sätt.

Kommunen har även som ambition att arbeta mer proaktivt med tillsyn på utsläpp av dagvatten genom att ta fram riktlinjer för tillsyn på utsläpp av dagvatten.

Kommunerna åtgärd 4: Tillsyn enskilda avlopp

Kommunerna ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp, genom:

- a) att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas,*
- b) att prioritera tillsynen av enskilda avlopp för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.*

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.”

Åtgärden är en revidering av åtgärd 33 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015.

Vattenmyndighetens bedömning

Det finns ingen exakt juridisk definition av enskilda avlopp, men vanligen avses små avloppsanläggningar som inte är anslutna till det kommunala avloppsnätet och som behandlar avlopp från ett till fem hushåll. Utsläpp från enskilda avlopp bidrar, precis som utsläpp från jordbruk, hästhållning och reningsverk, till övergödning. Vattenmyndigheterna (2016)

menade att det inte utövas tillsyn i den utsträckning som krävs för att enskilda avlopp ska åtgärdas i en takt som gör att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Kommunernas återrapportering till vattenmyndigheterna visar dock att förbättringar sker på området. Cirka 89 % av kommunerna rapporterade 2018 att kommunen ställer krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp i områden där vattenförekomster inte har god status. 2018 rapporterade även 89 % av kommunerna att hänsyn tas till miljökvalitetsnormer för vatten vid tillsyn på enskilda avlopp (Vattenmyndigheterna 2019). I åtgärdsprogrammet trycker Vattenmyndigheten på att kommunerna behöver utöka och prioritera tillsynen av enskilda avlopp, i enlighet med Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd och vägledning (HVMFS 2016:17), för att nå en åtgärdstakt som bidrar till att miljökvalitetsnormerna kan följas.

Kommunens arbete

Eslövs kommun och VA SYD har tagit fram en VA-utbyggnadsplan för kommunen (Eslövs kommun och VA SYD 2015). I planen tydliggörs att kommunen sedan 2006 tillämpar krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp i de fall det är skäligt att ställa dessa krav. Någon prioritering av tillsynen på enskilda avlopp görs dock inte utifrån vattenförekomsternas ekologiska status eftersom alla vattenförekomster i kommunen har sämre status än god. Tillsyn på enskilda avlopp prioriteras inte heller framför till exempel tillsyn på jordbruk eftersom jordbrukens påverkan på recipienterna bedöms vara större.

Kommunerna åtgärd 5: Skydd för dricksvattenförsörjning

Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt:

- a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn*
- b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att tillräckligt skydd uppnås,*
- c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden,*
- d) uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner,*
- e) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.*

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande. Åtgärden är ny i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2016-2021, med undantag för åtgärden om inrättande av vattenskyddsområden.

Åtgärden kommenteras inte vidare här eftersom ansvaret för den kommunala dricksvattenförsörjningen i Eslövs kommun ligger på de kommunägda företagen Sydvatten (tillverkning av dricksvatten) samt VA SYD (leverans av dricksvatten) och hanteras därför i ”Vattenförsörjningsplan för Eslövs kommun”.

Kommunerna åtgärd 6: Översikts- och detaljplanering

Kommunerna ska genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Åtgärden är en revidering av åtgärd 36 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015.

Bakgrund

Planläggning av mark och vatten hör enligt Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) till kommunernas ansvarsområde. Det kommunala planmonopolet innebär att kommunen har rätt att, inom ramen för gällande lagstiftning, planlägga marken och vattnet inom kommunens gränser. Med denna rätt följer också ett ansvar att i översiktsplaneringen ange övergripande strategier och riktlinjer för planering, lovgivning och tillståndsprövning. Enligt Plan- och bygglagen ska det i översiktsplanen framgå hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer. En del i det arbetet är att i ett tidigt skede samordna och göra avvägningar mellan de olika anspråk som finns på mark- och vattenområden. I detaljplaneskedet behöver kommunerna sedan visa att en betydande påverkan på berörda vattenförekomster inte riskeras vid genomförande av detaljplaner, så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan följas. Vidare kan den fysiska planeringen vara en utgångspunkt för samtliga åtgärder kommunerna behöver genomföra enligt åtgärdsprogrammet. Frågor om dricksvattenförsörjning, naturvärden, avloppsvatten, dagvatten, diffusa utsläpp, förorenade områden, rekreation och friluftsliv kan alla hanteras i den fysiska planeringen. Länsstyrelserna ska vägleda kommunerna gällande tillämpningen av miljö kvalitetsnormerna för vatten när översiktsplaner tas fram och Boverket ska i sin tur ge länsstyrelserna vägledning. Genom vägledning om tillämpningen av miljö kvalitetsnormerna för vatten i översikts- och detaljplanering har kommunerna fått verktyg som kan bidra till att

miljökvalitetsnormerna följs och förutsättningar skapas för att miljökvalitetsnormerna kan hanteras i den fysiska planeringen.

Kommunens arbete

Eslövs kommun använder sig av miljökvalitetsnormerna vid prövning av till exempel bygglov (Eslövs kommun 2020d). Ett exempel på detta är att det vid prövning av enskilda avlopp i samband med bygglovsprövning ställs krav på hög skyddsnivå i områden med vattenförekomster som inte uppnår god ekologisk status. Vidare beaktar kommunen miljökvalitetsnormerna i den fysiska planeringen genom att planhandläggare i detaljplanskedet arbetar aktivt med att hantera dagvattenfrågan så tidigt som möjligt i den kommunala planeringsprocessen (Eslövs kommun 2020d).

Kommunerna åtgärd 7: Vatten- och avloppsplaner

Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.
Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.
Åtgärden är en revidering av åtgärd 37 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015.

Inom ramen för arbetet med Eslövs vatten, där denna plan ingår, tas fem vatten- och avloppsplaner fram. Av dessa planer är VA-utbyggnadsplanen antagen medan arbete pågår med övriga planer. När samtliga planer är antagna får åtgärden om att upprätta och utveckla vatten- och avloppsplaner anses vara genomförd.

Kommunerna åtgärd 8: Dagvattenplan

Kommunerna ska utveckla planer för hur dagvatten ska hanteras inom kommunen med avseende på kvantitet och kvalitet. Dagvattenplanerna ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.
Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.
Åtgärden är ny i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2016-2021.

Bakgrund

Dagvatten, det vill säga tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på markytan, handlar inte bara om snabba kraftiga flödestoppar av vatten utan även mycket om vattenkvalitet. Vanliga föroreningar i dagvatten är kväve, fosfor, tungmetaller, lösta partiklar, gummirester från till exempel bildäck och oljerester (Riktvärdesgruppen 2009; Ekologgruppen 2016). Rening av dagvatten är en betydelsefull åtgärd eftersom dagvatten vid vissa situationer kan innehålla halter av framför allt olika metaller som är högre än gällande miljökvalitetsnormer för recipienterna (SWECO 2016; Naturvårdsverket 2008; Riktvärdesgruppen 2009).

Kommunens arbete

En del i arbetet med Eslövs vatten är att ta fram en ”Dagvatten och översvämningsplan” som kommer att ha antagits av kommunfullmäktige under 2020. Planen ska fungera som en kunskapsbas och ge stöd och riktning i arbetet med dagvatten- och översvämningsfrågor. Planen behandlar frågor gällande regnvatten som uppkommer vid nyexploatering eller förtätning samt i befintliga områden. Den hanterar även frågor om både vattenkvalitet- och kvantitet, det vill säga både frågor om såväl vattnets innehåll som flöden och volymer. Vidare innehåller planen strategiska ställningstaganden och punkter för genomförande, men inga projekteringar, kartläggningar eller detaljlösningar. När det handlar om fysiska åtgärder som planen kan leda till har kommunen tillsammans med VA SYD möjlighet att påverka situationen i recipienterna för dagvattnet.

Fördröjning och rening av dagvatten från befintliga områden i Eslövs stad är delvis bristfällig och delar av dagvattnet släpps fortfarande orenat och ofördröjt ut i Eslövsbäcken, Långakärr och Långgropen/Saxån. Att fördröja dagvatten är idag ett normalt förfarande vid exploatering av nya områden medan dagvatten från äldre områden i Eslövs kommun ofta varken fördröjs eller renas. Fördröjning av dagvatten går ofta hand i hand med rening av dagvatten. När det i förslagen till åtgärder föreslås att dagvatten ska renas syftar det på den rening som sker i fördröjningsmagasin till följd av bland annat sedimentation av partiklar. Det är viktigt att anläggning av fördröjningsmagasin åtföljs av skötselplaner eftersom många föroreningar är partikelbundna och samlas i fördröjningsmagasinens sediment. Sedimenten behöver då och då grävas bort för att ansamlade föroreningar inte ska sköljas ut i nedströms liggande recipient.

Förslag på åtgärder

Nedan ges generella och mer specifika förslag på åtgärder som Eslövs kommun kan arbeta med för att förbättra vattenkvalitet i sjöar och vattendrag i kommunen. De generella förslagen är framför allt baserade på de åtgärder som är riktade till kommunerna i Vattenmyndighetens beslutade åtgärdsprogram (Vattenmyndigheten Södra Östersjöns vattendistrikt 2016). Eslövs kommun har helt eller delvis rådighet över vissa av de mer specifika förslagen antingen som markägare eller som delägare eller medlemskommun i VA SYD, Sydvatten, Saxån-Braåns, Ringsjöns och Kävlingeåns vattenråd. Förslagen är inte analyserade med avseende på rimlighet i förhållande till andra intressen än god ekologisk status och är inte förankrade hos de aktörer och markägare som berörs av förslagen. Det görs inte heller någon prioritering mellan åtgärdsförslagen. Förslagens genomförande är alltid beroende av vilja och frivillig medverkan från berörda aktörer såsom mark- eller vattenägare, arrendatorer eller intresseorganisationer. De specifika åtgärder som föreslås där vattenråden kan vara utförare bedöms alla ligga i linje med vattenrådets egna målsättningar. Vattenrådets styrelser gör dock egna avvägningar, utifrån ett helhetsperspektiv för vattenrådets verksamhetsområden, mellan vilka åtgärder i respektive område man prioriterar att genomföra. Åtgärdernas genomförande är beroende av att någon av de utpekade aktörerna med rådighet bedömer att åtgärden är viktig att genomföra.

Förslag på generella åtgärder

Eslövs kommun kan genomföra följande generella åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag i kommunen:

- *Fortsätta genomföra de åtgärder som riktas mot kommunerna i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram*
- *Fortsätta engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom ramen för Saxån-Braåns-, Ringsjöns- och Kävlingeåns vattenråd tills det finns ett fungerande system för principen om att förorenaren betalar finns eller till dess gällande mål är uppnådda.*
- *Inkludera mindre utvalda dammar/våtmarker (ej dagvattendammar) och vattendrag i arbetet med de kommunala miljömålen samt sätta upp egna mål för dessa vatten. Görs förslagsvis inom ramen för uppdateringen av denna plan under kommande mandatperiod.*

- *Fortsätta förbättra hanteringen av dagvatten i planarbete och vid tillsyn genom implementering av Dagvatten- och översvämningsplanen samt framtagande av riktlinjer för tillsyn på dagvattenutsläpp.*
- *Fortsätta ställa krav på hög skyddsnivå och/eller uppmuntra till användning av effektiva alternativa metoder och/eller teknik beträffande rening och lokal cirkulering av näringsämnen från enskilda avlopp.*
- *Arbeta mer aktivt med tillsyn på utsläpp av dagvatten med avseende på både kvantitet och kvalitet.*
- *Prioritera tillsyn av jordbruk och hästhållning eftersom dessa är omfattande verksamheter i Eslövs kommun som påverkar vattenförekomsterna i kommunen.*

Förslag på specifika åtgärder för respektive avrinningsområde

Förslagen på specifika åtgärder är sammanställda i tabell 14.1 där även bland annat status, markägarförhållanden, rådighet och påverkan på de olika sjöarna och vattendragen redovisas.

Kävlingeåns avrinningsområde

Vombsjön

Bakgrund: Vombsjön, som är råvattentäkt för bland annat delar av östra Eslövs kommun samt Malmö stad via Vombverket, har problem med bland annat övergödning. Vattenkvaliteten i sjön är bristfällig och den ekologiska statusen bedöms vara otillfredsställande. Vissa berörda menar även att vattendomen som reglerar Vombsjön är föråldrad (1960-talet) och därför behöver förnyas (Kävlingeåns vattenråd 2017). Det bedrivs även yrkesfiske efter bland annat braxen, gös, abborre och gädda i sjön vilket kan påverka vattenkvaliteten.

Förslag på åtgärder:

- *Genomförande av fysiska åtgärder (dammar, våtmarker, tvåstegsdiken m m) i Vombsjöns tillrinningsområde för att minska tillförseln av näringsämnen och bekämpningsmedel.*
- *Förvaltning av fisket i Vombsjön utifrån bästa tillgängliga kunskap, Miljöbalkens försiktighetsprincip samt med målsättningen att uppnå bästa möjliga vattenkvalitet.*
- *Höjd kunskapsnivå om Vombsjön*
- *Ny vattendom för Vombsjön*

Utförare: Eslövs kommun, Kävlingeåns vattenråd och Sydvatten

Eslövs kommuns roll:

- *Genom sitt medlemskap i Kävlingeåns vattenråd verka för att fler fysiska åtgärder görs i Vombsjöns tillrinningsområde för att minska tillförseln av näringsämnen och bekämpningsmedel till sjön.*
- *Genom sin roll som delägare i Sydvatten, från om och med när Sydvatten får rådighet över Vombsjön, verka för att fisket i Vombsjön förvaltas med målsättningen att uppnå bästa möjliga vattenkvalitet, att fisket förvaltas efter bästa tillgängliga kunskap på området för att uppnå målsättningen samt att verka för att försiktighetsprincipen i Miljöbalken tillämpas på förvaltningen av fisket i Vombsjön.*
- *Genom sitt engagemang i projektet "Fokus Vombsjön" verka för att del allmänna kunskapsnivån om sjön höjs.*
- *Genom sin roll som delägare i Sydvatten verka för att processen med en ny vattendom för Vombsjön påbörjas.*

Kostnad och finansiering: Fortsatt kommunal finansiering av vattenrådets arbete med Vattenvårdsprogram Kävlingeån (cirka 1 100 000 kr per år i 2021 års kostnadsnivå).
Kostnad för en eventuell process med omprövning av vattendom för Vombsjön finansieras av Sydvatten.

Bråån

Bakgrund: Bråån är ett av vattendragen i Eslövs kommun med högst naturvärden. Ån är bitvis väldigt biologiskt värdefull med flera hotade arter men ån har även högt värde för friluftsliv genom att ådalen bryter av det monotona jordbrukslandskapet som en långsträckt oas. Lax, som vissa år leker i ån nedanför Slättäng, gör att ån troligen är landets sydligaste lokal där lax fortplantar sig. Under senare tid har även fynd som visar på förekomst av utter gjorts längs ån.

Förslag på åtgärd: Bilda naturreservat av ådalen på utvalda sträckor till exempel sträckan från mynningen upp till Slättäng och sträckan vid Hurva.

Utförare: Eslövs kommun och berörda markägare.

Eslövs kommuns roll: Samverka med markägare och driva frågan.

Kostnad och finansiering: Kostnad ej uppskattad men består framför allt av arbetstid med bildandet av naturreservat. Bidrag kan eventuellt sökas från Naturvårdsverket för eventuell inlösen av mark.

Långakärr

Bakgrund: Långakärr är en damm i Abullahagens Natura 2000-område strax söder om Eslövs tätort. Dammen är recipient för stora delar av dagvattnet från östra Eslöv. VA SYD har provtagit både vatten och sediment i Långa kärr för att få en bild av föroreningsituationen. Resultaten visar att sedimenten är förorenade av i dagvatten vanligen förekommande föroreningar såsom till exempel tungmetaller.

Förslag på åtgärder:

- *Bedriva tillsyn bland verksamhetsutövare i Gryby industriområde uppströms Långakärr för att minska uppkomst av och tillförsel av föroreningar.*
- *Göra en bedömning/utredning om en sanering av sedimenten i dammen skulle innebära förbättringar för vattenmiljön och om en sanering skulle kunna göras utan att riskera de bevarandevärden som finns i området.*

Utförare: Eslövs kommun och VA SYD

Eslövs kommuns roll: Markägare samt samverka med VA SYD.

Kostnad och finansiering: Kostnad ej uppskattad. Finansiering via VA SYD och Eslövs kommun.

Trollsjön

Bakgrund: Trollsjön är en damm som ligger central i västra delarna av Eslövs tätort. Vattenkvaliteten i dammen är dålig sannolikt delvis beroende på hög näringshalt och förekomst av karpfisk som bidrar till den dåliga vattenkvaliteten.

Förslag på åtgärder:

- Göra provfiske i Trollsjön för att få en bild av fisksamhället i sjön.
- Göra reduktionsfiske i sjön (vid behov).
- Upplåta fisket i dammen
- Plantera in rovfisk (gädda och abborre) i sjön (vid behov).

Utförare: Eslövs kommun

Eslövs kommuns roll: Markägare och utförare

Kostnad och finansiering: Kostnad cirka 40 000 kr för provfiske. Eslövs kommun står för finansiering. Kostnad för eventuellt reduktionsfiske samt utplantering av rovfisk ej uppskattad.

Saxån-Braåns avrinningsområde

Saxån vid Trollenäs IP

Bakgrund: På en sträcka av Saxån med strömmande vatten vid Trollenäs idrottsplats, som Eslövs kommun äger, kan de fysiska förutsättningarna i vattendraget för öring och andra vattenlevande organismer förbättras. Sträckor med strömmande vatten är relativt ovanliga och det är därför extra värdefullt att biotoperna på dessa sträckor är så bra som de kan vara.

Förslag på åtgärd: Förbättra biotopen på den aktuella sträckan av Saxån vid Trollenäs IP.

Utförare: Eslövs kommun och Saxån-Braåns vattenråd.

Eslövs kommuns roll: Markägare och utförare.

Kostnad och finansiering: Kostnad cirka 50 000 kr. Finansiering via Saxån-Braåns vattenråd. Eventuellt kan vattenrådet söka stöd för fiskevårdsåtgärder från Länsstyrelsen.

Saxån vid Trollenäs kvarn

Bakgrund: På den meandrande (slingrande) sträckan av Saxån, med strömmande vatten, vid Trollenäs kvarn kan biotopen, det vill säga de fysiska förutsättningarna i vattendraget för öring och andra vattenlevande organismer, förbättras. Meandrande sträckor med strömmande vatten är relativt ovanliga i jordbrukslandskapet och det är därför extra värdefullt att biotopena på dessa sträckor är så bra som de kan vara.

Förslag på åtgärd: Förbättra biotopen på den aktuella sträckan av Saxån vid Trollenäs kvarn.

Utförare: Berörd markägare, Eslövs kommun och Saxån-Braåns vattenråd.

Eslövs kommuns roll: Samverka med markägare och utförare genom sitt medlemskap i Saxån-Braåns vattenråd

Kostnad och finansiering: Kostnad cirka 100 000 tkr. Finansiering via Saxån-Braåns vattenråd. Eventuellt kan vattenrådet söka stöd för fiskevårdsåtgärder från Länsstyrelsen.

Saxån genom Marieholm

Bakgrund: Saxån rinner rakt igenom Marieholms samhälle. På delsträckor av ån, med strömmande vatten och som Eslövs kommun delvis äger kan de fysiska livsmiljöerna i vattendraget för öring och andra vattenlevande organismer, förbättras. Sträckor med strömmande vatten är relativt ovanliga i Saxån och det är därför extra värdefullt att biotopena på dessa sträckor är så bra som de kan vara. Åtgärderna skulle kunna leda till att havsöring kan leka i ån inne i Marieholms samhälle.

Förslag på åtgärd: Förbättra biotopen på delsträckor av Saxån genom Marieholm.

Utförare: Eslövs kommun, Saxån-Braåns vattenråd samt övriga berörda markägare.

Eslövs kommuns roll: Samverka med dikningsföretag och berörda markägare samt utförare genom Saxån-Braåns vattenråd.

Kostnad och finansiering: Kostnad cirka 100 000 kr. Finansiering via Saxån-Braåns vattenråd. Eventuellt kan vattenrådet söka stöd för fiskevårdsåtgärder från Länsstyrelsen.

Rönne å avrinningsområde

Utloppet från Ringsjön vid Sjöholmen

Bakgrund: Vid utloppet från Västra Ringsjön till Rönne å ligger Sydvattens reglering av sjön. Regleringen hindrar fri vandring för fisk och andra levande organismer mellan Rönne å och Ringsjön. Regleringen av sjön styrs av en vattendom med Sydvatten som verksamhetsutövare.

Förslag på åtgärd: Anläggning av faunapassage förbi regleringsdammen vid Ringsjöns utlopp.

Utförare: Sydvatten

Eslövs kommuns roll: Verka för att åtgärden genomförs genom sin roll som delägare i Sydvatten samt som medlem i Ringsjöns vattenråd.

Kostnad och finansiering: Kostnad oklar. Sydvatten finansierar eventuell åtgärd såsom verksamhetsutövare. Eventuellt går det att söka statligt stöd för åtgärden.

Rönne å vid Stockamöllan

Bakgrund: På sträckan förbi Stockamöllan faller Rönne å ett antal meter på en kortare sträcka vilket gör att det anlagts flera kvarnar på sträckan. Kvarnarnas dämmen utgör i flera fall hinder för fisk och andra vattenlevande organismer att röra sig fritt i Rönne å. Frågan har även koppling till utrivningen av tre dammar i Rönne å vid Klippan som kommer att frigöra vandringsvägarna i ån upp till dämmena vid Stockamöllan.

Förslag på åtgärd: Säkra fri passage för fisk och andra vattenlevande organismer i Rönne å förbi Stockamöllan.

Utförare: Markägare och Länsstyrelsen i Skåne

Eslövs kommuns roll: Underlätta genomförandet till exempel vid samråd och ansökningar om dispens från strandskydd.

Kostnad och finansiering: Kostnad oklar. Finansiering sker via Länsstyrelsen

Rönneåprojektet

Bakgrund: I Rönne å vid Klippan finns det idag tre definitiva vandringshinder i form av dammar som hindrar till exempel lax och havsöring från att nå de övre delarna av Rönne å och åns biflöden. Klippans kommun och Länsstyrelsen har blivit beviljade medel till ett EU-Lifeprojekt som syftar till att riva ut de tre dammarna. Den aktuella platsen ligger inte i Eslövs kommun men genomförandet gör att till exempel havsvandrande fisk som lax och havsöring kan nå de övre delarna av Rönne å i Eslövs kommun.

Förslag på åtgärd: Riva ut de tre dammarna och göra biotopvårdande åtgärder i Rönne å.

Utförare: Klippans kommun och Länsstyrelsen

Eslövs kommuns roll: Bidra till finansieringen av EU-projektet i Klippan samt vid behov underlätta eventuellt genomförande av åtgärder i Eslövs kommun kopplade till utrivningen. Till exempel förbättringar av biotoper och byggande av passager vid dämmen.

Kostnad och finansiering: Kostnaden för hela Rönneåprojektet ligger på tiotals miljoner kronor och projektet finansieras bland annat av EU via Life-medel, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Skåne, och Klippans kommun. Eslövs kommun, precis som övriga kommuner längs med ån, bidrar, enligt beslut i kommunstyrelsen, med 86 000 kr per år under en sexårsperiod från och med 2019.

Reduktionsfisket i Ringsjön

Bakgrund: Reduktionsfisket i Ringsjön syftar till att förbättra vattenkvaliteten i den övergödda Ringsjön genom upptagande av vitfisk. Fisket sker mestadels med trålbåtar. Verksamheten bedrivs som en löpande verksamhet av Ringsjöns vattenråd sedan början på 2000-talet. Synpunkter har under senare år framförts om fisket bedrivs med den mest

kostnadseffektiva metoden. För att projektet ska lyckas med sin målsättning behöver en gemensam målbild för Ringsjön tas fram av vattenrådet och yrkesfisket.

Förslag på åtgärder:

- *Fortsatt reduktionsfiske i Ringsjön*
- *Extern genomgång och utvärdering av reduktionsfisket i Ringsjön*
- *Inom ramen för vattenrådet och med stöd av Länsstyrelsen verka för att en dialog påbörjas med yrkesfisket om en gemensam målbild för Ringsjön.*
- *Inom ramen för vattenrådet och med stöd av Länsstyrelsen verka för att yrkesfisket styrs om till mer upptag av vitfisk och mindre rovfisk.*
- *Inom ramen för samarbetet inom vattenrådet verka för att den kostnadseffektivaste metoden eller metoderna används i reduktionsfisket.*

Utförare: Eslövs kommun och Ringsjöns vattenråd

Eslövs kommuns roll: Att som medlem i Ringsjöns vattenråd bidra till finansieringen av verksamheten samt att verka aktivt för att åtgärderna genomförs.

Kostnad och finansiering: Fortsatt finansiering av vattenrådets verksamhet (cirka 350 000 kr per år i 2020 års prisnivå).

Blegelsbäcken genom Stehag

Bakgrund: Blegelsbäcken rinner igenom Stehags samhälle. På delsträckor av bäcken, med strömmande vatten och som Eslövs kommun delvis äger, kan biotopen, det vill säga de fysiska livsmiljöerna i vattendraget för till exempel öring och andra vattenlevande organismer förbättras. Sträckor med strömmande vatten är relativt ovanliga och det är därför extra värdefullt att biotoperna på dessa sträckor är så bra som de kan vara. Åtgärderna skulle kunna leda till att havsöring teoretiskt sett kan leka i ån inne i Stehags samhälle.

Förslag på åtgärd: Förbättra biotopen på delsträckor av Blegelsbäcken genom Stehag.

Utförare: Eslövs kommun

Eslövs kommuns roll: Markägare och utförare.

Kostnad och finansiering: Kostnad cirka 100 000 kr. Eslövs kommun finansierar åtgärd.

Eventuellt kan kommunen söka stöd till fiskevårdsåtgärder från Länsstyrelsen.

Tabell 14.1: Sammanställning över sjöar och vattendrag i Eslövs kommun med kommentarer och förslag på teoretiskt möjliga åtgärder.

Sjöar och vattendrag i Kävlingeåns avrinningsområde								
Vattendrag/sjö	Status	Påverkan	Vatten- förekomst	Kommunal rådighet**	Mark- ägare	Möjliga åtgärder	Möjliga kommunala åtgärder	Övrigt
Vombsjön	Otillfreds- ställande	Hydrologisk regim, övergödning, bekämpningsme- del	Ja	Viss	Malmö stad (Sydvat- ten), privat	Reduktionsfiske, kunskapshöjning m m	Medverka i och finansiera vattenrådets åtgärdsarbete, ställa krav fakta- och försiktighetsbaserad förvaltning av fisket i sjön	Alla förslag på åtgärder behöver analyseras innan eventuellt genomförande p g a sjöns funktion som råvattentäkt.
Långakärr	Ej god*	Övergödning och miljögifter	Nej	Total	Kommu- nen	Provtagning och sanering	Provtagning och sanering	
Trollsjön	Ej god*	Övergödning	Nej	Total	Kommu- nen	Reduktionsfiske samt inplantering av rovfisk	Reduktionsfiske samt inplantering av rovfisk	
Bråån	Måttlig	Hydrologisk regim, fysisk påverkan, övergödning,	Ja	Liten	Privat	Bildande av naturreservat	Driva process med bildande av naturreservat	

*"Ej god" betyder att för lite information finns tillgänglig om vattendraget för att göra en mer detaljerad bedömning av status annan än att statusen mycket sannolikt inte uppnår god status enligt Vattendirektivet om en expertbedömning görs med hjälp av den information som finns tillgänglig.

** Kommunal rådighet, beskriver kommunens möjlighet att påverka att åtgärder genomförs, bedöms i en skala från ”Liten” om det bara är privata markägare på berörda fastigheter och där eventuella åtgärder endast kan ske på frivillig basis genom t ex vattenrådets arbete via ”Viss” och ”Stor” till ”Total” rådighet för fastigheter där kommunen är ensam markägare. För Vombsjön går Eslövs kommuns kommunala rådighet via delägarskapet i Sydvatten. Sydvattens rådighet över Vombsjön bedöms som stor medan Eslövs kommuns rådighet bedöms som betydligt mindre eftersom kommunen endast är en mindre delägare i Sydvatten.

Sjöar och vattendrag i Rönne å avrinningsområde								
Vattendrag/ sjö	Ekologisk status	Påverkan	Vatten- förekomst	Kommunal rådighet**	Mark- ägare	Möjliga åtgärder	Möjliga kommunala åtgärder	Övrigt
Ringsjön	Otillfreds- ställande	Övergödning och morfologi	Ja	Liten	Privat och kommun al	Minskad tillförsel av näring, reduktions- fiske, fiskeförvaltning	Medverka i och finansiera vattenrådets åtgärdsarbete	Verka för översyn av kostnadseffektivitet av nuvarande metod för reduktionsfisket
Rönne å huvudfåra	Otillfreds- ställande	Övergödning och fysisk påverkan	Ja (flera)	Liten	Privat	Skapa fria vandringssvågar för vattenlevande organismer i Rönne å inom kommunen.	Medverka i och finansiera Rönneåprojektet, samverka med Länsstyrelsen gällande vandringshinder vid Stockamöllan	
Blegels- bäcken (Stehag)	Ej god	Övergödning, dagvatten, fysisk påverkan	Nej	Stor	Eslövs kommun privat	Vattendragsrestaurering, biotopvård, fördröjning och rening av dagvatten	Göra biotopvård samt göra åtgärder för att fördröja och rena dagvatten	
Billabäck	Ej god	Övergödning, dagvatten, fysisk påverkan	Nej	Liten	Privat	Vattendragsrestaurering, biotopvård, fördröjning och rening av dagvatten		

Kolebäcken	Ej god	Övergödning, fysisk påverkan	Nej	Liten	Privat	Vattendragsrestaurering, biotopvård, minskad tillförsel av näringsämnen		
------------	--------	------------------------------------	-----	-------	--------	---	--	--

*"Ej god" betyder att för lite information finns tillgänglig om sjön eller vattendraget för att göra en mer detaljerad bedömning av status annan än att statusen mycket sannolikt inte uppnår god status enligt Vattendirektivet om en expertbedömning görs med hjälp av den information som finns tillgänglig.

** Kommunal rådighet, redovisar kommunens möjlighet att påverka att åtgärder genomförs, bedöms i en skala från "Liten" om det bara är privata markägare på berörda fastigheter och där eventuella åtgärder endast kan ske på frivillig basis genom vattenrådets arbete via "Viss" och "Stor" till "Total" rådighet för fastigheter där kommunen är ensam markägare.

Vattendrag i Saxåns avrinningsområde								
Vattendrag	Ekologisk status	Påverkan	Vatten-förekomst	Kommunal rådighet**	Mark-ägare	Möjliga åtgärder	Möjliga kommunala åtgärder	Övrigt
Saxån – Trollenäs IP	Måttlig	Övergödning och morfologi	Ja	Stor	Privat och kommunal	Vattendragsrestaurering och biotopvård	Medverka i och finansiera vattenrådets åtgärdsarbete	
Saxån – Trollenäs kvarn	Måttlig	Övergödning	Ja	Viss	Privat	Vattendragsrestaurering och biotopvård	Medverka i och finansiera vattenrådets åtgärdsarbete	
Saxån - Marieholm	Måttlig	Övergödning, fysisk påverkan och dagvatten	Ja	Stor	Privat och kommunal	Vattendragsrestaurering, biotopvård, fördröjning och rening av dagvatten	Medverka i och finansiera vattenrådets åtgärdsarbete. Samverka med VA SYD angående rening av dagvatten	

***Ej god” betyder att för lite information finns tillgänglig om sjön eller vattendraget för att göra en mer detaljerad bedömning av status annan än att statusen mycket sannolikt inte uppnår god status enligt Vattendirektivet om en expertbedömning görs med hjälp av den information som finns tillgänglig.

** Kommunal rådighet, redovisar kommunens möjlighet att påverka att åtgärder genomförs, bedöms i en skala från ”Liten” om det bara är privata markägare på berörda fastigheter och där eventuella åtgärder endast kan ske på frivillig basis genom vattenrådets arbete via ”Viss” och ”Stor rådighet” till ”Total” för fastigheter där kommunen är ensam markägare.

16. Referenser

- Algae Be Gone. 2014. Restaurering av övergödda sjöar – Erfarenheter från EU-projektet Algae Be Gone.
- Andersson, N. 2008. Funktionskontroll av anlagda dammar i jordbrukslandskapet inom Saxån-Braåns avrinningsområde - Biologisk mångfald eller näringsretention.
- Artdatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020.
- Artportalen, Artdatabanken. 2020. <https://www.artportalen.se/>
- ATL. 2006. Gödning dödade fisk i Eslövsbäck.
<https://www.atl.nu/lantbruk/godning-dodade-fisk-i-eslovsback/> (Hämtad 2020-03-20).
- Boverket. 2020. Begrepp och termer. https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/tillsynsvagledning-oversvamning/begrepp-och-termer/ (Hämtad 2020-03-02)
- Eklöv, A. 1994. Inventering av fiskarter i Saxån - 1994.
- Eklöv, A. 2001. Biotopinventering av Saxån och Braån 2001. På uppdrag av Landskrona kommun.
- Eklöv, A. 2012. Fiskundersökningar i Saxån 2012. På uppdrag av Saxån Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 1986. Saxån-Braåns avrinningsområde – En kunskapssammanställning. På uppdrag av miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna i Landskrona, Svalöv, Eslöv och Kävlinge kommuner.
- Ekologgruppen. 1991. Vattenvårdande åtgärder för delar av Kävlingeåns avrinningsområde. Kävlingeåns vattenvårdsförbund.
- Ekologgruppen. 1994. En renare å, ett rikare landskap, ett renare hav. En presentation av vatten- och landskapsvård i Saxån-Braåns avrinningsområde. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 1995. Rönne å – Kunskapssammanställning och åtgärdsplan. På uppdrag av Rönneåkommittén.
- Ekologgruppen. 1997. Dagvatten - Utsläpp till Saxån- Braån. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 1997. Natur- och rekreationsvärden längs vattendragen i Saxån-Braåns avrinningsområde.

- Ekologgruppen. 2001. Bekämpningsmedel i Saxån-Braån maj 2000 – januari 2001. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2005. Vegetationsinventeringar längs Saxån-Braån 2005. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2006. Bottenfaunan i Braån upp- och nedströms BT-Kemiområdet i Teckomatorp. På uppdrag av Svalövs kommun.
- Ekologgruppen. 2008. Våtmarksplanering för delar av Rönneåns avrinningsområde. På uppdrag av Rönneåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2010. Förutsättningar för mer våtmarker utmed Rönneå. På uppdrag av Rönneåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2012. Förslag till ombyggnad av vandringshinder för fisk i Saxån. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.
- Ekologgruppen. 2012a. Vombsjön – Redovisning från sjödatabasen. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.
- Ekologgruppen. 2013. Kävlingeåprojektet – Slutrapport etapp I-IV. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2016. Fördröjning av dagvatten inom befintlig bebyggelse i östra Lund. På uppdrag av Dagvattengruppen, Höje å vattenråd.
- Ekologgruppen. 2017. Vombsjön – Faktasammanställning 2017. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019. Kävlingeån – vattenkontroll 2018. På uppdrag av Kävlingeåns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019b. Rönne å – Sammanfattning av vattenkontrollen 2018. På uppdrag av Rönneåkommittén och Ringsjöns vattenråd.
- Ekologgruppen. 2019c. Saxån-Braån – Sammanfattning av vattenkontrollen 2018. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenvårdskommitté.
- Ekologgruppen. 2020. Saxån – Braån – Sammanfattning av vattenkontrollen 2019. På uppdrag av Saxån-Braåns vattenråd.
- Ekomuseum Rönne å dalgång. <http://naturokultur.se/Informationsskrift.pdf> (Hämtad 2020-03-03)
- Eklöv, A. 2000a. Fiskevårdsplan Kävlingeån.
- Eklöv, A. 2010. Fiskevårdsplan för Rönne å. På uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne län.
- Eklöv, A. 2015. Nätprovfiske 2015 - Löldeån-Kävlingeån. Kävlingeåns - Löldeåns fiskevårdsområde.
- Eklöv, A. 2015a. Provfiske – Kävlingeån –Bråån 2015. På uppdrag av Kävlingeåns – Löldeåns fvo.
- Eklöv, A. 2017. Provfiske Kävlingeån – Bråån 2017.
- Eklöv, A. 2018. Nätprovfiske 2018 - Löldeån- Kävlingeån. Kävlingeåns- Löldeåns fiskevårdsområde.

- Elfiskeregistret. <https://www.slu.se/institutioner/akvatiska-resurser/databaser/elfiskeregistret/>
- Eslövs kommun. 2016. Miljömålsprogram för Eslövs kommun.
- Eslövs kommun. 2018. Översiktsplan Eslöv 2035.
- Eslövs kommun. 2019. Getinge saneringsprojekt. <https://eslov.se/bygga-bo-miljo/kommunens-miljoarbete/getinge-saneringsprojekt/> (Hämtad: 2019-12-13)
- Eslövs kommun. 2019b. Yttrande till Havs- och vattenmyndigheten beträffande översyn av föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer m m.
- Eslövs kommun. 2020. Mölleriket. <https://eslov.se/uppleva-gora/kultur/museer-konstutstallningar-skulpturer/museer/molleriket/> (Hämtad 2020-03-04)
- Eslövs kommun. 2020a. Naturmiljöprogram för Eslövs kommun.
- Eslövs kommun. 2020b. Naturreservat – Abullahagen. <https://eslov.se/uppleva-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/friluftsliv-och-motion/naturomraden/#item-30782-0-content> (hämtad 2020-03-19).
- Eslövs kommun. 2020c. Parker och grönområden – Trollsjöområdet. <https://eslov.se/uppleva-gora/idrott-motion-och-friluftsliv/friluftsliv-och-motion/parker-och-gronomraden/#item-47052-8-content> (Hämtad 2020-03-19)
- Eslövs kommun. 2020d. Eslövs kommuns återrapportering till Vattenmyndigheten för 2019.
- Eslövs kommun och VA SYD. 2015. VA-utbyggnadsplan för Eslövs kommun.
- Eslövs kommun och VA SYD. 2020. Dagvatten och översvämningssplan för Eslövs kommun.
- Gullberg, F. 2007. Kartering och förslag på kvävereducerande åtgärder för dräneringsrör som mynnar i delar av Saxån-Braån. Examensarbete i Miljövetenskap, Lunds universitet.
- Hansson, L-A. 2008. Biomanipulering som restaureringsverktyg – kunskapssammanställning för limniska och marina system. Naturvårdsverket rapport 5860.
- Havs- och vattenmyndigheten. 2016. Undersökningstyp: Påväxt i sjöar och vattendrag – kiselalgsanalys.
- Havs och vattenmyndigheten. 2016. Havs- och vattenmyndighetens beslut om utpekande av områden av riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning – Ringsjöverket. Dnr 2843-2016

- Havs- och vattenmyndigheten. 2020. Vattenpriset Sjöstjärnan.
<https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/anslag-och-bidrag/vattenpriset-sjostjarnan.html> (Hämtad: 2010-03-31)
- Hedrén, A. 2018. Reduktionsfiske i Växjösjöarna – Slutredovisning av ett LOVA-projekt 2016-2018. Växjö kommun.
- Helsingborgs dagblad. 2004-03-01. För få rastplatser och för många kanotister på Rönneå.
- Helsingborgs dagblad. 2013. Rönne å-laxar bevisat äkta.
<https://www.hd.se/2013-01-07/ronne-a-laxar-bevisat-akta> (Hämtad 2020-03-02)
- Helsingborgs Dagblad. 2020. Beslut: Sista BT kemi-området ska saneras.
<https://www.hd.se/2020-05-12/beslut-sista-bt-kemi-området-ska-saneras>
 (Hämtad 2020-06-01)
- Höörs kommun. 2018. Översiktsplan för Höörs kommun.
- Johansson, J. 2018. Egen observation av effekter av lågt vattenflöde i Östra Ströbäcken sommaren 2018.
- Johansson, J. 2020. Egen observation av växt- och djurliv i Långakärr, Abullahagen.
- Johansson, J. 2020b. Egen observation av föroreningspåverkan på Eslövsbäcken.
- Johansson, J. 2020c. Egen analys av vattenförvaltningen i Sverige.
- Johansson, J. 2020d. Egen observation av nedre delen av Kulebäcken.
- Johansson, J. 2020e. Egen observation av Rödabäck.
- Johansson, J. 2020x. Analys av tillrinningsområdet till Reslövs by med hjälp av VattenAtlas och uppgifter från markanvändning i Eslövs kommuns intrakarta. Miljöavdelningen, Eslövs kommun.
- Jordbruksverket. 2004. Omprövning vid förrättning enligt vattenlagen 2003 – Saxåns vattenavledningsföretag av år 1890 och dikningsföretaget Saxåns nygrävning av år 1922.
- Kanotcentralen i Stockamöllan. 2020. <https://www.kanotcentralen.se/sv>
 (Hämtad 2020-03-04)
- K-Konsult. 1992. Kävlingeån – Landskapsvårdsplan och vattenvårdsplan för nedre delen av avrinningsområdet.
- Klimatanpassning.se. 2020. Webb sida med information om klimatanpassning och klimatförändringar som drivs av Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI, i samverkan med Myndighetsnätverket för klimatanpassning.
- Klippans kommun. 2020. Om Rönneåprojektet.
<https://www.klippan.se/kommunpolitik/valkommeniklippanskommun/pagan>

giklippanskommun/ronneaprojektet.4.a2c62a0163f342e6c1461ad.html

(Hämtad 2020-03-02)

Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde. 2020. Fiskarter.

<http://www.loddean-fiske.se/fiskarter> (Hämtad: 2020-03-30)

Kävlingeåns-Löddeåns Fiskevårdsområde. 2020a. Lax i Kävlingeån.

<http://www.loddean-fiske.se/napp-a-nytt/lax-i-kavlingeån-2015> (Hämtad: 2020-03-30)

Kävlingeåns vattenråd. 2014. Om Kävlingeån. <http://kavlingeån.se/OM-KAVLINGEÅN.html> (Hämtad 2015-08-23)

Kävlingeåns vattenråd. 2017. Sammanställning av och dokumentation från ”Temadag Vombsjön”.

http://kavlingeån.se/rapporter/KVR_Temadag_Vombsjoen_Sammanstaellning_stor_fil.pdf (Hämtad: 2019-12-13)

Kävlingeåns vattenråd. 2020. Fokus Vombsjön (<http://fokusvombsjon.se/>)

Kävlingeåns vattenråd. 2020. Näringsämnen.

<http://www.kävlingeån.se/naringsamnen/> (Hämtad 2020-11-30)

Life Connects. 2020. Rönne å. <https://lifeconnects.se/ronne-a/> (Hämtad 2020-03-02)

Ljungberg, P. och Svensson, M. 2010. Musselinventering i några skånska vattendrag 2006 med särskild fokus på tjockskalig målarmussla (*Unio crassus*). Länsstyrelsen i Skåne län 2010:08

Lunds kommun. 2012. Vombs fure och Vombsjön – underlag för Grönstruktur och naturvårdsprogram.

https://www.lund.se/globalassets/lund.se/bygg_bo/natur-naturvard/gronstruktur-och-naturvardsprogram/b_underlag/7_beskrivning-och-analys/7_3-vombsankan/7-3-2-vombs-fure---vombsjon.pdf (Hämtad: 2019-12-13)

Lantbrukarnas riksförbund. 2015. Remissyttrande: Synpunkter på Vattenmyndigheterna samrådsunderlag. Dnr 2015/7204

Länsstyrelsen i Skåne län. 2007. Biotopkartering av Saxån 2005 - Naturvärden och behov av restaureringsåtgärder i Saxåns huvudfåra.

Länsstyrelsen Skåne län. 2012. Västra Ringsjön – Redovisning från sjödatabasen.

Länsstyrelsen Skåne län. Sammanställning för åtgärdsområde 27. Rönne å

Länsstyrelsen i Skåne. 2017. Bekämpningsmedel i skånska vattendrag – Resultat från den regionala miljöövervakningen 2016.

Länsstyrelsen Skåne län. 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Billingemölla.

Länsstyrelsen Skåne län. 2020. Bålamöllan.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/byggnadsminnen/balamollan.html> (Hämtad 2020-03-04)

Länsstyrelsen Skåne län. 2020a. Borstbäcken.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov-horby-sjobo/borstbacken.html> (Hämtad 2020-03-13)

Länsstyrelsen Skåne län. 2020b. Skiftesreformer och jordbrukets rationalisering.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/kulturmiljoprogram/skanes-historia-och-utveckling/jordbrukets-landskap/skiftesreformer-och-jordbrukets-rationalisering.html> (Hämtad 2020-03-25)

Länsstyrelsen Skåne Län. 2020c. Skånska Rekognosceringskartan.

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.4df86bcd164893b7cd935a18/1535017377347/Denskanskarekognosceringskartan.pdf> (Hämtad: 2020-03-25)

Länsstyrelsen Skåne län. 2020d. Rensning av diken.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/miljo-och-vatten/vattenverksamhet/vagledning-for-olika-vattenverksamheter/rensning-av-diken.html> (Hämtad: 2020-05-25)

Länsstyrelsen Skåne län. 2020e. Abullahagen.

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov/abullahagen.html> (Hämtad 2020-03-19).

Länsstyrelsen Skåne. 2020g. Bosarps jär.

(<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besoksmal/naturreservat/eslov/bosarps-jar.html>) [Hämtad 2020-04-25]

Länsstyrelsen Västra Götalands län. 2008. Lagar och regler för dig med enskilt avlopp.

Mark- och miljödomstolen. 2013. Dom i mål nr 3271-09 angående Sydvattens ansökan om tillstånd för bortledning av ytvatten från Ringsjön.

Mark- och miljödomstolen. 2015a. Mål nr: M 2155-15 Bösmöllan

Mark- och miljödomstolen. 2015b. Mål nr: M 2152-15 AB Kvarnvik

Mark- och miljödomstolen. 2015c. Mål nr: M 2150-15 Farina AB

Mark- och miljööverdomstolen. 2019a. Mål nr: M 3373-18 Bösmöllan

Mark- och miljööverdomstolen. 2019b. Mål nr: M 3372-18 AB Kvarnvik

Mark- och miljööverdomstolen. 2019c. Mål nr: M 3371-18 Farina AB

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. 2016. Nederbörd och översvämningar i framtidens Sverige. MSB 973-februari 2016

Naturskyddsföreningen Skåne. 2020. Bosarps jär.

(https://skane.naturskyddsforeningen.se/hittaut/mellersta-skane/bosarps-jar/?gelid=EA1aIQobChMIjuzdpOnL6AIVFouyCh2TyQUjEAAYASAAEg_KgIvD_BwE) [Hämtad 2020-04-25]

- Naturvårdsverket. 2017. Beslutsprotokoll – Beslut om områden för riksintresse friluftsliv. Ärendenr: NV-04528-15
- Naturvårdsverket. 2017a. Värdebeskrivning FM 09 Kävlingeån från Vombsjön till Bjärred. <http://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/256775> (Hämtad: 2019-12-13)
- Naturvårdsverket. 2017b. Mikroplaster – Redovisning av regeringsuppdrag om källor till mikroplaster och förslag på åtgärder för minskade utsläpp.
- Naturvårdsverket. 2020. Läkemedel i miljön. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Manniska/Miljogifter/Organiska-miljogifter/Lakemedel/> (Hämtad: 2020-05-05)
- Naturvårdsverket. 2020b. Mikroplast. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Mikroplast/> (Hämtad: 2020-05-05)
- Naturvårdsverket. 2020c. Åtgärder om utsläpp av mikroplaster till vattenmiljö. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Redovisade-2019/Atgarder-om-utslapp-av-mikroplaster-till-vattenmiljo/> (Hämtad: 2020-05-25)
- Olsen, L-H och U Svedberg. 1999. Smådjur i sjö och å. Prisma förlag.
- Persson, K.M. 2016. Tidig regional vattensamverkan i Skåne – Ringsjöverkets förhistoria. Tidskriften Vatten 72:49-59.
- Pirzadeh, P. 2011. Bekämpningsmedel i skånska vattendrag. Resultat från den regionala miljöövervakningen 2010. Länsstyrelsen i Skåne län 2011-05
- Rasmusson, C. 1991. Åtgärdsförslag för reducering av kväve och fosforhalter i Saxån inom Eslövs kommun.
- Riktvärdesgruppen. 2009. Förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp. Regionala dagvattennätverket i Stockholms län, Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns landsting.
- Ringsjöns vattenråd. 2020. Fakta om Ringsjön och reduktionsfisket. <http://www.ringsjon.se/> (Hämtad 2020-03-02)
- Rönne å vattenråd och Rönneåkommittén. 2020. Kontrollprogrammet <http://ronnea.se/kunskap/kontrollprogrammet/> (Hämtad 2020-04-02)
- Saxån-Braåns vattenråd. 2020. Om ån. <http://saxan-braan.se/> (Hämtad 2020-03-30)
- Saxån-Braåns vattenvårdskommitté. Åmansboken – Vård, skötsel och restaurering av åar i jordbruksbygd.
- SCB. 2019. Markanvändningen i Sverige. Sjunde utgåvan.

- Silfverstrand, B och E. Jacobsson. 1982. Åtgärder mot vattenföroreningarna i Ringsjön. Motion till Riksdagen 1981/82:175
- SMHI. 2019. SMHI Vattenwebb. Modelldata per område.
<http://vattenwebb.smhi.se/modelarea/> (Hämtad: 2019-05-02)
- Strand, J., Weisner, S. 2010. Kävlingeåprojektet – utvärdering av etapp I-III.
- Strandberg, R. 1999a. Häckfågelsinventering vid Saxån och Braån i Landskrona kommun 1999.
- Strandberg, R. 1999b. Inventering av biotoper för kungsfiskare, strömstare och fladdermöss vid Saxån och Braån 1999.
- Svalövs kommun. 2020. BT-kemi efterbehandling
(<https://www.svalov.se/ovrigt/ga-direkt/bt-kemi-efterbehandling/historik.html>) [Hämtad 2020-08-20]
- Svensson, M. och J. Lindahl. 2003. Förslag till åtgärdsprogram för Ringsjön.
- Sveriges Lantbruksuniversitet. 2020. Nationell miljöövervakning av bekämpningsmedel (växtskyddsmedel) i miljön.
<https://www.slu.se/institutioner/vatten-miljo/miljoanalys/bekampningsmedel/> Hämtad: 2020-05-05
- Sveriges miljömål. 2020. <https://www.sverigesmiljomal.se/> (Hämtad 2020-04-06)
- SWECO. 2011. Modellering av översvämning i Höje å. På uppdrag av Dagvattengruppen för Höje å
- SWECO. 2014. Översvämningskartering utmed Rönne å. På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Rapport nr: 27
- Sydvatten. 2015. Förtydligande på Sydvattens Facebooksida angående vattennivåerna i Vombsjön.
<https://www.facebook.com/sydvatten/posts/994702380594669/> (Hämtad: 2020-09-09)
- Sydvatten. 2019. Vombverket. <http://www.sydvatten.se/vombverket> (Hämtad: 2019-12-13)
- Sydvatten. 2019a. Sydvatten om Bolmen: <https://sydvatten.se/bolmen-3/> (2019-12-02)
- Sydvatten. 2019b. Sydvatten om Vombsjön: <https://sydvatten.se/vombsjon/> (2019-12-02)
- Sydvatten. 2019c. Ringsjön. <https://sydvatten.se/ringsjon/> (Hämtad 2019-10-23)
- Sydvatten. 2020. Ringsjöverket. <https://sydvatten.se/var-verksamhet-2/vattenverk/ringsjoverket/> (Hämtad 2020-03-02)

- Sydvatten. 2020a. Ringsjöverket och Vombverket riksintresseförklarade.
<https://sydvatten.se/ringsjoverket-och-vombverket-riksintresseforklarade/>
 (Hämtad 2020-03-03)
- Söderbygdens vattendomstols deldom A46/1969. AD 69/1957 Vombsjön XIII.
- Söndergaard, M., Liboriussen, L., Pedersen, A.R. och Jeppesen, E. 2008. Lake restoration by fish removal: Short- and long-term effects in 36 danish lakes. *Ecosystems* (2008) 11:1291-1305.
- Toxicon AB. 2008. Ekotoxikologisk test på vatten tillsatt pesticider. På uppdrag av Miljöförvaltningen, Landskrona kommun.
- VA SYD. 2019a. Eslövs kommun - Anmälningsskyldiga avloppsreningsverk – Årsrapport 2018.
- VA SYD. 2019b. Ellinge avloppsreningsverk Eslöv – Miljörapport 2018.
- VA SYD. 2019c. VA SYD Affärsplan 2019-2030.
- VA SYD. 2020. Bräddning i Malmö.
<https://www.vasyd.se/Artiklar/Avlopp/Braddning-i-Malmo> (Hämtad 2020-11-30)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019a. Kävlingeån: Klingavälsån-Vombsjön.
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA83930505>
 (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019f. Vombsjön.
<http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE617666-135851>
 (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019k. KÄVLINGEÅN: Bråån-Ålabäcken
<http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE618289-134590> (Hämtad: 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2019q. Kävlingeån: Havet-Bråån.
<http://www.viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterEUID=SE618685-133000> (Hämtad 2019-12-13)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020a. Västra Ringsjön.
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA55412723>
 (Hämtad 2020-03-04)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020b. SAXÅN: Välabäcken-källa
<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA65855704#pagemodule42> (Hämtad 2020-03-30)
- Vatteninformationssystem Sverige. 2020c. Rönne å: Hålsaxbäcken-Västra Ringsjön.

<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA48573762#page module42> (Hämtad 2020-03-30)

Vatteninformationssystem Sverige. 2020d. [Rönne å: Snällerödsån-Hålsaxbäcken](#)

<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA69596085> (Hämtad 2020-03-30)

Vatteninformationssystem Sverige. 2020e. [Västra Ringsjön](#)

<https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA55412723> (Hämtad 2020-03-30)

Vattenmyndigheten Södra Östersjöns vattendistrikt. 2014. Kunskapsöversikt för kulturmiljö och vattenförvaltning- Delrapport inom Kulturmiljö och vattenförvaltning – planeringsunderlag för Södra Östersjöns vattendistrikt
Vattenmyndigheten Södra Östersjöns vattendistrikt. 2016. Åtgärdsprogram 2016-2021 – Åtgärder riktade till myndigheter och kommuner samt konsekvensanalys.

Vattenmyndigheterna. 2019. Sammanställning av kommuners och myndigheters rapportering av genomförda åtgärder 2018.

Vattenmyndigheterna. 2019. Bilaga 2 Ordlista.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/download/18.4e1a93b016d8b57a9136099a/1571734122444/Bilaga%202020Ordlista%20-%20Kraftigt%20modifierade%20vatten.pdf> (Hämtad: 2019-12-13)

Weijman-Hane, G. 1969. Kävlingeåns Generalplan. Kävlingeåns vattenvårdsförbund

Welin, G. Mölleriket vid Rönne å. http://www.rbkultur.se/RB%2017-1_p12_mölleriket.pdf (Hämtad 2020-03-04)

Wikipedia. 2020. Bolmentunneln.

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Bolmentunneln> (Hämtad 2020-03-02)

Williams, L-E. 2004. Dammar och Våtmarker för ett ekologiskt hållbart samhälle – utvärdering av ett LIP-projekt i Saxån och Braån. Landskrona kommun.

Wolf, P. 1956. Utdikad Civilisation. Malmö: AB Framtiden.

**Åtgärder för att underlätta för näringslivets
utsatta branscher under pandemin**

9

MOS.2021.0022

2021-01-11

Lena Meijer

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Åtgärder för att underlätta för näringslivets utsatta branscher under pandemin

Ärendebeskrivning

Pandemin har drabbat restaurangerna i Eslöv hårt och förvaltningen har utrett om åtgärden om avgiftsfri uteservering på offentlig plats kan underlätta för näringslivet.

Beredning

Enligt riktlinjer för uteserveringar i Eslövs kommun är uteserveringar tillåtna under perioden 1 april till 30 september. Under vinterhalvåret kan tillstånd ges till mindre uteserveringar i form av ett fåtal bord och stolar. Möbleringen ska vara av sådan karaktär att den ska tas bort om den inte används dagligen. Uteserveringen får inte heller utgöra hinder vid snöröjning. Polistillstånd behövs.

Enligt taxa för upplåtelse av torgplatser samt annan offentlig plats (antagen av kommunfullmäktige den 14 december 2009, § 114, att gälla från och med den 1 januari 2020) är avgiften för uteserveringar 50 kr/m²/månad. Beräknad intäktsförlust om samma ytor som under 2020 tas i anspråk för perioden 1 april till 30 september 2021 (6 månader) kommer att vara cirka 53 000 kronor. Om uteserveringarna söker för samma ytor för perioden 1 januari till 31 december 2021 skulle intäktsförlusten bli cirka 106 000 kronor.

Enligt miljö- och samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning som är antagen den 9 december 2020, punkt 2.5, kan avvikelser från taxa som avser nämndens ansvarsområde göras på delegation, men föreslås nu att beslutas av nämnden.

Förvaltningen anser att dessa åtgärder bör göras.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att tillåta uteserveringar på offentlig plats under hela 2021.

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar om avvikelse från taxa och avgift gällande uteserveringar (50 kr/m²/månad) innebärande att någon avgift för offentlig plats inte ska tas ut för 2021.

Beslutet skickas till

Avdelningen för gata, trafik och park

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Gatuchef

**Yttrande över remiss avseende anmälan om
ändring av verksamhet för Ellinge
avloppsreningsverk, Mi 2020-1547**

2021-01-12

Dimitra Alikioti

0413-62085

Dimitra.alikioti@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande över remiss avseende anmälan om ändring av verksamhet för Ellinge avloppsreningsverk, Mi 2020-1547

Ärendebeskrivning

Den 17 december 2020 erhöll miljö- och samhällsbyggnadsnämnden en remiss från Länsstyrelsen i Skåne gällande anmälan om ändring av verksamhet vid Ellinge avloppsreningsverk, Eslövs kommun.

Enligt anmälan avser VA SYD-ansluta Håstad samhälle i Lunds kommun till Ellinge avloppsreningsverk samtidigt som dricksvatten och dagvatten kommer att byggas ut till samhället.

Miljö och Samhällsbyggnad har sökt och fått beviljat anstånd med att komma in med yttrande till den 29 januari 2021 därför behöver beslutet justeras omedelbart.

Beslutsunderlag

Anmälan om ändring i tillståndspliktig verksamhet, Ellinge AVR

Miljökonsekvensbeskrivning, Ellinge AVR

Beredning

Uptagningsområdet för Ellinge avloppsreningsverk utgörs av tätorterna Eslöv, Gullarp, Östra Asmundtorp, Stabbarp, Västra Strö, Kungshult, Marieholm och Örtofta.

Ellinge avloppsreningsverk är dimensionerad för belastning av 330 000 personekvivalenter (pe) vilket motsvarar 23 100 kg BOD/dygn [mått på avloppsvattnets innehåll av biologiskt nedbrytbara ämnen]. Under 2019 var den genomsnittliga BOD-belastningen 8 075 kg/dygn som motsvarar 115 360 pe. Håstads genomsnittliga belastning åren 2015-2019 var 0,5 kg BOD/dygn.

Miljö och Samhällsbyggnads bedömning är att Ellinge avloppsreningsverk har kapacitet att rena Håstad samhälles spillvatten, utan att riskera överskrida sina utsläppsvärden. Den ökade belastningen på Ellinge avloppsreningsverk kommer att vara låg i förhållande till Ellinges kapacitet och reningsförmåga. Miljö och Samhällsbyggnads har med detta som bakgrund inget att yttra sig över gällande anmälan om ändring av verksamhet av Ellinges avloppsreningsverk.

Förslag till beslut

- Nämnden har inget att yttra sig över gällande anmälan om ändring av verksamhet för Ellinge avloppsreningsverk.
- Protokollet ska justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Skåne, med diarienummer 46717-2020.

Dave Borg
Förvaltningschef

DATUM 2020-12-11
DNR. 20/02302
HANDLÄGGARE Michael Kjellberg
TELEFON 040-635 06 09
E-POST Michael.Kjellberg@vasyd.se

Länsstyrelsen Skåne

Genom e-post till

skane@lansstyrelsen.se

Anmälan om ändring i tillståndspliktig verksamhet, Ellinge avloppsreningsverk

VA SYD avser att ansluta Håstad samhälle till Ellinge avloppsreningsverk snarast möjligt för att förbättra spillvattenomhändertagandet från samhället. I samband med detta kommer även övriga vattentjänster, d.v.s. dricksvatten och omhändertagande av dagvatten, byggas ut till samhället enligt bestämmelser i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

Beskrivning av åtgärderna

Idag finns ett mindre avloppsreningsverk i Håstad som hanterar spillvatten från Håstad samhälle. En överföring för rening av spillavloppsvattnet till Ellinge avloppsreningsverk och uppgradering av systemet innebär förbättringar genom;

- att den totala reningen förbättras,
- mängden tillskottsvatten minskas och
- driften förenklas och kontrollen förbättras

Håstad samhälle består idag av ca 65 fastigheter. I området finns även en skola och en kyrka. Fastigheterna inom området ligger tätt och gatuutrymmet på många platser är smalt.

VA SYD planerar att anlägga en ny dricksvattenledning för att säkerställa dricksvatten av bra mängd och kvalitet till de boende i Håstad. I samband med detta kommer ett helt nytt spillvattennät att anläggas inom Håstad. Detta för att minska mängden tillskottsvatten till spillvattennätet. I samband med detta anläggs även ett dagvattensystem för att de boende vid behov kan avleda dagvatten.

Förbättringar med anledning av ändringarna

Håstad förses med kommunalt dricksvatten

De boende i Håstad får idag sitt dricksvatten från egna brunnar. Sedan flera år tillbaka har boende i samhället kontaktat VA SYD med önskemål om att få kommunalt dricksvatten då deras eget vatten brister i kvalitet och kvantitet. Några boende har under sommaren informerat VA SYD om problem som de kopplar till vatten från den egna brunnen. VA SYD ser det som mycket prioriterat att kunna

leverera dricksvatten till samhället och vill därför kunna genomföra ledningsläggning så snart möjligt. Ledningsläggningen för dricksvatten är dock även beroende av ledningsläggning för spill- och dagvatten. Att leverera kommunalt dricksvatten till Håstad är även en åtgärd inom va-utbyggnadsplanen för Lunds kommun.

Mängden tillskottsvatten minskar

Ett helt ny spillvattennät kommer att anläggas inom Håstad. Eftersom det anläggs ett nytt spillvattennät kommer mängden inläckage att minska avsevärt jämfört med inläckaget på det befintliga spillvattennätet som är i dåligt skick. De privata serviserna från de fastigheter som idag är anslutna till kommunalt spillvatten kommer i samband med anläggandet av spillvattennät anslutas till detta. Risk finns att fastighetsägaren kan ha felkopplingar på sin ledning och koppla del av sitt dagvatten till spillvattenledning. VA SYD kommer att jobba för att antalet felkopplingar minimeras innan inkoppling till det nya spillvattennätet görs. Om möjligt kommer det idag befintliga spillvattennätet att ligga kvar och fortsättningsvis användas som dagvattennät. Om befintlig ledning inte har sådan lutning eller av andra tekniska skäl inte kan användas för dagvattenavledning kommer istället ett nytt dagvattensystem att anläggas inom Håstad. Detta gör det möjligt för fastighetsägarna att även avleda dagvatten framöver. VA SYD misstänker med anledning av den stora mängden tillskottsvatten att det också finns vissa otillåtna eller felaktiga inkopplingar av dränvatten till spillvattennätet. Det kommer i och med ändringen vara möjligt för fastighetsägaren att åtgärda detta. Dessa åtgärder gör att mängden tillskottsvatten förväntas att minska kraftigt jämfört med dagens mängd.

Förbättrad spillvattenhantering

VA SYD bedömer att det finns fördelar med att pumpa spillvatten från Håstad till Ellinge reningsverk istället för att som idag ta hand om det på Håstads reningsverk.

Mindre utsläpp av näringsämnen till recipienten

Håstads reningsverk är ett mindre verk med äldre teknik samtidigt som Ellinge reningsverk har högre krav på rening. I tabell 1 och 2 nedan framgår utgående halter från Håstad respektive från Ellinge avloppsreningsverk. Ellinge avloppsreningsverk tar emot stora mängder vatten från livsmedelsindustri och detta gör att vattnet som kommer in, och därmed går ut från reningsverket, avviker något från hushållsspillvatten och därför är det svårt att jämföra utgående vattnet direkt mellan verken.

Ellinge reningsverk har en högre reningseffekt än vad Håstad har, detta gäller inte bara för fosfor utan även för kväve och BOD. För år 2019 var reningseffekten av fosfor i Ellinge 98 % medan den i Håstad var 80 %. Motsvarande siffror för kväve var 89 % respektive 33 % och för BOD 99 % respektive 90 %. Med en överföring av spillavloppsvatten från Håstad för rening i Ellinge kan alltså även en bättre rening förväntas av alla tre föroreningar.

Tabell 1. Utgående medelhalter under respektive år (mg/l) samt mängder (kg/år) från Håstad avloppsreningsverk under de senaste fem åren (2015-2019)

	Flöd e m3/år	P-tot mg/l	P kg/år	BOD mg/l	BOD kg/år	N-tot mg/l	N kg/år
2015	98373	0,39	40	1	100	4,9	500
2016	92404	0,47	40	3	300	4,9	500
2017	100600	0,20	20	1,5	200	5,2	500
2018	88819	0,24	20	1,6	100	6,1	500
2019	82790	0,2	20	2,1	200	6,5	500
Medel	92597	0,30	28	1,84	180	5,52	500
Per dygn (kg/dygn)	25 4 m3/dygn		0,08		0,49		1,37

Tabell 2. Utgående medelhalter under respektive år (mg/l) samt mängder (kg/år) från Ellinge avloppsreningsverk under de senaste fem åren (2015-2019)

	Flöd e m3/år	P-tot mg/l	P kg/år	BOD mg/l	BOD kg/år	N-tot mg/l	N kg/år
2015	4433000	0,16	680	4,5	19000	7	30000
2016	3756226	0,20	700	4,7	17000	5,4	20000
2017	4787763	0,15	700	4	19000	5,5	26000
2018	3739580	0,19	700	4,3	16000	6,3	23000
2019	4224362	0,17	700	4,2	18000	5,9	25000
medel	4188186	0,17	696	4,34	17 800	6,02	24 800
Per dygn (kg/dygn)	1147 4 m3/dygn		1,91		49		68

Minskad mängd tillskottsvatten

Idag kommer det in en mycket stor mängd tillskottsvatten till Håstad avloppsreningsverk, närmre 90 % av inkommande vatten är tillskottsvatten. I och med att spillvattensystemet i Håstad byggs om kommer mängden tillskottsvatten till systemet att minska drastiskt. Mindre mängd tillskottsvatten kan dock exempelvis även framöver komma att komma in genom privata ledningar som har inläckage eller eventuellt felkopplade serviser. VA SYD kommer att jobba för att minimera antalet felkopplingar.

Visst minskat antal transporter

- En överföring till Ellinge reningsverk resulterar i att Håstads reningsverk inte behöver någon tillsyn. Tillsynen på Håstad kräver persontransport för drifttekniker. Tillsyn sker minst 1 gång i veckan då ingen digital tillsyn finns. Viss tillsyn kommer göras av en eventuell pumpstation. Tillsynen kommer dock till viss del ske digitalt så totala antalet transporter minskar.
- Håstad har markbäddar som kräver regelbundet ganska kostsamt underhåll genom underhållspolning som kräver tung transport till reningsverket i Håstad.
- Slamtömning med tunga transporter från Håstad till Ellinge försvinner om Håstads spillvatten pumpas till Ellinge.
- Vissa leveranser av insatsvaror och kemikalier som kräver tunga transporter minskar.

Bättre arbetsmiljö

- Håstad reningsverk motsvarar inte de önskemål VA SYD har för sin personals arbetsmiljö och tillgänglighet. Genom att överföra spillvattnet till Ellinge kan reningsverket i Håstad läggas ner.
- Det finns dagligen tillgänglig personal på Ellinge reningsverk vilket gör att det blir mindre ensamarbete och en bättre arbetsmiljö med tillgänglighet till toalett, matsal och hygienutrymme när personalen inte längre behöver åka till Håstad. En flytt innebär också vissa stordriftsfördelar.

Förbättrad kontroll

- Håstad reningsverk har ingen digital övervakning utan övervakning sker manuellt en gång i veckan. Då det alla vardagar normal arbetstid finns tillgänglig personal på Ellinge reningsverk blir övervakningen bättre.
- Kraven på provtagning är högre på större reningsverk vilket gör att kontrollen av utgående renat avloppsvatten ökar.

Vad gäller eventuell övrig påverkan vid Ellinge reningsverk, exempelvis lukt, buller och transporter så bedöms de inte öka med anledning av inkopplingen av Håstad samhälle.

Bräddningar

Det har under de senaste tio åren inte skett några bräddningar vid Ellinge avloppsreningsverk och detta förväntas inte förändras med anledning av inkopplingen av Håstad. Allt inkommande vatten till Håstad avloppsreningsverk pumpas till markbäddarna varför bräddning eller förbiledning inte sker. Dock är reningseffekten längre än i Ellinge.

Den nya pumpstationen kommer behöva ha ett nödavlopp om något oförutsett inträffar. Dimensioneringen av en eventuell pumpstation i Håstad och överföringsledningen fram till ledningen i Vaggarp dimensioneras så att de inte ska brädda annat än vid oförutsedda händelser.

Förse samhället med möjlighet till dagvattenavledning

Då nedläggning av andra ledningar görs blir det dessutom möjligt att förse samhället med dagvattensystem. VA SYD bedömer att samhället har behov även av dagvattentjänster då fastigheterna ligger tätt och det inte finns mycket allmänna ytor runt fastigheterna. VA SYD kommer informera boende i samhället om att dagvatten inte får vara kopplat till spillvattenledning. Enligt muntlig uppgift från den vägförening som finns i Håstad så finns det idag en dräneringsledning som går genom byn dit flera fastigheter är kopplade. Denna dränledning tillhör dock inte VA SYD och är inte en del av vårt system. Vi känner därför inte till i vilken mån ledningen används. Dock kommer det säkerställas att möjlighet till dagvattenavledning finns genom det allmänna va-systemet.

Viktigt att alla tjänster kan anläggas samtidigt

På grund av dricksvattensituationen i Håstad behöver VA SYD anlägga dricksvattenledningar och möjliggöra koppling till det kommunala dricksvattensystemet för de boende i området. I samband med anläggning av dricksvattenledningarna vill VA SYD även anlägga dag- och spillvattenledningar. Projektet kommer dels att anlägga va-ledningar inne i Håstad samhälle för dricks- spill och dagvatten och dels anlägga två överföringsledningar, spill- och dricksvatten, mellan Håstad och Vaggarp.

Grävning vid enbart ett tillfälle, istället för två eller flera, medför mindre störningar för de boende genom minskat antal transporter, kortare tid då vägar är avstängda, och totalt sett kortare tid för grävarbeten. Samordning av ledningsläggningen leder också till mindre utsläpp och mindre förbrukning av resurser, ex förbrukning av drivmedel och utsläpp från maskiner.

Nedläggning av ledningar är mycket dyrt. Det är mest kostnadseffektivt att genomföra alla arbeten samtidigt. Grovt uppskattat kan kostnaden närmare halveras om det genomförs som en grävning istället för två. Det innebär lägre kostnader för samhället genom att det gemensamma va-kollektivet inom Lunds kommun får lägre kostnader. Uppskattad totalkostnad för arbetet att anlägga VA-ledningar inne i Håstad samt att anlägga två överföringsledningar är cirka 30 miljoner. Kostnaden för att anlägga överföringsledningarna uppgår till 10 miljoner av dessa totalt 30 miljoner. Att dela upp ledningsläggningen till två tillfällen för överföringsledningarna skulle alltså nästan fördubbla denna kostnad och resultera i en total budget för projektet till cirka 40 miljoner.

Rent praktiskt kan det också försvåra att lägga dricksvattenledning innan åtgärder görs för spill- och dagvatten. Dricksvattenledningen ligger närmare markytan än övriga ledningar och kommer därför vara i vägen vid åtgärder på spill- och dagvattenledningar, detta särskilt med hänsyn till att vissa av gatorna är så trånga att det inte rent praktiskt kommer att gå att gräva vid två tillfällen utan att även behöva gräva upp nedlagd dricksvattenledning.

Gällande tillstånd för Ellinge avloppsreningsverk

Koncessionsnämnden för miljöskydd lämnade Ellinge reningsverk tillstånd enligt miljöskyddslagen den 20 december 1996.

I tillståndsbeslutet för Ellinge avloppsreningsverk finns inte tydligt angivet någon tillståndsgiven produktionsparameter på verksamhetens omfattning. Vid en prövning av en miljöfarlig verksamhet bedöms påverkan på dess omgivning utifrån den geografiska platsen som verksamheten bedrivs på. Ellinge reningsverk miljöpåverkan är alltså bedömd utifrån den belastning den har på omgivningen och i detta hänseende är de samhällen som kopplar på inte av avgörande betydelse, utan snarast vilken påverkan som har prövats. I miljökonsekvensbeskrivningen i den ursprungliga ansökan angavs prognostiserande utsläppsmängd enligt tabell 3 och 4 nedan. Det är dessa utsläpp av föroreningar som har prövats. Som framgår av tabellerna så släpps en betydligt mindre mängd föroreningar ut, även efter inkoppling av Håstad samhälle, än vad som angivits i ansökan. Vad gäller inkommande

belastning till Ellinge om Håstad också ansluts så kommer denna endast öka marginellt, med under 0,5 % av respektive fosfor, kväve och BOD.

Ellinge reningsverks dimensionerande belastning är 23 100 kg BOD/d vilket motsvarar 330 000 pe. BOD-belastningen har under 2019 varit 8 075 kg/dygn, motsvarande 115 360 pe, max 17 315 kg/dygn och min 1 145 kg/dygn. En mycket stor del av denna BOD-belastning kommer från livsmedelsindustri inom Eslövs samhälle. BOD-belastningen från Orkla har under 2019 varit 5 597 kg/dygn, motsvarande 79 951 pe max 15 123 kg/dygn och min 329 kg/dygn. Den maximala dygnsbelastningen är baserat på 70 g BOD7/p,d och uppgår till 247 353 pe varav 204 629 pe från Orkla. Antalet anslutna personer under 2019 var ca 22 000 personer.

Vad gäller flöden som redovisat i tabell 3 och 4 nedan är de beräknade efter nuvarande förhållanden i Håstad, d.v.s. medtagna den stor mängd tillskottsvatten. Den minskade mängden tillskottsvatten gör dock att flödet från Håstad, och därmed in till Ellinge reningsverk kommer att vara lägre än vad som anges i tabellerna. Flödena in till Ellinge reningsverk efter inkoppling av Håstad kommer att ligga lägre än vad som redovisats i tillståndsansökan.

Genom att ansluta Håstad samhälle till Ellinge reningsverk utökas antalet ansluta hushåll med ca 65 stycken, vilket är runt 1 % av antal anslutna (ej inräknat utsläpp från Orkla).

Som framgår av tabell 3 och 4 utgör föroreningsutsläppet från Håstad endast en liten andel av de totala utsläppen från Ellinge. De totala utsläppen efter inkoppling av Håstad till Ellinge är betydligt lägre än utsläppen som angivits i miljökonsekvensbeskrivningen till ansökan. Även efter att Håstad kopplats på finns det alltså en mycket stor marginal vad gäller angivna och därmed får anses prövade utsläppsmängder.

VA SYD bedömer att en inkoppling av Håstad samhälle ryms inom den påverkan som har angivits i ansökan och därmed prövats för Ellinge avloppsreningsverk. Ändringen bedöms därmed rymmas inom tillståndet, trots att Håstad samhälle inte är angivet i tillståndsbeslutet.

Samtliga villkor bedöms kunna innehållas även efter att en inkoppling har skett.

Några ändringar inom produktionen på Ellinge avloppsreningsverk förväntas inte behöva göras med anledning av inkoppling av Håstad.

Tabell 3. Utsläppsmängder för ett medeldygn enligt ansökan för Ellinge avloppsreningsverk (Prognostiserad belastning), samt faktiska utsläpp från Ellinge respektive Håstad som medelvärde under de senaste fem åren.

Parameter, Medeldygn avses	Prognostiserad belastning	Utsläpp från Ellinge i kg/dygn*	Utsläpp från Håstad i kg/dygn*	Utsläpp Ellinge + Håstad kg/dygn	Ellinges + Håstads utsläpp som % andel av prognostiserad belastning
Utgående flöde, medeldygn m ³ sep-maj	13 500	11 474	254	11728	87 %
Utgående flöde, medeldygn m ³ juni-augusti	12 000	11 474	254	11728	98 %
BOD kg/dygn, sep-maj	150	49	0,49	49,5	33 %
BOD kg/dygn, juni-aug	110	49	0,49	49,5	45 %
Fosfor, totalt kg/dygn, sep- maj	3,7	1,9	0,08	1,98	54 %
Fosfor, totalt kg/dygn, juni- aug	3,3	1,9	0,08	1,98	60 %
Kväve, totalt kg/dygn, sep- maj	210	69	1,37	70,4	34 %
Kväve, totalt kg/dygn, juni- aug	130	69	1,37	70,4	54 %

*Utsläppet redovisas som medelvärde från de senaste fem åren. Uppgifterna är tagna från tabell 1 och 2. Utsläppet delas inte upp under tidsperiod, utan räknas ut genom att ta årligt utsläpp (se tabell 2)/365 (antal dygn/år).

Tabell 4. Utsläppsmängder per år enligt miljökonsekvensbeskrivningen i ansökan för Ellinge (Prognostiserad belastning), samt faktiska utsläpp från Ellinge respektive Håstad som medelvärde under de senaste fem åren.

Parameter, Årsmängd	Prognostiserad belastning	Utsläpp från Ellinge*	Utsläpp från Håstad*	Utsläpp Ellinge + Håstad	Ellinges + Håstads utsläpp som % andel av prognostiserad belastning
Utgående årligt flöde, m ³ /år	4 789 500**	4 188 186	92 595	4 280 781	89 %
Utgående mängd P-tot, ton/år	1,4	0,7	0,028	0,728	52 %
Utgående mängd BOD, ton/år	45	18	0,18	18,18	40 %
Utgående mängd N-tot, ton/år	68	25	0,5	25,5	38 %

* Utsläppet redovisas som medelvärde från de senaste fem åren. Uppgifterna är tagna från tabell 1 och 2.

**Beräknat årligt flöde utifrån redovisat prognostiserat flöde enligt tabell 3.

Övriga bestämmelser enligt miljöbalken

Ett samråd om anläggande av nytt dagvattensystem och dagvattenutlopp samt anmälan om nedläggning av Håstad reningsverk kommer att hållas med respektive lämnas till Miljöförvaltningen i Lunds kommun.

VA SYD har tidigare haft dialog med Miljöförvaltningen i Lund gällande tillskottsvatten som kommer in till Håstad samhälle. Denna åtgärd bidrar till att minska tillskottsvattenmängderna.

Ett 12:6 samråd kommer hållas med Länsstyrelsen då åtgärden även omfattar en längre grävning utanför Håstad samhälle, samt anläggande av nytt utlopp i Kävlinge å som omfattar mindre grävning vid och i ån. Eventuellt kommer en generell biotopskyddsdispens också behöva sökas med anledning av grävning invid allé, alternativt kan denna hanteras inom 12:6 samrådet.

Kontakt med Länsstyrelsen har redan hållits enligt bestämmelserna i Kulturmiljölagen.

Då grävning kommer att behöva ske inom strandskyddsområde kommer även strandskyddsdispens/samråd sökas i respektive kommun (Lund och Eslöv).

Skälighetsavvägning

Som framgår ovan så innebär åtgärden en total förbättring ur miljösynpunkt och arbetsmiljösynpunkt. Alternativet med ett mindre reningsverk inom Håstad innebär ingen förbättring ur miljösynpunkt i förhållande till att överföra vattnet till Ellinge avloppsreningsverk.

Totalt sett är det även ur ekonomisk synpunkt billigare att överföra spillvattnet till Ellinge avloppsreningsverk än det är att bygga ett nytt reningsverk. Det finns även driftfördelar med detta alternativ.

Sammantaget blir överföring av spillvatten till Ellinge avloppsreningsverk ett bättre alternativ än att bygga ett nytt mindre reningsverk på platsen.

Tidplan

Arbetet gällande planering och projektering pågår. För att kunna leverera dricksvatten till Håstad är det viktigt att arbetet kan göras så snart som möjligt. Även för att minska mängden tillskottsvatten och förbättra spillvattenhanteringen är det önskvärt att arbetet kan ske så snart som möjligt.

VA SYDs plan är att ha färdigt underlag och kunna lägga ut upphandling för arbetet till vintern 2021, så att ledningsläggning och omkoppling om möjligt kan genomföras under 2022. Detta förutsätter att beslut gällande alla anmälningar och ansökningar enligt miljöbalken har lämnats innan dess.

Bilaga: MKB från ansökan, daterad 1995-06-15

Denna handling har signerats digitalt av Andreas Lagerblad, avdelningschef på Produktionsavdelningen

Verifikat

19 (43)

Titel: 20/02302 anm ändring Ellinge reningsverk

Status: Signerat av alla

ID: 9cb487b0-3bad-11eb-98ec-e7bfd1839dac

Skapat: 2020-12-11

Underskrifter

VA SYD 2220002378

Andreas Lagerblad

Andreas.Lagerblad@vasyd.se

Signerat: 2020-12-11 16:20 BankID ANDREAS LAGERBLAD

Filer

Filnamn	Storlek	Kontrollsumma
20 02302 Anmälan om ändring Ellinge avloppsreningsverk 2020-12-11.pdf	137.7 kB	5d28 2996 ce7a a4b1 4743 29ef 599e f0ac 3628 8303 a45f 8f2c e6e7 5b55 4602 162d

Händelser

Datum	Tid	Händelse
2020-12-11	13:37	Skapat Anita Kafatzief, VA SYD 2220002378. IP: 212.112.191.244
2020-12-11	16:20	Signerat Andreas Lagerblad, VA SYD Genomfört med: BankID av ANDREAS LAGERBLAD. IP: 213.67.56.234

Verifikat utfärdat av Egreement AB

Detta verifikat bekräftar vilka parter som har signerat och innehåller relevant information för att verifiera parternas identitet samt relevanta händelser i anslutning till signering. Till detta finns separata datafiler bifogade, dessa innehåller kompletterande information av teknisk karaktär och styrker dokumentens och signaturernas äkthet och validitet (för åtkomst till filerna, använd en PDF-läsare som kan visa bifogade filer). Hash är ett fingeravtryck som varje individuellt dokument får för att säkerställa dess identitet. För mer information, se bifogad dokumentation.

Verifikation, version: 1.12

VBB Viak

20 (43)

94278

BILAGA B

**MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING
rörande verksamheten vid Ellingeverket**

Upprättad av VBB Viak AB
Malmö 1995-06-15

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	ALLMÄNT	1
2.	NUVARANDE RECIPIENTFÖRHÅLLANDEN	2
2.1	Undersökningar inom Kävlingeåns avrinningsområde	2
2.2	Undersökningar i Öresund	2
2.3	Vattenbeskaffenheten i Kävlingeån (Högsmölla) och Bråån (nedströms Ellinge)	3
2.4	Transporterade föroreningsmängder 1991-1994 i Bråån-Kävlingeån	4
2.5	Transporterade föroreningsmängder 1991-1993 till Öresund	6
3.	KONSEKVENSER PÅ RECIPIENTEN VID FRAMTIDA UTSLÄPP	8
3.1	Framtida utsläppsvillkor	8
3.2	Framtida utsläppsmängder	8
3.3	Bedömning	10
4.	SLAMHANTERING	12
5.	BULLER	13
6.	LUKT	14

Bilagor

Bilaga 1	Karta över Kävlingeåns avrinningsområde och prov- tagningspunkter
Bilaga 2	SAMMANSTÄLLNING av syrehalt och syremättnad i Kävlingeån vid Högsmölla (pkt 3) och i Bråån nedströms Ellinge (pkt 27) 1991-1994
Bilaga 3	SAMMANSTÄLLNING av månadsmedelvattenföring (Q m ³ /s) samt av halter av BOD ₇ (mg/l), totalfosfor (µg/l) och totalkväve (mg/l) i Kävlingeån vid Högsmölla och i Bråån nedströms Ellinge 1991-1994
Bilaga 4	Transporterade mängder (ton) av BOD ₇ totalfosfor och totalkväve i Kävlingeån vid Högsmölla och i Bråån vid Ellinge 1991-1994

1995-06-15
94278
Eslöv Kommun
Ellingeverket

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING rörande verksamheten vid Ellingeverket

1. ALLMÄNT

Eslövs kommuns avloppsreningsverk, Ellingeverket, belastas med industriellt avloppsvatten från Procordia Food (f.d Felix) i Eslöv samt med avloppsvatten från tätorterna Eslöv, Marieholm, Gullarp och Kungshult i Eslövs kommun. Ellingeverket är beläget söder om Eslöv. Recipient är Eslövsbäcken-Bråån-Kävlingeån som mynnar i Öresund. Tekniska data för Ellingeverket samt uppgifter om belastningar och utsläpp redovisas utförligt i "TEKNISK BESKRIVNING av Ellingeverket, Eslövs kommun" (VBB Viak 1995-06-15). Ellingeverket är det största reningsverket inom Kävlingeåns avrinningsområde, vilket beror på den stora industriella föroreningsbelastningen från Procordia Food i Eslöv.

I föreliggande miljökonsekvensbeskrivning redovisas miljöeffekterna vad gäller dels utsläppen av vatten från Ellingeverket till recipienten, slamhanteringen vid verket samt övrig miljöpåverkan genom lukt och buller.

2. NUVARANDE RECIPIENTFÖRHÅLLANDEN

2.1 Undersökningar inom Kävlingeåns avrinningsområde

Kävlingeåns avrinningsområde framgår översiktligt av kartan i bilaga 1. Kävlingeån mynnar i Lommabukten i Öresund.

Vattenbeskaffenheten i Kävlingeån med biflöden och sjöar undersöks fortlöpande genom Kävlingeåns Vattenvårdsförbunds försorg. Provtagningar sker från och med år 1990 i de stationer som redovisas på kartan i bilaga 1. Tidigare skedde provtagningar i ytterligare några stationer. Den närmast Ellingeverket belägna provtagningsstationen ligger i Bråån och har nummer 27 på kartan i bilaga 1. Den närmast Kävlingeåns utlopp i Öresund belägna provtagningsstationen ligger vid Högsmölla och har nummer 3 på kartan.

Undersökningarna i Kävlingeåns avrinningsområde omfattar normalt fysikalisk-kemiska undersökningar vid ca 6-12 tillfällen per år samt pegelmätningar för bestämning av vattenföringarna i provtagningsstationerna. Härutöver utförs emellanåt speciella undersökningar såsom bestämning av bottenfaunan i ån samt växt- och djurplanton i Vombsjön. Undersökningsresultaten redovisas i vattendragsförbundets årsrapporter. I dessa redovisas även beräkningar av transporterade föroreningsmängder i de olika provtagningsstationerna samt andelen föroreningar från reningsverken. De i det följande redovisade undersökningsresultaten och föroreningsmängderna vad gäller provtagningsstationer inom Kävlingeåns avrinningsområde är hämtade ur vattenvårdsförbundets årsrapporter.

2.2 Undersökningar i Öresund

Vattenbeskaffenheten i Öresund undersöks fortlöpande genom Öresunds Vattenvårdsförbunds försorg. Undersökningsresultaten redovisas i vattenvårdsförbundets årsrapporter. I dessa redovisas även bl a den totala föroreningsbelastningen på Öresund från den svenska sidan samt de föroreningsmängder som transporteras med de svenska åarna till Öresund. De i det följande redovisade föroreningsbelastningarna på Öresund är hämtade ur vattenvårdsförbundets årsrapporter.

2.3 Vattenbeskaffenheten i Kävlingeån (Högsmölla) och Bråån (nedströms Ellinge)

Syrehalt och syremättnad

De uppmätta syrehalterna och syremättnaderna under åren 1991-1994 redovisas i bilaga 2. Som framgår av denna var syreförhållandena goda vid såväl Högsmölla (Kävlingeån) som Ellinge (Bråån) under åren 1991-1993. Inga syrehalter under 6 mg/l uppmättes då. Den lägsta syremättnaden var 64 % (station Ellinge) under denna period. Under år 1994 var syreförhållandena sämre vid såväl Högsmölla som Ellinge. De lägsta syrehalterna och syremättnaderna uppmättes under juli och augusti. De lägsta syrehalterna var då 5,0 och 3,7 mg/l vid Högsmölla samt 2,6 och 2,65 mg/l vid Ellinge. Motsvarande syremättnader var 59 och 41 % vid Högsmölla och 28 % vid Ellinge. De dåliga syreförhållandena 1994 torde bero på låga vattenföringar under sommaren 1994, speciellt i Bråån.

BOD₇-halter

De uppmätta BOD₇-halterna under åren 1991-1994 redovisas i bilaga 3, som framgår av denna var BOD₇-halterna något högre vid Ellinge i Bråån (1,3-9,4 mg/l) än vid Högsmölla i Kävlingeån (<1-6,3 mg/l). Någon signifikant skillnad mellan de studerade åren kan ej utläsas av bilaga 3.

Fosforhalter

De uppmätta totalfosforhalterna under åren 1991-1994 redovisas i bilaga 3. Som framgår av denna var nästan samtliga totalfosforhalter >50 µg/l såväl i Bråån (Ellinge) som i Kävlingeån (Högsmölla), vilket betyder "mycket näringsrikt tillstånd" enligt definitionen i SNVs rapport 3627. Totalfosforhalterna var något högre vid Ellinge i Bråån (28-460 µg/l) än vid Högsmölla i Kävlingeån (30-300 µg/l). Någon signifikant skillnad mellan de studerade åren kan ej utläsas av bilaga 3.

Kvävehalter

De uppmätta totalkvävehalterna under åren 1991-1994 redovisas i bilaga 3. Som framgår av denna var samtliga totalkvävehalter >1,5 mg/l såväl i Bråån (Ellinge) som i Kävlingeån (Högsmölla) vilket betyder "mycket höga kvävehalter" enligt definitionen i SNVs rapport 3627. Kvävehalterna i Bråån (Ellinge) var högre än i Kävlingeån (Högsmölla). I Bråån har kvävehalterna dock varit något lägre 1994 än 1991-93.

2.4 Transporterade föroreningsmängder 1991-1994 i Bråån-Kävlingeån

De månadsvis transporterade föroreningsmängderna (BOD₇, Tot-N, Tot-P) vid Ellinge i Bråån och vid Högsmölla i Kävlingeån redovisas i tabellerna i bilaga 4.

En sammanställning av de årligen transporterade föroreningsmängderna under åren 1991-1994 i Bråån (station 27 nedströms Ellingeverket) och i Kävlingeån (station 3 vid Högsmölla) redovisas i följande tabeller. Station 3 ligger ca 10 km uppströms åns utlopp i Öresund. I tabellerna anges även andelen föroreningar från Ellingeverket. Vid beräkningen av den procentuella andelen av föroreningar från Ellingeverket har ingen hänsyn tagits till den reduktion av föroreningar som naturligt sker i vattendrag. Denna reduktion torde dock vara ganska liten. Med ledning av rapporten "Kvävereduktion i vattendragen nedströms Sjöbo reningsverk (EKOLOGGRUPPEN 1991-06-09) bedöms kvävereduktionen på sträckan mellan Ellinge (station 27, Bråån) och Högsmölla (station 3, Kävlingeån) vara i storleksordningen 5 %.

Transporterade mängder BOD₇

Station	År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
			ton	%
Bråån (27, Ellinge)	1991	310	49	16
	1992	270	38	14
	1993	450	41	9
	1994	470	32	7
Kävlingeån (3, Högsmölla)	1991	930	49	5
	1992	1 200	38	3
	1993	1 900	41	2
	1994	2 200	32	1,5

Transporterade mängder totalfosfor

Station	År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
			ton	%
Bråån (27, Ellinge)	1991	12	1,1	9
	1992	7	1,3	19
	1993	12	1,4	11
	1994	12	1,2	10
Kävlingeån (3, Högsmölla)	1991	33	1,1	3
	1992	46	1,3	3
	1993	48	1,4	3
	1994	59	1,2	2

Transporterade mängder totalkväve

Station	År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
			ton	%
Bråån (27, Ellinge)	1991	710	117	17
	1992	760	105	14
	1993	740	73	10
	1994	840	60	7
Kävlingeån (3, Högsmölla)	1991	1 700	117	7
	1992	2 500	105	4
	1993	2 400	73	3
	1994	2 200	60	3

Som framgår av bilaga 4 och tabellerna ovan har de transporterade mängden av föroreningar (BOD₇, Tot-P och Tot-N) varierat ganska kraftigt under åren 1991-1994 såväl i Bråån (Ellinge) som i Kävlingeån (Högsmölla). Detta beror på att den största andelen av föroreningar tillförs åsystemet genom markerosion (fosfor) och markurlakning (kväve) som i sin tur är nederbördsberoende.

Variationerna av de utsläppta mängderna **BOD₇** och **Tot-P** från Ellingeverket är mera måttliga än variationerna av dessa ämnen i åsystemet. Detta beror på att de långtgående reningsprocesserna vid Ellingeverket, som utfördes på 1970-talet vad avser BOD₇ och Tot-P, har fungerat mycket väl och uppställda utsläppsvillkor normalt kunnat upprätthållas.

Vad avser de utsläppta mängderna av **Tot-N** från Ellingeverket har dessa successivt minskat fr.o.m 1992 då en anläggning för kvävereduktion (ammonikstrippinganläggning för rejektvatten från biogasanläggningen vid verket) togs i drift (sommaren 1992).

2.5 Transporterade föroreningsmängder 1991-1993 till Öresund

Utsläppen av föroreningar från Ellingeverket kan ses i ett större sammanhang genom att de utsläppta föroreningsmängderna jämförs med den totala föroreningsbelastningen på Öresund från den svenska sidan. I följande tabell redovisas dels de totala BOD-, P- och N-belastningarna på Öresund från den svenska sidan dels andelen föroreningar från Ellingeverket.

BOD₇-belastning på Öresund från Sverige

År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
		ton	%
1991	4 635	49	1,1
1992	4 210	38	0,9
1993	4 380	41	0,9

P-belastning på Öresund från Sverige

År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
		ton	%
1991	263	1,1	0,4
1992	195	1,3	0,7
1993	160	1,4	0,9

N-belastning på Öresund från Sverige

År	Totalt ton	Del från Ellingeverket	
		ton	%
1991	7 650	117	1,5
1992	8 665	105	1,2
1993	8 300	73	0,9

Som framgår av tabellerna ovan utgörs utsläppen av föroreningar från Ellingeverket numera mindre än 1 % av den totala föroreningsbelastningen på Öresund från den svenska sidan.

3. KONSEKVENSER PÅ RECIPIENTEN VID FRAMTIDA UTSLÄPP

3.1 Framtida utsläppsvillkor

I den nu aktuella miljöskyddsprövningen föreslås följande utsläppsvillkor komma att gälla under provotiden som riktvärden.

BOD ₇ , september - maj	16 mg/l
BOD ₇ , juni - augusti	10 mg/l
Totalfosfor	0,3 mg/l
Totalkväve, reduktion	65 %

Resthalterna BOD₇ och totalfosfor är desamma som i gällande tillstånd (koncessionsnämndens beslut 1979-11-20). Reningsverket föreslås under en provotid drivas med en målsättning att slutligen nå en kvävereduktion av ca 70 % räknat på den totalt inkommande kvävemängden till verket via avloppsvattnet och biogasanläggningen.

3.2 Framtida utsläppsmängder

Med ledning av de prognoser som upprättats för den industriella (Procordia Food) och kommunala utvecklingen i Eslövs kommun (se den tekniska beskrivningen för Ellingeverket) kan följande tabell över nuvarande och framtida utsläpp av föroreningsmängder sammanställas.

	Avledda mängder, medeldygn	
	Nuvarande	Prognostiserad
September - maj		
Avloppsvattenmängd	13 000	13 500
Föroreningsmängder		
BOD ₇ kg/d	140	150
P-tot kg/d	3,6	3,7
N-tot kg/d	200	210
Juni - augusti		
Avloppsvattenmängd, m ³ /d	11 000	12 000
Föroreningsmängder		
BOD ₇ kg/d	100	110
P-tot kg/d	3,1	3,3
N-tot kg/d	120	130

	Avledd årlig föroreningsmängd		
	Nuvarande belastning		Prognosticerad belastning
	Före utbyggnad av strippingläggning	Efter ombyggnad i befintligt verk	
BOD ₇ , ton/år	45	43	45
P-tot, ton/år	1,3	1,3	1,4
N-tot, ton/år	110	65	68

Enligt ovanstående tabell förväntas ökningen av utsläppen av BOD och fosfor från Ellingeverket bli små vid den prognostiserade belastningen på verket. Jämfört med förhållandena före utbyggnaden av strippingläggningen ändras inte BOD-mängden. I förhållande till de transporterade föroreningsmängderna i åsystemet (se avsnitt 2.4) är de prognostiserade förändringarna marginella. Utsläppet av kväve vid prognosticerad belastning blir väsentligt lägre (drygt 40 ton/år lägre) än vad utsläppet var innan strippingläggningen utfördes. Den procentuella andelen från Ellingeverket av transporterade kvävemängder i recipienten framgår av

följande tabell.

Transporterade mängder totalkväve				
Station	Totalt ton/år MV 91-94	Del från Ellingeverket %		
		Före kväveutbyggnaden	Prognos	Minskning
Bråån (Ellinge)	760	14	9	5
Kävlingeån (Högsmölla)	2200	5	3	2

Utsläppen av föroreningar från Ellingeverket kan ej minskas nämnvärt med nu känd teknik vad beträffar BOD₇ och totalfosfor. I fråga om kvävereduktionen vid Ellingeverket har i den tekniska beskrivningen föreslagits att det befintliga reningsverket modifieras så att en denitrifikationsprocess kan åstadkommas inom det befintliga reningsverket. Härigenom kan den kvävereduktion som redan uppmäts genom införandet av strippingsanläggningen bibehållas även vid den ökade belastning som förutsetts i den tekniska beskrivningen för Ellingeverket.

Om högre krav på kvävereduktion i Ellingeverket skulle ställas, t ex motsvarande 10 mg/l i utgående vatten, minskar avledd kvävemängd med ytterligare ca 15 ton/år. Ellingeverkets andel i transporterade mängder skulle då minska med ytterligare ca 2 % i Bråån och 0,7 % i Kävlingeån, och andelen från Ellingeverket blir totalt ca 7 % resp ca 2,3 %.

3.3 Bedömning

Baserat på ovan redovisade utsläppsmängder från Ellinge avloppsreningsverk kan följande bedömning av påverkan på recipienten göras.

Bråån och Kävlingeån

BOD

Avloppsvattnets organiska innehåll blir i praktiken nedbrutet så långt det är möjligt i avloppsreningsverket. Den eventuella ytterligare nedbrytning och tillhörande syretäring som därefter kan ske i recipienten blir därmed av underordnad betydelse.

Fosfor

Av den fosfor som transporteras i Bråån och Kävlingeån är bidraget från Ellinge avloppsreningsverk vid såväl nuvarande som framtida belastning ca 10 % respektive ca 3 %. Denna fosforandel torde icke ha någon avgörande betydelse för växtproduktionen i åarna, även om fosfor torde vara begränsande faktor.

Kväve

Den andel av kvävet som härstammar från Ellinge reningsverk minskar genom genomförda och planerade åtgärder från ca 14 % i Bråån och ca 5 % i Kävlingeån till ca 9 % respektive ca 3 %. De sistnämnda tillskotten från Ellingeverket bedöms inte påverka förhållandena i åarna.

Den ytterligare minskning, som t ex ett resthaltskrav om 10 mg N/l, skulle innebära på Ellingeverkets andel i transporterade mängder i Bråån och Kävlingeån, ca 2 % respektive ca 0,7 %, bedöms vara av underordnad betydelse.

Öresund

Den belastningsparameter, som är av intresse vid bedömningen av påverkan från reningsverkets utsläpp i Öresund, är kväve.

Inverkan av kväveutsläppet från Eslöv på Öresund torde, på grund av dess ringa andel, inte kunna värderas. Det ovan angivna målet för Ellingeverkets reningseffekt, ca 70 %, uppfyller emellertid det mål som från regeringen, naturvårdsverket och även länsstyrelsen i Malmöhus län uppsatts för reduktion av kvävemängden vid reningsverk med Öresund som slutlig recipient.

4. SLAMHANTERING

Biogasanläggningen vid Ellingeverket tillförs dels internt inom reningsverket producerat slam, dels externt organiskt material. Den befintliga biogasanläggningen är rikligt dimensionerad och kan ta emot mer organiskt material än vad som sker för närvarande.

Det avvattnade slammet, biorest, har god kvalitet med låga metallhalter jämfört med SFS 1993:1271 (förordning om vissa hälsofarliga produkter m m). Bioresten från Ellingeverket är därför ett eftertraktat jordförbättringsmedel.

Den biogas som produceras vid Ellingeverket används för uppvärmningsändamål inom ett bostadsområde i närheten av reningsverket.

Enligt den tekniska beskrivningen för Ellingeverket avses den överkapacitet som finns vid biogasanläggningen bli utnyttjad för mottagning och behandling av mer externt organiskt material än vad som sker för närvarande. Innan nytt material tillförs biogasanläggning kommer anmälan att ske till tillsynsmyndigheten.

Den rejektivattenmängd som uppstår vid fullt utnyttjande av biogasanläggningen kan behandlas i den nyligen utförda kvävereduktionsanläggningen (ammoniakstrippinganläggningen) vid Ellingeverket. Detta har beaktats vid bedömningen av recipientpåverkan i avsnitt 3 ovan.

5. BULLER

De bullerkällor, som kan vara av betydelse vid reningsverket är aktivslamanläggningens blåsmaskiner och strippinganläggningens fläktar. Blåsmaskinerna är inrymda i en särskild ljudisolerad byggnad, vilket begränsar bullerstörningar i omgivningen. SNVs riktlinjer (för befintlig industri) avseende högsta ljudnivåer vid närmaste bostadsfastigheter har hittills kunnat innehållas. I samband med ändringar i aktivslamanläggningen kan nya blåsmaskiner komma att bli installerade. De blåsmaskiner som numera tillverkas har lägre ljudnivå än de som idag finns vid Ellingeverket. Någon ökad bulleravgivning är därför ej att förvänta på grund av föreslagen ombyggnad av aktivslamanläggningen.

6. LUKT

Eftersom reningsverket drivs med långtgående biologisk rening med god nedbrytning av organiska ämnen blir luktstörningarna i omgivningen från själva reningsprocessen mycket små.

Slamrötningen i biogasanläggningen innebär en mycket god stabilisering av slammet i en sluten process som ej ger externa luktemissioner.

Rens-, sand- och slamcontainrar är placerade inomhus och ger ej heller upphov till luktstörningar i omgivningen.

Luktstörningar har ibland förekommit från utjämningsbassängen för processavloppsvattnet från Procordia Food.

Kommunen har utsett särskilda "luktbud" bland dem som bor närmast Ellingeverket. Ombudens uppgift är att rapportera till den tekniska förvaltningen så snart luktstörningar inträffar.

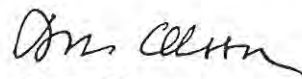
Malmö 1995-06-15

VBB Viak AB

Södra regionen

Claes-Göran Persson

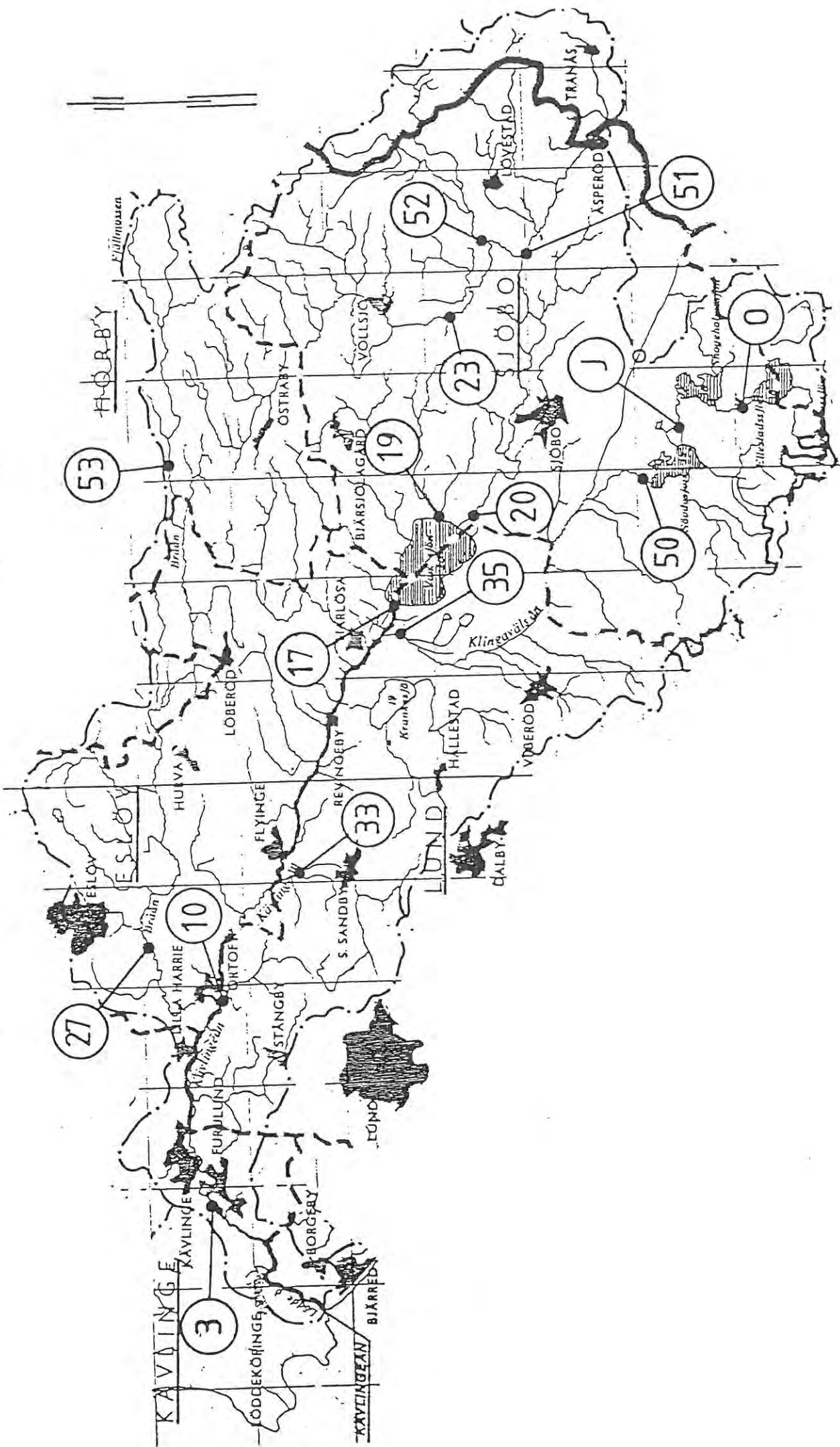

Bror Olsson

94278
Eslövs kommun
Ellingeverket

Bilaga 1
till
MILJÖKONSEKVEN-
BESKRIVNING

KARTA
över Kävlingeåns avrinningsområde
och provtagningspunkter
(Enligt vattenvårdsförbundets årsrapporter)

KÄVLINGEÅNS VATTENVÅRDSFÖRBUND: Provtagningsstationer inom avrinningsområdet

SAMMANSTÄLLNING

av syrehalt och syremättnad i Kävlingeån vid Högsåmølla (pkt 3)
och i Bråån nedströms Ellinge (pkt 27) 1991-1994

Mån	Kävlingeån vid Högsåmølla (pkt 3)								Bråån nedströms Ellinge (pkt 27)							
	1991		1992		1993		1994		1991		1992		1993		1994	
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%
Jan	11,1 12,2 13,2 14,0	85 101 95 98	13,2	98	10,5	80	13,2	96	13,9	99	13,7	100	12,3	93	13,4	100
Feb	14,5 13,0 14,3 13,2	100 90 98 92	12,6	92	13,9	104	14,2	104	14,1	98	13,1	95	13,8	102	14,1	101
Mars	12,8 12,6 13,9 14,4	94 96 109 115	12,2	91	12,3	93	14,7	107	12,9	102	12,8	95	12,8	97	11,7	87
April	12,0 12,4 14,4 12,0	103 108 121 100	13,2	110	11,8	93	10,9	92	12,4	101	14,8	121	14,4	112	10,9	92
Maj	12,1 13,8 10,6 14,4 9,2	103 126 98 134 90	11,1	99	7,6	76	8,15	79	8,1	75	13,3	109	8,4	76	8,15	74
Juni	12,6 9,2 8,9 8,9	115 91 87 88	8,5	92	7,8	81	7,8	76	8,0	81	8,5	84	5,3	53	8,95	85

Mån	Kavlingeån vid Högsåmalla (pkt 3)										Bråån nedströms Ellinge (pkt 27)									
	1991		1992		1993		1994		1991		1992		1993		1994		1991		1992	
	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%	mg/l	%
Juli	8,2 7,5 7,4 9,4 9,3	85 83 81 97 102	6,1	69	7,7	78	5,0	55	8,6	87	7,6	77	8,9	87	2,6	28				
Aug	9,6 7,7 8,5 10,3	108 81 90 109	10,6	115	8,0	82	3,7	41	6,4	65	12,8	134	8,2	83	2,65	28				
Sept	8,2 8,6 11,4 8,4	84 88 114 80	7,8	73	9,0	81	8,0	81	6,6	66	10,5	95	10,9	97	8,15	76				
Okt	9,6 10,1 9,1 11,0	89 93 82 97	9,5	80	11,9	106	9,7	79	9,9	88	8,1	64	12,2	110	11,2	86				
Nov	11,0 11,3 11,3 11,4	91 94 90 87	11,3	89	11,2	90	10,4	84	12,3	92	11,4	92	11,5	93	10,5	86				
Dec	11,8 13,1 12,2	95 94 98	12,8	98	14,0	100	11,85	89	12,8	93	12,3	95	12,0	88	12,4	93				

SAMMANSTÄLLNING

av månadsmedelvattenföring ($Q \text{ m}^3/\text{s}$) samt halter av BOD_7 (mg/l), totalfosfor ($\mu\text{g/l}$) och totalkväve (mg/l) i Kävlingeån vid Högsmölla och i Bråån nedströms Ellinge 1991-1994

Bråån vid Ellinge (station 27)

Månad	1991				1992				1993				1994			
	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N
Jan	4,3	4,5	110	12	2,9	4,5	28	12	5,2	9,0	300	9,2	4,5	5,4	140	7,9
Feb	2,1	3,7	179	10	3,6	2,7	107	12	3,2	4,2	100	11	1,6	9,4	92	15
Mar	2,2	4,9	117	10	3,8	5,7	169	9,6	1,9	5,2	100	11	14,8	4,2	150	7,3
Apr	1,6	4,5	199	8,2	1,9	6,3	111	8,0	0,8	11	73	10	3,5	5,6	290	5,9
Maj	2,4	4,5	60	12	0,9	8,8	71	9,2	0,3	8,8	120	7,3	0,19	2,0	88	7,5
Jun	2,5	8,5	333	6,5	0,2	2,9	350	18	0,3	>5	270	21	0,19	4,6	150	4,8
Jul	1,2	2,4	200	9,3	0,2	1,8	94	18	0,7	3,7	340	6,0	0,03	<9	460	1,7
Aug	0,6	4,2	280	8,6	0,3	6,9	130	14	1,5	4,2	150	6,4	0,08	5,5	100	2,0
Sep	0,5	4,9	450	10	0,4	2,2	110	13	2,1	2,8	150	7,2	10,3	1,3	140	10
Okt	1,2	7,0	260	6,6	0,8	3,0	130	12	4,2	4,0	83	8,6	0,31	6,5	140	8,1
Nov	3,6	3,1	214	11	5,6	3,3	90	16	1,9	3,0	77	6,0	0,77	9,3	72	9,1
Dec	4,4	3,5	139	11	4	4,4	130	11	7,6	6,6	150	11	4,9	3,8	84	11

Kävlingeån vid Högs Mölla (station 3)

Månad	1991				1992				1993				1994			
	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	Q	BOD ₇	Tot-P	Tot-N
Jan	17,0	3,6	85	5,6	15,7	4,0	30	7,6	29	5,9	210	6,2	34	3,7	82	5,3
Feb	13,2	1,8	64	5,6	13,2	2,3	81	8,4	22	3,3	100	8,9	21	5,1	64	6,4
Mar	10,0	4,2	73	8,1	9,0	3,1	86	7,1	12	3,4	56	7,8	5,2	6,3	110	6,3
Apr	8,6	2,5	62	5,2	11,6	3,8	150	5,6	7,7	3,6	35	4,6	18,2	4,7	67	4,8
Maj	12,3	2,5	56	6,5	6,5	4,3	300	4,6	5,0	1,1	53	3,7	7,2	2,3	63	5,6
Jun	8,1	3,1	87	4,9	3,5	3,8	100	2,6	3,4	2,4	110	2,9	5,2	2,8	68	2,9
Jul	8,4	2,3	80	4,9	3,1	<1,0	200	2,4	4,4	<1,0	120	2,5	4,0	<7	100	2,3
Aug	6,0	2,1	100	2,3	2,7	3,8	130	2,0	7,3	1,8	96	3,4	3,7	3,2	180	2,1
Sep	5,1	5,1	72	3,1	3,8	5,1	110	2,2	10	2,7	89	2,5	16,9	1,7	170	9,2
Okt	5,7	1,6	97	2,9	4,2	1,8	140	2,7	239	3,9	57	4,1	8,2	<2	83	2,5
Nov	12,2	3,1	173	9,9	12,2	4,0	290	14	17	3,3	75	3,9	10,6	2,9	60	3,9
Dec	14,8	3,2	95	4,8	38	4,3	120	7,5	36	5,4	82	4,7	32	3,2	91	7,1

ANM. Fosfor- och kvävehalterna är baserade på blandprov 1991 4-5 prov.

Transporterade mängder (ton) av BOD₇, totalfosfor och totalkväve i Kävlingeån vid Högsmölla och i Bråån vid Ellinge 1991-1994

Bråån vid Ellinge (station 27)

Månad	1991			1992			1993			1994		
	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N
Jan	52	1,3	138	35	0,2	93	126	4,2	129	106	2,7	154
Feb	19	0,9	51	23	0,9	102	33	0,8	85	45	0,6	102
Mar	29	0,7	59	57	1,7	95	27	0,6	57	83	3,0	145
Apr	19	0,8	34	29	0,5	37	23	0,2	21	32	1,7	34
Maj	28	0,4	75	18	0,2	19	8	0,1	7	4	0,2	14
Jun	54	2,1	41	2	0,2	12	>3	0,2	13	7	0,2	7
Jul	7	0,6	29	1	0,1	11	7	0,6	11	<6	0,3	1
Aug	6	0,4	13	6	0,1	11	17	0,6	26	4	0,1	2
Sep	7	0,6	14	2	0,1	13	15	0,8	40	10	1,1	80
Okt	22	0,8	21	6	0,3	25	45	0,9	96	21	0,4	26
Nov	29	2,0	103	47	1,3	228	15	0,4	30	82	0,6	80
Dec	41	1,6	130	45	1,3	112	134	3,1	224	66	1,5	191
Året	313	12,2	708	271	6,9	758	453	12,5	739	466	12,4	836

Kävlingeån vid Högs mölla (station 3)

Månad	1991			1992			1993			1994		
	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N	BOD ₇	Tot-P	Tot-N
Jan	164	4,6	114	167	1,3	318	448	7,6	494	423	11,9	606
Feb	58	3,2	172	86	3,0	316	172	9,4	376	324	6,2	293
Mar	113	2,2	220	139	3,9	319	112	2,1	178	648	15,4	494
Apr	56	1,5	136	109	4,3	161	72	0,6	88	214	4,0	219
Maj	82	2,0	198	70	4,9	75	15	0,9	46	45	1,3	63
Jun	65	1,7	134	32	0,8	22	21	1,1	28	42	1,1	47
Jul	52	2,2	110	<8	1,7	20	<12	2,2	32	<79	1,6	27
Aug	34	1,4	39	30	1,0	16	35	0,9	80	32	0,8	19
Sep	67	0,9	38	52	1,1	22	70	1,7	96	38	2,5	112
Okt	24	2,1	72	24	1,0	35	237	7,3	274	<53	2,3	68
Nov	98	4,4	205	181	13,2	635	142	3,4	168	108	3,2	244
Dec	118	7,2	248	311	8,7	542	516	11	544	223	9,1	515
Året	931	33	1686	1209	46	2481	1852	48	2404	2229	59	2707